GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

Published under the Authority of
the Government of His Highness
the Maharaja Gaekwad of Baroda

CATALOGUE OF MANUSCRIPTS AT JESALMERE

Vol XXI

जेसलमेरजैनभाण्डागारीयग्रन्थाना

सूचिपत्रम्

A Catalogue of Manuscripts in the Jain Bhandars at Jesalmere

Compiled by

C D DALĀL, M A

and Edited with Introduction Indexes and Notes on Unpublished Works and their Authors by

LĀLCHANDRA BHAGAWĀNDĀS GĀNDHI

Jain Pandit Central Library Baroda.

CENTRAL LIBRARY

BARODA

1923

Published by Newton Mohun Dutt, Curator of State Libraries, for the Government of
H. H. the Maharaja Gaekwad of Baroda

Printed by Ramchandra Yesu Shedge, at the 'Nirnaya-Sâgar' Press,
23, Kolbhat Lane, Bombay

Price Rs. 3-4-0.

विषय-सूची ।

सङ्केत-सूचनम्।

A. एशियाटिक सोसाइटी बेंगाल-रिपोर्ट-पुस्तकानि। (Notices of Sanskrit Mss.)

B. ब्रिटीशम्युझियम केटलॉग-पुस्तकम्। (Catalogue of the Sanskrit Mss. in the British Museum.)

C. सेन्ट्रल लायब्रेरी वरोडा-संस्कृतपुस्तकालयस्था प्रतिः।

D. डेक्कनकॉलेज-सं. पु. रिपोर्ट-पुस्तकम्। (Descriptive Catalogue of the Government Collections of Mss. deposited at the Deccan College, Poona.)

H. जैनमुनिवर्यहंसविजयसङ्ग्रहसत्काऽत्रत्यजैनज्ञानमन्दिरस्था प्रतिः।

I. इण्डियाऑफिसकेटलॉग-पुस्तकम्। (Catalogue of Sanskrit Mss. in the India Office Library.)

K. प्रवर्तककान्तिविजयमुनिराजसङ्ग्रहसत्काऽत्रत्यजैनज्ञानमन्दिरस्था प्रतिः।

M. पंन्यासमोहनविजयमुनिराजसङ्ग्रहसत्काऽत्रत्यजैनचित्कोशस्था प्रतिः।

M L. मद्रासगवर्न्मेन्टलायब्रेरी-सूचिपत्रम्। (Catalogue of Mss. collected for the Government Oriental Ms Library, Madras).

P पत्तनभाण्डागार-सूचिपत्रम् (अनयैव संस्थया मुद्राप्यमाणम्.)

P. P. प्रो. पिटर पिटर्सनस्य रिपोर्ट-पुस्तकानि। (Reports of operations in search of Sanskrit Mss in the Bombay Circle.)

R. डॉ. रामकृष्णभाण्डारकरस्य रिपोर्ट-पुस्तकम्। (Report on the search for Sanskrit Mss in the Bombay Presidency.)

S प्रो. श्रीधरभाण्डारकरस्य रिपोर्ट-पुस्तकम्। (Report of a second tour in search of Sanskrit Manuscripts made in Rajputana and Central India.)

ख. खरतरगच्छपट्टावली (क्षमाकल्याणीया)

बृ. बृहट्टिपनिका (जैनसाहित्यसंशोधकसंज्ञकत्रिमासिकपत्रस्य प्रथमवर्षीय-द्वितीयपुस्तके मुद्रिता)

टी. पं हीरालालद्वारा जैनश्वेताम्बरकॉन्फरन्ससंस्थया कारिता जेसलमेरभाण्डागारीयसूची।

शुद्धिपत्रकम् ।

(१)

पृष्ठे	पङ्क्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
९	२२	अव्यस्थितायां	अव्यवस्थितायां
११	३३	०प्रतिकृत्	०प्रतिष्ठाकृत्
१२	२३	१२	७२
१२	३२	पावितो	पाग्तिो
१३	५	स १५१९	स १५१२-१९
१७	३२	(?)गुण	गुणे
१८	९	०नेत्रादु०	०नेत्रादु(?ख)०
२१	५	स	टी स
२६	३१	०नद्यु०	०नद्यु०
२९	१३	चतुष्पादिका	चतुष्पदिका
३१	२	शाब्दोपामना०	शाब्दोपमाना०
"	२२	०पाध्यायो च०	०पाध्यायश्च०
३६	३५	स्वारोऽह	स्वारोह
४६	७	०वृत्तिमताते	०वृत्ति , सुलसाख्यान च श्रूयते
५४	१०	१४०६	१४०७
"	११	०शिष्य	०शिष्या
"	१६	०स्यास	०स्यास्य
५५	२	१६?	१५
५५	३	सप्तदश०	षोडश०
"	"	सम्भाव्यते	सम्भाव्यते यतोऽनेन स १५१६ वर्षे विद्याविलासप्रबन्ध प्रणीत श्रूयते।
५५ १४	८ २४	ऊन०	एकोन०
५७	३५	सु०	सु(सुत?)०
५८ ५८	१३ १५-१७	०विचार- चतुर्विध०(?)	०विचार-चतुर्विध०(?)इत्यादिषु तपोटमतकुट्ट-प्रायश्चित्तविधान विहाय प्रायो न्यानि स्वागमिक निगमममूलिकृतानि श्रूयते।
६४	१७	०कारो	०कार
६४	३७	साद्ध(?)०	साद्ध०

4	7	धनेश्वरसूरि	०धनेश्वरसूरि (? श्रीचन्द्रसूरि)
,,	14	[राजशेखर]	[देवभद्र ?]
,,	26	मिथ्यात्व०	मिथ्यात्व [तिमिर]०
,,	27	५०	प०
5	37	०वृत्ति (मु०)	वृत्ति
8	36		
13	5	(मु०)	
,,	25	[लघु]	[लघु]
17	24	40	10
25	33	०व्यया०	व्यया(व्यपेता)०
29	20	दुर्से(ज्ज)०	दु(र्स)ज्ज०
35	10	०नियम..	०नि(जि)यम...
43	18	०सोदर्यः श्री०	०सोदर्यः(र्य)श्री०
,,	30	जिनेश्वरसूरि	जिनरत्नाचार्य
45	11	सन्त०	सन्त(स्तात्त)०
56	27	०सत्ययोवि(विं)	०सत्पयोवि०

PREFACE

THE Jain Bhandars in Jesalmere have long been famous throughout India They appear, however, to have escaped the notice of Western scholars until Colonel James Tod drew attention to their importance In *Travels in Western India* (1829), a delightful work which deals largely with the sacred places of the Jains and which deserves to be reprinted, he remarks —

> Until we have some insight into the subterranean bindar' of Anhulwarra and a more extended knowledge of the Oswals of Jessulmer with access to its library, which is equally numerous and probably more select than that of Pattun above all, until we have formed some acquaintance with the dignitaries of the Jain sect and their learned librarians we are not in a condition to appreciate the intellectual riches of the Jains and can only pity the overweening vanity which has prompted the assertion that the Hindus possess no historical records and which seeks to quench the spirit of enquiry by proclaiming such research a vain labour

The first Europeans to have examined these bhandars were Dr Buhler and Dr Jacobi In a short letter to the [1]*Indian Antiquary* Dr Buhler says —

> 'I have succeeded in seeing a portion of the famous Bhandar of the Osval Jains of this town and have obtained already results which repay me for the tedious journey and the not less tedious stay in this country of sand bad water and guinea worms A large portion of the Bhandar consists of palmleaf Mss dated from *circa* 1140 to 1310 A. D We have worked six days in the Bhandar and have not yet done The Panch of the Osval to whom the great Bhandar belongs is very tough and requires frequent admonitions from the Rawal but I believe finally we shall see everything

Dr Buhler was under the impression that he had seen all the contents of all the bhandars As a matter of fact, he inspected

(1) III. pp. 89 90

only a small portion of one, viz, the Bada (Big) Bhandar, the contents of which he estimates as about 400 or so, whereas even Professor S. R Bhandarkar knew of 2,200 works in the Big Bhandar. In a letter written in Bikanir to the Berlin Academy,[1] and dated February 14th, 1874, only fourteen days after his communication to the *Indian Antiquary*, Dr. Buhler remarks —

> "In Jessalmir, which was founded about the middle of the twelfth century there is a large colony of Jains .. A temple was built under the pontificate of Jina Bhadrasuri, to which were gradually added six other temples Through this temple and the wealth of the Jain community Jessulmir has obtained a high fame as one of the principal seats of the Jain faith Especially, however, is the renown of the Bhandar everywhere celebrated, which according to the statements of the Gujaratis, surpasses all similar Bhandars in the world It was therefore one of the chief objects of my journey to obtain admittance to this Bhandar, and to make its contents accessible to science After some trouble I succeeded in solving the mystery, and it turns out that the magnitude of the Bhandar has been very much exaggerated, but its contents are nevertheless of great value"

About thirty years after Dr Buhler's visit, he was followed by Professor Shridhar R. Bhandarkar, who has given us the result of his labours in the "Report of a second tour in search of manuscripts in Rajputana and Central India in 1904-5 and 1905-6," published in 1909. About the same time the Jain Swetambar Conference was collecting materials for its "Granthavali,' which also appeared in 1909. Professor Bhandarkar's Report is a very interesting and important one However, it is somewhat unfortunate that he placed so much reliance on a catalogue of Jesalmere manuscripts compiled by one of the Conference pandits, and has thereby occasionally been led into error, for, as the Conference itself confessed in its "Granthavali," the catalogue was a very faulty and imperfect piece of work. In the present Catalogue an attempt has been made to rectify these errors.

The "Descriptive Catalogue" now offered to the public is believed to be pretty exhaustive, and to mention all the important palm leaf and paper manuscripts in Jesalmere. It is the work of a scholarly young Jain, the late Mr. C D. Dalal, Sanskrit Librarian, Baroda Central Library Mr Dalal was well equipped for his arduous task He was held in high esteem by the learned

(1) *Vide Indian Antiquary*, IV, pp 81-83

of his community, and had been touring in Western India, doing similar research work in the Jain bhandars of Pattan, Baroda, Cambay, Ahmedabad, Chhani and elsewhere. Moreover, for some years he had been engaged in handling, collating and cataloguing the manuscript collection of the Baroda Central Library

During his visit to Jesalmere in 1916 he carefully examined all the contents of the Big Bhandar and of three other bhandars Acknowledgment is due to the Agent-General for Rajputana, the Residents at Bikanir and Jesalmere, the Jesalmere Darbar and the Panches and Yatis of that city, for assistance given to him during his visit

During a brief space of three years this brilliant young scholar found time to edit wholly or in part no less than fourteen works in the *Gaekwad's Oriental Series*, only one half of which, however, had been published at his death It is feared that his incessant labours seriously weakened his health, never very robust, and indirectly shortened his life

It is unfortunate that he never found time to prepare the press copy of this Catalogue At his death in October 1918 only rough and undigested notes were available, a portion being in pencil which had somewhat faded However, every effort has been made by the compiler to make the List as complete and correct as possible, and he alone is responsible for the Sanskrit Preface, Introduction and Appendices

A Descriptive Catalogue of the Jain Bhandars of Patan, together with Mr Dalal's report on his work in that town, is in hand, and will appear in due course in the *Gaekwad's Oriental Series*

N M D

प्रस्तावना

प्रत्नपुस्तकरत्नान्वेषिणः प्राज्ञवत्सा ।

प्रमोदं प्राप्नुवन्तु प्रतिभावन्तो भवन्तोऽद्यावधियावदप्रकाशितरहस्यस्य प्रचुरप्रयासेनाप्यप्राप्य दर्शनस्य गुप्तिगुप्तपोथविशीर्णलुप्तावशिष्टस्य जेसलमेरदुर्गस्थजैनभाण्डागारीयदुष्प्रापग्रन्थरत्न सङ्ग्रहस्य प्रारम्भप्राप्तोल्लेखाद्युपेतसूचिपत्रसमीक्षणेन ।

प्रत्यक्षीकृत्य चैतत् समर्पयन्तु सहस्रशो धन्यवादान् विद्याविलासिने साहित्यसागरसमुल्ला सनधन्याय महाराजाय श्रीमते सरकारसयाजीरावगायकवाडमहोदयाय यत्प्रसादप्राग्भा राद् भारतवर्षेऽद्वितीयस्य पाश्चात्यैरैतद्देशीयैश्च प्रभूतैः प्राज्ञपुङ्गवैश्चिरादहमहमिकया दिदृ क्षितस्यादृष्टाज्ञाताश्रुतपूर्वप्राचीनपुस्तकरत्नानामगारस्यापि रहस्यमेवद्यात्मसात् कर्तुं सम्प्राप्तोऽय शुभोऽवसर ।

प्रसिद्ध्यर्थं सत्वरमभिलषितस्याप्यस्य विलम्बेऽवारितप्रसरोऽतर्कितोऽनिष्टविघ्न एव कारणम् । श्रीमता महाराजाना समाज्ञया येन साहित्यसमुपासकेन दुर्गममपि जेसलमेरदुर्गं गत्वा १९१६ तमखिस्ताब्दस्य नवममासादेतत्सूचिसङ्कलनकाय प्रारभ्य सततप्रयासेन तस्यैव वर्षस्य द्वादशमे मासि पूर्णमकारि ह त' एम् ए इत्युपाधिविभूषित साक्षररत्न स डाह्याभाईतनुज चीमनलालद्लालमहाशयोऽघटितघटनाघटकस्य दुर्विधेर्वशादेतदसत्रमयालाधारमिव मुक्त्वा १९१८ तमखिस्ताब्दस्य दशमे मासि दिव गतवान् ।

यश शेष एव दलालमहाशयो यद्यप्येतत्सूचिसङ्कलनानन्तर पादोनवर्षद्वय यावत् स्वजीवन मधारयत्, तथाप्यन्यान्यकार्यव्यापृततयाऽल्पावस्थाया प्रकृतेरस्वास्थ्यादिना चैतद्विषयक किमपि विशिष्ट निवेदन नोल्लिलेख, न च मुद्रापणार्हां शुद्धां प्रतिकृतिं कर्तुं कारयितु वा प्राभवत् । स्वस्तनियोग्यो य उल्लेखो यथाकथञ्चिदनेन तत्र त्वरयाऽकारि, तस्यापूर्णरूपा कति चिरप्रश्नविरहिता चैका प्रतिकृतिस्तत्स्वर्गगमनाद् वर्षद्वये व्यतीते जातायां मन्नियोजनाया मया ऽव्यालोकि । अव्यवस्थिताया च तस्या प्रतिकृतौ प्रथमतोऽप्यस्पष्टरूपाणि तदक्षराणि विशेषतो दु र्बोधान्यतिकृच्छ्रेण वाच्यान्यभवन् । ज्ञातपरिस्थितिरिह तद्भाण्डागारस्य स्वय समीक्षणमकृत्वाऽस्य प्रकाशन दुष्कर प्रचुरपरिश्रमेण विलम्बेन च साध्यमज्ञासिषम्, किन्तु तद्भाण्डागारस्य दर्शन ततोऽपि दुर्घट व्यचारयम्, तत एम् ए एल्. एल् बी पदाङ्कितस्याचिरादमराळयमुपेयुष जे एस् कुडालकर (क्युरेटर ऑफ स्टेटलाइब्रेरीस्) महाशयस्य प्रेरणया पूर्वोक्तप्रति कृत्येतस्ततो यत्किञ्चिदुपलब्धान्यसामग्र्या प्रस्तुतकार्ये प्रायतिषि ।

इतश्चिरन्तनसमभिरचितेन जैनमुनिना वि स १९५ वर्षे (१८९४ खिस्ताब्दे) जेसलमेरदुर्गे चातुर्मासस्थितिरकियत, तदा तेन मुनिवर्येणैतद्भाण्डागारस्यैका सूची सङ्कलिताऽऽसीत्, कति पयाद्ग्रन्थानां प्रतिकृतयश्चानायन्त । गवेषिताऽपि सा सूची न लब्धा, तथापि तत्र मुनिवर्ये स्थापितजैनज्ञानमन्दिरस्या काश्चन पूर्वोक्त प्रतिकृतीरुपलोकयम् ।

जैनश्वेताम्बरकॉन्फरन्ससंज्ञकसंस्थया १९०४-५ रिव्स्ताब्दे हीरालाल हंसराज इत्याह्वं जैनपण्डितं प्रेष्यास्य बृहद्भाण्डागारस्य शतद्वयाधिकमहत्त्वद्वयग्रन्थानां सूचिपत्रमकार्यत, यच्च तयैव संस्थया प्रकाशितायां जैनग्रन्थावल्यामविश्वसनीयत्वेन नेक्वारं निरदेशि; तदित एव कालान्तरेणोपलब्धम्। दलालेन ( ) एतादृक्कोष्ठके क्वचिदस्य क्रमाङ्को दर्शितो दृष्टिगोचरी भवति। मुम्बापुरीराजकीयनिदेशात् प्रो. श्रीधरभाण्डारकरश्च तदैव (१९०४-५ रिव्स्ताब्दे) जेसलमेरौ गतवान्। तद्यात्रासम्बन्धि भाण्डागारदर्शनविषयकं च स्वानुभूतं तेन महाशयेन १९०४-५,५-६ रिव्स्तवर्षीये रिपोर्ट-नामकपुस्तके प्रकाशितम्, तदपराणि च प्रो. पिटर्सनादिकृतानि रिपोर्ट-क्यॅटलॉगसंज्ञकानि पुस्तकानि मयाऽस्मिन् कार्ये ग्रन्थपरिचयाद्यावुपयोजितानि, तानि तत्तत्स्थले संक्षिप्तसंज्ञया समसूच्यन्त; तत्सङ्केताभिज्ञानं त्वन्यत्राकारि।

एतत्सूचिपत्रदर्शितानां भाण्डागाराणां स्थापन-संरक्षण-संवर्धनादिना निहितस्वपरोपकाराणां जैनाचार्य-मुनि-गृहस्थानामितिवृत्तप्रतिपादका जेसलमेरदुर्गीयनृपाणां च सम्बद्धा दलालसदृगृहीता ये केऽपि शिलालेखा मयेह दृष्टास्ते चात्र परिशिष्टे समुपवेशिताः। १,२,३,४,५,१३ परिशिष्टदर्शिता लेखा यद्यपि प्रो. श्रीधरभाण्डारकरेण स्वपुस्तके (रि० २, पृ० ९३-९७) दर्शितास्तथापि न ते परिपूर्णा यथास्थिताश्चेति सूक्ष्मदर्शिभिर्द्रक्ष्यते। १-२-३-५-६-१९-२०-२१-२२ परिशिष्टप्रदर्शिता लेखास्तु दलालेन यथाप्रतिच्छन्द (Impression) सदृगृहीता आसन्। तेषामन्येषां च लेखानां प्रतिकृतिं सावधानतयाऽतिपरिश्रमेणाकार्षम्, यथायुक्तं चैतादृग्वेशयम्, एषामुपयुक्तता त्वग्रे प्रतिप्रसङ्गं प्रादर्शयम्।

प्रो. श्रीधरभाण्डारकरेण स्वकीये पुस्तके (रि० २, पृ० १०) दशानां जेसलमेरुपुस्तकसङ्ग्रहाणां नामावल्युदलेखि। दलालेन तु निम्ननिर्दिष्टानां चतुर्णामेव जैनपुस्तकभाण्डागाराणां पुस्तकान्यत्र संसूचितानि; अन्येषां तु विशेषमहत्त्वरहितत्वादथवा श्री. भाण्डारकरेण तद्विषय उल्लिखितत्वादुपेक्षाऽक्रियतेति सम्भाव्यते।

(१)

बृहद्भाण्डागारः।

अस्यैवात्र प्राधान्यम्, प्राचीनपुस्तकगवेषिणः साक्षरा अस्यैव दर्शनार्थं समुत्कण्ठन्ते। दुर्गमोऽपि स मरुदेशप्रदेश एतत्सौरभेणैवाकर्षति प्राज्ञमधुपान्। पूर्वं डॉ. बूहरमहाशयेन १८७४ तमे खिस्ताब्देऽस्य दर्शनं व्यधायि, तदा तेन ततो नवतिवर्षप्राचीनाऽस्य द्वाविंशत्यधिकचतुःशतीपुस्तकानां संक्षिप्ता टिप्पनिका व्यलोकि, सं. ११६० वर्षीयं तालपत्रपुस्तकं च प्राचीनतमत्वेन प्राबोधि (Gowsh पृ. ११७)। तदनन्तरं १९०४-५ खिस्ताब्दे ही. हं. जैनपण्डितेन स्वसूचिपत्रे, तदवलम्ब्य श्री. भाण्डारकरेण च निजे पुस्तके (रि० २, पृ० १४) ततोऽपि प्राचीनानि सं. ९२४,१००५, ११२०, ११२७,११२९, ११४४, ११५५ तमवर्षेषु लिखितानि तालपत्रपुस्तकानि सूचितानि। किन्त्वेषु केवलं सं. ११२९ वर्षीयं विहायान्यदेकमपि विश्वस्तवर्षसङ्ख्याकं न प्रतिभाति। एतत्सूचिपत्रानुसारेण तु ३-४-२७ पृष्ठेषु दर्शितानि-सं. ११११, सं. ११३०, सं. ११२९ वर्षेषु लिखितानि क्रमेण भगवतीसूत्र-तिलकमञ्जरी-कुवलयमालाऽऽख्यानि पुस्तकानि प्राचीनतमानि प्रतिभान्ति। १५० (१) क्रमाङ्के दर्शितं सं. १११५ वर्षीयं तु शङ्कितं भाति।

सर्वेष्वपि ताडपत्रेष्वर्वाचीनं सं. १४९२ वर्षे लिखितं सर्वसिद्धान्तविषमपदपर्यायसंज्ञकं पुस्तक-

मत्र विलोक्यते (पृ २३) इत्यत स १४५८ वर्षीय कुमारपालप्रतिबोधनामक ताडपत्रपुस्तक मुद्दिश्य तत्प्रस्तावकेन "प्रायस्ताडपत्रात्मकेषु पुस्तकसमूहेषु इद पुस्तकमपश्चिम प्रतिभात्यस्माकम्। यत, एतस्मात् पुस्तकादर्वाचीन नान्यत् पुस्तकमस्माक दृष्टिपथमायात कर्णगोचरीभूत वा कुत्रापि जैनग्रन्थागारे।" (कु० प्रस्ता०) विहितोऽयमुल्लेखो निरस्तो भवति।

जेसलमेरस्थापना स १२१५ वर्ष जेसलनृपाज्जातेति राजस्थानादीतिवृत्तवेदिना प्राय सुविदितमेव। ततोऽपि प्राचीनलेखनकालानि प्रभूतानि पुस्तकान्यत्र प्रेक्ष्यन्ते। येषु लेखनस्थल निर्दिष्ट विलोक्यते, तेषु क्वापि जेसलमेरनाम नोपलभ्यते, परन्तु जेसलमेरदुर्गे रचितानि त्रीणि पुस्तकान्यत्रावलोक्यन्ते। तेषु प्रथम तावत् पूर्णभद्रगणिना स १२८५ वर्ष रचित धन्य-शालिभद्र चरित ताडपत्रीयम्, द्वितीय गुणसमृद्धिमहत्तरया स १४०७ वर्ष विरचितमञ्जणासुन्दरीचरियम्, तृतीय तु पुण्यसागरोपाध्यायेन स १६४५ वर्षे विहिताया जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्ते पुस्तकम्।

खरतरगच्छीयजिनराजसूरिशिष्यस्य जिनभद्रसूरेरुपदेशात् स्तम्भतीर्थं परीक्षिगूर्जरप्रभृतिभिरादिसुश्रावकै स १४८५ तमवर्षादारभ्य स १४९३ तमवर्षपर्यन्त लेखितानां ताडपत्रपुस्तकानामत्र भाण्डागारे प्राचुर्यं वर्तते। तेषामन्तिमो लेख प्राय सदृशोऽत्र क्वचित् क्वचिद् दत्ताऽलेनाथ सक्षिप्तो दृश्यते (पृ १८,१९,२३,२४,२६)। स १४९७ वर्ष जिनभद्रसूरिणा प्रतिष्ठितस्य सम्भवजिनालयस्यैकस्मिन् प्रदेशेऽय भाण्डागारो वर्तते। अनेन सूरिवर्येण सम्भवजिनालयप्रतिष्ठाया प्रागणहिलपाटकपुरादिषु विविधपक्ष(खरतरगच्छ)श्राद्धसङ्घेन ज्ञानरत्नकोशा अकार्यन्त (परि० ३) इत्यादिनाऽयमपि बृहद्भाण्डागारोऽस्यैव सूरिवरस्य सदुपदेशात् वैक्रमवत्सरपञ्चदशशतकप्रान्ते स्थापित सम्भाव्यते। स्तम्भतीर्थाणहिलपाटकादिस्थानेषु लेखितानि सद्गृहीतानि च ताडपत्रीयादिविविधपुस्तकानि तदानीं कुतोऽपि कारणवशात् तत्र नीतानि, पाश्चात्यैश्च तदनुयायिभिरुद्धिं नीतानीत्यनुमीयते। पुस्तकसङ्ग्रहस्य तत्र नयने मुख्य कारण म्लेच्छनृपाणामाक्रमणरूप सम्भाव्यते यतोऽस्याधारिभिरनेकैस्तैर्नृपापसदैरसकृद्दत्ताहितमिति जनप्रसिद्धम्। जेसलमेरदुर्गस्तु यवनैरपि म्लेच्छायनीपैर्दुर्ग्रह आसीत् (परि० ३, श्लो० ५)। जेसलमेरस्थापनाया अनन्तरमचिरेणैव तत्र धनाढ्या जैनगृहस्था विशेषतश्च खरतरगच्छानुयायिनो न्यवसन्, यैस्तत्र जिनालयजिनप्रतिमादिरद्यापि वर्तते (वृद्धाचार्यचरितप्रशस्ति प्रा लेखसङ्ग्रह २। ४४७)। जेसलमेरपुरीयो लक्ष्मणनृपो जिनराजसूरिनिदेशात् स १४५९ वर्ष पार्श्वजिनालये जैनबिम्बस्थापयितु सागरचन्द्रसूरेभक्त आसीत् (परि० १, श्लो० १४-२१)। यदीये राज्यकाल एव स १४७३ वर्षे जिनवर्धनसूरिणा लक्ष्मणविहाराख्यस्य पार्श्वजिनालयस्य शान्तिजिनालयस्य च प्रतिष्ठाऽकारि (परि० १-२)। अथ स एव जिनवर्धनसूरिर्यं सागरचन्द्रसूरि स १४६१ वर्ष जिनराजसूरे स्वर्गमनानन्तरं जिनराजसूरिपट्टे स्थापितवान् (ख)। सप्तपदार्थीटीका-वाग्भटालङ्कारटीकाकर्त्रा च येन जिनवर्धनसूरिणा स १४६० वर्ष प्रतिष्ठिता जिनराजसूरिमूर्तिरद्यापि देवकुलपाटके विद्यते। सागरचन्द्रसूरिप्रमुखैरदत्तस्य तस्य जिनवर्धनसूरेर्यतमाज्ञिन्य विच्छेद्यपाश्चात् पश्चात् समुदायात् पृथक्कृत्य तत्स्थाने जिनभद्रसूरिं स १४७५ वर्षे प्रतिष्ठितवान्, यत्प्रभृति जिनवर्धनसूरित पिप्पलखरतरशाखा निर्गता (ग)। जेसलमेरौ पञ्चायतप्रासादप्रतिकृत् (परि० ४) लक्ष्मणनृपस्य पुत्रो वैरिसिंहनृपस्तत्प्रथर-चाचिकदासौ च नृपती जिनभद्रसूरेर्भक्ता आसन् (परि० ३)। तदानीन्तनानग्रया जैनगृहस्था राजमान्या गच्छपतिजिनभद्रसूरिं प्रति श्रद्धाय तद्भाग्भूवस्तित्याघपि परिदिष्टोपदानेन एवमवगम्यते इत्यत पुस्तकानां सरक्षणे तत् स्थान निरुपद्रव निश्चय विचक्षणोऽपि जिनभद्रसूरि सारभूत सपुस्तककोशं गूर्जरधरायास्तत्र नीतवा

नित्यनुमानं न निर्विचारम् । तथा च सप्तदशशताब्दीभवैर्गुणविनयगणि-समयसुन्दरादिभिरप्यस्य सूरिवर्यस्य ज्ञानकोशलेखनदक्षत्व-भाण्डागारपोषकत्वादिगुणोऽस्मारि, जेसलमेरस्थस्यास्य भाण्डागारस्यापि च स्मरणमकारि । स्थाने स्थाने ज्ञानकोशान् कारयितुरस्य सूरिवर्यस्य जन्म सं. १४५० वर्षे, दीक्षा सं. १४६१ वर्षे, सूरिपदं सं. १४७५ वर्षे, स्वर्गमनं च सं. १५१४ (५) वर्षे समजनि । अनेन दीक्षा खरतरगच्छीयजिनराजसूरिपार्श्वे जगृहे । विद्याध्ययनं तु वाचकशीलचन्द्रगणिपार्श्वेऽकारि (ख.) । सूरिवर्यस्यास्य विद्वत्ता-सच्चरित्रता-जिनमन्दिर-जिन-बिम्ब-ज्ञानकोशप्रतिष्ठाकृत्त्व-व्याख्यातृत्व राजमान्यत्वादिगुणानां वर्णनमत्र (परि०३) विहितमिति नेह पुनः प्रतन्यते । अनेन सूरिणा सूरिपदानन्तर यावज्जीवं सं. १५१५ वर्षपर्यन्तं प्रतिष्ठितानि प्रभूतानि जैनबिम्बानि लेखितानि च पुस्तकानि यत्र तत्र प्रेक्षणपथपान्थीभवन्ति । सं.१५१८ वर्षे ऊकेशवंशीयेन केनचित् कारिताऽस्य सूरेः प्रतिमा नगरग्रामे जैनमन्दिरभूमिगृहे स्थापिता वर्तते (भावनगरप्राचीनशोधसङ्ग्रहभा० १, पृ. ७१) । सं. १५२३ वर्षे जिनचन्द्र-सूरेर्गच्छाधिपत्ये तदादेशात् कमलसंयमोपाध्यायेन प्रतिष्ठिते जिनभद्रसूरिपादुके वैभारगिरौ (राजगृहे)च विद्येते (जैनलेखसङ्ग्रहले. २५७) । येन कमलसंयमेन सं १४७६ वर्षे जिनभद्र-सूरिपार्श्वे दीक्षाऽग्राहि, [५] सं १५४४ वर्षे जेसलमेरुदुर्गे सर्वार्थसिद्धिसंज्ञिकोत्तराध्ययनसूत्रवृत्तिश्च विनिर्ममे । [६] सं. १४८४ वर्षे पत्तनस्थमेनं जिनभद्रसूरिं प्रति जयसागरोपाध्यायः सिन्धुदेशान्त-

१ श्रीज्ञानकोशलेखनदक्षा जिनभद्रसूरयो मुख्याः ।
तत्पट्टे सञ्जातास्ततोऽद्युतन् दिव्यगुणजाताः ॥-सम्बोधसप्ततिवृत्तिप्र०
अणहिल्लपत्तन-जेसलमेरुस्थितसमयकोशवीक्षाया' ।
समवसितगोप्यगम्भीरभावश्रुतनिकरसञ्चारा· ॥-विचाररत्नसङ्ग्रह' p. p. ३ । ३१०

२ श्रीमज्जेसलमेरुदुर्गनगरे जावालपुर्यां तथा
श्रीमद्देवगिरौ तथा अहिपुरे श्रीपत्तने पत्तने ।
भाण्डागारमबीभरद् वरतरैर्नानाविधैः पुस्तकैः
स श्रीमज्जिनभद्रसूरिसुगुरुर्भाग्याद्भुतोऽभूद् भुवि ॥-अष्टलक्षी p p. ४ । १२.

३ स्थाने स्थाने स्थापितसारज्ञानभाण्डागारश्रीजिनभद्रसूरि-पत्तनीयवाडीपार्श्वनाथमन्दिरप्रशस्तिः
(एपिग्राफिआ इण्डिका १।३७)
स्थाने स्थाने पुस्तकभाण्डागारस्थापकाः श्रीजिनभद्रसूरयः- ख.

४ कीर्तिः श्रीजिनभद्रसूरिसुगुरो सिद्धान्तकन्दोद्भवा
व्याख्यानालवती जनोन्नतिदला...... ।
विश्वद्रहव्या विसिनीव भव्यमधुपैः सौभाग्यसौगन्ध्यभाग्
भाग्यादित्यमहोदयाद् विजयते नित्यप्रबुद्धाऽद्भुतम् ॥
षद्-सप्ताम्बुनिधि-क्षपाकरमिते संवत्सरे वैक्रमे तैरस्मि स्वकरेण मोहजलधिपोतं व्रतं ग्राहितः ।
शास्त्रं वा परमेष्ठिपञ्चकनमस्कारागमं पावितो वात्सल्यं कथयामि वा कियदह यत् प्रत्यहं ते. कृतम् ॥
—उत्तरा० वृ० प्र०

५ अम्भोधि-वारिनिधि-बाण-शशाङ्कवर्षे श्रीउत्तराध्ययनवृत्तिमिमां चकार ।
जेसलमेरौ दुर्गे विजयदशम्यां समर्थिता सेयम् । श्रीजिनभद्रमुनीश्वरचरणस्मरणप्रसादेन ॥
—उत्तरा० वृ० प्रशस्ति०

६ जलधि-वसु-भुवन-सङ्ख्ये वर्षे माघे सिताष्टमीदिवसे । रविसुतवारे रुचिरे समर्पितोऽयं महालेखः ॥
—विज्ञप्तित्रिवेणिप्र०

गतमल्लिकुवाहणपुराद् विद्वत्तापरिपूर्णा विज्ञप्तित्रिवेणी प्रहितवान्, यस्मै उपाध्यायपदं जिनभद्रसूरिणा व्यतारि (पृ ५७)। सं १४९५[1] वर्षे जयसागरोपाध्यायविहिता सन्देहदोलावलिवृत्तिश्चैतेन व्यशोधि, स्वयं च जिनसप्ततिसञ्ज्ञकं प्रकरणं प्राणायि। सं १४८७ वर्षे जेसलमेरौ जन्मभाक्, सं १५३० वर्षे तत्रैव स्वर्गामी जिनचन्द्रसूरिरस्य पट्टधर आसीत् (२), सं १५१८ वर्षे यत्प्रतिष्ठितानां तीर्थपट्टिकानां लेखा अत्र प्रोद्धृताः (परि०१४,१५,१६,१७,१८)। सं १५१९ वर्षे पुण्यमालावृत्ति(पृ ५८)–चरित्रपञ्चकवृत्तिविधातुः साधुसोमगणिनो गुरुर्ग्यासदीनसाहिसभायां वादिविजेता सिद्धान्तरुच्युपाध्यायोऽप्यस्य जिनभद्रसूरेः शिष्य आसीत्। भावप्रभाचार्य-कीर्तिरत्नाचार्यादीनयं जिनभद्रसूरिः सूरिपदेऽस्थापयत् (३)। अष्टादश विद्वांसोऽस्य शिष्या आसन्। सं १५३६ वर्षे जेसलमेरुदुर्गे देवकर्णराज्येऽष्टापदप्रासादप्रतिष्ठाकारको जिनचन्द्रसूरेः शिष्य (परि०५) जिनसमुद्रसूरिर्जिनभद्रसूरेः प्रशिष्य आसीत्। परमहंससम्बोधचरित्रकारो नयरङ्गो जिनभद्रसूरेः सन्तानीयः (पृ ५७)। महेश्वरकविः कविवरमण्डनचरिते, धनदश्च जिननिर्मिते नीतिशतके स्वसमकालीनजिनभद्रसूरेर्गुणानवर्णयत्।

एवं पुस्तकलेखन-सङ्ग्रहाद्युपदिश्य भाण्डागारं विभ्रता जिनभद्रसूरिमहाशयेन, तदुपदेशमनुसृत्य निजद्रव्यव्ययेन पुस्तकानि लेखयित्वा सगृह्य च समर्पयित्रा धरणाऽऽदिगृहस्थगणेन च साहित्यसमुपासकानां समाजोऽतीवानुगृहीत एतद्विषये कृत किं वक्तव्यम्? । किन्तु सारगर्भस्य दुर्लभपुस्तकरत्नानामगारं साम्प्रतं कारागारमिव क्रियमाणं श्रुत्वा वा महापुरुषोद्गीर्णानां गणितगुणगणाकीर्णानां तेषां ग्रन्थानां दुर्दैववशात् कालक्रमेणासावधानतया जन्तुजातेन च

---

१ विक्रमतः पञ्चनवत्यधिकचतुर्दशशतेषु वर्षेषु। ग्रथितेयं श्लोकैरिह पञ्चदश शतानि साधानि ॥
—सन्देहदोलावलीवृत्ति

२ जैनेन्द्रागमतत्त्ववेदिभिरभिप्रेतार्थकल्पद्रुभिः। सद्भिः श्रीजिनभद्रसूरिभिरियं वृत्तिर्विशुद्धीकृता ॥
—सन्देहदोलावलीवृत्ति

३ गणहरसुहम्मवंसे कमेण जिणरायसूरिसीसेहिं। पयरणमिण हियट्ठं रइयं जिणभद्दसूरीहिं ॥
—जिनसप्ततिप्रकरणम्

४ श्रीखरतरगच्छेशश्रीमज्जिनभद्रसूरिशिष्याणाम्। गीरापल्लीपार्श्वप्रभुलब्धवरप्रसादानाम् ॥
श्रीग्यासदीनसाहेर्महासभालब्धवादिविजयानाम्। श्रीसिद्धान्तरुचिमहोपाध्यायानां विनेयेन ॥
साधुसोमगणीशेनाल्पमेधोबोधप्रबोधिनी। श्रीवीरचरिते चक्रे वृत्तिश्चित्तप्रमोदिनी ॥
* * * * * * * * *
चार्यां चरित्रपञ्चकवृत्तिर्विहिता नवैकतिथिवर्षे। हर्षेण महर्षिगणैः प्रवाच्यमाना चिरं जयतु ॥
—जिनवल्लभीयमहावीरचरितवृत्तिः

५ तस्य अष्टादश शिष्याः श्रीसिद्धान्तरुचिपाठक-श्रीकमलसंयमोपाध्यायादयो विद्वांसः ।
—पट्टावली (विनयसागरीया)

६ चिन्तामणिः सम्प्रति भक्तिभाजां तपस्यया प्राणितदेवनाथः ।
दयोदयः प्रीणितसर्वलोकः सिद्धो गरीयाञ्जिनभद्रसूरिः ॥—धनदनीतिशतकम् (श्लो० ३४)

७ जयत्यसौ श्रीजिनभद्रसूरिः श्रीमालवंशोद्भवदत्तमानः ।
गम्भीरपादस्तुतराजमानस्तीर्थावनौ सन्ततपूतमूर्तिः ॥
—काव्यमनोहरम् (सर्ग ७, श्लो० ३५)

जनितां जीर्णविशीर्णतुल्यप्रायां स्थितिं शृण्वतां केषां सहृदयानां बत! शोको न समुत्पद्येत?। सङ्ग्रहकर्तृणामुदारमाशयमनवबुध्यतां देश-क्षेत्र-काल-भावादिकमननुसरतां स्वयं तदुपयोगं कर्तुमशक्नुवतामन्यांश्चानुपयोजयतां पूर्वोक्तां दुरवस्थितिं दृग्गोचरीकुर्वतामपि भाण्डागाररक्षकाणां दुरन्ता गजनिमीलिका कस्य सहृदयस्य न दुःखाय? । आशास्महेऽतः परमप्रसिद्धग्रन्थप्रकाशनप्रसङ्गे प्रशस्तपद्धत्या प्राचीनान् ग्रन्थान् प्रकाशयितृभ्यो विश्वासार्हायै संस्थायै आदर्शपुस्तकार्पणप्रदानप्रवणा प्रशस्ता मतिरेषां प्रादुर्भवेत्।

(२)

तपागच्छ-भाण्डागारः।

तपागच्छोपाश्रयस्थोऽयं भाण्डागारः केन कदा भृत इति स्फुटं न ज्ञायते, तथापि तपागच्छीयानन्दविमलसूरिशिष्यपं० वानरगणिशिष्यपं० आनन्दविजयगणिना सं. १६५९ वर्षे प्रतिमोचनेनाय चित्कोशो वृद्धिं प्रापितो ज्ञायते (पृ. ५३,५५) । हीरविजयसूरिमूर्तिरत्र तदुपाश्रये वर्तते। सप्तदशशताब्द्यां तपागच्छीयसाधूनां विचरणमित आसीदिति स्पष्टमवबुध्यते। तपागच्छाश्रितः सुपार्श्वजिनालयस्त्वर्वाचीन. सं. १८६९ वर्षे प्रतिष्ठितः (परि०२२)। बृहद्भाण्डागारादपि प्राचीनं सं. ११०९ वर्षे लिखितं पञ्चमीकथाग्रन्थस्य ताडपत्रीयमादर्शपुस्तकमत्र वर्तते (पृ. ५२); अस्मादेवादर्शात् सं. १६५१ वर्षे पं० आनन्दविजयगणिशिष्यपं० बुद्धिविमलेनानुलेखिते पत्तनभाण्डागारस्थे पुस्तके तु सं १००९ वर्षे तत्ताडपत्रपुस्तकलेखनं समसूचि। एतस्मात् प्राचीनं ताडपत्रपुस्तकं नाद्यावधि कुत्राप्युपलब्धं श्रुतं वाऽस्माभिः। सं. १११५ वर्षे लिखिता हरिभद्रसूरिरचितपञ्चाशकानां प्रतिरपि प्राचीनाऽत्र वर्तते (पृ. ५१)। एषां वृत्तिः सं. ११२४ वर्षे नवाङ्गवृत्तिकर्त्राऽभयदेवसूरिणा विहिता।

(३)

डुंगरजीयति-सङ्ग्रहः।

जेसलमेरुदुर्गे विवेकसमुद्रगणिना सं. १३३४ वर्षे विहितायाः पुण्यसारकथायाः पुस्तकमत्र प्रेक्ष्यते। ऊनविंशशताब्दीप्रणीतानि पुस्तकान्यपि सङ्गृहीतान्यत्र विलोक्यन्ते। सङ्ग्रहकर्तृविषये ज्ञातव्यं न किञ्चिदपि ज्ञातम्।

(४)

थीरु(थाहरू)शाह-भाण्डागारः।

प्रो. श्रीधरभाण्डारकरेण चीमनलालदलालेन चैतद्भाण्डागारस्वामिनो नाम 'थीरुशा' इति दर्शितम्, किन्तु शिलालेखाद्युल्लेखानुसारेण सप्तदशशताब्द्युत्तरार्धे विद्यमानो जेसलमेरुनिवासी जैनश्रेष्ठी थाहरूनामधेयः स विज्ञायते, येन सं १६७५ वर्षे लोद्रवापत्तने चिन्तामणिपार्श्वजिनालयस्योद्धारः कारितः (परि० ६), चिन्तामणिपार्श्वजिनबिम्बमपि कारितम्। सं. १६८२ वर्षे यश्च सङ्घपतिर्भूत्वा शत्रुञ्जये गणधराणां पादुकाः स्थापयामास (एपिग्राफिआ इण्डिका २। ६८)। यश्च पुनः सं. १६९३ वर्षे लोद्रवापुरि स्वजनश्रेयोऽर्थं नैकानि देवगृहाणि कारयामास (परि० ७,८,९,१०,११,१२)।

चतुर्ष्वप्येषु पुस्तकसङ्ग्रहेषु यानि पुस्तकान्यत्युपयुक्तान्यवगतानि, तानि सर्वाण्यपि दलालेन प्रायोऽत्र संसूचितानि। एतन्मध्यात् केचिद् ग्रन्थाः सूचिपत्रसङ्कलनकाले मुद्रिता आसन्,

केचिद् ग्रन्थाश्च सूचीसङ्कलन-मुद्रणकालयोः पञ्चवर्षप्रमाणेऽन्तराले मुद्रितास्तेषां समुपवेशनं न नाम निरर्थकम्; यतस्तत्तद्ग्रन्थानां पुनर्मुद्रणादिप्रसङ्गेऽशुद्धिसंशोधनाय त्रुटित-स्खलितांशपरिपूर्तये क्वचित् सन्देहापनोदादिप्रयोजनाय च स्फुटं वरिवर्तीत्यावश्यकता। अत्र निर्दिष्टाश्च ये ग्रन्था मुद्रिता ज्ञातास्तान् तत्रैव (मु)संज्ञया समज्ञापयम्। सौकर्येण ग्रन्थनामज्ञानार्थं सर्वेषामपि प्रायः पञ्चशतीग्रन्थानां वर्णानुपूर्व्या सूचीं निबद्ध्य प्रान्ते न्यवेशयम्, तत्राप्यप्रसिद्धग्रन्थान् चिह्नाङ्कितान् कृत्वा प्रादर्शयम्। तदनन्तरं तु जैन-जैनेतरग्रन्थकर्तॄणां तद्ग्रन्थनामोपेतानि नामानि समुपावेशयम्। अवशिष्टानीतिवृत्तोपयुक्तानि विशिष्टनामानि पञ्चविभागेन प्रान्ते समसूचयम्। अत्र सूचितान् विविधविषयकानप्रसिद्धान् अङ्गोपाङ्ग-मूलसूत्र-च्छेदसूत्र-प्रकीर्णकादिजैनसिद्धान्तग्रन्थान्, जैनन्याय-वादग्रन्थान्, बौद्ध-नैयायिक-वैशेषिक-साङ्ख्य-वेदान्तादिदर्शनग्रन्थान्, जैनद्रव्यानुयोग-गणितानुयोग-चरणकरणानुयोगोपदेश-धर्मकथानुयोगग्रन्थान्, जैनेतरकथा-चरितादि, व्याकरण-काव्य-च्छन्दोऽलङ्कार-कोश-नाटक-प्रकीर्णग्रन्थान्, कल्प-मन्त्र-शकुन-काम-योग-स्तुति-स्तोत्रादिग्रन्थान्, गूर्जरभाषाग्रन्थांश्च पृथक्कृत्य यथाविषयं विभज्य यावज्ज्ञातं तत्तद्विषयकं रचनासमयपौर्वापर्यमनतिक्रम्य च ग्रन्थकर्तृपरिचयेन साकं पृथक् पर्यचाययम्, यथामति पूर्वसूचिपत्रजाः स्खलनाश्च तत्रैव समशोधयम्। विक्रमीयपञ्चदशशताब्द्या ऊनविंशशताब्दीं यावज्जातानां लक्ष्मण-वैरिसिंह-चाचिगदेव-देवकर्ण-जयतसिंह-लूणकर्ण-कल्याणाक्षयसिंह-मूलराजसञ्ज्ञकानां जेसलमेरुपुरीयनृपाणां तत्पूर्वजानां च सत्तासमयादि परि० १,२,३,४,५,१३,१४,१५,१६,१७,१८,१९,२१,२२ लेखपरिपठनेन ज्ञास्यत इति नात्र पुनरुल्लिख्यते।

जेसलमेरुदुर्गं गत्वा येनैतत् सूचिपत्रं परिश्रमेण सङ्कलितम्, यश शेषः स चीमनलालदलाल महाशयः, यैश्चैतत्कार्यं नक्षी सहायता वितीर्यतत्पथा निर्विघ्नं सुसरलो व्यधायि, तेऽनुदगिरि प्रज्ञाधिकारिण (जोधपुररेसिडेन्सी), भाण्डागारनियुक्ताश्च कथं नाम धन्यवादं नार्हन्ति ?।

कार्ये चास्मिन् प्रसङ्गोचितं साहाय्यं प्रदाय येनाहं प्रोत्साहितस्तस्यैतत्संस्कृतपुस्तकालयाध्यक्षस्य (संस्कृतलाइब्रेरियन्) एम्. ए. पदप्रतिष्ठितस्य जी. के. श्रीगोन्देकरमहाशयस्य, के. पी. मोदी बी. ए. एल्. एल्. बी. इत्यस्य, के. रङ्गस्वामिप्रभृतेस्तथा स्वसङ्ग्रहपुस्तकानि प्रदर्शयित्रो प्रवर्तककान्तिविजय-हंसविजयमुनीशयोश्चोपकृतिः स्मृतिपथात् कथमपि नापैति।

सावधानतया प्रयत्नेन संशोध्य कृतेऽप्यत्युपयोगिन्यस्मिन् कर्तव्ये मम मतिमान्द्यात् प्रमादाद् वा जाता याः काश्चन स्खलना मतिमतां मतिमार्गमायातास्ता अवेयुस्ताः प्रकृतिकृपालवः परिश्रमवेदिनः सहृदयाः 'न हि सर्वत्र पाण्डित्यं सुलभं पुरुषे क्वचित्' इत्यभियुक्तोक्तिं हृदयधाय संशोधयिष्यन्ति मां च संसूचयिष्यन्तीत्याशासे—

ता. १-९-२२
सेन्ट्रल लाइब्रेरी,
वडोदा

गान्धीत्युपाह्वो भगवान्दासतनुजः
लालचन्द्रः

अप्रसिद्धग्रन्थग्रन्थकृत्परिचयः ।

जैनसिद्धान्तग्रन्थाः ।

अङ्गम् ।

उपासकदशाचूर्णि (? कथा)   क्रमाङ्क १० (३)

यद्यपि श्री दलालेनात्र 'सप्तमाङ्गचूर्णि' इत्युल्लेख इध्वेतदेव नाम सूचितम्, एव ही सूचिपत्रेऽपि, किन्तु न चैवम् । 'जस्स०' इत्यादिना दर्शितायाः प्रारम्भगाथाया अनन्तरगाथायामानन्दादीनां दशानामुपासकानां संक्षिप्तकथा अभिधेयत्वेनाभिहिता । समाप्तौ च कर्त्रा स्वस्य जिनपतिसूरिशिष्यत्व, पूर्णभद्रगणिरिति नाम, सं० १२७५ वर्षे चास्याः सप्तमाङ्गानुसारेण रचनेत्यादि सर्व स्पष्ट निवेदितं दृश्यते H आदर्शपुस्तके । तत्र कथाप्रारम्भात् प्राक् कथासङ्ग्राहिका षोडश गाथाः सन्ति । सप्तदशगाथाया आरभ्य सप्तविंशत्यधिकशत गाथापर्यन्तं प्रथमकथा । तदनन्तरं च क्रमेण १३,११,५,६,२८,८८,५७,५,५ गाथापरिमिता नव कथा वर्तन्ते । कथासमाप्तौ पुष्पिकालेखयितुर्भुवनपालस्य दशसु काव्येषु प्रेक्षितेषु तदनन्तर चोपासकदशाङ्गस्य विषमपदपञ्जिकारूपा संक्षिप्ताऽवचूरियतते सेवात्र सप्तमाङ्गचूर्णित्वेन केनाप्युपलक्षिता ।

---

१ "आणंदाइण दसण्ह उवासगाण कहाओ वुच्छामि ।
  दट्ठूण सत्तमंग समासओ आयसरणत्थ ॥" H

२ "आणंदाइण एय सुचरियदसगं सत्तमंगाणुसारा
  संखेवेण विचित्त कयमिह गणिणा पुन्नभद्देण भद्द ।
सीसेण थाइविदप्पहुजिणवइणो विक्कमाइच्चकाले
  वच्चंते बाण सेलासिसिरकरमिए कण्हछट्ठीए जिट्ठ ॥" H

३ 'गुरुग(गि)रिनिहितास्थपुण्यपयप्रवाल
  सुभगविमलमुक्ताशान्दधर्मैकहेतु ।
सफलमृदुलताभ्र स्फारतेजोविभूति
  त्रिजगति परवर्ति श्रीमदूकेशवंश ॥ १ ॥
साधुस्तत्र बभूव भूमिविदित क्षेमधर श्रीधर
  सत्यासक्तमना श्रुतप्रणयवान् कौमोदकीमावभृत् ।
यश्चक्रेऽजमेरुनाम्नि नगरे श्रीपार्श्वनेतुः पुर
  प्रेम्णा सज्जकटस्फटिहतये शैलं महामण्डपम् ॥ २ ॥
मञ्जुस(?)स्य महोदधेर्बहुतरा रत्नोपमा सूनव
  सपूर्णा गुणसद्म[ः] सुरुचयो देवश्रिय कुक्षिजा ।
कोष्ठ(ष्ठे)ष्वेषु जगद्दर सुकृतिनामग्रसर कौस्तुभ
  श्रीभीमत्पुरुषोत्तमैकहृदये वाग्विभवो(?) गुण ॥ ३ ॥

उपाङ्ग-व्याख्याग्रन्थाः।

जीवाभिगमलघुवृत्तिः (हारिभद्री) क्र. २५८(१)

एतद्वृत्तिकारश्चतुर्दशशतप्रकरणकृत्त्वेन सुप्रसिद्धो विरहाङ्कपदोपलक्षितो विद्याधरकुलतिलको जिनभटनिगदानुसारी जिनदत्ताचार्यशिष्यो याकिनीमहत्तराधर्मपुत्रो हरिभद्रसूरिः, यस्य सत्ता विवादास्पदाऽप्यस्मदभिप्रायेणाष्टम-नवमशताब्दीमध्यकालरूपा युक्तियुक्ता प्रतिभाति । यतो वि. सं. ७३३ वर्षे रचिताया निशीथचूर्ण्यां अवतरणानि हरिभद्रसूरीयावश्यकवृत्तौ दृश्यन्ते, वि. सं. ८३५ वर्षे कुवलयमालायाः कर्ता दाक्षिण्यचिह्नसूरिश्चेमं स्मरति स्मातत्स्तन्मध्यकालीनोऽयमिति स्पष्टम्।

श्रीमत्पार्श्वस्य नेतुः सदनममदनं भव्यनेत्रादुमित्र
पुर्यां श्रीजेसलस्य व्यरचयदचिरायामितो भूषणानि ।
नेहे सार्वमिकोर्वीरुहवनमनु चाच्छिनवारमत्यकुल्या-
पूरेणावीवहद् यो मरुषु किमपरं प्राप कल्पद्रुमत्वम् ॥ ४ ॥

शालीनतालीश्रीशील सदात्मजमपालयत् ।
तस्य सालहीनाम्ना सा बभूव सधर्मिणी ॥ ५ ॥

तस्यासवेऽक्षतनयास्तनयास्त्रयोऽमी
तेषामयं धुरि यशोधवलो यशोऽब्धिः ।
माध्यदिनो भुवनपाल इलापसस-
दुज्ज्वलकीर्त्तिरनुज सहदेव एष ॥ ६ ॥

इह भुवनपालः प्रीतदिक्चक्रवाल
सुगुरुजिनपतीशस्तूपमूर्ध्नि ध्वजस्य ।
विघटितमधिरोह कारयामास यद्वा
जिनपतिरथयान चक्रवर्तीव पद्म ॥ ७ ॥

तस्य प्रिया त्रिभुवनपालधीदा रघुप्रभोरिव जनकस्य धीदा ।
पुत्रद्वय समजनि खीम्वसिंहाभयाहृय कुशलवलीलमस्य ॥ ८ ॥

स धन्यकृतपुण्यतां सततशालिभद्रात्मता
किलातनितुमात्मनो मुनिचरित्ररम्यामिमाम् ।
सुधार्मिकजनव्रजोपवनसारणि श्रीभर
स्म लेखयति पुस्तिका भुवनपालसाधुर्मुदा ॥ ९ ॥

मेघस्याधुदर्वृंदमुक्तसलिला पूरे मणिज्योतिरु-
द्योतिच्छत्रपरीतचक्रिपृतनाभृच्चर्मरत्नश्रियम् ।
मध्येऽम्भोधिमहीतलं दिनमणी भास्वन्नभः सद्वृतं
यावद् नन्दति तावदत्र जयतादेषाऽधिकं पुस्तिका ॥ १० ॥ H

१ जी० वृत्तिर्हारिभद्री प्रदेशवृत्तिनाम्नी ११९२।'—वृ०

प्रज्ञापनालघुवृत्ति (वृत्ति) । [हरिभद्रसूरि] क्र १११(२),११८
ले स १३७८ जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिचूर्णि क्र १९१(२),७५५(२),७५८
(३),३३०(१) [P P ३।१४४]

जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्ति क्र ३६,६५

इय मलयगिरीयाऽनुमीयते । अन्यत्र दुर्लभेयम् ।

वृ स १६४५ जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्ति । पुण्यसागरोपाध्याय पृ ४६

वृत्ते रचना जेसलमेरदुर्गे भीमभूमिपतिराज्ये इति प्रा ते सूचितम् । वृत्तिकारो यमा धाराङ्गदीपिकाकर्तुर्बृहत्खरतरगच्छीयजिनहससूरे शिष्य, येन स १६४० वर्षे जिनवल्लभसूरीय प्रश्नोत्तरकाव्यस्यापि वृत्तिरचियत । स १६२४ (? ४४) वर्षे रचितदण्डकजिनस्तुतिवृत्ति कर्ता पद्मराजगणिरस्य शिष्य (P P ६,४७), स १६६० वर्षे गौतमकुलकवृत्तिकारो ज्ञानतिलकगणिश्चास्य प्रशिष्य ।

चन्द्रप्रज्ञप्तिसूत्रम् क्र ७४१ [A ८।११३]

चन्द्रप्रज्ञप्तिटीका । मलयगिरि क्र ७०६ [A ८।११४]

मूलसूत्रव्याख्याग्रन्था ।

(१)

विशेषावश्यकवृत्ति । जिनभद्र क्र ७४

भाष्यकार एवास्या कर्ता ज्ञायते । मलधारिहेमचन्द्रसूरिणाऽस्या सस्मरणमकारि । दुर्लभेयमन्यत्र । 'सूत्रकारपरमपूज्यश्रीजिनभद्रगणिक्षमाश्रमणप्रारब्धा समर्थिता श्रीकोट्या(ट्या)चार्यवादि(हरि)गणिमहत्तरेण श्रीविशेषावश्यकलघुवृत्ति ।'—इति पत्तनप्रतिमान्त उल्लेखो दृश्यते ।

---

१ "जयति हरिभद्रसूरिटीकाकृद् विवृतविषमभावार्थ ।
यद्वचनवशादहमपि जातो लेशेन वृत्तिकर ॥ —प्रज्ञापनाटीकाया मलयगिरि
'प्र० लघुवृत्तिर्हारिभद्री ३७२८।'—वृ०

२ 'ज० चूर्णि १८७९।'—वृ० । ३ 'ज० वृत्तिर्मलयगिरीया ९५००।'—वृ०

"उपाङ्गाना च मध्ये प्रथममुपाङ्ग श्रीअभयदेवसूरिभिर्विवृतम् । राजप्रश्नीयादीनि पद श्री मलयगिरिपादैर्विवृतानि । पञ्चोपाङ्गमयी निरयावलिका च श्रीचन्द्रसूरिभिर्विवृता । तत्र प्रस्तुतोपाङ्गस्य वृत्ति श्रीमलयगिरिकृताऽपि सम्प्रति कालदोषेण व्यवच्छिन्ना ।'

—जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्तौ शान्तिचन्द्रवाचक

४ 'चन्द्रप्रज्ञप्तिसूत्रम् २०५४। वृत्तिर्मलयगिरीया ९५००।'—वृ०

५ "इ श्रीजिनभद्रगणे पूज्यस्यैतानि भाष्यवचनानि ।
तत्कृत्यतिकरदुर्गाण्यतिगम्भीराणि लघितानि ॥
विवृतानि स्वयमेव हि श्रीव्याचार्येश्च युगप्रवरै ।"—विशेषावश्यकबृहद्वृत्ति

विशेषावश्यकवृत्तिः । हरिभद्रसूरिः ? क्र. ३०८

द्वितीयखण्डरूपेय प्रसिद्धा मलधारिहेमचन्द्रसूरिकृताऽथवा हरिभद्रसूरिविरचिताऽऽवश्यकवृत्तिः सम्भाव्यते; यतो हरिभद्रसूरिविहिता विशेषावश्यकवृत्तिर्न श्रूयते ।

आवश्यकचूर्णिः[1] क्र. २८८ [P. P. ३।१८३]

चूर्णिकारो जिनदासमहत्तर इति प्रवोषः ।

आवश्यकबृहद्वृत्तिः (वृत्तिः[2]) । मलयगिरिः क्र. १५९,३२०,३४२.

७३(२),८६(२),९१ क्रमाङ्केषु कर्तुर्नाम न दृश्यते । सुप्रसिद्धस्यास्य जैनागमवृत्तिकारस्य सत्ता कुमारपालनृपसत्तायामित्येतत्कृतस्य मलयगिरिशब्दानुशासनस्यान्तर्वर्तिनाऽरुणत् कुमारपालोऽरातीन् इति दृश्यार्थत्वाद्यन्तोदाहरणेन, कुमारपालप्रबन्धादौ हेमचन्द्राचार्येण सममस्य विहारादिवर्णितत्वेन चावसीयते । विदुषश्चास्य कृतिसंहतिरत्र ग्रन्थकृन्नामसूच्यां (पृ. ९०) सूचिता, ओघनिर्युक्तिवृत्ति–कर्मप्रकृतिवृत्ति–धर्मसङ्ग्रहणिवृत्ति–धर्मसारटीका–भगवतीद्वितीयशतकवृत्ति–विशेषावश्यकवृत्ति–षडशीतिवृत्ति–सप्ततिकावृत्त्याद्याऽपराऽपि वर्तते ।

[वृ. सं. १२९६[3]] आवश्यकलघुवृत्तिः । तिलकाचार्यः क्र. ७६,३२१ [P. P. १।६,४।७४, A. १०।१६]

वृत्तिकारोऽयं श्रीपदविशिष्टश्चन्द्रगच्छीयचन्द्रप्रभसूरिसन्तानीयशिवप्रभसूरेः शिष्य, अस्यां वृत्तौ सहायकस्य पद्मप्रभसूरि–यशस्तिलकादेश्च गुरुः । अनेन सूरिणा सं. १२६१ वर्षे प्रत्येकबुद्धचरितम्, स. १२७४ वर्षे जीतकल्पवृत्तिः, सं. १२७७ वर्षे सम्यक्त्वप्रकरणवृत्ति., सं. १३०४(?) वर्षे दशवैकालिकटीका सामाचारी–श्रावकप्रायश्चित्तसामाचारी–पौषधिकप्रायश्चित्तसामाचारी–चैत्यवन्दना–वन्दनक–प्रत्याख्यानलघुवृत्ति–श्रावकप्रतिक्रमणसूत्रवृत्ति–साधुप्रतिक्रमणसूत्रवृत्ति–पाक्षिकसूत्र–पाक्षिकक्षामणकावचूर्यादयश्च ग्रन्था जग्रन्थिरे ।

व्या. सं. ११२२ आवश्यकव्याख्या (प्रतिक्रमणसूत्रपदविवृतिः) । नमिसाधुः[4] क्र. २१७,१६२(१)

हरिभद्रसूरिरचितावश्यकटीकांशरूपेयम् । विवृतिकारोऽयं थारापद्रपुरीयगच्छीयशालि-(शालिभद्र)सूरे. शिष्य., येन विदुषा सं. ११२५ वर्षे रुद्रटालङ्कारटिप्पनमकारि ।

यतिप्रतिक्रमणवृत्तिः क्र. १६६(२)

---

१ 'आ० वरावचूर्णिरष्टादशसहस्रप्रमाणा पूर्वर्षिविहिता'—सिद्धान्तागमस्तवावचूरिः 'आवश्यकचूर्णि. १३६००,१८४७४ ।'—बृ०

२ 'आवश्यकवृत्तिर्मलयगिरीया १८००० ।'—बृ०

३ "शतद्वादशकेऽब्दाना गते विक्रमभूभुज. ।
सवत्सरे पण्णवतौ वृत्तिरेषा विनिर्ममे ॥ —आ० प्रशस्तिः P. P. ४।७५
'आ० लघुवृत्ति श्रीतिलकीया १२९६ वर्षे कृता १२३२५ ।'—बृ०

४ 'साधुप्रतिक्रमणादिषड्विधावश्यकसूत्रवृत्ति नमिसाधुना स. ११२३(२) वर्षे कृता १५५० ।'—बृ०

इयमावश्यकबृहद्वृत्तिगताऽथवा तिलकाचार्य–जिनप्रभाचार्यादिविहितेति स्फुटं नैव ज्ञायते ।

पाक्षिकप्रतिक्रमण(सूत्र)चूर्णि क्र १७०(३)

[वृ स १२२२[1]] श्रावकप्रतिक्रमणसूत्रवृत्ति । श्रीचन्द्रसूरि क्र ४७(२)

अथ वृत्तिकारश्चन्द्रकुलोद्भवशीलभद्रसूरिशिष्यधनेश्वरसूरेः शिष्य, यस्य सामान्यावस्थाया पार्श्वदेवगणिरिति नामासीत् । अनेनैतदतिरिक्ता स ११६९ वर्षे न्यायप्रवेशकवृत्तिपञ्जिका, स ११७१ वर्षे स्वगुरोर्धनेश्वरसूरेः सार्धशतकवृत्तौ सहायता, स ११७४ वर्षे निशीथचूर्णि विंशोद्देशकवृत्ति, ऐ स १२२६ नन्दीटीकादुर्गपदव्याख्या, स १२२७ वर्षे जीतकल्पबृहच्चूर्णिव्याख्या, स १२२८ वर्षे निरयावली(पञ्चोपाङ्ग)वृत्ति, चैत्यवन्दनसूत्रवृत्ति–प्रतिष्ठाकल्प–सर्वसिद्धान्तविषमपदपर्याय–सुखबोधा सामाचार्यादयश्च नैके ग्रन्था विदधिरे ।

ऐ स १३२९ सङ्घाचारभाष्यम् क्र १५३

इद धर्मकीर्तिसूरिकृत साम्प्रत मुद्रित तदेव वाऽन्यदिति निश्चेतव्यम् ।

शक्रस्तवादि(चैत्यवन्दनसूत्र)विवरणम् । प्रद्युम्नसूरि ? क्र १२२(१)

चैत्यवन्दनसूत्रव्याख्या(?) क्र १२२(२)

वि स ११७४ चैत्यवन्दनाचूर्णिविवरणम् । यशोदेवसूरि[3] क्र १७०(१)

ही सूच्या, 'S २१२८' इत्यत्र चास्य कर्ता यश प्रभसूरिर्निर्दिष्टो न सम्यक् ।

चैत्यवन्दनसूत्रवृत्ति । श्रीचन्द्रसूरि क्र ४७(१)

वृत्तिकारोऽय द्वादशशताब्द्युत्तरार्धे त्रयोदशशताब्द्याप्रारम्भे च विद्यमान शीलभद्रसूरिशिष्यधनेश्वरसूरेः शिष्य आसीद् यस्य कृतिसहतिरुपरि प्रदर्शिता ।

सङ्घाचारटीका । [धर्मघोषसूरि[4]] पृ ५४ [P P १।१४]

स ११८२ पच्चक्खाणसरूवम् । यशोदेवसूरि[5] क्र १७०(२)

'P P १।७६' इत्यत्र 'भणिय जसमद्दसूरीहिं' इति प्रान्तपाठविलोकनादस्य यशोभद्रसूरिरित्यपर नाम सम्भाव्यते ।

---

१ "करनयनसूर्यवर्षे प्रात पुष्याकमधुतिदशम्याम् ।
धृतियोगनवमकक्षे समर्थिता प्रकृतवृत्तिरियम् ॥"—P श्रा० प्रान्ते
श्रावकप्रतिक्रमणसूत्रवृत्ति १२२२ वर्षे श्रीचन्द्रीया १५५० ।'—वृ०

२ 'चैत्यवन्दनमहाभाष्य श्रीशान्तीय सूत्रव्याख्यावरणादिवाच्यम्

'महामदृपणमत इत्यादिपदम् गाथा ९२२ ।—वृ०

३ 'ईर्या० १५०, चैत्य० ८४०, वन्द० ७२७ चूर्णय: ११७४ वर्षे यशोदेवकृता ।'—वृ०

४ 'चैत्यवन्दनाभाष्यवृत्ति सङ्घाचारनाम्नी तपाश्रीधर्मघोषसूरिकृता ८५०० ।'—वृ०

५ 'प्रत्याख्यानस्वरूप यशोदेवकृतम् गाथा ३६० ।'—वृ०

(२)

दशवैकालिकचूर्णिः[1] क. २५४(२),२७१

दशवैकालिकटीका । सुमतिगणिः(?सूरिः) क. १६०[2]

इयं हारिभद्रीयदशवैकालिकानुयोगात् पृथक्कृता सूत्रव्याख्या । वृत्तिकारोऽयं सुमतिसूरिः स्व वाचकशिष्यत्वेन निर्दिशति स्म । सं. ११८८ वर्षे लिखिताऽस्याः प्रतिः पत्तने वर्ततेऽतोऽस्य सूरिवर्यस्य प्राचीनता प्रतीयते ।

दशवैकालिकटीका[3] । तिलकाचार्यः क. १३२(१) [P. P. ३।४९;५।६५]

टीकाकारोऽयं चन्द्रगच्छीयचन्द्रप्रभसूरिसन्तानीयशिवप्रभसूरेः शिष्यस्त्रयोदशशताब्द्या उत्तरार्धे विद्यमान आसीद् यद्ग्रन्थाः पूर्वं (पृ २०) दर्शिताः ।

(३)

ओघनिर्युक्तिभाष्यम्[4] क. १४४(१)

अन्यत्र दुष्प्रापमेतत् ।

(४)

पिण्डनिर्युक्तिविवरणम् (०लघुवृत्तिः)[5] क. २७२,३१७(२)

पिण्डनिर्युक्तिवृत्तिः (शिष्यहिता) क. ८०

(५)

ले. सं. १२२६ नन्दी[टीका][6]दुर्गपदव्याख्या । श्रीचन्द्रसूरिः क. २०१ [P. P. ५।२०२]

(६)

अनुयोगद्वारचूर्णिः । [जिनदासगणिमहत्तरः][7] क. १४४(२) [P. P. ३।१८५]

अनुयोगद्वारटीका । हरिभद्रसूरिः क. १९२(२)

इयं लघुवृत्तिसंज्ञिता दुर्लभा ।[8]

---

१ 'दश० चूर्णि. ७०००,७९७० ।'—वृ०

२ 'दश० लघुवृहद्वृत्त्युद्धाररूपा सुमतिसूरीया २६०० ।'—वृ०

३ 'दश० वृत्ति श्रीतिलकीया नेमिचरित्रगर्भा ७००० ।'—वृ०

४ 'ओ० भाष्यम् ३००० नास्ति ।'—वृ०

५ 'पिं० वृत्तिर्नास्ति ४००० । लघुवृत्तिराद्या तत्राद्यानि १३५० हारिभद्राणि, शेषाणि तु १७५० देवाचार्यशिष्यवीराचार्यकृतानि ३१०० ।'—वृ०

६ 'न० लघुवृत्तिर्नास्ति २३०० प्रमाणा । टिप्पनकं श्रीचन्द्रीयमाद्यावृत्तिसत्कम् ३३०० ।'—वृ०

७ 'अ० चूर्णिर्जिनदासमहत्तरीया २२६५ ।'—वृ०

८ 'अ० लघुवृत्तिर्नास्ति ।'—वृ०

(७)

उत्तराध्ययनचूर्णि क २७०

चूर्णिकारो गोवालियमहत्तरशिष्य इत्यन्यत्र प्रतिपादितम् ।

[स ११२९] उत्तराध्ययनटीका (सुखबोधा) । नेमिचन्द्रसूरि [2]

क १०२(२),१८७,३४४

टीकाकारोऽय सूरिवर्यो बड(बृहद्)गच्छीयोद्योतनसूरिशिष्याम्रदेवोपाध्यायस्य शिष्यो देवेन्द्रगण्यपराह्व । महावीरचरियनाम्नी यस्य कृति स ११३९ वर्षे निष्पन्ना प्रसिद्धा । इतराऽऽख्यानमणिकोश-रत्नचूडचरितादिकाऽन्यत्र (P P ३।८०) मादर्शि ।

छेदसूत्र-व्याख्याग्रन्था ।

(१)

निशीथम् [3] क २४३(२) [P P १।८८]

निशीथभाष्यम् [4] क २०८,२३० [P P ५।१००]

निशीथचूर्णि क ४४,१०१

चूर्णिकृत्त्वेन जिनदासमहत्तरस्य प्रसिद्धि । शकस ५९८=वि स ७३३ वर्षे समाप्ताऽस्य महत्तरस्य नन्द्यध्ययनचूर्णिरुपलभ्यतेऽतो वैक्रमाष्टमशताब्दीपूर्वार्धऽस्य सत्ता सम्भाव्यते ।

निशीथचूर्णि (प्रथमखण्ड) } क २०७ [P P ५।१०१]
निशीथविशेषचूर्णि (द्वितीयखण्ड) } क ३१८

(२)

महानिशीथम् [5] क २४५(२), पृ ५१ [P P १।८७, A १०।१०]

महानिशीथचूर्णि क ६०,२४५(१)

इय नाम्नैवोपलभ्यते ।

(३)

बृहत्कल्पसूत्रम् [6] क २४०(१) [A ९।२०६]

बृहत्कल्पभाष्यम् [7] क ४१,२४०(२) [P P ४।१५३]

---

१ 'उ० चूर्णिर्गोवालियमहत्तरशिष्यकृता ५९००,५८५० ।'—बृ०

२ 'उ० लघुवृत्ति ११२९ वर्षे देवेन्द्रगण्यपरनामश्रीनेमिचन्द्रसूरीया ससूत्रा १४००० ।'—बृ०

३ 'निशीथसूत्र विंशोद्देशमयम् ८१२,९५० ।—बृ०

४ 'नि० भाष्यम् ७००० ।'—बृ०

५ 'महानिशीथसूत्र लघुमध्यमबृहद्वाचनम् ३५००,४२००,४५४४ ।—बृ०

६ 'कल्पसूत्र षडुद्देशमयम् ४७३ ।'—बृ०

७ 'क० बृहद्भाष्यम् १२००० ।'—बृ०

लघुकल्पभाष्यम्[1] क्र. ९,३२९ [P. P. ३।१५३]
कल्पचूर्णिः क्र. २९७ [P. P. ३।१७०,१७७]

चूर्णिकारोऽयं प्रलम्बसूरिरिति D. सूच्यां निर्दिष्टम्।

कल्पचूर्णिवृत्तिः क्र. ६४

क्षेमकीर्तिवृत्तित इयं भिन्ना अभिन्ना वेति निर्णेतव्यम्।

ले. सं. १३७८ वृहत्कल्पपीठिका। मलयगिरिः क्र. १९३(१)

[सं.[2] १३३२] वृहत्कल्पवृत्तिः। क्षेमकीर्तिः क्र. ७९,१२९,१९३(२), २८७,३३५,३३८. [P. P. ५।१०१; A. ९।२०७]

मलयगिरिप्रारब्धटीकाऽनुसन्धाताऽयं वृत्तिकारश्चैत्रगच्छीयविजयेन्दुसूरिशिष्य आसीत्।

(४)

व्यवहारभाष्यम्[3] क्र. ३२३(१),३४०(१)
व्यवहारचूर्णिः क्र. १७२ [P. P. ३।१७१]
व्यवहारविवरणम् क्र. ३२३(२)
व्यवहारवृत्तिः। मलयगिरिः क्र. ७५,१६१,२९२ [P. P १।१३; ३।६३,१५७]

(५)

पञ्चकल्पभाष्यम्। [सङ्घदासक्षमाश्रमणः] क्र. ३३९(२) [P. P. ३।१७८;४।१०३]
पञ्चकल्पचूर्णिः[4] क्र. ३३९(३) [P. P. ३।१७१]
जीतकल्पभाष्यम्[5] (?) क्र. १३६

(६)

दशाश्रुतस्कन्धसूत्रनिर्युक्तिचूर्णिः[6] क्र. ३३९(१),३४०(२) [P. P. ३।१४२,१८१; ४।१००]

---

१ 'क० भाष्यम् ७६०० ।'—वृ०

२ 'कल्पवृत्ति सूत्रभाष्यगर्भा । आद्या ४६०० मलयगिरीया, शेषा तु १३३२ वर्षे तपाक्षेमकीर्तीया ४२००० ।'—वृ०

'श्रीविक्रमतः क्रामति नयनाग्निगुणेन्दुपरिमिते वर्षे । ज्येष्ठश्वेतदशम्या समर्थितैषा च हस्तार्के ॥' —P. P. ५।१०४

३ 'व्य० भाष्यम् ६४०० । चूर्णि १२००० । व्यवहारवृत्तिः सूत्रभाष्यगर्भा मलयगिरीया ३३(४)६२५ ।'—वृ०

४ 'पञ्चकल्पसूत्रं ११३३ । भाष्यं सङ्घदासगणिकृतम् गाथा २५७४,३०३५ । चूर्णिः ३०००, ३१३६ ।'—वृ०

५ 'जीतकल्पसूत्रं जिनभद्रीयम् गाथा १०५ । भाष्यम् ३१२५ नास्ति ।'—वृ०

६ 'दशाश्रुतस्कन्धसूत्र दशाध्ययनमयम् २१०६,२२२५ । निर्युक्ति १५४,२२० । चूर्णिः ४३२१ ।'—वृ०

कल्पटिप्पनम् । पृथ्वीचन्द्रसूरि   ग्र १३०(३) [P P १।१३,३।१५,३०७]

P P ३।६९ इत्यत्रास्य कर्ता देवसेनगणिर्दर्शितो न सम्यग्, टिप्पनकारोऽस्य स्वयं देवसेन गणिशिष्यत्व प्रतिपन्नवान्, तथैव चान्यत्र सम्यग् दर्शितम्।

प्रकीर्णके।

अङ्गविद्या   ग्र १३३ [P P ३।०३१]

वीरसूरिणाऽस्या अध्ययनमकारि यस्य ज म स ९३८ वर्ष, दीक्षा म ९८० वर्ष, स्वर्गमन च स ९९१ वर्षे बभूव इत्यन्यत्र (प्रभा० पृ २०८) वर्णितम्।

ज्योतिष्करण्डटीका। मलयगिरि   ग्र ७३३

सर्वसिद्धान्तविषमपदपर्याय   ग्र १९७

अस्मिन् ग्रन्थे सर्वेषां जैनसिद्धान्तानां विषमपदानि परिस्फुटानि कृतानि विलोक्य ते। श्रीचन्द्रसूरि(पृ २१)कृतोऽयं ग्रन्थ इति जैनग्रन्थावल्यादौ निरदर्शि।

जैनन्यायग्रन्थाः।

सम्मतिटीका (तत्त्वबोधविधायिनी)। अभयदेवसूरि

ग्र १०७(१) [A १०।३९]

'सिद्धसेनदिवाकरकृत मूलं तु मुद्रितम्। टीकैषाऽनन्तो यशोविजयजैनग्रन्थमालया प्रकाशिता। टीकाकारोऽयमभयदेवसूरी राजगच्छीयप्रद्युम्नसूरिशिष्य। वादमहार्णवग्रन्थोऽस्य कृतित्वेनान्यत्र (प्रभा० प्रशस्ति, P P ३।१५९) वर्णित। मुञ्जनृपसभायां वादिविजेता धनेश्वरसूरिरस्य शिष्य आसीदिति सूरिरेतस्यास्य सत्ता विक्रमीयदशमशताब्द्यां सम्भाव्यते।

ले स ११७१   अनेकान्तजयपताकावृत्तिटिप्पनम्। मुनिचन्द्रसूरि

ग्र ७९१ [P P ३।१५४]

विरहाङ्कहरिभद्रसूरिकृत मूलम्, परिच्छेदद्वयपर्यन्त स्वोपज्ञविवरण मुद्रितम्। टिप्पनकारोऽयं मुनिचन्द्रसूरि सुप्रसिद्धस्य वादिदेवसूरेर्गुरु। अयं स ११७४ वर्षे उपदेशपदवृत्तिमरचि। एतद्व्यतिरिक्ता धर्मबिन्दुवृत्तिः ललितविस्तरापञ्जिका, अङ्गुलसप्तति, वनस्पतिसप्तति,

---

१ 'पर्युषणा० कल्पटिप्पनकं पृथ्वीचन्द्रीयम् ६४० ।—बृ०

२ 'अङ्गविद्या प्राकृ(ता) गाथात्मिका ९००० ।—बृ०

३ 'ज्योतिष्करण्डवृत्ति सम्पूर्णा मलयगिरीया स १८५०, पृ ५००० ।'—बृ०

४ 'सम्मतिसूत्र सिद्धसेनदिवाकरकृतम् गा १०७ । सम्मतिवृत्ति वादमहार्णवेति प्रद्युम्नशिष्याभयदेवीया २५००० ।'—बृ०

५ 'अनेकान्तजयपताकावृत्तिहारि० ८२५०, तट्टिप्पनकं मानिचन्द्रम् ७००० ।—बृ०

हरिभद्रसूरिरचिता श्रीमदनेकान्तजयपताकाया।

ग्रन्थनगा विवृणानामप्यधुना दुर्गमा यदत्र ॥

गम्भीरत्वात्मकाशिपदाविवेचनया प्रगल्भया क्रियते यत्न।

मन्दधियामपि सुगमत्वे सर्वे विशदं मनुष्या ॥"—गुर्वावल्यां मुनिसुन्दरसूरि ।

पाक्षिक(आवश्यक)सप्तति., कर्मप्रकृतिचूर्णिटिप्पनकम्, गाथाकोषः, मोक्षोपदेशपञ्चाशत्, कुलकानि इत्याद्याऽनल्पा कृतिरस्य सूरिवर्यस्य प्रतिभापाटवं प्रकाशयति । [1]सं. ११७८ वर्षेऽयं सूरिर्दिवं जगाम । श्रीधरभां० महाशयेनास्य लेखनकालो रचनाकालत्वेन निर्दिष्टः, स तु समयसाम्याद् भ्रान्तिभवोऽवभासते ।

न्यायग्रन्थः क्र. ८४(३)

अनिर्दिष्टग्रन्थ-ग्रन्थकृदभिधानोऽयं जैनन्यायग्रन्थद्वयेन साकमेकस्मिन् पुस्तके दर्शितत्वात् कश्चिज्जैनन्यायग्रन्थ इति सम्भाव्यते ।

[2]प्रमाणमीमांसा [हेमचन्द्राचार्यः] क्र. ८४(१)

कुमारपालभूपालप्रतिबोधकस्य सुप्रसिद्धस्य हेमचन्द्राचार्यस्येयं कृतिर्द्वितीयपरिच्छेदस्य प्रथमाह्निकं यावन्मुद्रिता । परिपूर्णा त्वियं पञ्चपरिच्छेदात्मिकेति ग्रन्थप्रारम्भे प्रोक्तं प्रौढपाण्डित्यशालिनाऽनेन स्वयमेव । सूरिपुङ्गवस्यास्य जन्म सं. ११४५ वर्षे, दीक्षा सं. ११५० वर्षे, सूरिपदं सं. ११६६ वर्षे, स्वर्गगमनं च सं. १२२९ वर्षे इति प्रभावकचरित्रादिष्वनेकेषु ग्रन्थेषु तच्चरित्रेण साकं प्रदर्शितम् । एतदतिरिक्ताऽद्यावधि ज्ञाता चेयं सूरिशिरोमणेरस्य कृतिः—

सिद्धहेमशब्दानुशासनम्	(सवृत्ति)	अभिधानचिन्तामणि	(सवृत्तिक)
काव्यानुशासनम्	,,	अनेकार्थसङ्ग्रहः	,,
छन्दोऽनुशासनम्	,,	निघण्टु	(सटीक)
लिङ्गानुशासनम्	,,	देशीनाममाला	(सवृत्ति)
वादानुशासनम्	,,	योगशास्त्रम्	(सवृत्ति)
धातुपारायणम्		त्रिषष्टिशलाकापुरुषचरित्रम्	
महार्णवन्यासः		परिशिष्टपर्व	
अयोगव्यवच्छेदद्वात्रिंशिका		द्व्याश्रयमहाकाव्यम्	(सं. प्रा.)
अन्ययोगव्यवच्छेदद्वात्रिंशिका		सप्तसन्धानमहाकाव्यम्	
अर्हन्नीति		वीतरागस्तोत्रम्, महादेवस्तोत्रम्	

---

१ "अष्टहयेशमिते ११७८ ऽब्दे विक्रमकालाद् दिवं गतो भगवान् ।
श्रीमुनिचन्द्रमुनीन्द्रो ददातु भद्राणि सङ्घाय ॥"—गुर्वावल्यां मुनिसुन्दरसूरिः ।

२ 'प्रमाणमीमांसासूत्रवृत्ती हेमसूरीये सू०......वृ०......'—वृ०

"व्याकरणं पञ्चाङ्गं प्रमाणशास्त्रं प्रमाणमीमांसा ।
छन्दोऽलङ्कृतिचूडामणी च शास्त्रे विभुर्व्यधित ॥
एकार्थानेकार्था देश्या निर्घण्ट इति च चत्वारः ।
विहिताश्च नामकोशा भुवि कवितानट्युपाध्यायाः ॥
त्र्युत्तरषष्टिशलाकानरेशवृत्तं गृहिव्रतविचारे ।
अध्यात्मयोगशास्त्रं विदधे जगदुपकृतिविधित्सुः ॥
लक्षणसाहित्यगुणं विदधे च द्व्याश्रयं महाकाव्यम् ।
चक्रे विंशतिमुच्चैः स वीतरागस्तवानां च ॥
इति तद्विहितग्रन्थसङ्ख्यैव न हि विद्यते ।
नामापि न विदन्त्येषां मादृशा मन्दमेधसः ॥"
—प्रभावकचरित्रे (हेमचन्द्रप्रबन्धे) प्रभाचन्द्रसूरिः ।

ले स १२०२ द्रव्यालङ्कारवृत्ति । रामचन्द्र–गुणचन्द्रौ ~ क्र ९५

परिपूर्णोऽय ग्रन्थ प्रकाशत्रयात्मक, किन्त्वत्र केवल द्वितीय–तृतीयावेव प्रकाशाववलोक्येते। तृतीयप्रकाशोऽप्यपूर्ण, वृत्तिसमन्वितोऽय नान्यत्रोपलभ्यते। मूलमात्र एव क्रै करा सूचित। अत्र प्रथमप्रकाशे जीवद्रव्यम्, द्वितीये पुद्गलप्रकाशे पुद्गलद्रव्यम्, तृतीयेऽकम्पप्रकाशे च त्रीणि धर्माधर्माकाशद्रव्याणि प्रमाणप्रतिष्ठितानि। आभ्यामेव विद्वद्भ्या सम्भीक्ष्य नाट्यदर्पण विरचितम्। एतयोश्च राम च द्र प्रब धशतकर्तृत्वेन प्रसिद्ध सिद्धहेमशब्दानुशासनविधातु सुप्रसिद्धस्य हेमसूरे शिष्य, स्वय चानेन स्थापितमेलट यैत्र निजकृतौ। प्रभावकचरितादावय हेमसूरिपट्टधरत्वेन वर्णित। रचना त्वस्य द्वादशशताब्द्युत्तराध इत्यनुमान न दोषावहम्। कुमारविहारशतकम्, कौमुदीमित्राण दम्, द्वात्रिंशिका, नलविलास, निर्भयभीमव्यायोग, मल्लिकामकर द (?), यादवाभ्युदय, रघुविलास, राघवाभ्युदय, सत्यहरिश्च द्रम् इत्याद्यस्यानत्रा कृतिर्विदुषा मनासि हरति। अस्य च सहकारी कोऽप गुणच द्र ? हैमविभ्रमवृत्तिकारो वादिदेवसूरिशिष्योऽथवा हेमसूरेरेव शिष्यो येन स ११४१ वर्षे सोमप्रभाचार्यसन्दर्भित कुमारपालप्रतिबोध श्रुत इति विशिष्टप्रमाण विना निर्णेतु न शक्यम्, समयविचारे वादिदेवसूरिशिष्येण साकमस्य सङ्गतिविशेषतो घटते।

जैन–वादग्र था।

ले स १२१५ बोटिकनिराकरणम [हरिभद्रसूरि] न २४८(१)

बोटिकाना दिगम्बराणा मतमत्र खण्डितम्। C प्रतिशा न्ते 'कृतिरिय हरिभद्रसूरे' इत्युल्लेखो वतते। अय ■ सूरि सुप्रसिद्धश्चतुद शशतप्रकरणकारो याकिनीमहत्तराधमपुत्रो ज्ञायते।

वात्सल्यम्। प्रद्युम्नसूरि पृ ६०

१ 'द्रव्यालङ्कारस्तव प रामच द्रगुणच द्रकृत ४ ० । —बृ०

२ 'रामच द्रकृत प्रब धशत द्वादशरूपकनाटकादिसरूपनापकम्।'—प्राचीनपत्रे

३ 'सूत्र०—मारिष! श्रीसिद्धहेमच द्राभिधानश दानुशासनविधानवेधस श्रीमदाचाय हेमच द्रस शिष्ये(ष्य) रामच द्रमभि(पि) जानासि? । न ट० (साक्षेपम्)—
पञ्चप्रब धमिषपञ्चमुखानकेन विद्व मन सदसि नृत्यति यस्य कीर्ति।
विद्यात्रयीचणमचुम्बितकाव्यत द्र कस्त न वेद सुकृती किल रामच द्रम्? ॥

कि तु(तु) द्रव्यालङ्कारनामा प्रब धोऽनभिनेयत्वेन तावदास्ताम्। अपरेषा राघवाभ्युदय–याद वाभ्युदय–नलविलास–रघुविलासानां चतुणा रमणीयतमसप्रब धनिवेशाना विशदप्रदर्शीना पुनमध्ये कुत्र प्रधानानुराग ?।' —रघुविलासे P P ५।१४४

४ 'हेमसूरिपदपङ्कजहंसै श्रीमहेन्द्रमुनिपै श्रुतमेतत्।
वधमान–गुणच द्रगणिभ्या साकमाकलित नागरहस्यै ॥'—कुमारपालप्रतिबोधप्र०

५ 'बोटिकनिषेधो वह्यत्यवस्थापारहप । —बृ०

खरतरगच्छीयैर्विप्रतिपाद्यमानमाशापल्लीयोदयनविहारमूर्तीनां वन्दनार्हत्वमत्र साधितम् । ग्रन्थकारोऽयं सुप्रसिद्धवादिदेवसूरिशिष्यस्य महेन्द्रसूरेः शिष्यत्वात्त्रयोदशशताब्दीपूर्वार्धे विद्यमानः सम्भाव्यते । पितुः प्रबोधार्थमस्य रचनेत्यन्ते निगदितम् । सा. [3]क्षेमन्धरोऽस्य पिता ज्ञायते ।

प्रबोधोदयवादस्थलम् । जिनपतिसूरिः पृ. ६०

पूर्वनिर्दिष्टस्य वादस्थलस्य खण्डनमेतत् । अत्र तासामेव मूर्तीनां वन्दनानर्हत्वं प्रतिपादितम् । श्री. दलालेनानयोर्द्वयोरपि विषयः समानो दर्शितः, किन्तु परस्परमनयोर्विरुद्धो विषयः । यद् यत्पूर्वग्रन्थकारेण वादिना साधितम्, तत्तदनेन प्रतिवादिना निराकृतम् । गूर्जरत्रायामाशापल्लीपुरे पूर्वमेतद्विषयको वादोऽपि सभासमक्षमासीदित्येतदारम्भप्रान्तविलोकनादवगम्यते । अयं सूरिर्जिनचन्द्रसूरिशिष्यो जिनेश्वरसूरि–जिनपालोपाध्याय–सुरप्रभवाचक–पूर्णभद्रगणि–सुमतिगण्यादीनां गुरुः, येषां नैका कृतिरत्रान्यत्र दर्शिता । स पट्टावल्याद्यनुसारेणास्य सूरेर्जन्म सं. १२१० वर्षे, दीक्षा सं. १२१८ वर्षे, सूरिपदं सं. १२२३ वर्षे, स्वर्गगमनं च सं. १२७७ वर्षे समजनीति ज्ञायते । सं. १२३३ वर्षेऽनेन कल्याणनगरे महावीरप्रतिमा प्रतिष्ठितेति तीर्थकल्पे जिनप्रभसूरिः । एतदतिरिक्ताऽस्य कृतिस्तीर्थमाला, सङ्घपट्टकटीका, पञ्चलिङ्गीविवरणमित्यादिका सुप्रसिद्धा ।

---

१ "इह केचिज्जिनपतिमतानुसारिणोऽप्यपारतमस्तोमान्तर्ग्रस्तशेमुषीविशेषास्तत्कदाग्रहग्रहग्रहिलतया सकर्णाभ्यर्णप्रचारपरिहारपरतया च प्रपञ्चचातुरीधुरीणतया च जनितस्वजनमनोविश्लेषाश्चतुस्त्रिंशदतिशयवतां भगवतामर्हतामपि श्वेताम्बरयतिप्रतिष्ठितास्वपि प्रतिमास्वनभिवन्दनीयतामुपदिशन्ति तान् प्रतीदमनुमानमुपन्यस्यते ।"—वा० प्रारम्भे H.

"ततश्च निःशेषदोषप्रमोषपोषितपरतीर्थिकापरिगृहीतत्वे सति श्वेताम्बरयतिप्रतिष्ठितार्हद्बिम्बत्वादिति हेतुः स्वसाध्यं साधयन् न गीर्वाणप्रभुणाऽप्यपह्नवयितुं पार्यत इति ।"—वा० प्रान्ते H.

२ "इह हि भगवदागमेषु बहुधा निर्णीतमायतनानायतनविभागं धीगततया यथावदधिगमुरा अप्यधीशतया कदभिनिवेशावेशास्कन्दितमानसा मानसानुमच्छिखराधिरोहप्ररोहदुच्चावचवचनाडम्बराः केचित् सिताम्बरा आयतनमेवार्हद्बिम्बं न तु कथञ्चिदनायतनमपीति बाहुदण्डमुद्धृत्य मुग्धेभ्यः प्रतिदिशमनिशमुपदिशन्तः श्रीगूर्जरत्रोदरे श्रीमदाशापल्लीपुरेऽसकृत्सद्भाववन्मुख्यस्वपक्षपरपक्षसामाजिकसमाजसमक्षं बहुशो नि प्रश्नव्याकरणीकृत्यास्माभिः सिद्धान्तरहस्यसुधारसं पायिता अपि भाग्यविपर्ययात् तमुद्वम्य स्ववसतिकोणके प्रविश्य प्रतिपदमसभ्यवाग्वर्षणेन स्वयमेव प्रकृतप्रमेयस्य सभानर्हतां सूचयन्तः आजन्मप्रपीतोत्सूत्रमूत्रणविषोद्गारप्रकारं प्रेक्षावतामनुपादेयं प्रमेयं चिकीर्षन्तः प्रकृतिस्वच्छस्य कज्जलसन्निधेः कालिमावभासिनः स्फटिकस्येव निसर्गायतनस्य पार्श्वस्थादिपरिग्रहेणानायतनतया प्रतिभास्वरस्यापि तस्यायतनत्वसिद्धयेऽनुमानप्रमाणमेवमुपन्यस्यन्ति । आशापल्लीवदनतिलकायमानोदयनविहारान्तर्वर्तीन्यर्हद्बिम्बानि यति–गृहिणां वन्दनीयानि × × ॥"

—प्रबोधोदयप्रारम्भे H.

३ "अतो गीर्वाणप्रभुणेत्यादि त्वद्वाक्यमुत्तानवावदूकप्रलापकल्पं तदेवमलमेभिर्भवत्प्रयुक्तैर्जात्युत्तरैरुन्मत्तप्रलापैरिव बालकेलिकारैः । यच्च सोऽयमभाञ्जि सभासदां समक्षमिति स्वयं स्वावदानोत्कीर्तनं तद्यद्याशापल्ल्यां तदा त्वदुपासकदण्डनायकश्रीअभयडप्रभृतिसभासदां समक्षं यदभूत् तत् सर्वत्र गूर्जरत्रायां प्रतीतम् । अथ स्ववसतिकोणके तदा स्वस्य गेहेनर्दिताप्रकाशनमात्रमेव ।

स १६६५　　उत्सूत्रोद्घट्टनखण्डनम् । गुणविनय　　　　　　पृ ५८

तपागच्छीयधर्मसागरोपाध्यायविहितस्योत्सूत्रोद्घट्टनकुलकस्य तत् खण्डन तपागच्छखण्डनरूप खरतरगच्छमण्डनरूपम् । खण्डनकारोऽयं गुणविनयपाठक खरतरगच्छीयजयसोमोपाध्यायस्य शिष्य सप्तदशशताब्दीमध्यकालीन । अस्य कृतिबाहुल्य विनायते यथा—

स १६४१ खण्डप्रशस्तिका यवृत्ति　(स १६१७ विचाररत्नसङ्ग्रहल्लेखनम्)
स १६४६ रघुवशटीका　　स १६५९ लघुशान्तिटीका
स १६४६ दमयन्तीचम्पूवृत्ति　　स १६६२ अञ्जनासुन्दरीसम्बन्ध (गू)
स १६४७ प्रा० वैराग्यशतकवृत्ति　　स १६६४ इन्द्रियपराजयशतकवृत्ति
स १६५१ सम्बोधसप्ततिकावृत्ति　　स १६६५ गुणसुन्दरीचतुष्पादिका (गू)
स १६५५ कर्मचन्द्रमन्त्रिवशप्रबन्ध (गू)

एतदतिरिक्ता अज्ञातरचनासमया अते प्रन्था —

जिनवल्लभीयाजितशान्तिवृत्ति, मितभाषिणीवृत्ति, लुम्पकमतनमोदिनकरचतुष्पादिका (गू) सन्त्रथशब्दार्थसमुच्चय इत्यादय । स १६७५ वर्षे विमलाचले जिनराजसूरिकृतायामादिनाथ प्रतिष्ठायामयमपि तत्रासीत् (एपिग्राफिआ इण्डिका २।६२-६३) ।

[स १७३१[1]]　पाण्डित्यदर्पणम् । उदयचन्द्र　　　　　पृ ५६

अनूपसिंहसज्ञकस्य मरुदेशीयनृपस्याज्ञयाऽस्य रचना । अत्र मनीषकादीना पण्डितानां मतमवमतम्, निजाभीष्टप्रयोगाश्च प्रमाणपुरस्सर समर्थिता ।

बौद्धन्यायग्रन्था ।

ले स १२०६ धर्मोत्तरटिप्पनम् । मल्लवादी ग्र १४,१३०(?) [PP ५।३]

बौद्धाचार्यधर्मोत्तराकृताया सुप्रसिद्धाया न्यायबिन्दुटीकाया एतट्टिप्पनम् । टिप्पनकारो मल्लवाद्याचार्य जैनो नयचक्र सन्मतितर्कवृत्यादिकर्ता ज्ञायत यस्य चरित्र प्रभावकचरित्र-प्रबन्धचिन्तामणि-सम्यक्त्वसप्ततिवृत्ति-प्रभृतिग्रन्थेषु दृष्टिगोचर भवति । विरहाङ्कहरिभद्रसूरिणाऽस्यानुसारि स्वग्रन्थ । कुमारपालप्रतिबोधकहेमसूरिरपि सिद्धहेमशब्दानुशासन तार्किकशिरोमणित्वेनोदाहरदेन सूत्रोदाहृतिप्रसङ्ग[2] । प्रभावकचरित्रकारेणास्य समयो वीरनि स ८८४=वि स ४१४ रूपो न्यरूपि, किन्तु न्यायबिन्दुटीकाकारस्य धर्मोत्तरस्य सत्ता पाश्चात्य विद्वद्भिर्विक्रमीयसप्तमशताब्द्या निर्णीयतेऽतो टिप्पनकारस्तत्प्राचीनतरो मल्लवादी कश्चिदन्य सम्भाव्य । अधुना मुद्रिता च न्यायबिन्दुटीका-टिप्पणयस्तत् भिन्नाऽभिन्ना वति तत्प्रतिसमीक्षण विना निर्णेतु दुष्करम् ।

यदपि पितु प्रबोधविषय इत्यादि तत्राय पुण्यात्मा विविक्तत्वादविचारसारप्मोदरविदनिरनेखर सा० क्षेमन्धर सकलपवित्रगोत्रपरिवारेण सह प्रभुश्रीजिनदत्तसूरियुगप्रधानप्रसादितसिद्धिमार्ग प्रतिबोधक धुर एवेति स्पष्टतरकृतवादस्थानस्माछिद्माध्यत्वाय सम्यक् साधनमिति भवता स्वयमेव सूचित, सम्यक् साधन हि समाध साधयत्वेनेति ॥ —प्रबोधोदयोपान्त्ये II

1 चन्द्राग्नि मुनि-भूसख्ये वत्सरे शुचि चाश्विन ।
　चन्द्रेणोदयपूर्वेण दर्पण्या निर्मिता हृत ॥ C
2 अनुमल्लवादिन तार्किका —हैम० २।२।३९
3 "श्रीवीरवत्सरादथ शताष्टके चतुरशीतिसयुक्ते ।
　जिग्ये स मल्लवादी बौद्धास्तद्व्यन्तराश्चापि ॥"—प्रभा० पृ० ७४

ले. सं. १२०१ न्यायप्रवेशटीका । हरिभद्रसूरिः क्र. ७३

मूलमात्रेयं कृतिर्दिङ्नागनामधेयस्य बौद्धाचार्यस्य । टीकाकारस्तु जैनेषु महामान्यश्चतुर्दश-शतप्रकरणकर्तृत्वेन सुप्रसिद्धो विरहाङ्को हरिभद्रसूरिः, यस्य समयनिर्णयार्थं नैके विद्वांसो विवदन्ते । वि. सं. ५८५ वर्षेऽस्य सूरिवर्यस्य स्वर्गमनं समजनीति प्राचीनानां मतम्, आधुनिकैस्तु विक्रमीयाष्टम-नवमशताब्दीमध्यकालीनत्वं स्थापितं (पृ. १८) । अचिरेण प्राकट्यं नेष्यतेऽयं ग्रन्थोऽनया संस्थया ।

[पं. सं. ११६०] न्यायप्रवेश[टीका]पञ्जिका । [पार्श्वदेवगणिः]

क्र. २४४ [P.P. ११८?]

इयं पूर्वसूचितायाष्टीकायाः पञ्जिका टीकया सार्कं प्रसिद्धिमानेष्यतेऽनया संस्थया । पञ्जिकाकारः शीलभद्रसूरिशिष्यधनेश्वरसूरिशिष्यः पूर्वं पार्श्वदेवनाम्ना प्रसिद्धो विशेषावस्थायां तु श्रीचन्द्रसूरिनाम्ना प्रथितो यस्य कृतिसमुदिति पूर्वं (पृ. २१) सूचिता ।

तत्त्वसङ्ग्रहः । [शान्तरक्षितः] क्र. १२०

तत्त्वसङ्ग्रहपञ्जिका । कमलशीलः क्र. ८

सूचितं खल्वनया संस्थया पञ्जिकासमेतोऽयं ग्रन्थो मुद्रापयितुमारब्धः, स चाचिराद् दृष्टिगोचरीकरिष्यते विद्वद्वृन्देन ।

ले. सं. ११९४ प्रमाणान्तर्भावः क्र. ६

H. प्रतिप्रान्तं पत्तनीयसूच्युल्लेखं च दृष्ट्वा दर्शितं 'प्रमाणान्तरचि' इति नाम न सम्यक् । जैनग्रन्थावल्यां ही सूच्याधारेण दर्शिते 'प्रमाणान्तस्तत्र' 'बौद्धमीमांसाखण्डन' इति नामनी अपि न समीचीने । तथैव देवभद्र-यशोदेवौ चास्य कर्तारौ न, केवलमस्य लेखकावेताविति प्रतिभाति H. प्रतिप्रेक्षणेन । किञ्च पुस्तकेऽत्र ग्रन्थद्वयं वर्तते, पूर्वं चतुर्दश पत्राणि यावन्मीमांसकदर्शनस्य शाबरभाष्यस्य प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादो वर्तते, तदनन्तरं तस्य कुमारिलकृतश्लोकवार्तिकस्य च खण्डनरूपो बौद्धदर्शनानुसारि प्रत्यक्षानुमान-

---

१ 'न्यायप्रवेशकटीका च हारिभद्री सू० टी० ५९७'—बृ०

२ "न्यायप्रवेशशास्त्रस्य सद्वृत्तेरिह पञ्जिका ।
स्वपरार्थं दृब्धा स्पष्टा पार्श्वदेवगणिनाम्ना ॥
ग्रह-रस-रुद्रैर्युक्ते विक्रमसंवत्सरे तु राधायाम् ।
कृष्णायां च नवम्यां फाल्गुनमासस्य निष्पन्ना ॥"—पञ्जिकाप्रान्ते P
'न्यायप्रवेशकटिप्पनं ११६९ वर्षे श्रीचन्द्रीयम्'—बृ०

३ 'तत्त्वसङ्ग्रहः प्रकृतीश्वरादिनिरासवाच्यो बौद्ध ३७१६'—बृ०

४ "यस्य प्रज्ञाप्रकाशः कवलयति जगच्चक्रमेषा(षो)कलंक
सत्यार्थं (?) वा निधातुं यदपर हृदयी नासमर्थो कलंक ।
तत्कला स्वार्थसपत्सुहितमनुपमो मंहु(ञ्जु)वाग् यो न दीनः
प्रत्यक्षं चानुमा वे(चे)त्यत ददितमिदं येन तुल्यो नदीनः ॥"
—प्रमाणान्तर्भावप्रारम्भे H.

प्रमाणद्वयसाधक शाब्दोपमानार्थापत्त्यभावाख्यप्रमाणचतुष्टयान्तर्भावससाधक परिच्छेदचतुष्टयोपेतोऽय प्रमाणान्तर्भावनामधेयो बौद्धन्यायग्रन्थ । बृ दर्शित 'अपौरुषेयवेदनिराकरण प्रत्यक्षानुमानाधिकप्रमाणनिराकरण च यशोदेवसाधुकृतम्' नास्माद् भिन्न प्रतिभाति । श्रीहर्षस्य नामग्रहणादय [redacted] थकारस्तत्समकालीनोऽथवा तदुत्तरकालीन इति स्पष्टम् ।

नैयायिकग्रन्था ।

ले स १२०८ न्यायमीमासा (¹) क्र २४२

अस्य ग्रन्थस्य सम्यङ् नाम नावबुध्यते । ही सूच्या 'प्रमाणप्रमेयन्याय' इति नाम दर्शितम् । न्यायदर्शनभाष्यस्य काचिद् व्याख्या प्रतिभाति, व्याख्यातृनाम नावगम्यते ।

भाष्यवार्तिकटीका । अनिरुद्ध क्र ९३(१)

इय भाष्यवार्तिकटीकाविवरणपञ्जिकानाम्ना प्रा तोछेरे दर्शिता । भाष्य त्वत्र न्यायदर्शन भाष्य ज्ञायते । अनेन पण्डितेन विहिता भट्टिराख्यटीकाऽत्र दर्शिता । सुप्रसिद्धा साङ्ख्यसूत्र वृत्तिश्चास्य कृतिर्ज्ञायते ।

न्यायमञ्जरीग्रन्थिभङ्ग । चक्रधर क्र ३२५(२)

इय न्यायमञ्जरी जयन्तभट्टकृता गौतमसूत्रतात्पर्यवृत्तिरवबुध्यते । तस्या ग्रन्थीना विषमपदाना भङ्गकर्ताऽय चक्रधरो भट्टशङ्करात्मज इत्यतोऽधिक नावगतम् । अस्मिन्नश्वघोषस्य राज्यपालनाटककर्तृत्व प्रादर्शि ।

[3]श्रीकण्ठन्यायटिप्पनकम् पृ ४८

सूचित स्वत्वेतदुदयनविरचिताया न्यायतात्पर्यपरिशुद्धे टीकारूपम् ।

[3]न्यायालङ्कारटिप्पनम् । अभयतिलकोपाध्याय पृ ४७

पूर्वोक्ताया श्रीकण्ठवृत्तेरेतट्टिप्पन पञ्चप्रस्थन्यायतर्कव्याख्येति सञ्ज्ञितम् । टिप्पनकारोऽभय तिलकोपाध्यायो चतुर्दशशताब्दीप्रारम्भे विद्यमान आसीत् । स १३१२ वर्षेऽनेन

---

१ प्रमाणान्तर्भावे शाब्दप्रमाणान्तर्भाव प्रथम परिच्छेद ।—H प १८
उपमानान्तर्भावो द्वितीय परिच्छेद ।—H प १९
प्रमाणान्तर्गती तृतीयोऽर्थापत्तिपरिच्छेद ।—H प २२
इत्यद्व(द्ध)० प्रमाणान्तर्भा(भाव) समाप्त ।—H प २६

२ "अथ कालान्तरत्वेन शुष्क सोऽथ प्रसाध्यते ।
कालान्तरस्थितिनव श्रीहर्षादे प्रतिष्ठति ॥"—H प १६

३ 'न्यायतर्कसूत्र (१) भाष्य (२) वार्तिक (३) तात्पर्यटीका (४) तत्परिशुद्धि (५) न्यायालङ्कारवृत्ति (६) पञ्चप्रस्थन्यायतर्काणि (क्रमश) अक्षपाद–वात्स्यायन–भारद्वाज–वाचस्पति–उदयन–श्रीकण्ठ–अभयतिलकोपाध्यायकृतानि षडपि ५३००० ।'—बृ०

'न्यायसूत्र–भाष्य–न्यायवार्तिक–तात्पर्यटीका–तात्पर्यपरिशुद्धि–न्यायालङ्कारवृत्तय क्रमेणाक्षपाद–वात्स्यायनोद्योतकर–वाचस्पति–श्रीउदयन–श्रीकण्ठाभयतिलकोपाध्यायविरचिता ५४००० ।
—षड्दर्शनसमुच्चयटीकायां गुणरत्नसूरि ।

विरचिता हैमसं० द्व्याश्रयस्य वृत्तिरत्र दर्शिता । सं. १३१२ वर्षेऽनेन चन्द्रतिलकोपाध्यायस्या- भयकुमारचरित्रं संशोधितम्[1] । उपदेशमालावृहद्वृत्तिप्रान्ते प्रशस्तिश्चानेन विनिर्मिताऽत्र (पृ. ३६) सूचिता । अस्या व्याख्याया संशोधको लक्ष्मीतिलकोपाध्यायोऽस्य विद्यागुरुः, जिनेश्वरसूरिश्चास्य दीक्षागुरुरिति सूचितमेतत्प्रान्ते ।

वैशेषिकग्रन्थाः ।

पदार्थधर्मसङ्ग्रहव्याख्या क. ९६

व्याख्यातुर्नाम नोपलभ्यते । कन्दली–किरणावलीभ्यां भिन्नेयं कदाचिद् व्योमशिवाचार्यकृता व्योमवतिः[2] सम्भवेत् ।

वैशेषिकवृत्तिः । चन्द्रानन्दः पृ. ४५

न्यायकन्दलीटिप्पनम् । नरचन्द्रसूरिः क. १९(१)

टिप्पनकारोऽयं जैनाचार्यो हर्षपुरीयगच्छीयमलधारिदेवप्रभसूरिशिष्यस्त्रयोदशशताब्द्युत्तरार्धे विद्यमान आसीत् । सुप्रसिद्धमन्त्रिवस्तुपालस्याभ्यर्थनयाऽनेन कथारत्नसागरो निर्मितः । एतदति- रिक्ता अनर्घराघवटिप्पनम्, ज्योतिःसार, प्राकृतदीपिका (प्रबोध.) इत्याद्या एतदीया अनल्प- ग्रन्थास्तत्तच्छास्त्रेष्वस्य वैदुष्यमुद्घोषयन्ति[3] । सं. १२७१ वर्षेऽस्यादेशात् पं०गुणवल्लभेन समर्थिता व्याकरणचतुष्कावचूरिरत्र (पृ. २६) प्रदर्शिता । देवप्रभसूरीयं पाण्डवचरित्रम्, उदयप्रभसूरीयं धर्माभ्युदयकाव्यं चानेन संशोधितम् । सं १२८८ वर्षे प्रस्तुतसूरिरचितानि प्रशस्तिरूपाणि वस्तुपालस्तुतिकाव्यानि गिरिनारगिरौ शिलालेखे वर्तन्ते । मं. वस्तुपालप्रार्थनयाऽलङ्कारमहोदधि- विरचयिता नरेन्द्रप्रभसूरिरस्य शिष्यः ।

द्रव्य (?) प्रकाशः । रामचन्द्रः पृ. ५२

ग्रन्थस्य नाम सम्यग् नावगम्यते, तथापि वैशेषिकन्यायानुसारीति प्रतिभाति । अभिधेया- भिधायकसूचकश्लोकोत्तरार्धे प्रकाश[4] इत्येतावदेव नाम दृश्यते ।

द्रव्यप्रच्छकः (?) । रामचन्द्रः पृ. ५२

अयमपि पूर्ववद् वैशेषिकमतानुसारी स्फुटसंज्ञाविहीनः ।

साङ्ख्यग्रन्थः ।

साङ्ख्यसप्ततिवृत्तिः (माठरवृत्तिः ?) क ९३(२)

माठरवृत्तिस्तु साम्प्रतं मुद्रिता, तस्याश्च प्रमाणं न महत्, इयं तु महती, इत्यत इयं काचिद- न्याऽन्यकृता सम्भवेत् ।

---

१ "श्राद्धप्रतिदिनकृत्यसूत्रवृत्तिरीप्सिताङ्ग्य द्व्याश्रयवृत्तिरुद्दधात् ।
सुकविरभयतिलकगणिश्चाशोधयदिदं च नाल्पमतिः ॥'
—अभयकुमारचरित्रे चन्द्रतिलकोपाध्यायः ।

२ "व्योमशिवाचार्यकृता टीका व्योमवतिर्मता ।
सा स्यात्तव सहस्राणि × × × × ॥'—षड्दर्शनसमुच्चये राजशेखरसूरिः ।

३ "टिप्पनमनर्घराघवशास्त्रे किल टिप्पनं च कन्दल्याम् ।
सारं ज्योतिषसदमह्न्य प्राकृतदीपिकामपि च ॥"
—न्यायकन्दलीपञ्जिकायां राजशेखरसूरिः ।

४ 'क्रियते रामचन्द्रेण प्रकाशोऽयं बुधप्रियः ।'—पृथक् पत्रे

वेदा तय यो।

इष्टसिद्धि । विमुक्तात्माचार्य क्र १४०(२)

इयमपूर्णरूपा प्रथमाध्यायान् किञ्चिदधिकाऽत्र दृश्यते । बनर्जसूचिपत्रे (पृ ९५) सूचितोऽय ग्रन्थ । मधुसूदनेनाद्वैतसिद्धावस्य नाम गृहीतम्, आनन्दज्ञानेन चास्य वाक्यानि स्वतकसङ्ग्रह उद्धृतान्यवलोक्यन्तेऽतोऽस्य प्राचीनतेति स्पष्टम्।

खण्डनखण्डखाद्यटीका (शिष्यहितैषिणी) क्र २७५ [P P ५।२९]

विद्यासागरीव्याख्ययोपेतस्य मुद्रितखण्डनखण्डखाद्यस्य प्रस्तावनायां लक्ष्मणशास्त्रिणा शिष्य हितैषिण्या कर्ता पद्मनाभ सूचित, किन्त्वस्या प्रा तनिरीक्षणेऽनुभवस्वरूपो व्यज्यते स चानुभूतिस्वरूपाचार्य सम्भाव्यते । 'P P ५।३०' इत्यत्र मुद्रिता 'व्योम्नीयात्म्भव स्वरूप-'इति पाठ सम्यग् न भाति।

सर्वदर्शनसङ्ग्रह ।

सर्वसिद्धान्तप्रवेश क्र २९३(३)

षण्णामपि दर्शनाना स्वरूपप्रतिपादकोऽय ग्रन्थो जिनेश्वरप्रणामरूपमङ्गलकरणाज्जैनाचार्यकृत इत्यनुमीयते । त्रयोदशशतान्युत्तरार्धलिखितपुस्तिकायामागतत्वादस्य रचना तत पूर्वमिति स्फुटम्।

जैनद्रव्यानुयोग ।

ले स १२२० कम्मपयडीसंग्रहणीटीका क्र २७७

इय सुप्रसिद्धाया शिवशर्मसूरिरचिताया कर्मप्रकृतेश्चूर्णि प्रतिभाति।

कर्मप्रकृतिचूर्णिविशेषवृत्ति क्र १७८

कर्मप्रकृतिप्राभृतसङ्ग्रहणाचूर्णिपदविषयकटिप्पनकल्पेय रचयितुर्नामविहीनात्र विलोक्यते तथाप्यन्यत्र मुनिचन्द्रसूरिकृत टिप्पन सूचित तदेवैतत् सम्भाव्यते । अथ मुनिचन्द्रसूरिरने का तजयपताकावृत्तिटिप्पणादेर्विधाता स ११७८ वर्षे स्वर्गमागात् ज्ञायते (पृ २५)।

शतकवृत्ति । मलधारिहेमचन्द्रसूरि क्र २८४ [P P ४।१३०]

२८६ क्रमाङ्के शतकचूर्णनाम्ना दर्शिताऽपीयमेव वृत्ति प्रतिभाति । २३२२ श्लोकमिता शतकचूर्णिस्तु साम्प्रत मुद्रिता । शतकसूत्रकार शिवशर्मसूरिरत्यन्तप्राचीन । वृत्तिकारोऽय द्वादशशताब्युत्तरार्धे सिद्धराजादिसत्कृत आसीदित्यन्यत्र (पृ ३९) सूचितम्।

ले स १२११ सि(से)त्तरीटिप्पनम् । रामदेवगणि क्र ३१९

---

१ 'कर्मप्रकृतिचूर्णिटिप्पनक मुनिचन्द्रीयम् १९२० ।'—पृ०

२ 'बृहच्छतकवृत्तिमलधारिहेमचन्द्रीया ३७४० ।'—पृ०

३ 'सप्ततिटिप्पनकम् खरतररामदेवगणिकृतम् गाथा ५४७ ।'—पृ०

चन्द्रर्षिमहत्तरविरचितं मूलं मलयगिरिरचितया वृत्त्या समेतं मुद्रितम् । टिप्पनमेतत् प्राचीनाश्चूर्णीरनुसृत्य व्यधायीत्येतद्यान्ते प्रोक्तम् । टिप्पनकारोऽयं जिनवल्लभसूरेः शिष्यः, यस्यान्यदपि षडशीतिटिप्पनकमग्रे दर्शितम् । द्वादशशताब्द्या उत्तरार्धेऽस्य रचना सम्भाव्यते ।

ले. सं. १२४६ षडशीतिटिप्पनकम् । रामदेवगणिः पृ. ४५

अस्य मूल जिनवल्लभसूरिविरचित टीकाद्वयोपेतं मुद्रितम् । वस्तुविचारसारेत्यस्यैवापरं नाम । प्रा० टिप्पनकर्ताऽयं मूलकारस्यैव शिष्य इत्यत्र गदितम् । पूर्वैतदस्यापि रचना द्वादशशताब्द्या उत्तरार्धेऽनुमीयते (सं. ११७३ वर्षे ?) । सं. १२९५ वर्षे सुमतिगणिरिमं गणिनं सूक्ष्मार्थसार-प्रकरणवृत्तिकृत्त्वेन दर्शयामास । कागदपत्रात्मिकेयं प्रतिः प्राचीनाऽथवाऽत्र दर्शितो लेखन-संवत्सरः प्राचीनादर्शस्येति निर्णेतुं न साधनम् ।

जीवसमासः क्र. ३०९(१)

जीवाजीवादिस्वरूपप्रतिपादकोऽज्ञातकर्तृनामाऽयं प्राचीनो ग्रन्थ, यतोऽस्य शीलाङ्काचार्य-मलधारिहेमचन्द्रकृते वृत्ती उपलभ्येते । सं. ११६४ वर्षे स्वयं मलधारिहेमचन्द्रसूरिणा लिखिता सवृत्तिकस्यास्य तालपत्रीया प्रतिः स्तम्भतीर्थे विद्यते 'P. P. १।१८' इत्यत्र सूचिता ।

ले. सं. १२२२ विभत्तिवियारो(विचारमुखप्रकरणम्) । अमरचन्द्रसूरिः क्र. २४९(२)

कोऽयममरचन्द्रसूरिरिति न निर्णीयते, नागेन्द्रगच्छीयः सम्भवेत् ।

वृ. सं. ११३९, ले. सं. १२०१ सङ्ग्रहणीवृत्तिः । शालिभद्रसूरिः क्र. ९८,१७७(१) [P. P. ५।४१,१३३]

मूलमात्रेयं जिनभद्रगणिक्षमाश्रमणकृता मलयगिरिविहितवृत्तियुता मुद्रिता । अयं वृत्तिकारः थारापद्रपुरीयगच्छीयपूर्णभद्रसूरिशिष्य इत्याद्यत्र प्रोक्तम्; 'P. P. ५।१३२-३' इत्यत्र शालि-भद्रस्थाने 'शीलभद्र' इति वर्णितम्, तन्न सुष्ठु । सं. ११२२-२५ वर्षे प्रतिक्रमणसूत्रपद-विवृति-रुद्रटालङ्कारटिप्पनकारो नमिसाधुरस्य शिष्यो ज्ञायते ।

सङ्ग्रहणीवृत्तिः (हारिभद्री) क्र. २६८(३)

मूलं प्रागुक्तं तदेव । वृत्तिकारोऽयं कैश्चिच्चतुर्दशशतप्रकरणकारः प्राचीनो हरिभद्रसूरिरित्य-न्यत्रोल्लिखित, किन्तु सिद्धराजराज्ये विद्यमानो बृहद्गच्छीयमानदेवसूरिशिष्यजिनदेवोपाध्यायस्य शिष्योऽयमपरो हरिभद्रसूरिः सम्भाव्यते । येन सं. ११७२ वर्षे बन्धस्वामित्व-षडशीत्यादि-कर्मग्रन्थवृत्ति., मुनिपतिचरित-श्रेयांसचरित्रे, सं. ११८५ वर्षे प्रशमरतिवृत्तिरित्यादि विहितम्; स एवास्या वृत्तिकार इत्यस्मदाकूतम् ।

---

१ 'वस्तुविचारसाराख्यबृहत्षडशीतिकस्य जैनवल्लभस्य वृत्तिः प्राकृता रामदेवी ८०५ ।'—बृ०

२ "स हि भगवान् (जिनवल्लभसूरि) यस्य शिरसि स्वहस्तपद्मं ददाति, स जडोऽपि रामदेवगणिरिव वदनकमलावतीर्णभारतीकोऽत्यन्तदुर्बोधसूक्ष्मार्थसारप्रकरणवृत्तिं विरचयति ।"

—गणधरसार्धशतकवृत्तिः H.

३ "बृहत्सङ्ग्रहणीवृत्तिः ११३९ वर्षे शालिभद्री २८००-२५०० ।'—बृ०

जैनगणितानुयोग ।

[1]क्षेत्रसमासवृत्ति । हरिभद्रसूरि क्र २६८(१) [S २।८०]

वृत्तिकारोऽय प्राचीनो हरिभद्रसूरिरित्यन्यत्र दर्शितम्, किन्त्वस्मदभिप्रायेण पूर्व सूचित सङ्ग्रहण्यादिवृत्तिकारोऽपरोऽय सूरि सम्भाव्यते । स ११८५ वर्ष चास्या रचनेति प्रान्तश्लोकार्थ प्रस्फुरत्यस्मच्चित्ते ।

क्षेत्रसमासवृत्ति क्र ४३,२८५(२)

इय प्राचीना वृहद्वृत्तिरज्ञातकर्तृनामा सिद्धसूरीयैवान्या वेति न निर्णायते ।

वृ स ११९२ [3]क्षेत्रसमासवृत्ति । सिद्धसूरि क्र २३५ [P P ३।१९३]

मूल जिनभद्रगणिक्ष० कृत मलयगिरिविरचितवृत्तिसमेत मुद्रितम् । अय वृत्तिकार उपकेश गच्छीयदेवगुप्तसूरिशिष्यो गुरुभ्रातृयशोदेवोपाध्यायादधीतशास्त्र स्व परिचाययत् (पृ ६९) ।

जैनचरणकरणानुयोग ।

पञ्चवस्तुकम् । हरिभद्रसूरि क्र ७१९ [P P ७।७१,५।१६१]

स्वोपज्ञवृत्तिसमेतमेतत् साम्प्रत मुद्र्यमाण श्रूयते ।

साधुप्रतिमाप्रकरणम् क्र ८९

अज्ञातकर्तृनामैतद् हरिभद्रसूरिकृतादेतन्नामकपञ्चाशकात् तु विषयेन समनपि भिन्न प्रतिभाति ।

ले स ११६९ अणुव्वयविही क्र ७८०(१)

प्राकृतभाषामयस्यास्य कर्तृनाम न व्यज्यते ।

ले स ११६९ सज(य)माख्यानकम् क्र २८०(४)

इद पुस्तक विनयसिंहाचार्याणामिति सूचितम्, कर्ता क इति न ज्ञायते ।

सयममञ्जरी । [महेश्वरसूरि] क्र ३०९(७) [P P १।५०]

अपभ्रशभाषायां छप्यव्यतिमनोहरेय कृतिरस्या प्रथमगाथा भविष्यदत्तकथाया यस्य पीठिकाया (पृ ३७) प्रदर्शिता । अस्याश्च वृत्तिहेमहंससूरिशिष्यकृता 'P P ५।१२१' इत्यत्र सूचिता । अय महेश्वरसूरि कदाऽऽसीत् कस्य शिष्यो वेत्यादि न व्यज्यते ।

[वृ स [4]११७६] पिण्डविशुद्धिवृत्ति । यशोदेवसूरि क्र २७४

अस्या मूल जिनवल्लभसूरिकृतम् । वृत्तिकारोऽय स एव चान्द्रकुलीनचन्द्रसूरिशिष्यो ज्ञायते येन स ११७२ वर्ष प्रथमपञ्चाशकचूर्णि, स ११७४ वर्षे ईर्यापथिकी-चैत्यवन्दना-वन्दनक-चूर्णिविवरणादि, स ११८० वर्षे पाक्षिकसूत्रवृत्ति, स ११८२ वर्षे प्रत्याख्यानस्वरूप-मित्यादि च प्रणीतम् ।

स ११९० धम्मविही । नन्नसूरि क्र ३३२

---

१ 'लघुक्षेत्रसमासवृत्तिहरिभद्रसूरीया ५११ ।'—वृ०

२ 'पञ्चाशीतिकवर्ष विक्रमतो व्रजति शुक्लपञ्चम्याम् ।
शुक्रस्य शुक्रवारे पुष्ये शस्ये च नक्षत्रे ॥'—क्षेत्र० S २।८०

३ 'बृहत्क्षेत्रसमासवृत्ति सिद्धसूरीया ११९२ वर्षे ३००० ।'—वृ०

४ 'पिण्डविशुद्धिसूत्र जिनवल्लभम् गाथा १०३ । वृत्ति ११७६ वर्षे यशोदेवी २८०० ।'—वृ०

अयं दृष्टान्तविभूषितो ज्ञानदर्शनगुणविशोधकः प्राकृतग्रन्थः समग्रशास्त्रेभ्य उद्धृत्य विहित इति स्वयं कर्त्राऽत्र दर्शितम् । अस्य रचना-लेखनसमयः प्रायः समान एव विलोक्यते ।

सुखबोधा सामाचारी । श्रीचन्द्रसूरिः क्र. १७ [P. P. ५।६४]

अस्याः कर्तुर्नाम धनेश्वरसूरिरिति दलालेन दर्शितम्, किन्त्वन्यत्र धनेश्वरसूरिशिष्य-श्रीचन्द्रसूरेः कर्तृत्वं प्रदर्शितमुपलभ्यते, तदेव सम्यक् प्रतिभाति । अयं श्रीचन्द्रसूरिः स एव यस्य सामान्यावस्थायां पार्श्वदेवगणिनामासीत् । द्वादशशताब्द्युत्तरार्धे त्रयोदशशताब्दीप्रथमभागे विद्यमानोऽयमत्र (पृ २१) परिचायितः ।

सामाचारी । तिलकाचार्यः क्र. १८५

इयं पूर्णिमापक्षीया सम्भाव्यते, यतोऽयं तिलकाचार्यश्चन्द्रप्रभसूरिसन्तानीयः पूर्णिमापक्षीय-स्त्रयोदशशताब्द्युत्तरार्धे चतुर्दशशताब्दीप्रारम्भे च विद्यमानो विज्ञायते, यस्यान्ये ग्रन्थाः पूर्वं (पृ. २०) सूचिताः । क्र. ७(३) इत्यत्र सूचिता साधुसामाचारी तु कल्पसूत्रसम्बद्धा मुद्रिताऽऽभाति ।

[वृ. सं. १२७७] सम्यक्त्वप्रकरणवृत्तिः । चक्रेश्वरसूरि-तिलकाचार्यौ पृ. ५५

मूलं पूर्णिमापक्षप्रकाशयितृ-प्रमेयरत्नकोशादिविनिर्मातृचन्द्रप्रभसूरिविरचितं दर्शनशुद्धय-परनाम्ना प्रसिद्धं देवभद्रसूरिकृतवृत्त्या समेतं मुद्रितं तदेव ज्ञायते । अस्या वृत्तेः प्रारम्भश्चक्रेश्वर-सूरिणा कृतः, किन्तु दैववशादनिर्वाहितायामेवास्या दिवं गतेऽस्मिन् तत्प्रशिष्यतिलकाचार्येणेयं निर्वाहिता । तिलकाचार्यस्तु पूर्वोक्त एव ।

श्रावकदिनकृत्यवृत्तिः क्र. १५ [P. P. ३।१३,४१]

तपागच्छीयजगच्चन्द्रसूरिशिष्यदेवेन्द्रसूरेः कृतिरियमित्यन्यत्र तन्निर्मितग्रन्थानां नामावल्यां प्रदर्शिता । यस्य स्वर्गमनं सं १३२७ वर्षे इति गुर्वावल्यादावुक्तम् ।

सं. १३१३ श्रावकधर्मप्रकरणम् । जिनेश्वरसूरिः क्र. ३०१(६)

अस्य रचना प्रह्लादनपुरे । जावालिपुरे सं. १३१७ वर्षे रचिताऽस्य बृहद्वृत्तिरपि श्रूयते । अयं सूरिवर्यो जिनपतिसूरिशिष्य इति स्वत्र सूचितम् । विशेषवृत्तान्तस्तु सोममूर्तिगणिना

---

१ "सिरिसीलभद्दसूरिधणेसरसूरिसिस्ससिरिचंदसूरिसमुद्धरिया सू(सु)हबोहसमायारी समत्ता ।"
P. P. ५।६४

'सामाचारी सुबोधा सर्वानुष्ठानगोचरा धनेश्वरशिष्यश्रीचन्द्रीया १४५०-१२२१ ।'—बृ०

२ 'सम्यक्त्ववृत्ति सूत्रकारचन्द्रप्रभसूरिसन्तानीयश्रीतिलकीया १२७७ वार्षिकी ८००० ।'—बृ०

३ "सारवृत्तिदशा कर्मग्रन्थदीपास्तमोहरा । तस्य प्रवचनावासे भान्ति प्रेष्टार्थदर्शका. ॥
नानास्तवनप्रकरणरत्नानि समुद्धृतानि समयाब्धे । पुरुषोत्तमेन तेनालङ्कृतये शासनस्यासन् ॥
पञ्चाशिका सिद्धविचारवाच्या भाष्याणि वृत्त च सुदर्शनाया ।
उपासकानां दिनकृत्यसूत्रवृत्ती च टीकाऽपि च धर्मरत्ने ॥
देवेन्द्राद्या श्राद्धयामाद्यमद्भिग्रन्थायाऽन्याऽयस्त्वनेकाऽस्य सृष्टि ।
एव नानाग्रन्थसोपानपङ्क्त्या स्वारोऽह तन्मुक्तिसौधं व्यधात् सः ॥"

—गुर्वावल्यां मुनिसुन्दरसूरि. ।

विहितात् 'जिनेश्वरसूरिदीक्षाविवाहवर्णनरास(गू)' ग्रन्थात्, खरतरगच्छपट्टावल्यादेश्चोपलभ्यते। 'सट्ठिसय'नामकप्रकरणविधातुमरुकोट्टनिवासिनो नेमिचन्द्रभाण्डागारिकस्याय पुत्र आसीत्। अस्य जन्म स १२४५ वर्ष, दीक्षा स १२५५ वर्षे, सूरिपद स १२७८ वर्ष, स्वगमन स १३३१ वर्षे रा० दर्शितम्। 'वीरप्रभ'इत्यस्य दीक्षाकालिक नामात्र (पृ २) सूचितम्। अस्य जिनप्रबोध सूरि–जिनरत्नसूरि–लक्ष्मीतिलकोपाध्यायाभयतिलकोपाध्याय–चन्द्रतिलकोपाध्याय–देवमूर्त्युपाध्याय–पूर्णकलशगणि–विवेकसमुद्रगणि–प्रवरागण्यादयोऽनेके विद्वासो ग्रन्थकारा शिष्या आसन्। एतरन्यैश्चैतदाज्ञाधारिभिर्जिनपतिसूरिशिष्यैर्जिनपालोपाध्याय–पूर्णभद्रगणि–सुमति गण्यादिभि स्वस्वग्रन्थेषु प्रस्तुतोऽय सूरि प्रस्तुत। अस्य श्रीनागपुरागमनादिवृत्तान्तः सङ्घ पुरस्थशिलालेखादभयकुमारचरितप्रान्तप्रशस्तितश्च प्रकम्पवगम्यते, विस्तरभयान्नात्र विवि च्यते। ग्र १६२(२), १६८(२) इत्यत्र निर्दिष्ट 'सावगधम्म'पुस्तक तु हरिभद्रसूरीयप्रथम पञ्चाशकाद् भिन्न न विभाव्यते।

सम्यक्त्वालङ्कार क ६१

अस्य कर्ता विवेकसमुद्रगणिरित्यन्यत्र (ही) सूचितम्। जिनेश्वरसूरे सस्मरणमपार्यतानेनेति सम्भाव्यते स एव स १३३४ वर्ष पुण्यसारकथाकारोऽस्यापि कर्ता।

जैनोपदेशग्रन्था ।

उपदेशपदम्। हरिभद्रसूरि क २८,४८,१७७(२) [P P १।३४,३।४६]

मुनिचन्द्रसूरिकृतटीकासमन्वितं गूर्जरानुवादसहितमपूर्णरूपमेतन्मुद्रितम्। अय ग्रन्थकार चतुर्दशशतप्रकरणप्रणेतृत्वेन विरहाङ्कत्वेन च सुप्रसिद्ध स एव।

टी स १०५५ उपदेशपदटीका। वर्धमानसूरि ग्र ४८,५१

पूर्वसूचितस्य टीका। टीकाकारोऽय चैत्यवासिविजेतृत्वेन, स १०८० वर्षेऽष्टकवृत्त्यादि कर्तृत्वेन च सुप्रसिद्धस्य जिनेश्वरसूरे, स १०८० वर्षे बुद्धिसागरव्याकरणविधातृत्वेन प्रसिद्धस्य बुद्धिसागरसूरेश्च गुरुरवगम्यते। उपमितिभवप्रपञ्चानामसमुच्चय, उपदेशमालाबृहद्वृत्तिश्चास्य कृतिरवगम्यते। यस्य वचनादस्या प्रथमा प्रतिरामदेवमुनिनाऽलेखि, येन च वृत्तिकारस्य स्तुति प्रान्ते वर्णिता स पार्श्विल्लगणिर्नागेन्द्रगच्छीयो ज्ञायते, यत्कृतप्रतिमाप्रतिष्ठाया लेख स ११०=वि स १०४५ वर्षीयो लेख कटीग्रामे उपलभ्यते।

नाणाचि(इ)त्तम्। ग्र ३०९(५) [P P १।४८]

एतद् विरहाङ्कहरिभद्रसूरिकृतिगणनायां गण्यते।

ले स १३८५ धर्मोपदेशमाला ग्र २५(२) [P P १।४७,५५, ६४,७०,५।८०]

इय कृष्णर्षिशिष्यजयसिंहसूरिणा विरचितेत्यन्यत्र समसूचि।

धर्मोपदेशमालाप्राकृतटीका ग्र ११२

धर्मोपदेशमालावृत्ति। जयसिंहाचार्य पृ ५३

आराधना ग्र २५१(३)

---

१ 'उ(? धर्मो)पदेशमालावृत्ति प्राकृता कृष्णर्षिशिष्यजयसिंहसूरिकृता ९१३ वर्षे।'—पृ०

२ 'धर्मोपदेशमालावृत्ति ९१५ वर्षे जयसिंहीया।'—पृ०

प्राचीनगूर्जरकाव्यसङ्ग्रहे मुद्रितायां भिन्नाऽभिन्ना चेयमिति प्रतिदर्शनं विना निर्णेतुमशक्यम्।

आराधनाकुलकादिप्रकरणपुम्पिका क्र. १९९

अभयदेवसूरिकृतमाराधनाकुलक 'P. P. ३।८४' इत्यत्र दर्शितं तदेव सम्भाव्यते, किन्त्वन्ये के ग्रन्था इति विज्ञातुं न साधनम्।

ले. सं. ११६९ उपदेशकुलकम् क्र. २८०(३)

'P. P. ३।१०' इत्यत्र दर्शितं तदेवैतदथवाऽन्यदिति न ज्ञायते।

ले. सं. ११६९ जीवोपदेशपञ्चाशिका क्र. २८०(२)

इयं जिनचन्द्रसूरिकृता सम्भाव्यते।

[सं. ११२५[1]] ले. सं. १२०७ संवेगरङ्गशाला। जिनचन्द्रसूरिः क्र. १८३

आराधनेत्यपराह्वेयं नवाङ्गवृत्तिकाराभयदेवसूरेरभ्यर्थनया विरचिता। विरचयिता चायं जिनेश्वरसूरेर्मुख्यः शिष्योऽभयदेवसूरेश्च वृद्धसतीर्थ्यः। पाश्चात्यैरनेकैर्ग्रन्थकारैरस्याः कृतेः संस्मरणमकारि। अयं ग्रन्थः खरतरगच्छीयसंस्थया मुद्राप्यत इति श्रूयते। S. ३।२८ इत्यत्र ले. सं. १२०३ दर्शितः। अत्रैव वटपद्रकेऽस्य लेखनमिति प्रान्ते सूचितम्।

---

१ "विक्कमनिवकालाओ समइक्कतेसु वरिसाण। एगारससु सएसु पणवीससमहिएसु॥
निप्पत्ति संपत्ता एसाराहण त्ति फुडपायडपयत्था।"—संवेगरंगशालाप्र० C.
'संवेगरङ्गशाला ११२५ वर्षे नवाङ्गाभयदेवबृद्धभ्रातृजिनचन्द्रीया १००५३'—बृ०

२ "सिरिअभयदेवसूरि त्ति पत्तकित्ती पर भवणे।
जेण कुबोहमहारिउविहम्ममाणस्स नरवइस्सेव।
सुयधम्मस्स दढत्तं निव्वत्तियमंगवित्तीहिं॥
तस्सब्भत्थणवसओ सिरिजिणचंदमुणिवरेण इमाण।
मालागारेण व उचिणिउं(ऊण) वरवयणकुसुमाइ॥
मूलसुयकाणणाओ गुंथित्ता नियमइगुणेण दढं।
विविहत्थसोरभभरा निम्मवियाराहणामाला॥ C.

३ "संवेगरंगसाला न केवलं कव्वविरयणा जेण।
भव्वजणविम्हयकरी विहिया संजमपवित्ती वि॥"
—महावीरचरिते गुणचन्द्रगणिः।
"संवेगरंगसाला विसालसालोवमा कया जेण।
रागाइवेरिभयभीयभव्वजणरक्खणनिमित्तं॥"—गणधरसार्धशतके जिनदत्तसूरिः।
"नर्तयितुं संवेगं पुनर्नृणां रुत्सन्ृत्तमिव कलिना।
संवेगरङ्गशाला येन विशाला व्यरचि रुचिरा॥"—पञ्चलिङ्गीविवरणे जिनपतिसूरिः।

"पश्चाज्जिनचन्द्रसूरिवर आसीद् यस्याष्टादश नाममालाः सूत्रतोऽर्थतश्च मनस्यासन् सर्वशास्त्रविद्। येनाष्टा(?)दशसहस्रप्रमाणा संवेगरङ्गशाला मोक्षप्रासादपदवी भव्यजन्तूना कृता। येन जावालिपुरे दू(?)तेन श्रावकाणामग्रे व्याख्यानं 'चीवंदणमावस्सय' इत्यादिगाथाया. कुर्वता सिद्धान्तसंवादा कथितास्ते सर्वे सुशिष्येण लिखिता. शतत्रयप्रमाणो दिनचर्याग्रन्थ. श्राद्धानामुपकारी जातः॥"
—गणधरसार्धशतकवृत्तौ सुमतिगणि. H.

[वृ स ११६५][1] नवपदप्रकरणबृहद्वृत्ति । [यशोदेव उपाध्याय]
क्र ५६ [P P ५।४०, A ९।१३२]

मूल देवगुप्तसूरिकृतम्, सक्षिप्ता वृत्तिरपि तेनैव विहितेत्यत्र (पृ ७) सूचितम् । अस्याश्च बृहद्वृत्त कर्तुनाम-समयादि नात्रोपलभ्यते, तथाप्यन्यतो विज्ञायते । येन स ११७४ वर्षे नवतत्त्वविवरणम्, स ११७८ वर्षे च चन्द्रप्रभचरितम् इत्यादयो ग्र या विहिता, यस्य च पार्श्व स ११९२ वर्षे क्षेत्रसमासवृत्तिकर्ता सिद्धसूरिरधीतवान्, स एवोपकेशगच्छीयदेवगुप्तसूरिशिष्य पूर्वं धनदेवनामोपाध्यायपदानन्तर च यशोदेवनामधेयोऽस्या कर्ता । अस्या रचनाऽणहिल्ल पाटकपुरे उपकेशीयवीरजिनमन्दिरे समजनि, यत्र चानेनान्याऽपि पूर्वदर्शिता कृति कृता ।

[वृ स ११७०][3] भवभावनावृत्ति । मलधारिहेमचन्द्र क्र २४६,२९५

'P P १।७८,९६' इत्यत्रास्या मूल सूचितम् । 'P P ३।१५५' इत्यत्र तद्ग्रन्थकर्तृप्रशस्तिश्च प्रदर्शिता । अनेन सूरिवर्येण स ११७५ वर्षे विरचितायां विशेषावश्यकवृत्ते प्रान्ते स्वग्रन्थसूचनायां सवृत्तिकस्यास्यापि नाम समसूचि । स ११९१ वर्षे उपदेशमालावृत्तिकर्ता विजयसिंहसूरि, स ११९३ वर्षे मुनिसुव्रतचरित्रकर्ता श्रीचन्द्रसूरिश्चास्यैव शिष्यौ स्वग्रन्थमध्यमथास्तावपि ससूचयामासतुरेतद्ग्रन्थान्, वर्णयामासतुश्च सिद्धराजादिराजकसत्कृतस्यैतस्य सूरिवर्यस्यावितथगुणानिति तत्रैव (P P ५।१३,९०,९६) विशेषतो द्रष्टव्यम् ।

"संवेगरङ्गशालासुरभि सुरविटपिकुसुममालेव ।
शुचिसरसाऽमरसरिदिव यस्य कृतिर्जयति कीर्तिरिव ॥"
—सद्दपुरमन्दिरशिलालेख ।

"तस्याभूतां शिष्यौ तत्प्रथम सूरिराजजिनचन्द्र ।
संवेगरङ्गशाला व्यधित कथा यो रसविशालाम् ॥
सूक्ष्मार्थसार्धशतकं … प्रज्ञप्तिटीकानुवादमपि (?)
…"

"तत श्रीजिनचन्द्राख्यो बभूव मुनिपुङ्गव ।
संवेगरङ्गशाला यश्चकार च बभार च ॥"—रानगृहशिलालेखे भुवनहितोपाध्याय ।

१ 'एतत्कथाविस्तरस्तु अस्मत्प्रपञ्चितनवपदवृत्तेरेवावगन्तव्य ।
—नवतत्त्वविवरणे (पृ ५५) यशोदेवोपाध्याय ।

"उपाध्यायो यशोदेवो धनदेवापरनामक ।
तडोऽपि धाम्यत चक्रे वृत्तिमेतां सविस्तराम् ॥
एकादशशतसङ्ख्येष्व देष्वधिकेषु पञ्चषष्ट्यम् ।
अणहिल्लपाटकपुरे सिद्धोकेशीयवीरजिनभवने ॥"
—नवपदवृत्तिप्र० P, A ९।१३२

नवपदवृत्ति ११६५ वर्षे यशोदेवोपाध्यायकृता ९५०० ।'—वृ०

२ "गुरुभ्रातृयशोदेवोपाध्यायज्ञातशास्त्रार्थ । —क्षेत्रसमासवृत्तौ सिद्धसूरि ।

३ 'भवभावनावृत्ति सूत्रकृत् मलधारिहेमचन्द्रीया ११७० वर्षे १३००० ।'—वृ०

[वृ. सं. १५१२] पुष्पमालावृत्तिः । साधुसोमः पृ. ५८

उपदेशमालेत्यपराह्वेयं मूलमात्रा मलधारिहेमचन्द्रसूरिविनिर्मिता गूर्जरानुवादसहिता मुद्रिता। क्र. ३०१(४) इत्यत्र मूलमात्रा दर्शिताऽपि पत्रसङ्ख्याया आधिक्येन सवृत्तिकाऽनुमीयते। अस्याश्च चतुर्दशसहस्रश्लोकप्रमाणा बृहद्वृत्ति. स्वयमेव मूलग्रन्थकर्त्रा सं. ११७५ वर्षे विहिताऽस्त्येव। संक्षिप्ताया अस्यास्तु वृत्तेर्विरचयिता साधुसोमः खरतरगच्छीयजिनभद्रसूरि (पृ ११) शिष्यसिद्धान्तरुचेः शिष्यः, येन सं. १५१९ वर्षे चरित्रपञ्चकवृत्तिरपि विहिता (पृ. १३)।

धर्मोपदेशः । [लक्ष्मी]वल्लभः पृ. ५६

यद्यपि दलालेनास्य कर्तुर्नाम वल्लभ इति १०७ श्लोकप्रमाणं च दर्शितम्, किन्तु खरतरगच्छीयलक्ष्मीकीर्तिशिष्यलक्ष्मीवल्लभगणिरस्य कर्ता ज्ञायते; यत्कृतोत्तराध्ययन कल्पसूत्रवृत्तिः प्रसिद्धा। ॐकारादारभ्याक्षकारमेकादशोत्तरशतकाव्यपरिमितस्य द्वादशप्रक्रमपरिच्छिन्नस्यास्य स्वोपज्ञा पञ्चदशशतश्लोकदेशीया सं. १७४५ वर्षे विरचिता वृत्तिरत्र H वर्तते। सप्तदशशताब्द्युत्तरार्धे विद्यमानो ज्ञानविमलपाठकशिष्यो वल्लभोपाध्यायोऽस्माद् भिन्नः।

[सं. १८४७] सूक्तरत्नावलीवृत्तिः । क्षमाकल्याणः पृ. ६० [A. ९।८३]

आधुनिकोऽयं विद्वान्, अनेन सं. १८३० वर्षे खरतरगच्छपट्टावली, सं. १८३३ वर्षे आत्मप्रबोधः (संशोधनम्), स. १८३५ वर्षे चातुर्मासिक-होलिकाव्याख्यानम्, सं १८३८ वर्षे साधु-श्रावकविधिप्रकाश, सं १८३९ वर्षे यशोधरचरितम्, सं १८५० वर्षे जीवविचारवृत्ति', सं १८२९-५२ वर्षे गौतमीयकाव्यव्याख्या, सं १८५४ वर्षे तर्कसङ्ग्रहफक्किका, सं. १८६० वर्षे मेरुत्रयोदश्यक्षयतृतीया-ऽष्टाह्निकाव्याख्यानम्, सं. १८६९ वर्षे श्रीपालचरित्रव्याख्या, चतुर्विंशतिजिनचैत्यवन्दन-परसमयसारविचारसङ्ग्रह-विचारशतकबीजक-समरादित्यचरित-स्वाध्यायादयश्चानेके संस्कृत-गूर्जरग्रन्था निर्मिताः।

जैनधर्मकथा-चरितानुयोगः।

वसुदेवहिण्डी (प्रथमखण्डः) । [सङ्घदासवाचकः][3] पृ. ५३,५६.

[P P ११४,३।१८४,१९६]

प्राकृतभाषायामेतादृग् विस्तृत वसुदेवचरित्रं नान्यद् विलोक्यते। कथावस्तुसक्षेपः 'त्रि श पु. पर्व ८। सर्ग ३-४' इत्यादौ द्रष्टव्य । येन महत्पञ्चकल्पभाष्य विरचितम्, स एव सङ्घदासक्षमाश्रमणोऽस्याः कर्ता ज्ञायते। विरहाङ्कहरिभद्रसूरितोऽप्यस्य प्राचीनत्वं तदीयग्रन्थदर्शनादवगम्यते।

कुवलयमाला । दाक्षिण्यचिह्नसूरिः क्र. २२९

[शकसं. ७००=वि. सं. ८३५][4] ले. सं. ११३९ ।

सकलकथा-खण्डकथोल्लापकथा-परिहासकथा-वरकथासञ्ज्ञकानां पञ्चानां कथानां लक्षण-

---

१ वर्षेऽर्कबाणचन्द्रे वृत्ति श्रीक्षीमराजशालायाम्।
द्वीन्द्रियगतसितिरेषा समर्थिताऽहम्मदावादे ॥ M.

२ सवत्पाडव-पाठक-मुनि-भूमिमिते च माधवे मासि।
शुक्लाया तृतीयाया सपूर्णा वृत्तिरेषाऽभूत् ॥ H.

३ 'वसुदेवहिण्डिप्रथमखण्डं सङ्घदासवाचककृतम् ११०००'—बृ०

४ सगकाले वोलीणे वरिसाण सएहिं सत्तहिं गएहिं।
एगदिणेणूणेहिं एस समत्ता वरण्हम्मि ॥—कु० प्रान्ते
'कुवलयमाला प्रा० मु० ८३५ वर्षे उद्योतनसूरीया १३०००'—बृ०

धरा सङ्कीर्णकथाऽत्र प्रतिपादिता । यद्यप्यत्र प्राकृतभाषाया मुख्यता तथापि संस्कृतापभ्रंश-पिशाचीभाषायामपि वर्णनं क्वचित्क्वचिन्निबद्धम् । अस्याः कथायाः संक्षेपः संस्कृतभाषायां वि० चतुर्दशशताब्दीप्रारम्भे परमानन्दसूरिशिष्यरत्नप्रभसूरिणा विरचितः, स च आत्मानन्दसभाह्वया संस्थया मुद्रापितः । कथास्वरूपं तत्रैव द्रष्टव्यम्, तत्प्रस्तावनायां चास्याः प्रारम्भप्रान्तभागः उद्धृतोऽतो नात्रावतार्यते । ग्रन्थकारः स्वकीयमुद्योतन इत्यपरनाम, 'तत्त्वाचार्य' इति गुरोर्नाम च प्रादर्शयत् । ही S २१२८ इत्यत्र चास्याः कर्ता हरिभद्रसूरिर्निर्दिष्टो न सम्यग् । वीरभद्राचार्य-हरिभद्रौ तु स्वविद्यागुरुत्वेन वर्णितावनेन ग्रन्थकर्त्रा । अयं कविः पादलिप्त-शातवाहन-षट्पर्णक-घाटिमकि(?)-बाण-विमलाङ्क-देवगुप्त-प्रभञ्जन-भवविरह(हरिभद्र) प्रभृतिपूर्वकवीनस्मार्षीत् । सुप्रसिद्धहेमचन्द्रसूरिगुरुदेवचन्द्रसूरिः स्मरति स्मैनं ग्रन्थकारम् ।

[सं ९२५] ले सं १२२७ महापुरिसचरियम् । शीलाचार्य क्र ३११

अत्र चतुःपञ्चाशन्महापुरुषाणां चरितं प्राकृतभाषायां वर्तते ऽतोऽस्य 'चउप्पन्नमहापुरिसचरिय' इत्यपि नाम विलोक्यते । चरितवस्तु हेमचन्द्रसूरीयत्रिषष्टिशलाकापुरुषचरिते दर्शितं सदैव । अयं

---

१ सीसेण तस्स एसा हिरिदेवीदिन्नदंसणमणेण ।
रइया कुवलयमाला विलसिरदक्खिन्नइंधेण ॥
राया खत्तियाणं वंसे जाओ वडेसरो नाम
तस्सुज्जोयणनामो तणओ अह विरइया तेण ॥
इति श्रीश्वेतपटनाथमुनेर्दाक्षिण्यलाञ्छनस्योद्योतनसूरेः ।—कुवलयमाला

दाक्षिण्यचिह्नमुनिपेन विनिर्मिता या
प्राक् प्राकृता विबुधमानसराजहंसी ।
तां संस्कृतेन वचसा रचयामि चम्पूं
सद्यः प्रसद्य सुधियः प्रविलोकयन्तु ॥—रत्नप्रभसूरि ।

२ दिन्नजहिच्छियफलओ बहुकित्तीकुसुमरेहिरामोओ ।
आयरियवीरभद्दो अवावरो कप्परुक्खो व्व ॥
सो सिद्धंतम्मि गुरू पमाणनाएण जस्स हरिभद्दो ।
बहुगन्थसत्थवित्थरपयड[सम्मत्तसुअ]सच्चत्थो ॥—कुवलयमाला

३ 'दक्खिन्नइंधसूरिं नमामि वरवण्णभासिया सगुणा ।
कुवलयमाल व्व म(मु)हाकुवलयमालाकहा जस्स ॥'
—शान्तिनाथचरितप्रारम्भे । P P ५।७१

४ 'महापुरुषचरितं प्रा० मु० दशाष्टपुरुषकृतवाच्य ९२५ वर्षे शीलाचार्यकृतम्
१००००'—बृ०

५ चउप्पन्नमहापुरिसाण एत्थ चरियं समप्पए एयं ।
सुयदेवयाए पयकमलजनियसोहापुहावेण ॥—महा० II P

स्पष्टमुपलभ्यते। स १७३४ वर्षे सत्यराजगणिना कृतं पृथ्वीचन्द्रचरितं गद्य-पद्य-भङ्ग-श्लेषमय मिदमुपजीव्य विरचितमिति तत्रत्योल्लेखेनानुमीयते।

रत्नचूडकथाविषमपदविवरणटिप्पणकम् क्र २७(२)

'सहस्रत्रयश्लोकप्रमाणा गद्यकथेयं जिनवल्लभसूरिविहिता सटिप्पना १५८ जीर्णतादपत्रेषु वर्तते' इत्यन्यत्र (ही) सूचितं संदिग्धं प्रतिभासते।

[स[3] ११६८] पार्श्वनाथचरित्रम्। देवभद्रसूरि क २९६ [P P ३।६४]

प्राकृतभाषाया नवसहस्रश्लोकसङ्ख्याकमेतच्चरितं नवाङ्गवृत्तिकाराभयदेवसूरिशिष्यप्रसन्नचन्द्र सूरिसेवकेन सुमत्युपाध्यायशिष्येण देवभद्रसूरिणा भृगुकच्छे निर्मितम्। अन्याऽप्यनेन संवेग रङ्गमालाऽऽराधनाशास्त्र-वीरचरित-कथारत्नकोशसञ्ज्ञका ग्रन्थत्रयी विरचितेति प्रशस्तिदर्शना द्वैरन्यश्लोकाच्च विज्ञायते।

[स ११७०] ले स १२४५ नेमिचरितम्। मलधारिहेमचन्द्र क १३८(१)

प्र ५१०२ । भवभावनावृत्त्यन्तर्गतत्वात् तन्निर्माणसमय एवास्यापि रचनासमय । P P ११२४ इत्यत्र निर्दिष्टत्वात् च नेमिचरितस्य प्रारम्भगाथा श्लोकसङ्ख्या च समानैव दृश्यते, तथापि तत्प्रान्ते 'सम्मत्तमरयणगुणे वल्लहो भणइ नूणं' इत्यादि दर्शनात् डॉ पीटर्सनेन तत्कर्ता गुणवल्लभो दर्शित, किं तु भवभावनावृत्त्य न्तर्गतत्वादस्य चरितस्य तत्कर्ता (पृ ३९) मलधारिहेमचन्द्रसूरिरस्य कर्तेति स्पष्टं प्रतिभाति।

पृथ्वीचन्द्रचरित्रसत्रमकरोद् यो विश्वदत्तोत्सवं ॥'

—गुरुस्तुतौ धर्मप्रभसूरि P P ५।१२५

'पृथ्वीचन्द्रचरितं प्रा० मुख्यं गाथादिमयं ११७(६)१ वर्षे शान्तिसूरिभि कृतम् ७५००'—पृ०

१ "प्राकृतबन्धेनतचरितं रचितं हि पूर्वकविवर्यं ।
मुग्धाववोधकृतये व्यधामिहानुष्टुबादिविधिम् ॥"—पृ० सत्यराजगणि।

२ 'काले वसुरसरुद्दे विक्कमाउ सिद्धमिम ।'—P P ३।६५

३ 'पार्श्वचरितं प्रा० ११६८ वर्षे नवाङ्गअभयदेवप्रथमशिष्य(?)देवभद्राचार्य कृतम् ९०००'—पृ०

४ 'पहुदेवभद्दसूरी चउसरापयवविरयणविढत्ता।
अज्ज वि अगल्यियपसरा अविरामं भमइ भुवणंमि ॥'
—सनत्कुमारचरिते श्रीचन्द्रसूरि।

'श्रीदेवभद्रसूरीणां धर्मशास्त्रचतुष्टयी।
पुरुषार्थ-गति-ध्यान-शब्द-धर्मोपलम्भिकृत् ॥'—कुन्थुनाथचरिते पद्मप्रभसूरि।

"रक्षे श्रीजिनचन्द्रसूरिगुरुभिमिधुय ग्रन्थामिष-
स्तन ग्रन्थचतुष्टयीस्फुटमति श्रीदेवभद्रप्रभु ।"—मुनिसुव्रतचरित्रे पद्मप्रभसूरि।

'तथा देवभद्राचार्येणापि सुष्टेन दत्तं येन महावीरचरित-पार्श्वचरितादीनि चत्वारि प्रधानान्यानि पठितार्या लिखितानि ॥'—गणधरसार्धशतकवृ० सुमतिगणि।

५ 'नेमिचरितं प्रा० भवभावनावृत्त्यन्तर्गतं तरङ्गवत्युद्धृतामिधम् ५१०२'—पृ०

ले. सं. १२४६ जिनदत्ताख्यानम् । सुमतिगणिः क्र. १३८(२)

'जिनदत्तकथा १२००' इति वृ० निर्दिष्टा कथाऽस्माच्चरितात् पृथक् प्रतिभासते । P. P. ५।६२,१०८ इत्यत्र निर्दिष्टमेतन्नामक चरितमप्यस्माद् भिन्न प्रतिभाति । ग्रन्थकारोऽयं पाडिच्छयगच्छीयनेमिचन्द्रसूरेः शिष्यः । अयं नेमिचन्द्रसूरिः सर्वदेवसूरिणोत्तमपदे (सूरिपदे) स्थापित आसीदिति वर्णित वर्णनीयेन वर्णिनाऽनेन गणिना । प्रा० जिनदत्तमहर्षिचरितं नान्यत्र दृश्यते ।

स. ११७८, ले. सं. १२१७ चन्द्रप्रभचरित्रम् । यशोदेव उपाध्यायः क्र. २५६

विजयसिंहसूरिसत्कमेतत् प्राचीनपुस्तकम् । अयं ग्रन्थकारो देवगुप्तसूरेः शिष्योऽस्य 'धनदेव' इति पूर्वनाम, उपाध्यायपदे प्राप्ते च यशोदेव इति नाम जातमासीत । उपाध्यायपदानन्तरं चाशावल्लीपुर्यां धवलभाण्डशालिककारिते पार्श्वजिनभवने एतच्चरितं प्रारभ्याणहिलवाडपत्तने वीरजिनमन्दिरे सिद्धराजजयसिंहराज्ये पूर्णीकृतमित्यत्र स्वयं ग्रन्थकारेण वर्णितं विलोक्यतेऽन्यै॰ रपि च यशोदेवकृतित्वेनेदं सूचितम्, तथापि S. २।२८ टी. इत्यत्र च सं. ११९२ वर्षे बृहत्क्षे॰ त्रसमासवृत्तिकर्तृगुरोर्गुरु सिद्धसूरिरस्य कर्ता सम्भावितः, रचना चास्य सं. ११२८ वर्षे सूचिता तत्तु सुसमीक्षणाभावादिति तर्क्यते । सिद्धसूरेस्त्वयं सतीर्थ्यो विद्यागुरुरपि[2] । अनेनोपाध्यायेन सं. ११६५ वर्षे नवपदप्रकरणबृहद्वृत्तिः, सं. ११७४ वर्षे च नवतत्त्वप्रकरणवृत्तिरपि विनिर्मिता ।

सं. ११८७ नर्मदासुन्दरीकथा । महेन्द्रसूरिः पृ. ५४ [वृ०]

सूरिणेयं प्राकृतकथा स्वशिष्याभ्यर्थनया विरचिता । प्रथमा प्रतिश्च प्रथमाचार्यस्य शिष्येण गणिशीलचन्द्रेण लिखिता । शीलमाहात्म्यमत्र वर्णितम् । कथावस्तु शीलोपदेशमालावृत्त्यादौ (शीलत० पृ. २९८–३१६) दर्शितं तदेव ।

सं. १२१६ नेमिनाथचरित्रम् । हरिभद्रसूरिः क्र. २३२

अष्टसहस्रश्लोकपरिमितं प्राकृतापभ्रंशभाषानिबद्धमेतच्चरितं कुमारपालराज्येऽणहिल्लपाटके नगरे वटगच्छीयजिनचन्द्रसूरिशिष्यश्रीचन्द्रसूरिशिष्येण हरिभद्रसूरिणा व्यरचीति स्वयमत्र समसूचि । अयं सूरिवर्योऽन्यत्र स्वस्य चतुर्विंशतिजिनचरितरचयितृत्वं प्रतिपादयति स्म । तन्मध्यात् मल्लि॰ चरितं, चन्द्रप्रभचरित्रं चोपलभ्यतेऽपि तत् तु पत्तनसूचिपत्रे सूचयिष्यते ।

[स. १२७६] पार्श्वनाथचरित्रम् । माणिक्यचन्द्रः क्र. ३३ [P. P. ३।१५७]

राजगच्छीयसागरेन्दुसूरिशिष्यः प्रौढप्रतिभोऽयं सूरिरिदं भिन्नमालवंशीयश्रेष्ठिदेहडस्य प्रा॰ र्थनया प्रणिनाय ।

---

१ 'चन्द्रप्रभचरित प्रा० यशोदेवम् ६४००'—वृ०

२ 'गुरुभ्रातृयशोदेवोपाध्यायज्ञातशास्त्रार्थ'—क्षेत्रस. वृ. सिद्धसूरि ।

३ 'नेमिचरित प्रा० १२१६ वर्षे हरिभद्राचार्यैः कृतम् ८०३२'—वृ०

४ "पसरियजसपडहारवनच्चावियकित्तितरुणिरयणस्स ।
असरिसगुणमणिनिहिणो पहुणो सिरिचंदसूरिस्स ॥
चउवीसइजिणपुंगवसुचरियरयणाभिरामसिंगारो ।
एसो विणेयदेसो जाओ हरिभद्दसूरि त्ति ॥"—प्रा० चन्द्रप्रभचरित्रप्र०

५ 'पार्श्वचरितं स. माणिक्यचन्द्रसूरिकृतं १२७६ वर्षे ५२७८'—वृ०
"रसर्षिरविसङ्ख्याया समाया दीपपर्वणि ।
समर्थितमिदं वेलाकूले श्रीदेवकूपके ॥"—P. P. ३।१६३

नलायनम् (?) माणिक्यसूरि पृ ५५ [P P ३।३५७]

नलायनमेतद् य वि ग्रन्थमालाया मुद्राप्यमाण श्रूयते । कुबेरपुराणेत्यपराह्वस्य दशसु स्कन्धेषु निबद्धं शतसर्गैरुपेतस्यास्य महाकाव्यस्य प्रणेताऽयं सूरिवर्योऽत्र (५,२,३,७,९,१० स्कन्धे) स्व वटगच्छनभोमृगाङ्कत्वेन, सुधीमनोहरयोर्विधातृत्वेन यशोधरचरितानुभवसार–सेतुनाटक–साहित्यसारादिस्रष्टृत्वेन चोपालक्षयति स्मातो राजगच्छीयो माणिक्यसूरिरस्मात् पृथक् प्रतिभाति, येन स १२१(४)६ वर्ष काव्यप्रकाशसङ्केतं, स १२७६ वर्ष पार्श्वनाथचरितम्, शान्तिनाथचरितादिकं च रचितम् ।

स १२८२ अतिमुक्तचरित्रम् । पूर्णभद्रगणि न १०(२)

स्थानाङ्ग–भगवती–ऋषिमण्डलेभ्य उद्धृत्यतच्चरित्रं जिनपतिसूरिशिष्येण पूर्णभद्रगणिना प्रह्लादनपुरे प्रणायि, येन स १२७५ वर्ष दशश्रावकचरित्रम्, स १२८५ वर्ष च धन्यशालिभद्रचरित्र–कृतपुण्यचरित्राण्यपि विनिर्मितमत्र दृष्टिपथमवतरति ।

स १२८५ धन्यशालिभद्रचरित्रम् । पूर्णभद्रगणि न १०(१),२६३(१)

दलालेनास्य कृतपुण्यचरित्र धन्यचरित्रमिति नाम निर्दिष्टक्रमाद्वयोर्निरदेशि, किन्त्वेतदेव तद् द्वय प्रतिभाति । उपरि परिचायितोऽयं कविरयं षट्परिच्छेदात्मकमेतत् स चरित्रं जेसलमेरदुर्गऽकृत, शोधनं तु स सूरप्रभवाचकश्चकार, यादियमदृष्टान्दिगम्बरेन्जेता काश्मरपकुलवृत्तिकर्ता यश्च द्रतिलकोपाध्याय विद्यानन्द पाश्र्वितवान् । चरित्रकारेणात्र स्वगुरुपरम्परासूचिका विस्तृता प्रशस्तिनिबद्धा ।

[स १२८५?] कृतपुण्यचरित्रम् । पूर्णभद्रगणि न २६३(१)

चरित्रकार पूर्वोक्त एव । दलालेन न १०(१) निर्दिष्टं तु तत्प्रशस्तिनिरीक्षणेन धन्य–शालिभद्रचरित्रमिति स्पष्ट प्रतिभाति । चरितमेतत् चारित्ररत्नस्य दानप्रदीपे (१२ प्र० पृ १९०–१९४) द्रष्टव्यम् ।

कालकाचार्यकथा(प्रा०) न ७(२),२३६(२),२६६(२)

एतत् पद्यमीतश्रुत्वा पर्युषणापर्व प्रचारयितुश्चरितम् । पर्युषणाकल्पसूत्रप्रान्ते प्रभावकचरित्रादौ च संस्कृते निर्दिष्टा यथा स्या कथान्तररूपा । अनयान्यूनामधया P P ११३,१७, १८,२९,३०,५१,६९ ३।२६,२२५ ५।५३ इत्यत्र सूचितासु कथासिति स्फुटं न ज्ञायते ।

स १२९४ मुनिसुव्रतचरित्रम् । पद्मप्रभसूरि न ८५,२३१,२३९
[P P ३।३०२]

ग्रन्थकारोऽयं चन्द्रकुलीनविबुधप्रभसूरिशिष्यः, येन कुन्थुनाथचरितमपि प्रणीतम् । न २३१ निर्दिष्टपुस्तकप्रान्ते स १३०४ वर्ष या स्व परिपूर्णता प्रादर्शि, सा लेखनेनेति प्रतिभाति, प्रशस्त्या तु स १२९४ रचना समय ग्रन्थकारेण प्रतिपादिता । पार्श्वनाथ–भुवनदीपकादि ग्रन्थकारोऽयमेव चान्य इति न निश्चीयते ।

१ 'धन्यशालिभद्रचरित्रं पूर्णभद्रगणिना १२८५ । बृ टि मात्रा १४६०'—ह०

२ "सूरि जिनपतिगुरु जिनतीर्थयात्राऽन्त्यायागतगणी गणधराद् च ।
धीमम्भ्रीधनगरे वरालकस्य निजस्य शाश्वितस्तम्भदिगम्बरेन्द्र ॥
स श्रीसूरप्रभगणी प्रभो बुद्धिपन्नाड गिरौ
द्वात्र नाम दधिन्द्र निधिश समभणादथ निवा ।
एवमन्यदस्मारितदतिनाम्नो महत्कम्पो
विद्यानन्द विनुनि म । देवभाषमाणनाम् ॥—अभयकुमारचरित्रप्रशस्ति ।

7

[वृ. सं. १२९५]　गणधरसार्धशतकवृत्तिः । सुमतिगणिः　क्र. ३१३,३१५
[R. १८८२–८३ पृ. ४५]

गणधरस्तुतिरूपत्वात् सार्धशतकगाथाप्रमाणत्वेन च 'गणधरसार्धशतक' नाम्ना प्रतिष्ठितमेतन्मूलं श्रा० जिनदत्तसूरिणा विहितम्। अयं सूरिर्जिनवल्लभसूरेः शिष्यो जिनचन्द्रसूरि–जिनरक्षित–ब्रह्मचन्द्रगणि–स्थिरचन्द्रगण्यादीनां च गुरुः। अवस्थाकुलक–उपदेशरसायन–कालस्वरूपकुलक–गणधरसप्तति–सिग्घमवहरउ–तं जयउ–गुरुपारतन्त्र्यादिस्तव–चर्चरी–चैत्यवन्दनकुलक–सन्देह-दोलावली–विंशिकाऽऽदीनां प्रणेतुरस्य सं ११३२ वर्षे जन्म, सं. ११४१ वर्षे दीक्षा, सं. ११६९ वर्षे सूरिपदम्, सं. १२११ वर्षे च स्वर्गगमनमित्याद्यत्र वृत्तौ वर्णितम्। चित्तचमत्कृतिकृद्यतिनस्य खरतरगच्छे पितामहपदेनातीवपूज्यस्यास्योपवस्त्रमद्यापि जेसलमेरुपाश्रये प्रदर्श्यते। मूले सूचितानां गणधराणामाचार्याणां चरितानि द्वादशसहस्रश्लोकप्रमाणायामेतस्यां बृहद्वृत्तौ संस्कृत–प्राकृत-भाषया रचितानि। एतामुपजीव्य सर्वराजगणिना विहिता लघुवृत्तिः प्रसिद्धा, चरितादिस्वरूपं तत एव ज्ञातव्यम्। इयं बृहद्वृत्तिः स्तम्भतीर्थे आरभ्य धारापुरी–नलकच्छकादिविहारक्रमेण मण्डपदुर्गे समर्थितेति जैनविदुषा जल्हणेनैतत्पुस्तकं लिखितमिति च प्रान्तदर्शनेन स्पष्टमवगम्यते। अयं वृत्तिकारो जिनपतिसूरेः शिष्यो जिनहितोपाध्यायात् काव्यालङ्कारचातुरीमधिगतवान्, कुण्डलित-काव्यानि च कृतवान्। प्रथमादर्शं तु जिनेश्वरसूरिशिष्यः कनकचन्द्रो लिखितवान्।

लीलावतीसारमहाकाव्यम् [जिनरत्नाचार्यः]　　क्र. ३४७

वर्धमानसूरिशिष्यजिनेश्वरसूरिविरचिताया निर्वाणलीलावतीकथाया उत्तिवृत्तोद्धाररूपं जिनाङ्कं संस्कृतमेकविंशत्युत्साहसमुपेतं निर्वाणलीलावतीसारेत्यपरनामकमिदं महाकाव्यं जिनपतिसूरि-शिष्यजिनेश्वरसूरिशिष्येण जिनरत्नाचार्येण विरचितमिति प्रान्तावलोकनादवगम्यते। पत्तने दुर्लभ-राजसंसदि चैत्यवासिविजेत्रा वसतिमार्गप्रकाशकेन(पृ ७) सं १०८० वर्षेऽष्टकवृत्तिकृज्जिनेश्वरसूरिणा विरचिता चैषा कथा सं. १०९५ वर्षात् प्राक् (सं. १०९२ वर्षे ?) प्रादुर्भूतेति प्रा० सुरसुन्दरीकथा-यामस्या वर्णनदर्शनादवबुध्यते। सं. १२९५ वर्षे सुमतिगणिना, सं १३१२ वर्षे चन्द्रतिलकोपा-

१ "शर–निधि–दिनकरसङ्ख्ये विक्रमवर्षे गुरौ द्वितीयायाम्।
राधे पूर्णीभूता वृत्तिरियं नन्दतात् सुचिरम्॥"—H.

२ "जिनेश्वरयतीश्वरस्तदनु भाग्यदुग्धोदधिर्बभूव।
जिनरत्नमुख्यमुनिरत्नराजीनिधिः॥"—चैत्यवन्दनकुलकवृत्तिप्र० जिनकुशलसूरि।

३ "जस्स य अइविमलत्थियपयसचारा पसन्नवाणी य।
अइकोमला विलेसे विविहालङ्कारसोहिल्ला॥
लीलावइ त्ति नामा सुवन्नरयणोहहारिसयलंगा।
वेस व्व कहा विचरइ जयम्मि कयजणमणाणंदा॥"—साधुधनेश्वर।

४ "श्रीजिनेश्वरसूरय आशापल्ल्यां विहृतास्तत्र च व्याख्याने विचक्षणा उपविशन्ति। ततो विदग्धमन कुमुदचन्द्रिकासहोदरी सविनवैराग्यवर्धनी लीलावत्यभिधाना कथा विदधे श्रीजिनेश्वरसूरिभिः॥"—गणधरसार्धशतकबृहद्वृत्तौ।

५ "निर्वाणाध्वरविं कथां नवरसां निर्वाणलीलावतीं
सूत्रं वृत्तियुतं कथानकमहाकोशस्य संवेगकृत्।
तर्कन्यायविलासनैकचतुरं सन्नीतिरत्नाकरं
तर्कं यो विदधे धिया जलनिधिः संविग्नचूडामणिः॥"—अभयकुमारचरितप्र०

ध्यायेनाप्यस्या सम्स्करणमकारि । तस्या प्राकृतकथायास्तु दर्शन न क्वचिद् भवति, सारास्य काव्यदर्शनेनापि मन्युप्यते । मारकता जिनरत्नाचार्योऽप्यनाव विद्वान् प्रतिभाति, स १३०७ व० प्राकृतव्याश्रयवृत्तिविनिमाता पूर्णकलशगणिरस्य निकटेऽधीतवान् । अस्य उपलब्धमाण्डर्मी निराचोपाध्यायेनाप्यस्य पार्श्वेऽधीतम् । अनेन जिनरत्नाचार्यसमयश्चयोद्गानावान्तुरारधस्य स्पुष्टमवगम्यते । पतन्प्रस्तुतरचनाऽपि प्रयोदशशताब्द्यां धर्मत्वा विज्ञायते ।

[स १३११] प्रत्येकबुद्धचरित्रम् । लक्ष्मीतिलक प्र ७०३

करकण्डु–द्विमुख–नमि–नग्गतिनाम्नां चतुर्णा प्रत्येकबुद्धमहाराजर्षीणां चरितरूप निन एकपञ्च सर्गात्मकमेतत् महाकाव्य वर्तते । तथान्तपत्र 'रत्नाम्बुनाय' इति दर्शनात् रचना स १३११ वर्ष सूच्यते । अय कविर्जिनेश्वरसूरिपट्टभूषणजिनेश्वरसूरेः शिष्यः, पूर्णकलश गण्यादीना च सतीर्थ्य । स १३०७ वर्षे पूर्णकलशगणिकृता प्राकृतव्याश्रयवृत्तिरनेन संशोधिता । अभयतिलकोपाध्यायेन न्यायमार्गविषयमलैव त्रिदुप पाथ कार । स १३१२ वर्ष अभयतिलकोपाध्यायकृता स व्याश्रयवृत्तिन्यायालङ्काराख्या पञ्चप्रस्थानन्यायतर्कविषमपदव्याख्या

---

१ "नाविद न विपक्षमारि च न मा नकातिर सायन
    यशो गत्वविपक्ष न विपय सावडपि नो मागितम् ।
  जातुद्भापन–निग्रह–स्वपरव्यापातविधानक
    दृष्ट्वा मानपरे भवन्ति यमिनी धीरा यताशयरा ॥
  यतो मुदा श्रीजिनरत्नसूरिसमाधिपर्यायमतिप्रताप ।
  श्रीप्राकृतव्याश्रयगतगणिरत्न न आदधयदयपाथम् ॥"—प्रा० व्या० वृत्तिप्र०

२ "तस्य श्रीजिनरत्नसूरिः गणाभोजार्कविडम्बिन
    श्रीत [illegible] ।'—न्यायालङ्कारटीका

३ 'गुरुजिनरत्न इह सुविज्ञानगुणीरमरीनि कवि पूर्णकलशो गुण ।
  श्री प्रबोधेन्दुगणि– [illegible] प्रमोदाप्तिमूर्त्यादया यद्विशोधितमा ॥'
  —प्रा० व्याश्रयवृत्तिप्र०

४ "गाहि [illegible] सित [illegible] ।
  [illegible] ॥ —[illegible]

५ [illegible]
  श्री [illegible]
    [illegible] ।
  [illegible]
    [illegible] ॥—[illegible] (पृ ४०)

६ " [illegible]
    [illegible] ।
  [illegible]
    [illegible] ।'
  —[illegible]

७ [illegible]
    [illegible] ।

चानेन संशोधिता, सं. १३१२ वर्षे चाभयतिलकोपाध्यायेन सार्धं चन्द्रतिलकोपाध्यायस्याभयकुमारचरित्रमपि समशोधि। सं १३१७ वर्षेऽनेन निजगुरुनिर्मितश्रावकधर्मप्रकरणस्य वृत्तिर्विरचिता। सं. १३२२ वर्षे धर्मतिलककृता जिनवल्लभीयाजितशान्तिस्तववृत्तिश्च संशोधिता। सं. १३२८ वर्षे कातन्त्रदुर्गपदप्रबोधकारः प्रबोधमूर्तिगणिः स्वग्रन्थशोधकत्वेन काव्यकृत्त्वेन चेमं स्मरति स्म। अस्य विद्यागुरुर्जिनरत्नसूरिरित्यन्यत्र दर्शितम्।

[सं. १३२२] शान्तिनाथचरित्रम्। मुनिदेवसूरिः पृ. ४९ [P. P. १।४]

देवचन्द्रसूरिकृतं बृहत्प्राकृतशान्तिनाथचरित्रं संक्षिप्येदं चरित्रं विरचितमिति स्वयमत्रानेन सूरिणा प्रोक्तमस्ति (पृ.४६)। संशोधनं तु स प्रद्युम्नसूरिर्व्यधापीद् येन तदानीन्तनानामुदयप्रभ-

---

न्यायाम्भोधिनमु निगाह्य परितो बुद्ध्या कुशाग्रीयया
सामस्त्येन महार्थनारमचिराल्लला व्यतारीन्मम ॥
तस्य श्रीजिनरत्नसूरिचरणाम्भोजान्तिकेऽधीतिन'
श्रीलक्ष्मीतिलकाभिपेकतृणतेर्नानार्थरत्नैर्जलन्।
कुर्वाणाऽत्र सुवर्णदण्डरुचिरा दुर्गार्थवृत्तेस्छला-
देनस्या मयकोटियतोज्ज्वलयत श्रीवैजयन्त्युच्चकै ॥
'श्रीलक्ष्मीतिलकोपाध्यायैः सशोधितेयमतिनिपुणम्।'—न्यायालङ्कार० अभयतिलक।

१ "वाग्मी तर्कश्चवैयाकरणगणमणि. पीतसिद्धान्तसिन्धु.
साहित्याध्वाध्वनीनो निरुपमकवितानर्तनीरङ्गभूमि।
व्याख्याताऽत्राश्रुतद्व्याश्रयविषममहाकाव्ययुग्मस्य नाना-
ग्रन्थस्रष्टा च लक्ष्मीतिलकगणिमुनिर्वाचनाचार्यवर्य. ॥
द्व्याश्रयटीकाकारी द्विव्याकरणः सुदृष्टसाहित्य।
सुकविरभयतिलकगणिश्चाशोधयतामिदं शास्त्रम् ॥—अभयकुमारचरिते।

२ विचक्षणैर्ग्रन्थसुवर्णमुद्रिका विचित्रविच्छित्तसितो विनिर्मिता.।
यदीयनेत्रोत्तमरत्नयोगत श्रियं लभन्ते कृतिमण्डले पराम् ॥
तैं श्रीमल्लक्ष्मीतिलकोपाध्यायै. परोपकृत(ति)दक्षै.।
विद्वद्भिर्वृत्तिरियं समशोधितरा प्रयत्नेन ॥
नयन-कर-शिखीन्दुमिते विक्रमवर्षे तपस्यसितपक्षाम्।
वृत्ति समर्थिताऽस्या मानं च सविंशतिस्त्रिशती ॥—अजित० वृत्तौ धर्मतिलक।

३ "षड्दर्शनागमशब्दलक्ष्मसुरसद्विद्याब्धिकुम्भोद्भवै-
र्यैः काव्यं सुखशुक्तिज कृतधिया निर्दूषणं सद्गुणम्।
दीर्घं चापि कृत सतामविहटं हारायते तैरसौ
श्रीलक्ष्मीतिलकाभिषेकतिलकैर्ग्रन्थोऽभ्युदजल्प्यत(?) ॥"—का. दु. प्र०

४ द्विद्विश्येकसमासु मासि सहसि श्वेतद्विपोर्यांबुधे।
द्वेधाऽप्यत्र यदाश्रयं श्रितवता काव्य मयेद कृतम्।
श्रीप्रद्युम्नमुनीश्वर. स विशदं सद्य प्रमद्य व्यधात्
तैरन्यैरपि शोधनीयमसमं कृत्वा ममत्वं मयि ॥—शा० प्र०
'शान्तिचरितं सं १३२२ वर्षे मौनिदेवम् ४८८५।'—बृ०

देवेन्द्र-धर्मकुमार-प्रभाचन्द्र-बालचन्द्र-मानतुङ्ग-मुनिदेव-रत्नप्रभ-विनयचन्द्रादीनां कवीनां नैककाव्यानि विशदीकृतानि, सं १३२४-२८ वर्षे समरादित्यसंक्षेप-प्रव्रज्याविधानवृत्त्यादीनि नैक ग्रन्थरत्नानि च स्वयं प्रणीतानि। P P ११४ इत्यत्रास्य काव्यस्य कर्ता देवसूरिर्निर्दिष्टः, तमुल्लेखं दृष्ट्वा ग्रन्थाऽन्यैरपि तथैवान्यत्र दर्शितम्, किन्तु न तत् समीचीनम्, नात्र मुनिपदं विशेषणरूपम्, एतद्ग्रन्थकृतोऽन्यकृतौ तथाऽन्यैरपि तत्समकालीनपाश्चात्यविद्वद्भिरस्य 'मुनिदेव' इत्येव नाम प्रादर्शि। एतदनुसृत काव्यं दृष्ट्वा सं १४१० वर्षे मुनिभद्रसूरिणा नूतनं शान्तिचरितकाव्यं रचितम्। ग्रन्थकारोऽयं वादिदेवसूरिसन्तानीयमदनचन्द्रसूरिशिष्यः। अनेन धर्मोपदेशमालावृत्त्यादयो नैके ग्रन्था विरचयाञ्चक्रिरे। प्रद्युम्नसूरिकृताया प्रव्रज्याविधानवृत्तेः प्रथमा प्रतिरनेनालेखि।

सं १३३४ पुण्यसारकथानकम्। विवेकसमुद्रगणी पृ ५६

अल्पीयान् दानविषयकोऽयं कथाग्रन्थः। कथाकारोऽयं जिनपतिसूरिपट्टधरजिनेश्वरसूरेः शिष्यः। सं १३८३ वर्षे रचिताया चैत्यवन्दनकुलकवृत्तौ जिनकुशलसूरिरिमं स्वविद्यागुरुत्वेन वर्णयति स्म। जैनग्रन्थावल्यामस्य तपागच्छीयसोमसुन्दरसूरिशिष्यता षोडशशताब्दीप्रारम्भे च सूचिता सापि विचारासहा प्रतिभाति। जिनप्रबोधसूरिणेयं कथा विशोधितेत्यत्र प्रोक्तम्। सं १३२८ वर्षे येन कातन्त्रवृत्तिदुर्गपदप्रबोधो निर्मितः, पूर्वं प्रबोधमूर्तिनामा स एव जिनप्रबोधसूरिरत्राभिज्ञायते। अन्यत्र हा H सू० सम्यक्त्वालङ्कारग्रन्थस्य कर्तृत्वेनास्य नाम निरदेशि।

त्रिषष्टिशलाकापुरुषचरित्रम् (गद्यम्) ग्र १७४

एतत् केन कृतमिति स्पष्टं न ज्ञायते। शान्तिनाथचरित्रावधि खण्डरूपमेतत्। सुप्रसिद्ध हेमसूरिकृतपद्यत्रिषष्टिचरितमनुसृत्यास्य निर्माणमित्येतत्प्रारम्भश्लोकविलोकनेन स्पष्टं व्यज्यतेऽतो ग्रन्थकर्तुरस्य समयस्तदनन्तरमिति स्फुटम्। 'कर्पूरप्रकर'नाम्ना सुप्रसिद्धाया सूक्तावल्याः कर्ता हरिकवीश्वरः स्वग्रन्थप्रान्ते निजगुरुं वज्रसेनसूरिं त्रिषष्टिसारप्रबन्धकर्तृत्वेन स्मरति स्म। अयं वज्रसेनसूरिर्नागपुरीयतपागच्छीयश्चतुर्दशशताब्द्यामासीदिति पट्टावल्या समुपलब्धशिला लेखादिना च ज्ञायते। वज्रसेनसूरिकृतमेतदथवाऽन्यकर्तृकमिति न निर्णीयते।

---

१ "श्रीशान्तिवृत्तमेतत्स्वपतिधर्मोपदेशमालाया।
एतां रचयति विवृतिं श्रीमान् मुनिदेवमुनिदेव॥"—धर्मोपदेशमालावृ० मुनिदेवसूरि।

२ 'पूज्यश्रीमुनिदेवसूरिरचितश्रीशान्तितीर्थेश्वर
प्रख्याताद्भुतकाव्यदर्शनतया काव्यं मयेदं कृतम्'—शान्ति० मुनिभद्रसूरि।

३ "श्रीदेवानन्दशिष्यश्रीकनकप्रभशिष्यक।
समरादित्यसंक्षेपकर्ता वृत्तिमिमां व्यधात्॥
वादीन्द्रदेवसूरेवंशे श्रीमदनचन्द्रगुरुशिष्य।
प्रथमादर्शऽदर्शयदेतां मुनिपमुनिदेव॥"—प्रव्रज्याविधानवृत्ति।

४ "शर्मोजिलब्धपसेव्यपदोऽगुणेऽसत्तायसरधर कुपथप्रमाथी।
विद्यागुरुर्मम विवेकसमुद्रनामोपाध्याय इद्धतररसनिधिर्बभूव॥"

—चैत्यवन्दनकुलकवृत्तिप्र०

५ "श्रीवज्रसेनस्य गुरोस्त्रिषष्टिसारप्रबन्धस्फुटसद्गुणस्य।
शिष्येण चक्रे हरिणेयमिष्टा सूक्तावली नेमिचरित्रकर्त्रा॥"—कर्पूरप्रकरप्र०

ले. सं. १३८० ऋषिमण्डलवृत्तिः क्र. १२६

'महरिसिकुलक' इत्यपरनामकं मूलमात्रमेतद् धर्मघोषसूरिकृतं P. P. ११९३, ३१२८ इत्यत्र दर्शितम्, तदेव। गुर्वावल्यां (पृ. १७-२१) वर्णित. सं. १३५७ वर्षे स्वर्गामी सद्वाचार-वृत्त्यादिविधाताऽयं सूरिर्न प्रतिभाति, किन्तु सिद्धराजसमकालीनोऽन्यो वा (पृ. १०) सम्भाव्यते। वृत्तयोऽस्य ग्रन्थस्य बह्व्यो वर्त्तन्ते, किन्तु तासु प्राचीनाऽञ्चलगच्छीयभुवनतुङ्गसूरिकृता, या बृहट्टिप्पनिकायां दर्शिता, भुवनतुङ्गसूरेर्विद्यमानता चतुर्दशशताब्द्यामासीदित्यञ्चलगच्छपट्टावल्यादितो ज्ञायतेऽत इयं वृत्तिस्तत्कृतैव सम्भाव्यते, येनातुरप्रत्याख्यान-चतुःशरणवृत्त्याद्यपि निर्मितम्। मूले दर्शितानां जैनमहर्षीणां चरित्राणि वृत्तौ प्रदर्शितानि ॥

सं. १४०६ अञ्जणासुन्दरीचरियम्। गुणसमृद्धिमहत्तरा पृ. ४९

चरितस्यास्य रचना जेसलमेरपुरे। ग्रन्थकर्त्री चेयं खरतरगच्छीय जिनचन्द्रसूरिशिष्या। सत्कप्रमात् ही सूच्यां सं. १४७७ वर्षेऽन्या रचना सूचिता। अयं जिनचन्द्रसूरि. जिनलब्धिसूरिशिष्य ; जिनोदयसूरे., सं. १४११ वर्षे कातन्त्रवृत्तिपञ्जिकालेखयितुः सोमकीर्तेश्च गुरु. सं. १४१५ वर्षे स्वर्गभाग् ज्ञायते। चरितवस्तुज्ञानार्थं शीलोपदेशमालावृत्तौ (पृ. २८१-२९८) द्रष्टव्यम्।

सं. १५०३ पृथ्वीचन्द्रचरित्रम्। जयसागरगणिः पृ. ५६

एकादशप्रस्तावविभूपितस्यास्य चरित्रस्य रचना प्रह्लादनपुरे समजायत। चरित्रकारस्यास्य जिनराजसूरिर्दीक्षागुरु, जिनवर्धनसूरिर्विद्यागुरु, जिनभद्रसूरिश्चोपाध्यायपदप्रदाताऽऽसीत् (पृ ५७)। सत्यरुचिनाम्न. शिष्यस्याभ्यर्थनया रचितेऽस्मिंश्चरित्रे गणिरत्नचन्द्र. सहायकोऽभवत्। सत्यरुचि-रत्नचन्द्रावस्य शिष्यावास्तामिति दर्शितमेतत्कृतायां विज्ञप्तित्रिवेण्याम् (पृ. १७, २१,५५)। सं. १४७३ वर्षे जेसलमेरौ पार्श्वजिनालयप्रशस्तिरनेन गणिना शोधिता (पृ ६४), शान्तिजिनालयस्य प्रशस्तिश्च विरचिता (पृ. ६६)। सं. १४९७ वर्षे जे० सम्भवजिनालयस्य प्रशस्तिकर्ता वा० सोमकुञ्जरोऽस्य शिष्य (पृ ६९), एतदतिरिक्ता मेघराज-स्थिरसंयमादयो नैके शिष्टशिष्या अस्याभवन्। सं. १४७८ वर्षे पर्वरत्नावलीकथा, सं १४८४ वर्षे विज्ञप्तित्रिवेणि, तीर्थराजीस्तवनम्, सं १४८७ वर्षे चैत्यपरिपाटि, उपसर्गहरस्तोत्रवृत्ति, जिनदत्तसूरीयगुरुपारतन्त्र्यादिस्तववृत्ति., भावारिवारणवृत्तिः, सं १४९५ वर्षे सन्देहदोलावलीलघुवृत्ति इत्यादिकाऽस्य विदुष. कृतिः समुपलभ्यतेऽनेनास्य पञ्चदशशताब्द्युत्तरार्धे षोडशशताब्दीप्रारम्भे च विद्यमानता परिस्फुरती प्रौढविद्वत्ता च सम्यग् ज्ञायते। आशापल्लीकोशार्थं सं १४९५-९७ वर्षेऽनेन लेखितं व्यवहारचूर्ण्यादिपुस्तकमुपलभ्यते। जिनभद्रसूरेर्ग्रन्थसङ्ग्रहालये चानेनापि ग्रन्थलेखनादिना सुसहायताऽकारि।

सं. १६२४ परमहंससम्बोधचरितम्। नयरङ्गः पृ. ५७ [A. S ८।११२]

अष्टप्रस्तावोपेतस्यास्य चरितस्य विरचयिता नयरङ्गो खरतरगच्छीयजिनभद्रसूरिसन्तानीय-वा० गुणशेखरस्य शिष्य.। रचनास्थलं वालपताकापुरीति निर्दिष्टमेवात्र। कथावस्तु त्वत्र जयशेखरसूरिरचितस्य प्रबोधचिन्तामणिग्रन्थस्य प्रतिभाति।

---

१ "भत्तिब्भर इति ऋषिमण्डलसूत्रम् २०८। अस्य वृत्तिराञ्चलिकभुवनतुङ्गीया।"—बृ०

२ एतस्य पठनार्थं स. १५०१ वर्षे जयसागरोपाध्यायलिखित. क्रियारत्नसमुच्चयः अस्योपदेशेन च सं. १५२१ वर्षे लेखित. सिद्धहैमलक्षणबृहद्वृत्तिकक्षापटग्रन्थः पत्तनभाण्डागारे विद्यते।

३ एतत्कृतानि जिनभद्रसूरिस्तुतिपराणि नैकानि चित्रकाव्यानि विज्ञप्तित्रिवेण्यां (पृ. ६१-६३) दर्शितानि। स. १४९५ वर्षेऽनेन स्वगुरुकृतायाः सन्देहदोलावलीवृत्ते प्रथमा प्रतिर्लिखिताऽऽसीत् ॥

स [१६?]६२ शीलवतीकथा । आज्ञासुन्दर पृ ५५

एतत्कथाकर्ता रुद्रपल्लीयगच्छीय सप्तदशशताब्द्यां सम्भाव्यते । कथावस्तु शीलतरङ्गिण्यां (पृ ४१३-४३४) विलोकनीयम् ।

[स १८६९] श्रीपालचरित्रव्याख्या । क्षमाकल्याण पृ ५६ [A ९।८४]

अस्या मूल सवृत्तिकर्मग्रन्थसमास-गुणस्थानक्रमारोह-गुरुगुणषट्त्रिंशत् षट्त्रिंशिकादिविधात्रा बृहद्गच्छीयवज्रसेनसूरिपट्टधरहेमतिलकसूरिशिष्येण रत्नशेखरसूरिणा सङ्कलितम्, स १४२८ वर्षे तच्छिष्यहेमचन्द्रसाधुना च लिखितमासीत् । एकोनविंशतिशताब्द्यां विद्यमानोऽस्य व्याख्याकार इति सूचितमस्मान्यग्रन्थ—सूक्तरत्नावलीपरिचये ।

जैनेतरकथा ।

हे स १२६५ लीलावतीकथा (प्रा०) । भूषणभट्टतनय क्र २३७

कर्तुर्नाम नोपलभ्यते । कथाकारस्य पितामहो बहुलादित्य । एतत्कथारत्नं विद्वद्भिरज्ञातपूर्वमेव भास्यते । यत् जेसलमेरनगरेऽपर च पत्तने एवमस्य प्राचीनमादर्शद्वयमेव भारतवर्षे विद्यते इति प्रतिभात्यस्माकम् । कविना कथावस्तु स्वतिमनोहरया वाण्या दु लिपिनामुद्धारकत्वेन कवी नामाश्रयदातृत्वेन, गाथासप्तशतीप्रणेतृत्वेन च सुप्रसिद्धस्य प्रतिष्ठानपुराभिभूषणस्य सालाहण(सातवाहन)नृपस्य सिंहलद्वीपराजपुत्रीलीलावतीसंयोगमनुसृत्य निबद्धम् । लघीयस्यपि सुन्दरतैषा प्राकृता कथा बाणभट्टस्य कादम्बर्यं स्पर्धते । हेमकाव्यानुशासने 'धीरशान्तनायका गद्येन पद्येन वा सर्वभाषा कथा' इत्येतत्सूत्रव्याख्यायां 'काचित् पद्यमयी यथा लीलावती' इत्युदाहरणेनेव गम्यते वा जिनेश्वरसूरिरचिताऽन्या लीलावती कथा इति स्पष्ट नावबुध्यते तथाप्यस्या निर्माण द्वादशशताब्द्यामथवा ततोऽपि पूर्वं सम्भावयितु शक्यते ।

शृङ्गारमञ्जरी । भोज क्र २२५(१)

कथासङ्ग्रहमयीय सुरसा कथा संस्कृतभाषायां संस्कृतभाषानीयातु या सरस्वतीकण्ठाभरणादिप्रणेत्रा महाराजभोजदेवेन विरचितेति तदन्तगतैकपत्रे उल्लेखदर्शनादवगम्यते ।

व्याकरणग्रन्था ।

स १०८० पञ्चग्रन्थी (बुद्धिसागरव्याकरणम्) । बुद्धिसागराचार्य क्र १७६

अस्य रचना जाबालिपुरे इत्यावेताम्बराते दर्शितमेव । एतद्व्याकरणनिर्माणस्य समसमयस्थानयो (स १०८० वर्ष, जाबालिपुरे) अष्टकवृत्त्यादिविरचयिताऽस्य महोदरेण जिनेश्वरसूरिणा दुर्गायाश्चयान्वेतद्व्याकरणनिर्माणे हेतुभूतानि दर्शितानि । पञ्चग्रन्थी इत्यस्यापरा सञ्ज्ञा ज्ञायते ।

---

१ 'लीलावतीकथा भूषणभट्टसुतरत्नाऽऽवरचनिविरचिता च परममतगता गाथा १४३९'—वृ०

२ "हियए णिय विणीयति गुरूपरिचिंति तया नि सुकइण ।
जण विणा दुहियाण च मणोरहा कन्ननिम्मिविसा ॥"—लीलावती ।

३ इति महाराजाधिराजपरमेश्वरश्रीभोजदेवविरचितायां शृङ्गारमञ्जरीकथायां देवदत्ताकथानिका पञ्चमी । अन्यच पुनि । महामत्त्व महासाहजिकत्व च सम्यगुपलभ्य आत्मत्यागेनाप्यर्थं साधयतां न दुरापा स्मार्थसिद्धय इति यत्पूर्वमुक्त तदपि व कथयामि । अस्त्यत्र भुज(भू)जप्रसिद्धमति विभवपरिगतमहत्तम(?)प्रतिभिमहा[ज] राधिष्ठितमहिच्छत्र नाम नगरम् ।—एकत्र पत्र ।

४ "तरवगीरिव यस्तु प्रवृत्तिरानयोरिह । तत्र दुर्नयवाक्यानि प्रहत्त शरी धाम् ॥
दीव्याणि दुस्पाश्रयानिरोद—
शब्द म प्रमाणस्य महत्सेवां न जितवे । तास्मिन् तत्रो शदे परस्मैपदमात्मन ॥
तथा च नि जानिरोद—
श्रीबुद्धिसागराचार्यैः कृतं व्याकरण नवम् । भसामिद्वु प्रमाणस्य बुद्धिसागरमुत्तमम् ॥

सं. १०९५ वर्षे धनेश्वरसाधुः पञ्चग्रन्थीनामधेयामेतां कृतिं प्राशंसत् । श्रीधरभाण्डारकरेण शब्दलक्ष्मलक्षणनाम्नैतत् समसूचि । 'शब्दलक्ष्म' 'पञ्चग्रन्थी' 'बुद्धिसागर' इति त्रीण्यपि नामानि ग्रन्थकर्त्रा ध्वनितानि । सं ११२०-२४ वर्षेऽभयदेवसूरि[2], सं ११२५ वर्षे [3]जिनचन्द्रसूरिः, सं. ११३९ वर्षे गुणचन्द्रगणिः, [5]जिनदत्तसूरि[6], सं १२९४ वर्षे विद्यमानः पद्मप्रभसूरिः, सं. १२९५ वर्षे सुमतिगणि, सं. १३३४ वर्षे प्रभाचन्द्रसूरिरित्याद्यो ग्रन्थकर्तारो निजनिजग्रन्थेषु व्याकरणादिग्रन्थकृत्त्वेनैनं वर्णयामासुः । अयं व्याकरणकारो वर्धमानसूरेः शिष्यः, सुरसुन्दरीकथाकृद्धनेश्वरसाधु-संवेगरङ्गशालाकारजिनचन्द्रसूरि-नवाङ्गीवृत्तिकाराभयदेवसूरीणां गुरोरष्टकवृत्ति-कथाकोश-पञ्चलिङ्गीप्रकरण-प्रमालक्ष्म-षट्स्थानकप्रकरणादिग्रन्थकर्तुश्चैत्यवासिविजेतुर्जिनेश्वरसूरेश्च सहोदर· सतीर्थ्यश्च । प्रभाचन्द्रसूरिणाऽस्य व्याकरणस्य सहस्राष्टकमानं दर्शितं तन्न सम्यग्, यतः स्वयमेव कर्त्राऽस्य सप्तसहस्रकल्पत्व ममसूचि । ही श्रीधरभाण्डारकरेण च प्रमालक्ष्मग्रन्थोऽस्य कृतित्वेन निर्दिष्टो न चैवम्, स तु जिनेश्वरसूरिविरचित इति तत्प्रान्तादवगम्यतेऽन्यत्र चैतद् विचारितम् ।

बलाबलसूत्रवृत्तिः पृ. ४५

बृहद्वृत्तेः संक्षिप्येयं निर्मितेति प्रान्ते दर्शितम् । इयं D सूचिपत्रे हेमचन्द्रकृतित्वेन सूचिताऽन्यत्र (B पृ. १४८, I पृ २०४) परिभाषावृत्तिनाम्ना दुर्गसिंहकृतित्वेन निर्दिष्टा । प्रारम्भश्लोकस्तु प्राय· सर्वत्र समानः, किं तथ्यं तत्तु तत्पुस्तकपर्यालोचनसाध्यम् ।

व्या० श्रीबुद्धिसागराचार्य· पाणिनि-चन्द्र-जैनेन्द्र-विश्रान्त-दुर्गटीकामवलोक्य वृत्तबन्धे (?) धातुसूत्रगणोणादिवृत्तबन्धै कृत व्याकरणं संस्कृतशब्द-प्राकृतशब्दसिद्धये ॥"—प्रमालक्ष्मप्रान्ते ।

१ "जस्स य मुहकुहराओ विणिग्गया अत्थवारिसोहिल्ला ।
बुहचक्कवायकलिया रगंतसुफकियतरगा ॥
तडरहअवसद्दमहीरुहोहउम्मूलणम्मि सुसमत्था ।
अज्झायपवरतित्था पचग्गंथीनई पवरा ॥"—सुरसुन्दरीकथाप्रशस्ति ।
'पञ्चग्रन्थी पञ्चाङ्गं व्याकरणम्'-प्रा· टिप्पणी

२ 'व्याकरणादिशास्त्रकर्तु· श्रीबुद्धिसागराचार्यस्य ।'—स्थानाङ्गवृत्ति ।
"अन्योऽपि वित्तो भुवि बुद्धिसागरः पाण्डित्यचारित्रगुणैरनो(नु)पमै· ।
शब्दादिलक्ष्मप्रतिपादकानघग्रन्थप्रणेता प्रवरः क्षमावताम् ॥"—पञ्चाशकवृत्तिः ।

३ "बीओ पुण विरइयनिउणपवरवागरणपमुहबहुसत्थो ।
नामेण बुद्धिसागरसूरि त्ति अहेसि जयपयडो ॥"—संवेगरङ्गशालाप्रशस्ति· ।

४ "अन्नो य पुन्निमाचदसुदरो बुद्धिसागरो सूरी ।
निम्मविथए(य)ब्रवागरण-छंदसत्थो पसत्थगई ॥"—महावीरचरियप्रशस्ति ।

५ "तिजयगयजीवबंधू जं बंधू बुद्धिसागरो सूरी ।
कयवायरणो वि न जो विवायरणकारओ जाओ ॥"—गणधरसार्धशतकम् ।

६ "श्रीबुद्धिसागरो बुद्धिविभवं वितनोतु मे ।
पद्यं पद्येव शब्दाब्धेर्येन व्याकरण कृतम् ॥"—कुन्थुनाथचरितम् ।

७ "अथ च स्वनामानुरूपकृतव्याकरणोऽपि ।"—गणधरसार्धशतकबृहद्वृत्तिः ।

८ "श्रीबुद्धिसागर· सूरिश्चक्रे व्याकरणं नवम् ।
सहस्राष्टकमान तत् श्रीबुद्धिसागराभिधम् ॥"—प्रभावकचरितम् ।

ले स १२०६ विभक्तिविचार[1] क्र २२२(२)

ही सूचिपत्रेऽयं ग्रन्थो जिनपतिसूरिविरचितो दर्शित, किन्तु तत्समयविचारणायां नैतद् सम्भवति, यत स १२१० वर्षे तस्य जन्मेत्यादि पूर्वं (पृ २८) सूचितम्।

ले स १७०७ स्याद्यन्तप्रक्रिया। सर्वधर उपाध्याय क्र २६(१)

दुर्गसिंहवृत्तिटीकारूपा 'वाङ्मयप्रदीप' इत्यपराह्वाऽस्य विदुषस्त्वाद्यन्तप्रक्रिया P P ६।२० इत्यत्र प्रदर्शिता तथैवेयमपि काण्डचतुष्टयविभक्ता षड्लिङ्गप्रकरणप्रक्रिया कातन्त्रवृत्तिटीकारूपा सम्भाव्यते। B पृ १४८ इत्यत्रोल्लिखिता पराद्व्याख्यावृत्तिरस्य कृतिर्ज्ञायते। ग्रन्थकारोऽयं बौद्धो भाति। धातुरत्नाकरकार—भरतसेन भानुजी—रायमुकुटादिभिरयं स्मर्यतेऽस्म।

कातन्त्रोत्तरम् (विद्यानन्दम्)। विजयानन्द क्र २१५ (१), ३१६

P P ४।१६ इत्यादावस्य 'सिद्धानन्द' इति नाम सूचितं तन्न सम्यग्, यत स १३१२ वर्षेऽभयकुमारचरितस्य कर्ता चन्द्रतिलकोपाध्यायोऽस्य 'विद्यानन्द' इति नाम दर्शितवान् (पृ ४९) पश्चादेवोद्दिष्ट। अन्यत्राप्येतदेव नाम समुपलभ्यते। जैनग्रन्थावल्यामेतन्नाम पृ० ३०२ इत्यत्रोक्तम् सूचितं तन्न सुष्ठु। क्रियाकलापादिकर्ताऽयं चैक एव प्रतिभाति।

कातन्त्रवृत्तिपञ्जिका। त्रिलोचनदास क्र ३४,७१,१०४,२६१, पृ ५३

दुर्गसिंहवृत्तिविषमपदव्याख्यारूपा मुल्लेयमन्यत्रापि (B पृ १४८, A २।३३६) सूचिता। पञ्जिकाकारोऽयं बौद्धो ज्ञायतेऽनेन कातन्त्रोत्तरपरिशिष्ट-धातुपारायणाद्यपि कृत श्रूयते।

ले स १७७१ व्याकरणचतुष्कावचूरि (र्णि) क्र २९३(१)

अस्या प्रारम्भश्लोक कनकप्रभकृतस्य हेमन्यासस्य प्रारम्भश्लोकेन (पृ ५३) सह संवदति। स एव हेमन्यासोऽयमथवा कोऽप्यन्योऽवचूरिरिति प्रतिदर्शनं विना निर्णयोऽशक्य। इयं पुष्पिका नरचन्द्रसूरीणामादेशेन च गुणवल्लभेन समर्थितेति वाक्येन सत्कृत्य लिखितेति प्रतिभाति।

ह स १३२८ कातन्त्रवृत्तिदुर्गपदप्रबोध। प्रबोधमूर्ति क्र १५१

अस्य ग्रन्थकृज्जन्म स १२८५ वर्षे, दीक्षा स १२९६ वर्षे, सूरिपद स १३३१ (३३) वर्षे, स्वर्गगमनं च स १३४१ वर्षे इति ख० पट्टावल्यादितो ज्ञायते। अयं खरतरगच्छीयजिनेश्वरसूरे शिष्यो जिनचन्द्रसूरेश्च गुरुरासीत्। अस्य सूरिपदात् पूर्वं प्रबोधमूर्त्तिरिति, सूरिपदानन्तरं च जिनप्रबोधसूरिरिति नामाभवत्। पैत्तलीयप्रतिमान्ते तन् स्फुटमुल्लिखितं दृश्यते। एतद्ग्रन्थरचनावसरे प्रबोधमूर्तिरिति नामासीत्। स १३३३ वर्षीये गिरिनारगिरिशिलालेखे जिनप्रबोधसूरिरिति नाम निर्दिष्टम्। स १३३४ वर्षे विवेकसमुद्रगणिना विरचिता पुण्यसारकथाऽनेन संशोधीति तत्रापि पाश्चात्यमेव नाम दर्शितम्। स १३५१ वर्षे प्रह्लादनपुरे जिनचन्द्रसूरिणा प्रतिष्ठिता च सूरेर्मूर्ति स्तम्भतीर्थे विद्यते।

---

१ "कातन्त्रोत्तरे विद्यानन्दापरनाम्नि समासप्रकरणं समाप्तं विद्यानन्दसू० इ व्या० १ —पृ०

२ 'कातन्त्रचतुष्कव्याख्यानपञ्जिका त्रिलोचनदासकृता दौर्गसिंहवृत्तिविषमपदव्याख्यानरूपा।'—पृ०

३ "सामान्यावस्थायां प्रबोधमूर्तिगणिनामधेयैः श्रीजिनेश्वरसूरिपट्टालङ्कारैः श्रीजिनप्रबोधसूरिभिर्विरचितो दुर्गपदप्रबोध सम्पूर्णः ॥'—का० दु० प्र० P

४ "दृप्यत्क्लिष्टान्ययोगिद्विरदमदजयोदग्रसिंहैः सुलक्ष्मीकाम्यै ।
स्वात्मावदात श्रीमुनिपतिकृतादेशैर्जिनप्रबोधप्रमुखैर्विशोधिग ॥'—पुण्यसारकथा।

8

सं. १३३६ बालशिक्षा । सङ्ग्रामसिंहः पृ. ४५

इयं सार्ववर्मिकात् कातन्त्रात् संक्षिप्य रचिता । ग्रन्थकारश्च श्रीमालवंशीयठक्कुरकूरसिंहपुत्र इत्यादि सूचितमेवात्र । गूर्जरभाषाऽत्र प्रयुक्ता दृश्यते ।

टी. सं. १३५२ कातन्त्रविभ्रमटीका । जिनप्रभसूरिः पृ. ४८

अस्या मूलं 'कस्य धातोस्तिवादीनाम्' इत्यादि हैमविभ्रमे मुद्रितं तदेव । टीकारचना योगिनीपुरि (दिल्ल्यां) कायस्थखेतलस्याभ्यर्थनया जातेत्यादि त्वत्र प्रोक्तमेव । टीकाकारोऽयं जिनप्रभसूरिरसाधारणप्रतिभावान् प्रभूतग्रन्थप्रणेता लघुखरतरगच्छप्रवर्तकस्य जिनसिंहसूरेः शिष्यः । प्रतिदिनं नवस्तवनिर्माणपुरःसरं निरवद्याहारग्रहणाभिग्रहवता चानेन यमक-श्लेष-चित्र-छन्दोविशेषादिनवभङ्गीसुभगा निजनामाङ्किता सप्तशतीमिता स्तवास्तपागच्छीयसोमतिलकसूरये उपदीकृताः श्रूयन्ते (काव्यमाला गु. ७ पृ ८६) । तेषु गोतमस्तोत्र-चतुर्विंशतिजिनस्तुति-स्तव-जिनराजस्तव (प्रा०)-द्व्यक्षरनेमिस्तव-पञ्चपरमेष्ठिस्तव-पार्श्वस्तव-वीरस्तव-शारदास्तोत्र-सर्वज्ञभक्तिस्तव-सिद्धान्तस्तवादयश्च समुपलभ्यन्तेऽपि । ज्ञानप्रकाश-धर्माधर्मविचार-परमसुखद्वात्रिंशिकादीनि प्राकृतापभ्रंश-संस्कृतकुलकान्यपि दृश्यन्ते । सं. १३२७-१३८९ वर्षेषु विविधतीर्थकल्पः, अनेकप्रबन्ध-अनुयोगचतुष्कोपेतगाथा-आवश्यकसूत्रावचूरि(षडावश्यकटीका)-चतुर्विधभावनाकुलक-चैत्यपरिपाटि-तपोटमतकुट्टन-नर्मदासुन्दरीसन्धि-नेमिनाथ-मुनिसुव्रतजन्माभिषेक-षट्पञ्चाशद्दिक्कुमारिकाभिषेक-नेमिनाथरास-प्रायश्चित्तविधान-युगादिजिनचरित्रकुलक-स्थूलभद्रफाग(?)-सूरिमन्त्रप्रदेशविवरणादयोऽनेके ग्रन्था, सं १३५६ वर्षे द्व्याश्रयमहाकाव्यम् (श्रेणिकचरितम्), सं. १३६३ वर्षे विधिप्रपा (सामाचारी), सं.१३६४ वर्षे सन्देहविषौषधि. (कल्पसूत्रवृत्तिः), साधुप्रतिक्रमणसूत्रवृत्ति., सं १३६५ वर्षेऽयोध्यायाम् अजितशान्तिस्तववृत्ति-उपसर्गहरस्तोत्रवृत्ति-भयहरस्तोत्रादि(सप्तस्मरण?)वृत्तय इत्यादीन्यनल्पानि ग्रन्थरत्नान्यस्य प्रौढपाण्डित्यपटहरूपाणि दृष्टिगोचरीभवन्ति । सं. १३४९ वर्षे रचितायां स्याद्वादमञ्जर्यां मल्लिषेणसूरिरस्य साहाय्यं स्वीचक्रे । सं १४०५ वर्षे प्रबन्धकोषादिप्रणेता राजशेखरसूरिर्न्यायकन्दलीपञ्जिकायाम्, रुद्रपल्लीयसङ्घतिलकसूरिश्च सं. १४२२ वर्षे विरचितायां सम्यक्त्वसप्ततिवृत्तौ दिल्ल्यां साहिमहम्मदप्रतिबोधकमेनं विद्यागुरुत्वेन वर्णयतः स । P. P ४ इत्यत्र पृथग् दर्शितो जिनप्रभसूरिर्नास्माद् भिन्नः ।

सम्बन्धोद्योतः । रभसनन्दिः पृ. ४६ [B. पृ. १५१, I. २०८,९]

अयं ग्रन्थोऽन्यत्र पट्टकारकसंज्ञया वल्लभानन्द-वहसनन्द्यादिविरचितश्च दर्शितः, किन्त्वत्र दर्शितमेव कर्तुर्नाम सम्यक् प्रतिभाति । सवृत्तिकोऽयं ग्रन्थ सं १९४९ वर्षे नोआखालि (Noakhali) इत्यत्र मुद्रित श्रूयते न च दृष्टः । P. P ३।४०७ इत्यत्र सं. १५०१ वर्षे लिखिताऽस्य प्रति. सूचितेति तत्पूर्वमस्य रचना स्फुटैव ।

काव्यग्रन्थाः ।

चन्द्रदूतकाव्यम् [जम्बूकविः] क्र. ३४५(१)

यमकमयमेतल्लघुकाव्यं केन निर्मितमिति यद्यपि नात्र दर्शितम्, तथापि P. P. ३।२९२ इत्यत्र जम्बूकविकृतं सूचितं तदेवैतत् प्रतिभाति । अय च जम्बूकवि. स एव ज्ञायते, यद्विहितजिनशतकस्य सं. १०२५ वर्षे शाम्बसाधुना वृत्तिर्विरचिता । अस्मिंश्च सूचीपत्रे निर्दिष्टो मुनिपतिचरित्रकारो जम्बूनागो नास्माद् भिन्न. सम्भाव्यते । दलालेन यद्यपि मूलमात्रमेव दर्शितमेतत् काव्यम्, किन्तु काव्यप्रमाणापेक्षया पत्रसङ्ख्याया आधिक्येन वृत्तिसहितं सम्भवेत् । H. प्रतौ शान्तिसूरिविरचिता वृत्तिर्विलोक्यते, सैव वृत्तिरत्रापि भविष्यतीति सम्भावये ।

वृन्दावनयमकम् [सवृत्ति] क्र. ३४५(३)

मूलमात्रं त्वेतन्मुद्रितम्, किञ्चैतदपि पूर्ववत् शान्तिसूरिविरचितया वृत्त्या समेतं सम्भाव्यते । अस्य वृत्तिप्रारम्भे वृत्तिकर्त्रा शान्तिसूरिणैतेन साकं पञ्चानां यमकमयकाव्यानां वृत्तिं कर्तुं

प्रतिज्ञातम् । अथ च शान्तिसूरि पूर्णतल्लगच्छीयवर्धमानाचार्यस्य मुख्यशिष्य । धनपालकवि कृतायास्तिलकमञ्जर्या टिप्पन जैनतर्कवार्तिकवृत्तिश्चतत्कृते विलोक्येते । एकादश-द्वादशशताब्दीमध्यकालीनोऽय वृत्तिकार सम्भाव्यते ।

मेघाभ्युदयकाव्यवृत्ति । शान्तिसूरि　　क्र ३४५(२)

मूलमात्रमेतन्मानाङ्कविनिर्मित P P ३।२९१ इत्यत्र प्रदर्शित तदेव । वृत्तिकार शान्तिसूरि पूर्वसूचित स एव ।

राक्षसकाव्यटीका　　क्र ३४५(४)

कालिदासकृतिरयेन प्रसिद्धमेतन्मूलमात्र तु मुद्रितम् । टीकाकर्तृनाम नोपलभ्यते । शान्तिसूरिणा वृन्दावनकाव्य-घटखर्परकाव्य-मेघाभ्युदयकाव्य-शिवभद्रकाव्य-चन्द्रदूतकाव्यसज्ञकाना पञ्चाना यमकमयकाव्याना वृत्तयो विनिर्मितास्तेनैवेयमपि टीका विरचिता वाऽन्येन केनचिदिति स्पष्ट न विज्ञायते । एतत्पुस्तकविलेखन स १२१५ वर्षे जिनदत्तसूरिशिष्यजिनचन्द्रसूरे शिष्यो जिनमत(? पति)यति-यधादिति प्रा प्रशस्तितोऽवगम्यते । लेखकोऽपि व्याख्याता सम्भाव्यते ।

घटखर्परटीका　　क्र ३४५(५)

मूलमात्रमेतन्मुद्रितम् । टीकाकर्तृनाम मात्र दर्शितम्, तथापि शान्तिसूरिकृतेयमिति सम्भाव्यते यस्मात्या वृत्तयोऽत्रैव पुस्तके प्रदर्शिता ।

ले स १३४३　मधुवर्णनम् । केलिकवि　　क्र १९८(३)

ले स १३४३　विरहिणीप्रलापम् । केलिकवि　क्र १९८(४) [S २।२८]

एतद् द्वयमपि यमकमय लघुकाव्य कवे प्रौढकवित्व प्रतिपादयति । कविवयस्यास्य सत्तासमयो न विज्ञात ।

चक्रपाणिविजयम् । [लक्ष्मीधर]　क्र २८१(१) [S २।७६]

अय कविराजो भोजदेवसमकालीन इति प्रान्तप्रशस्तितोऽवगम्यते ।

भट्टिकाव्यलघुटीका । अनिरुद्ध　　क्र ८३

इयमपूर्णा प्राचीना टीका क वाच्यम्यत्रोपलभ्यते । टीकाकारोऽयमनिरुद्धपण्डित कदाऽऽसीदिति न विज्ञायते । साङ्ख्यसूत्रवृत्ति-भाष्यवार्तिक-न्यायविवरणपञ्जिकाकारश्चानिरुद्धोऽस्माद् भिन्नोऽनुमीयते ।

किरातार्जुनीयटीका । एकाक्षरप　　पृ ५५ [M L पृ ७७०३]

इय प्राचीना लघुटीका कदा प्रादुर्भावमापेति न निश्चयेन ज्ञायते । टीकाकारेण स्वस्य काश्मीरकत्व हृषतनयत्व च समसूचि । भट्टनरसिंहसूनुनाङ्कुरि टीकाकारस्य विद्यागुरुनायते ।

---

१ वृन्दावनादिकाव्याना यमकैरतिदुर्विदाम् । वक्ष्ये मन्दप्रबोधाय यथाना वृत्तिमुत्तमाम् ॥—H.

२ चरणकरणदक्ष क्षीणदोषो जिताक्ष क्षपितविधिविपक्ष क्षान्तिमान् वद्धकक्ष ।
यतिपतिजिनदत्ताचार्यदत्तोपदेशास्त्यन्तिमहिमयोगात् वा तकीतसुनीन्द्र ॥ १ ॥
समजनि जिनचन्द्रश्चन्द्रवाचार्यरोचिगणधरपदलाभाद् यस्त्रोक्यप्रतिष्ठ ।
जिनमत(?)यतिरेतत्तद्विनेय सुशान्तो व्यलिखदमलबुद्धि कल्मषक्षयाय ॥ २ ॥
शरचन्द्रसूर्यपक्षे सवन्निभमभूपत । अनियाति नमोमासे पयदशा तिथौ रवौ ॥ ३ ॥
यावज्जिनप्रवचन प्रवरप्रताप यावज्जिनाश्मनिदा यतिनोऽपपापा ।
यावन्मुदमभृत स्थिरधारचित्तास्तावत् सुपुस्तकमद सुधिय पठन्तु ॥ ४ ॥—H

नैषधटीका (साहित्यविद्याधरी) । विद्याधरः क. १०७,१४२

इयं द्वादश्यां वा त्रयोदश्यां शताब्द्यां विनिर्मिता सम्भाव्यते, यतोऽस्याः स्मरणं सं. १३५३ वर्षे विरचितायां नैषधदीपिकायां प० चाण्डूभट्टः कृतवान्[1] ।

[वृ. सं. १३१२[2]] द्व्याश्रयवृत्तिः । अभयतिलकगणिः क. १९४,१९६

विंशतिसर्गविभूषितमेतन्महाकाव्यं सुप्रसिद्धहेमचन्द्राचार्येण (पृ. २६) विरचितम् । अस्य वृत्तिः प्रह्लादनपुरे पूर्णभाव प्राप । इयं दशसर्गपर्यन्तं मुद्रिता प्रसिद्धा । मूलकाव्यस्य गूर्जरानुवादोऽसमीचीनोऽपि प्रसिद्धः । अनेन वृत्तिकारेण वृत्तिविरचनाकाल एव (सं १३१२ वर्षे) चन्द्रतिलकोपाध्यायरचितमभयकुमारचरितं समशोधि । अस्यैव विदुषः पञ्चप्रस्थन्यायतर्कव्याख्या चास्मिन् पुस्तके दर्शिता । त्रयोदशशताब्दीप्रान्तरूपश्चतुर्दशशताब्दीप्रारम्भरूपोऽस्य सत्तासमयः स्फुटमवगम्यते । वृत्तिकारोऽयं चान्द्रकुलीन(खरतरगच्छीय)जिनेश्वरसूरिशिष्य इत्याद्यस्यान्यग्रन्थपरिचये (पृ. ३१) परिचायितम् ।

[टी. सं. १६९५] रघुवंशटीका । समयसुन्दरः पृ. ४५

इयं टीका सं.१६९५ वर्षे विनिर्मितेत्यन्यत्र (H) प्रदर्शितम् । टीकाकारोऽयं समयसुन्दरगणिः बृहत्खरतरगच्छीयसकलचन्द्रगणिशिष्यः सप्तदशशताब्द्युत्तरार्धे विद्यमान आसीत । टीकाकर्तुश्चास्य संस्कृतगूर्जरभाषाभिरामाऽनल्पा कृतिसंहतिरेव प्रौढविद्वत्तां प्रबोधयति । अद्यावधि ज्ञाता च सेयं ज्ञाप्यते—

सं. १६४१	भावशतकम्	सं. १६७४	विचारशतकम्
सं. १६४६	अष्टलक्षार्थी (अर्थरत्नावली)	सं. १६८१	वल्कलचीरीचोपाई (गू.)
सं. १६५९	सांवप्रद्युम्नचोपाई (गू.)	सं. १६८२	वस्तुपालतेजपालरास (गू.)
सं १६६२	करकंडुचोपाई (गू.)	,,	शत्रुञ्जयरास (गू.)
,,	दान-शील-तप-भावनासंवाद(गू.)	सं. १६८५	वारव्रतरास (गू.)
सं. १६६३	रूपकमालावचूर्णि.	,,	विशेषसङ्ग्रहः
,,	गाथा-लक्षणम् (प्रा.)	,,	विसंवादशतकम्
सं. १६६५	चारप्रत्येकबुद्धरास (गू.)	सं १६८६	गौतमपृच्छारास (गू.)
,,	चातुर्मासिकव्याख्यानम्	,,	गाथासहस्री (प्रा. सं.)
सं. १६६६	कालिकाचार्यकथा	सं. १६८७	जयतिहुयणवृत्तिः
सं. १६६७	श्रावकाराधनाविधिः	सं. १६८८	नवतत्त्ववृत्ति.
सं. १६६८	मृगावतीचोपाई (गू.)	सं. १६९१	दशवैकालिकवृत्तिः
सं. १६६९	शीलछत्रीसी (गू.)	,,	थावचाचोपाई (गू.)
,,	संतोषछत्रीसी (गू)	सं. १६९३	व्यवहारशुद्धिचोपाई (गू.)
सं. १६७२	प्रियमेलकरास (गू.)	सं. १६९४	वृत्तरत्नाकरवृत्तिः
,,	सामाचारीशतकम्	सं. १६९५	चंपकचोपाई (गू.)
सं. १६७२(३)	विशेषशतकम्	सं. १७००	द्रूपदीसतीसंबंध (गू.)
सं. १६७३	नल-दमयन्तीचोपाई (गू.)		
,,	पुण्यसारचरित्र (गू.)		

१ "बुद्ध्वा श्रीमुनिदेवसज्ञविबुधात् काव्यं नवं नैषधम् । ....
टीका यद्यपि सोपपत्तिरचनां विद्याधरो निर्ममे ॥......"—नैषधदीपिका ।

२ "अग्रे द्वादशभिस्त्रयोदशशते श्रीविक्रमाब्दे त्वियम् ।
श्रीप्रह्लादनपत्तने शुभदिने दीपोत्सवेऽपूर्यत ॥"—द्व्याश्रयवृत्तिप्र० C.

'श्रीद्व्याश्रयमहाकाव्यं श्रीहेमसूरीयं २० सर्ग संस्कृतं २८२८-३०२८ । द्व्याश्रयकाव्यपाद २८ वृत्तिः १३१२वर्षे खरतर-अभयतिलकीया १७५७४ ।'—बृ०

अज्ञातरचनासमया चेयम्—कल्पसूत्रकल्पलतावृत्ति, खरतरपट्टावली (?), दुरियरयसमीरवीरचरित्रस्तववृत्ति, भक्तामरचतुर्थपादसमस्याश्लोकगाथा संस्कृते। जम्बूरास, धनदत्तचोपाइ, नेमि राजिमतीरास, प्रश्नोत्तरचोपाइ, श्रीपालरास, सीतारामचोपाइ, हंसराज वच्छराज चोपाइ (?) प्रश्नोत्तरसारसम्बन्ध, कर्मछत्रीशी, क्षमाछत्रीशी, पुण्यछत्रीशी, अनाथीऋषिसज्झाय, निद्रासज्झाय, निन्दावारकसज्झाय, पद्मावतीसज्झाय, शालिभद्रसज्झाय, अन्तरिक्ष-गोडीपार्श्वछन्द, अल्पबहुत्वगर्भितमहावीरस्तवन, उपधानस्तवन, तीर्थमालास्तवन, पञ्चमीस्तवन, शीतलनाथस्तवन, सीमंधरस्तवन इत्याद्या गूर्जरभाषानिबद्धा च कृतिरवलोक्यते। सं. १६७३ वर्षे मध्याह्नव्याख्यानपद्धतिकारो हर्षनन्दनगणिरस्यैव शिष्यः।

छन्दोग्रन्थाः।

ले. सं. ११९० जयदेवच्छन्दःशास्त्रम्। जयदेव प्र. २३८(१)

अष्टाध्यायविभूषितं सूत्ररूपमेतत्। द्वादशशतादावारम्भे जातो जिनवल्लभसूरिरस्यैवेति सं. १२९५ वर्षे विरचितायां गणधरसार्धशतकवृत्तौ सुमतिगणिना तच्चरित्रप्रस्तावे वर्णितम्। अमुतो निर्दिश्यमाने सं. ११९२ वर्षे लिखिते छन्दोऽनुशासने च जयकीर्तिनाऽस्य नामकीर्तनमकारीत्यतोऽस्य प्राचीनता प्रस्फुरत्येव।

ले. सं. ११९० जयदेवच्छन्दोविवृतिः। हर्षट प्र. २३८(२)

पूर्वोक्तच्छन्दःशास्त्रसूत्राणामिदं विवरणम्। विवरणकारोऽयं हर्षटः स्वस्य भट्टमुकुलकात्मजत्वमदर्शयत्। अभिधावृत्तिमातृकाकारोऽयं मुकुलभट्टः सम्भाव्यते।

ले. सं. ११९० कइसिट्ठम्। विरहाङ्क प्र. २३८(३)

प्राकृतभाषायां मात्रावृत्त-वर्णवृत्तप्रतिपादकं पद्यनिबद्धमिदम्। कइसिट्ठ-कविसिट्ठ-वृत्तसिद्ध-छन्दोविचिति-वृत्तजातिसमुच्चयेत्यादिविविधसंज्ञया व्यवहृतोऽयं छन्दोग्रन्थः कदा प्रादुरभूदिति निश्चित्य वक्तुं न शक्यते। अयं कविः सद्भावलाञ्छनं भुजङ्गमनमवलेपविदं पिङ्गलं च प्रणमति स्म। दण्डिकविना काव्यादर्शे स्मृता छन्दोविचितिरितो भिन्ना अभिन्ना वेति न निर्णयः।

ले. सं. ११९० कइसिट्ठवृत्तिः। गोपाल प्र. २३८(४)

पूर्वसूचितस्य प्राकृतच्छन्दोविचितिग्रन्थस्यैव वृत्तिः। वृत्तिकारोऽयं गोपालो भट्टचक्रपालस्य सूनुरिति प्रान्तावलोकनादवबुध्यते। श्रीधरभाण्डारकरेण तु (S २१२५) कइसिट्ठस्थाने कइगिट्ठ इति चक्रपालस्थाने चन्द्रपाल इति च निरदर्शि। वृत्तिकृता कात्यायन-भरत-कम्बल-अश्वतरादीनां स्मरणमकारि।

ले. सं. ११९२ छन्दोऽनुशासनम्। जयकीर्ति प्र. २३८(६)

वर्धमाननमस्कारमङ्गलाचरणेनाथ छन्दांसि प्रतिभाति। माण्डव्य-पिङ्गल-जनाश्रय-सैतव-पूज्यपाद-जयदेवबुधादीनां छन्दांसि वीक्ष्यैतच्छन्दोऽनुशासनं विहितमिति प्रान्ते दर्शितम्।

---

१ 'वर्ष ... [illegible] ... द्विपा।
छन्दो विधौ [illegible] निर्दिष्टः ॥' —[illegible]

सं. ११९२ वर्षे योगसारलेखयिताऽमलकीर्तिरस्य शिष्यो ज्ञायते । प्रा० शीलोपदेशमालायाः प्रणेता जयकीर्तिः स्वं जयसिंहसूरिशिष्यत्वेन परिचाययति स्म, स एतस्माद् भिन्नो विज्ञायते ।

अलङ्कारग्रन्थाः ।

ले. सं. ११६१ अलङ्कारदर्पणम् क्र. २११(१)

लघुकमपि प्राचीनमेतत् प्राकृतभाषयाऽलङ्कृतमलङ्कारपुस्तकं कदा केन निर्मितमिति नावगम्यते; तथापि श्रुतदेवीमङ्गलकरणात् कर्ता जैन सम्भाव्यते । सं. ११६१ वर्षीयताडपत्रसङ्ग्रहे सङ्गृहीतत्वाच्च तत पूर्वमस्य रचनेति स्पष्टम् । वर्लीनस्थपुस्तकसङ्ग्रहेऽप्येतत् श्रूयते ।

वक्रोक्तिजीवितम् । कुन्तकः क्र. २२१

अस्य रचनासमयो नावगतः । अलङ्कारसर्वस्व–साहित्यदर्पण–सारसमुच्चय(काव्यप्रकाशटीका) प्रभृतिष्वस्य नामोपात्तम् । व्यक्तिविवेककर्त्रा च महिमभट्टेनास्य स्वग्रन्थे खण्डनमकारीत्यस्य तत. प्राचीनतेति सिद्धम् । मुद्रिते च सवृत्तिके व्यक्तिविवेकग्रन्थेऽस्य 'कुन्तक' इति नाम दर्शितम्, तत्तु न शोभनं प्रतिभाति ।

ले. सं. १२१६ कविरहस्यवृत्तिः क्र. २७(२)

सुप्रसिद्धस्य हलायुधकृतस्य मूलस्यास्य वृत्तिकारो रविधर्म इति प्रसिद्धिः ।

[काव्यादर्शव्याख्या(हृदयङ्गमा)] क्र. २२२(३) [M. L. पृ. ८६३२]

अपूर्णेयं मुद्रिताऽत्रापि न परिपूर्णा, केवलं तृतीयपरिच्छेदसत्का । व्याख्यातुर्नाम नोपलभ्यते । सं. १२०६ वर्षीयता. सङ्ग्रहे वर्ततेऽतस्तत्पूर्वमस्या रचनेति स्पष्टम् ।

ले. सं. १२७१ काव्यप्रकाशसङ्केतः क्र. २९३(२)

अयं माणिक्यचन्द्रकृतोऽथवा भट्टसोमेश्वरविरचित इति न निर्णीयते । [3]सं १२१(४)६ वर्षे माणिक्यचन्द्रेण कृतस्त्वन्यत्र साम्प्रतं मुद्रितः । भट्टसोमेश्वरकृतोऽपि तद्वत् प्राचीनः ।

ले. सं. १२८३ काव्यप्रकाशसङ्केतः (काव्यादर्शः) । भट्टसोमेश्वरः[4]

क्र. ९९,३४६ [P. P. ५।५२]

सङ्केतकारोऽयं भरद्वाजकुलीनभट्टदेवकपुत्र' कदाऽऽसीदिति न निर्णीतम् ।

---

१ "श्रीजयकीर्तिसूरीणा शिष्येणामलकीर्तिना ।
लेखितं योगसाराख्य विद्यार्थिवामकीर्तिना ॥"—P P. ५।१४७

२ 'काव्यकाञ्चनकपाश्ममानिना कुन्तकेन निजकाव्यलक्ष्मणि ।
यस्य सर्वनिरवद्यतोदिता श्लोक एप स निदर्शितो मया ॥'—व्यक्तिविवेके

३ "रस–वक्त्र–ग्रहाधीशवत्सरे मासि माधवे ।
काव्ये काव्यप्रकाशस्य सङ्केतोऽयं समर्थितः ॥"—P. P. ३।३२०
'काव्यप्रकाशसङ्केत' १२१६ वर्षे माणिक्यचन्द्रीय. ३२४४ ।'—बृ०

४ 'भरद्वाजकुलोत्तंसभट्टदेवकसूनुना । सोमेश्वरेण रचितः काव्यादर्शः सुमेधसा ॥'—प्रान्ते

काव्यप्रकाशटीका । भवदेव　　पृ ५६ [M L ८६७५, S ७१२८]

अस्याश्च टीकाया टीकेति सनाऽन्यत्र दर्शिता । महामहोपाध्यायपरमार् कृष्णदेवपुत्रो भवदेवठक्कुरस्य च शिष्य टीकाकारोऽयं कदाऽऽसीदिति नावगतम् ।

काव्यप्रकाशावचूरि　　　म ७६२(७)

मुद्रिते काव्यप्रकाशे तत्प्रस्तावनायां प्रस्तावकेन वामनाचार्येण २७ तमे प्रघट्टकेऽवचूरिकर्ता राघव इति सूचितम् ।

ऐ स १७०५(?)　काव्यकल्पलताविवेक　म १८८,३१० [S २१२५,७७]

स १६६५ काव्यकल्पलतावृत्तिमकरन्द । शुभविजय　पृ ५७ [P P ६।७५]

सुप्रसिद्धाया तपागच्छीयामरचन्द्रसूरिकृताया अस्या वृत्तमकरन्दकारोऽयं पण्डितोऽकब्बरप्रतिबोधकहीरविजयसूरे शिष्य यस्य स्याद्वादभाषा (सवृत्ति), प्रश्नोत्तरसङ्ग्रह (रत्नाकर), स १६६३ वर्षे तर्कभाषावार्तिकमित्यादिका रचना दृश्यते । अस्य रचना तु विजयसेनसूरिपट्टालङ्कारविजयदेवसूरिनिर्देशात् सलेमसाहिराज्ये राजनगरे जाता । संशोधन तु कल्याणविजयवाचकशिष्यधर्मविजयवाचकेन प० मेरुविजयशिष्यप० लावण्यविजयेन चाकारीत्येतत्प्रान्तेऽवलोक्यते ।

कोशग्रन्थाः ।

शब्दरत्नप्रदीप ।　　　　पृ ५८

कर्तुर्नाम नावगतम् । सुमतिगणिना स १२९५ वर्षे विहितायां गणधरसार्धशतकवृत्तावयं नैकवारं प्रमाणत्वेनोद्धृतः । कल्याणमल्लकृत शब्दरत्नप्रदीपो व चक एव विभाव्यते ।

लिङ्गानुशासनविवरणम् । हेमाचार्य　म १८९(१) [P P १।७६]

मूल तावपूर्वमपि मुद्रितम् । स्वोपज्ञविवरणसहितमिदमन्यत्र मुद्रापितं इति श्रुतम् । अयं ग्रन्थकार सुप्रसिद्ध एव कुमारपालभूपालप्रतिबोधकत्वेन सार्धत्रिकोटिश्लोकपरिमितग्रन्थग्रथनकुशलत्वेन च । कलिकालसर्वज्ञेति बिरुदमाबिभ्राणस्यास्य सूरिवर्यस्य सत्ता—दिक पूर्व (पृ २१) सूचितम् ।

ऐ स १२८७　अनेकार्थकैरवकौमुदी　म ७७,१७५,१७९,१९५ [P P १।८९,१२२]

सुप्रसिद्धस्य हैमानेकार्थसङ्ग्रहस्येय वृत्तिश्चन्द्रसूरिशिष्येण महेन्द्रसूरिणा स्वगुरुनाम्ना प्रतिष्ठिता । अत्र महेन्द्रसूरिणा सं १२४१ वर्षे सोमप्रभाचार्यविरचित कुमारपालप्रतिबोधः

---

१ काव्यप्रकाशावचूर्णि ११५ —पृ०

२ 'श्रीहेमसूरिशिष्येण श्रीमन्महेन्द्रसूरिणा ।
भक्तिनिष्ठेन टीकेय तन्नाम्नैव प्रतिष्ठिता ॥ —प्रान्ते
'हैमानेकार्थनामसग्रह [वृत्ति] ताकेन्वदृशा । आ । महेन्द्रसूरिविरचिता ...
... —पृ०

३ '[illegible] । श्रीमद्धेमप्रभो । [illegible] ।
[illegible] —पृ० ३०

श्रुत इत्यस्या रचना त्रयोदशशताब्दीपूर्वार्धेऽनुमीयते । अंशोद्धाररूपेयं वृत्तिः 'वायना' (Vienna) इत्यत्र मुद्रिता श्रूयते न तु दृष्टा ।

अपवर्गनाममाला । जिनभद्रः पृ. ४५

जैनग्रन्थावल्यां, H. प्रतिप्रान्ते, डी. सूचिपत्रे चास्याः 'पञ्चवर्गपरिहारनाममाला' इति नाम दृश्यते, उल्लालेनापि तथैव दर्शितमासीत्. तथाप्यस्याः प्रारम्भप्रान्ते विलोकितेऽपवर्गनाममालेत्येव नाम सम्यक् प्रतिभाति । कोशकारोऽयं जिनभद्रसूरिनामानं जिनवल्लभसूरि–जिनदत्तसूरिसेवकत्वेन न्यदर्शयत, जिनप्रिय(वल्लभ)स्य विनेयत्वेन च स्वं पर्यचाययत्ततो द्वादशशताब्द्यामस्या रचनाऽनुमीयते ।

नामकोशः । सहजकीर्तिः पृ. ५८

षट्काण्डान्वित. सलिङ्गनिर्णयोऽयं कोशः सप्तदशशताब्द्याश्चतुर्थे चरणे रचितो विज्ञायते, यतः सं. १६८३ वर्षेऽनेन ग्रन्थकर्त्रा शतदलकमलालङ्कृता लोद्रपुरीयपार्श्वजिनस्तुतिः कृताऽत्र (परि० ६) दर्शिता । सं १६८५ वर्षे चानेन सतीर्थ्यश्रीसारेण साकं स्वगुरुगुरुनाम्ना कल्पमञ्जरीसंज्ञिका कल्पसूत्रवृत्तिर्विनिर्ममे । सं. १६८६ वर्षे महावीरस्तुतिवृत्तिः, सं. १६८८ वर्षे प्रीतिषट्त्रिंशिका (गू.), अनेकशास्त्रसारसमुच्चयः, ऋजुप्राज्ञव्याकरणम्, एकादिशतपर्यन्तशब्दसाधनिका, सारस्वतवृत्ति , सिद्ध(?)शब्दार्णव इत्यादिकाऽस्य कृतिरप्येतत्पाण्डित्यं परिचाययति । अयं ग्रन्थकारो खरतरगच्छीयवाचकरत्नसारस्य शिष्यः ।

सं. १६८६ व्युत्पत्तिरत्नाकरः । देवसागरः पृ. ६१ [P. P. ११३०]

अयं ग्रन्थः सुप्रसिद्धाया हैमीनाममालाया व्याख्यारूपः । ग्रन्थकारोऽयं विधिपक्षगच्छीयविनयचन्द्रवाचकस्य शिष्यः । सं १६७६ वर्षे, सं. १६८३ वर्षे च शत्रुञ्जयगिरौ कल्याणसागरसूरिप्रतिष्ठितस्य श्रेयांस–चन्द्रप्रभजिनयोः प्रासादद्वयस्य प्रशस्तिरनेन विहिता (प्रा. जै. ले., एपिग्राफिआ इंडिका २।६४,६६,६८,७१) इत्यस्य विद्वत्ता सप्तदशशताब्द्युत्तरार्धे विद्यमानता च स्फुटमवसीयते ।

एकाक्षरनाममालिका । विश्वशम्भुः पृ. ५७ [A. ८।१०१, P. P. ६।९४]

नाटके ।

चन्द्रलेखाविजयप्रकरणम् । देवचन्द्रः क्र. २४

पञ्चाङ्कमेतन्नाटकं कुमारपालनृपसत्तायां त्रयोदशशताब्दीप्रारम्भे विरचितं विज्ञायते, यत एतत्प्रारम्भे सूत्रधारमुखेन 'कुमारविहारे मूलनायकपार्श्वजिनवामपार्श्वावस्थितश्रीमदजितनाथदेवस्य वसन्तोत्सवे कुमारपालपरिषच्चेतःपरितोषायास्य प्रणयनम्' इति समसूचि । अर्णोराजमन्थनरूपा कुमारपालवीरत्वसूचिका स्तुतिश्चात्र दृश्यते । अयं च देवचन्द्रो मुनिः सुप्रसिद्धस्य हेमचन्द्राचार्यस्य शिष्यः, न स्वयं गुरुर्देवचन्द्रसूरिः । जैनग्रन्थावल्यादावस्य हेमचन्द्रगुरुत्वं दर्शितम्, तत्तु समाननामभ्रान्त्यैवेति व्यक्तं भवति प्रारम्भप्रान्तदर्शनात् । अस्य कवेः सान्निध्यकर्ता शेषभट्टारकः क इति न विज्ञायते ।

---

१ विद्याम्भोनिधिमन्थमन्दरगिरिः श्रीहेमचन्द्रो गुरुः
सान्निध्यैकरतिर्विशेषविधये श्रीशेषभट्टारकः ।
यस्य स्तः कविपुङ्गवस्य जयिनः श्रीदेवचन्द्रस्य सा
कीर्तिस्तस्य जगत्त्रये विजयतात् साद्ध(?)ल्लीलायिते ॥—चन्द्रलेखाविजयप्रान्ते P.

मुरारिटिप्पनम् । नरचन्द्रसूरि   क २२०

मुरारिकृतस्यानर्घराघवस्यैतट्टिप्पन त्रयोदशशताब्द्युत्तरार्धे जात सम्भाव्यते, यतोऽय सूरिर्वस्तुपालसमकालीन आसीद् इत्याद्यस्य न्यायकन्दलीटिप्पनपरिचये (पृ ३२) प्रादर्शि । अत्र टिप्पने विमलसूरिणा साहाय्य कृत व्यज्यते ।

प्रकीर्णग्रन्था ।

ले स ११९५(?)   पट्टावल्यादि ४३ ग्रन्था   क १५०(१)

अत्र सूचिताश्चित्वारिंशद् ग्रन्था प्रायः प्राकृतभाषानिबद्धा ही सूच्यां ७२२-७६२ क्रमाङ्केषु यथा दर्शितास्तथा सस्कृत्य प्रदर्श्यन्ते—

	पत्रसङ्ख्या	श्लोकसङ्ख्या		पत्रसङ्ख्या	श्लोकसङ्ख्या
पोरसीकुलकम् । जिनेश्वरसूरि	८	१२५	आत्मपञ्चाशिका	८	२००
पञ्चलिङ्गीप्रकरणम् । ,,	७	१२५	ऋषभस्तोत्रम् । जिनवल्लभसूरि	३	३०
आगमोद्धारगाथा	५	१००	पार्श्वस्तोत्रम् । ,,	१	१५
धूमावलिका । जयभूषणसूरि	८	२००	नेमिस्तोत्रम् । ,,	१	१५
अर्हदभिषेकविधि । वादिवेताल			शान्तिनाथस्तोत्रम् । ,,	२	३५
शान्तिसूरि	५	१००	महावीरस्तोत्रम् । ,,	१	१५
उपदेशमाला । धर्मदासगणिः	७	१२५	अजितशान्तिस्तव । ,,	१	१७
जिनस्नात्रविधिः । वादिवेताल			जिनविज्ञप्ति । ,,	२	३०
शान्तिसूरि	३	६०	लघुशान्ति (स) । मानदेवसूरि	२	२०
स्थविरावलि	७	१५०	उत्साहवृत्तम्	२	२५
दर्शनसप्ततिका । हरिभद्रसूरिः	७	१५०	प्रव्रज्यावि(वि)धानम्	२	३०
नाणाचित्तपयरण	५	१००	चउसरणपयन्ना	२	३०
नवकारफलम्	२	४०	चतु[र्विंशति]जिनकल्याणकस्तोत्रम्	१	१५
कथानककोष । जिनेश्वरसूरि	३	७०	स्तम्भनपार्श्वनाथस्तोत्रम् । अभय		
दीक्षोपदेशमाला	२	४०	देवसूरि	२	४०
सम्यक्त्वकुलिका	२	३०	गुरुगुणषट्त्रिंशिका । सोम		
आराधनाप्रकरणम्	३	५०	चन्द्र(?जिनदत्त)सूरि	७	१००
ज्ञानपञ्चाशिका	४	७५	चतुर्विंशतिजिनस्तोत्रम्	२	२०
षष्टिशतकप्रकरणम्	४	५०	उपदेशकुलकम् । जिनदत्तसूरिः	३	४०

१ "तदीयसिंहासनसार्वभौम सूरीश्वर श्रीनरचन्द्रनामा ।
शारदोरभ्युपरप्रसादलब्धविशुद्धि श्वयधीरभूत ॥
टिप्पानर्घराघवनाम्नि किल टिप्पन च कन्दल्याम् ।
सारं ज्योतिषमकरन्द च प्राकृतदीपिकामपि च ॥"
—राजशेखरसूरि । P P ३।२७५

'मुरारिटिप्पनक स॰ नरचन्द्रसूरीय २३५०'—बृ॰

२ "शब्द-प्रमाण-साहित्यत्रिवेणीसङ्गमविधाम् ।
श्रीमद्विमलसूरीणामिह गुरुमवचनम् ॥"—मु॰ प्रान्ते

	प०	श्लो०
श्रुतस्तवः । जिनदत्तसूरिः	२	३०
ले. सं. ११९२ प्रतिक्रमणसूत्रम्	२१	४००
सप्त स्मरणानि	१०	२५०
चतुर्विंशतिजिनस्तुतिः । जिनवल्लभगणिः	६	१२५
ले. सं. ११७१ पट्टावली । जिनदत्तसूरि.(१पाल्हकविः)	४	४०
अजितशान्तिस्तवः । नन्दिषेणसूरिः	६	५०
ले. सं. ११९५(?) अध्यात्मगीता । जिनदत्तसूरि.	३३	७००

क्र. १५०(२) दर्शिता खरतरपट्टावली प्राचीनगूर्जरकाव्यसङ्ग्रहे सङ्गृहीता सैव सम्भाव्यतेऽत्र ही. स्खलनया ४० गाथा दर्शिताः, किन्तु दशैव दृश्यन्ते । परं नाम जिनचन्द्र इति सूचितं तन्न सम्भवति, यतो जिनदत्तसूरिपर्यन्तसूरिवर्णनपरा सं. ११७१ वर्षे लिखितेयं खरतरपट्टावली, जिनदत्तसूरिशिष्यस्य जिनचन्द्रसूरेस्तु दीक्षाऽप्यपि तदनन्तरं क्षमाकल्याणकृतस० पट्टावल्या देरवबुध्यत इति चिन्त्यमेतत् ।

	तपयोगाष्टकम् (?)	क्र. १०५
ले. सं. १२२२	तपश्चरणभेदस्वरूपम्	क्र. २४९(५)
ले. सं. १२२२	त्रयोदशनवकारस्वरूपफलकुलकम्	क्र. २४९(६)
	पुलाकोद्देशसङ्ग्रहणी	क्र. ३०९(२)

कल्प-मन्त्र-ज्योतिः-शाकुनादिग्रन्थाः ।

ले. सं. १२१५ वीनति (?) जिनवल्लभसूरिः क्र. २४८(२)

एतत्प्रान्ते दर्शिता गाथा जिनवल्लभसूरिविरचिते स्वप्नाष्टकविचारे दृश्यतेऽतोऽन्त्यः प्रान्तग्रन्थः स्वप्नाष्टकविचारनामा, पूर्वग्रन्थश्चान्यो जिनविज्ञप्तिसंज्ञ एवं ग्रन्थद्वयं सम्भाव्यते ।

ले. सं. १४९९ वर्धमानविद्याकल्पः । [सिंहतिलकसूरिः] पृ. ५८

अस्य कर्ता सिंहतिलकसूरिः P. P. ११२९ इत्यत्र दर्शित. । यत्कृतं मन्त्रराजरहस्यमग्रे दर्शितं स एव सिंहतिलकसूरिरयं ज्ञायते ।

सं. १३२२(७) मन्त्रराजरहस्यम् । सिंहतिलकसूरिः पृ. ५८

अयं सूरिर्यशोदेवसूरिशिष्यविबुधचन्द्रसूरेः शिष्यः । सं. १३२६ वर्षेऽनेन भुवनदीपकवृत्तिर्विरचितेति चतुर्दशशताब्दीप्रारम्भेऽस्य विद्यमानता स्फुटैव । गणिततिलकवृत्तिरप्येतत्कृता श्रूयते । अस्य देवता प्रसन्नाऽऽसीदित्येतत्कृतग्रन्थप्रान्ताद् ध्वन्यते ।

सुधानिधिः । यादवसूरिः पृ. ४८

योगविवरणं यावदयं दृश्यते । P. P. ४।३५ इत्यत्र 'ताजिकयोगसुधानिधिः' इति नाम्नाऽयं सूचितः । कर्तृविषये न किमपि ज्ञातम्; नवरं ताजिककौस्तुभोऽनेन निर्मितः श्रूयते ।

शाकुनशास्त्रम् । लावण्यशर्मा पृ. ५०

भरद्वाजद्विजसुतोऽयं ग्रन्थकारः कदाऽऽसीदिति नावगतम् ।

---

१ "किंचि उदाहरणाइं बहुजणसिहिहिमिव पू(पु)व्वसूरीहिं ।
एत्थं निदि(दं)सियाइं एआइं इमंमि कालंमि ॥"—P.

स्तुति-स्तोत्रादिग्रन्था ।

सरस्वतीस्तव   क १२१(३)

स १६६२   सारङ्गसारवृत्ति । हसप्रमोदगणि   पृ ५३

वृत्तिकृत्रा स्वस्य गुरुपरम्परा दर्शितेति नात्र पुनरावृत्ति क्रियते । खरतरगच्छीयोऽय वृत्तिकारो हर्षचन्द्रमुने शिष्य स १६७७ वर्ष शत्रुञ्जयगिरौ प्रतिष्ठाप्रसरे जिनसिंहसूरि-समयसुन्दर गण्यादिभि साधमासीदिति तत्रत्यशिलालेखाद् व्यज्यते, इत्यतोऽप्यस्य सप्तदशशताब्द्युत्तरार्धे विद्यमानता व्यक्तैव ।

[पृ स १६७०]   शोभनस्तुतिवृत्ति । जयविजय पृ ५६ [R ८३-८४]

शोभनस्तुतयोऽवचूरिसहिता काव्यमालासप्तमगुच्छे मुद्रिता प्रसिद्धा । येन स १६५२ वर्ष गद्यरामायणम्, स १६६० वर्ष गद्यपाण्डवचरितम्, स १६६६ वर्षे दानादिकुलकवृत्ति, स १६७० वर्ष सप्ततिशतस्थानकवृत्तिरित्याद्यो ग्रन्था विहितास्तस्य तपागच्छीयप० देवविजयस्य शिष्य आसीदय वृत्तिकारोऽनेनाध्ययन कल्याणविजयवाचकशिष्यधर्मविजयवाचकपार्श्वेऽकारि । सप्ततिशतस्थानकवृत्तिकार्ये प० देवविजयोऽस्य साहाय्य गृहीतवान् ।

गूर्जरभाषाग्रन्था ।

नरबोध   पृ ५५ [P P ५१२८८]

नारीबोध   पृ ५५

उक्तीयकम् (वाक्यविस्तर) । राम   पृ ४६

लौकिक(गूजर)भाषया शब्द-कारक-समास-तद्धित-क्रिया-कृत्प्रयोगाणा वाक्यविस्तररूपमै तदुक्तीयक कदा विरचितमथवाऽय कौशिकान्वयी नागरविप्र सर्वदेवात्मजो राम कदाऽऽसी दिति न ज्ञातम् । भाषा तु वि षोडशशताब्दीमध्यकालीना ज्ञायते ।

स १६६७   शत्रुञ्जयोद्धार । ऋषभदास   पृ ५५

गूजरभाषानिबद्धोऽय शत्रुञ्जयतीर्थोद्धारवर्णनात्मको रास सुप्रसिद्धेन जैनगृहस्थकविना ऋषभदासेन स्तम्भतीर्थ विनिर्मित । दलालमहाशयेनाय कविमहिराजपुत्रत्वेन परिचायित, वस्तुतस्त्वय साङ्गणश्रेष्ठिनन्दनो महिराजस्य पौत्र । एतद्विषये मो द देसाई इत्यनेन 'जैन श्वेताम्बरकॉन्फरन्सहेरल्ड' नामकपुस्तकस्य १९१५ तमखिस्ताब्दस्य ७-९ खण्डे विशेषतो निवेचित मूहृष्य विशिष्टमहाशयै । अस्य च कवियस्य गूजरभाषाया कृतिबाहुल्य समयश्च सप्तदशश ताब्द्युत्तराधरूप स्फुटमवगम्यते । एतत्कृतिरिक्ता ज्ञाताज्ञातरचनासमया चेय कवियस्यास्य कृतिसहति प्रदर्श्यते—

स १६४४	रोहणीआरास	स १६७७	अनापुत्ररास
स १६६७	नेमिनाथनवरसो	स १६७८	भरतेश्वररास
स १६६८	स्थूलिभद्ररास	,,	समकितरास
,,	सुमित्रराजरास	स १६८२	हितशिक्षारास
स १६७०	कुमारपालरास (लघु, वृहत्)	,,	श्रेणिकरास
स १६७६	व्रततथरास	स १६८४	अभयकुमाररास
,,	जीवविचाररास	,,	पारयोलरास

१ " स्वाम्यिधिभक्ति केती । कुण कुण प्र । कारक पता ६ । शालगु सघगु । कता ढम्मु जिहद वार्षि कुण कारज । जु करद सु कता । ज कीजइ त कम्मु"—प्रतिप्रारम्भ

सं. १६८५ वीशस्थानकतपरास
,, हीरविजयसूरिरास
आदिनाथविवाहलउ
आर्द्रकुमाररास
उपदेशमाला
ऋषभदेवरास
कयवन्नारास
क्षेत्रप्रकाशरास
जीवंतस्वामिरास
देवस्वरूपरास
पुण्यप्रशंसारास
पूजाविधिरास
मल्लिनाथरास
वीरसेनरास
व्रतविचाररास
श्राद्धविधिरास
समयस्वरूपरास
स्थूलभद्र–कोश्यासंवाद

एतद्व्यतिरिक्तानि बहूनि स्तुति-स्तोत्रादीनि श्रूयन्ते । स्वयं चानेन कविना हीरविजयसूरिरासे स्वकृतिपरिमाणमित्थं समसूचि 'तवन अठावन चोत्रीस रासो । गीत थुई नमस्कार बहु कीधां' मेघदूतसमस्यारूपनेमिदूतकाव्यस्य प्रणेता विक्रमोऽस्य कविवर्यस्य सहोदर इत्यनुमीयते ।

सं. १६८६ शनीश्व(? नैश्च)रविक्रमरासः । धर्मसी पृ. ५५

ग्रन्थवस्तु पं० ललितसागरनिर्मिते 'शनि(नै)श्चर चोपाई' नामके ग्रन्थे द्रष्टव्यम् ।

वैद्यकम् ।

आत्मप्रकाशः । आत्मारामः पृ. ५७

हिन्दीभाषाग्रन्थः ।

सं. १६६९ जहाङ्गीरसाहियशश्चन्द्रचन्द्रिका । केशवमिश्रः पृ. ४७

लोक(हिन्दी)भाषायामैतिह्यनिबन्धरूपोऽयं ग्रन्थो नाम्नैव विज्ञायमानस्वरूपो जहांगीर-साहियशोवर्णनपरो वरीवर्तीति ।

त्रुटितपत्र इत्यव्यक्तपदेन येऽत्रोपाळक्षिता वाऽऽदिपदेन ये विवक्षितास्तेषु केषाञ्चिद्विषये दलालमहाशयेन निजे पूर्वोल्लेखे (प्रस्ता० पृ ९-१०) पूर्वसूच्या (प्रस्ता० पृ १०) क्रमाङ्का समसूच्य तात्तेषां नामादीनि तत उद्धृत्याऽत्र प्रकटीक्रियन्ते ।

क ३ (ही १२८९,१२९०,१२९४)

	पत्रसङ्ख्या	श्लोकसङ्ख्या
सचित्ताचित्तस्वरूपनिर्णय	१–३८	६००
स्याद्वादमञ्जरी । मल्लिषेणसूरि	२–९८	१५००
आवश्यकबृहद्वृत्ति	८२–१८८	२०००

क १४ (ही १३४३,१३४६,१३४७,१३५०,१३५३,१३५४,१३५५)

हैमशब्दानुशासनम् । हेमचन्द्राचार्य.	१६०–२०३	१४००
प्रभावतीचरित्रम् (स)	९–१५०	७२००
न्यायकुसुमाञ्जलि	१–२०	४००
अभयकुमारचरितम् । चन्द्रतिलकोपाध्याय	१–१७२	४०००
” ”	१–११०	१८००
विक्रमचरित्रम्	१–७५	१२००
नवनन्दचरित्रम्	१–३५	१०००

क १६ (ही १३४०,१३४४,१३४५,१३४८,१३४९,१३५१),

पिण्डनिर्युक्त्यवचूरि	१–३०	६००
द्याश्रयमहाकाव्यम्	१–१००	२०००
जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिटीका	४०–९३	१५००
धर्मसङ्ग्रहवृत्ति	४८–२३८	२५००
श्रेणिकचरित्रम् (स)	१–७०	५००
कपोटमतखण्ड(कुट्ट)नम् । गुण(?जिन)प्रभसूरि	१–५०	८००

ग १७ (ही १२९६,१२९७,१२९८,१२९९)

गणधरसार्धशतकटीका	१–१७३	३०००
पद्मानन्दाभ्युदयमहाकाव्यम् (चतुर्विंशतिजिनचरितम्) } अमरचन्द्रसूरि	१–१३५	३०००
सामाचारी (प्रा) । श्रीचन्द्रसूरि	१–१११	१३००
न्यायकन्दलीटीका		

घ १८ (ही १३००,१३०१,१३०२)

काव्यशास्त्रम्		
न्यायप्रवेशटीका । हरिभद्रसूरि	१–१५	४००
सुभद्राचरित्रम् (सं)	४३–१००	१५००

	प०	श्लो०
क्र. ३७ (ही. १२३८,१२३९,१२४०)		
दौर्गसिंहीवृत्तिः	१–११	२००
महानिशीथम् (पञ्चममध्ययनम्)	१–१२	३००
कातन्त्रव्याख्या	१–९	२००
क्र. ३८ (ही. १६०५,१६०६)		
पिण्डनिर्युक्तिटीका	१–२२४	७०००
अनुयोगद्वारटीका	१–१६२	६०००
क्र. ४० (ही. १६१०,१६११)		
विलासवतीकथा	९०–२९५	५०००
करणसित्तरीटीका	१–५०	३०००
क्र. ४२ (ही. १५९४,१६०१)		
अस्वाध्यायिकनिर्युक्तिः	१–२७२	३५००
नवपदशास्त्रवृत्तिः । देवगुप्तसूरिः	१–१४५	७५००
क्र. ६२ (ही. १६९२)		
गुणस्थानक्रमारोहटीका	६–१३७	३०००
क्र. ६३ (ही. १६९३)		
कम्मपयडीटीका	३–१८८	३०००
क्र. ६४ (ही. १६९८)		
कल्पचूर्णी	९–६१	२०००
क्र. ६६ (ही. १६९०)		
भगवतीसूत्रम्	२१–१०४	२०००
क्र. ६७ (ही. १६९४)		
उत्तराध्ययनटीका	२१–९४	२०००
क्र. ६८ (ही. १६९५)		
महावीरचरित्रम् (सं.)	१५०	४०००
क्र. ६९ (ही. १६९६)		
शत्रुञ्जयमाहात्म्यम् । धनेश्वरसूरिः	२००	३०००
क्र. ७० (ही. १६९७)		
दशवैकालिकबृहट्टीका	३००	६०००

Catalogue of palm-leaf mss. in the big Bhandar at Jesalmere

1 (1) उत्तराध्ययनटीका (त्रुटित) (मु)
(2) उपासकदशाविवरण (त्रुटित) (मु)
2 उपदेशमालावृत्ति (हेयोपादेया) by सिद्धर्षि (त्रुटित) (मु)
3 पदार्थद्रव्य(धर्म)सङ्ग्रहवृत्ति (न्यायकन्दली) leaves 3-50 (मु) and many loose leaves
4 Loose leaves of सूर्यप्रज्ञप्ति (मु), भगवती (मु) etc
5 काव्यप्रकाश (त्रुटित) (मु) and other loose leaves
6 [प्रमाणान्तरचि ? by देवभद्र and यशोदेव]
Beg — अथातो धर्मजिज्ञासा । लोके येष्वर्थेषु प्रसिद्धानि पदानि तानि सति संभवे तदर्थान्येव सूत्रेष्वित्यवगन्तव्य ॥

End —न्सद्भूताभावनिराक्रियेय प्रतीतिसरणिर्हितया प्रथयात् ।
नि(वै?)परीसक?(?)स्फुरति परेषां सदधीतैरयमेव सार ॥

प्रमाणान्तभाव समाप्त

श्रीदेवानन्दगच्छाम्बय(म्बर)शिशिरकरे कालिभन्यारविन्दे
सूराबुद्योतनाख्ये प्रतपति तपने वादिकुमुदा(कुन्दा)वलीनां ।
हा राज्ये सानुभावा समभवदमला साधुसूचाल्वाणी
यत्रा विचारविंदस्थितचरणयुगा सर्वशोवद्धनाख्या ॥
तत्पुत्रा साधुशिष्या गुरुपरिचरणप्राप्त [बुद्धी विबोद्धु?]
ज्येष्ठोऽसौ देवभद्रोपरलघुकवया सर्वदेवनामा ।
एनामुनाम्यमाना कतिपयरचना बौद्धमीमांसकाना
व्यालेखिष्ट विशिष्टा त्रिगुरुपदवीमीप्समानौ प्रतीता ॥
सं० ११९४ भाद्रपदे

7 (1) पयु(र्यु)पणाकल्प (मु) } 111 leaves
(2) कालि(ल)काचार्यकथा (प्राकृत) }
(3) साधुस(सा)माचारी (त्रुटित) 112—157 leaves
8 तत्त्वसङ्ग्रहपञ्जिका by कमलशील 313 leaves Complete, good Ms Being printed in the Gaekwad's Oriental Series
9 कल्पभाष्य (त्रुटित) 166 leaves
10 (1) कृतपुण्य (धन्य शालिभद्र ?) चरित्र 1–156 leaves 14 × 2
Beg —श्रीनाभिनन्दनो भाव्यान् सपथ प्रथयत्वसौ ।
गोभिराविश्वतारायाऽय सद्यत्नाभिनन्दन ॥ १ ॥

---

1 P, H 2 P 3 H

वाग्मिग्रामगिरोरलं वंदे मर्त्येश्वरस्तुतं ।
भक्त्या सुमेधना तुर्यं श्रीमज्जिनपतिं गुरुं ॥ ४ ॥

End.—इति श्रीधन्यशालिभद्रमहर्षिचरिते शालिभद्रपूर्वजन्मभणनादिधन्यशालिभद्रस-र्वार्थसिद्धिगमनमहाविदेहविजयभाविमुक्तिप्राप्तिफलप्रतिपादनपर्यन्तव्यावर्णनो नाम षष्ठः परिच्छेदः । समाप्ते(प्तं चे)दं धन्यशालिभद्रमुनिपुंगवयोश्चरित्रमिति अनुष्टुभा १४६०

श्रीमद्गूर्जरभूमिभूषणमणौ श्रीपत्तने पत्तने
श्रीमद्दुर्लभराजराजपुरतो यश्चैत्यवासिद्विपान् ।
निर्लोठ्यागमहेतुयुक्तिनखरैर्वास गृहस्थालये
साधूनां समतिष्ठपन्मुनिमृगाधीशोऽत्र कृष्णः परं. ॥ २
सूरिः स चान्द्रकुलमानसराजहंसः श्रीमज्जिनेश्वर इति प्रथितः पृथिव्यां ।
जज्ञे लसच्चरणगःश्चिद्विशुद्धपक्षद्वयः शुभगतिं सुतरां दधानः ॥ ३
[तच्छिष्यो जिनचंद्रसूरिरमृतज्योतिर्नवी]नोऽभवत्
पद्मोल्लासनसत्कलंकविकलो दोषोदयध्वंसनः ।
सुश्रेयो जडिमापहारचतुरः सच्चक्रमोदावहो
दूरीभूततमोत्र(च्च)विर्न कुटिलो न व्योमसंस्थानकृत् ॥ ३
अन्यो विशिष्ट(पि शिष्य)तिलकोऽभयदेवसूरिः
श्रीमज्जिनेश्वरगुरोः शुभ(श्रुत)केतुरासीत् ।
पंचाशकाद्यवनवांगमनोज्ञटीकाकारः सुचारुधिषणः सुमनःप्रपूज्यः ॥ ४ ॥
आकर्ण्याभयदेवसूरिसुगुरोः सिद्धांततत्वा(त्त्वा)मृतं
येनाज्ञायि न सगतो जिनगृहे वासो यतीनामिति ।
त लक्त्वा [गृहमेधिगेहवसतिर्निर्दूषणा शिश्रिये
सूरिः श्री]जिनवल्लभोऽभवदसौ विख्यातकीर्तिस्ततः ॥ ५ ॥
भास्वांस्तत समुदगाज्जिनदत्तसूरिर्भव्यारविंदचयबोधविधानदक्षः ।
गावः स्फुरंति विधिमार्गविधाननैकतानान्तमोव्रिदलनप्रवणा यदीयाः ॥ ६ ॥
बाल्ये श्रीजिनदत्तसूरिविभुभिर्ये दीक्षिताः शिक्षिता
दत्वाचार्यपदं स्वयं निजपदे तैरेव संस्थापिताः ।
ते श्रीमज्जिनचंद्रसूरिगुरवोऽपूर्वेन्दुबिंबोपमा
न ग्रस्तास्तमसा कलंकविकलाः क्षोणौ बभूवुस्ततः ॥ ७ ॥
यैर्वादीन्द्रकराद्रदर्पदलने सिंहैरिव स्फूर्जितं
मोहध्वांतविनाशने भुवि सदा सूर्यैरिवोज्जृम्भितं ।
भव्यप्राणिसमूहकैरववने चंद्रैरिवेहोद्गतं
ते श्रीमज्जिनपतिभिख्यगुरवोऽभूवन् यतीशोत्तमाः ॥ ८ ॥
तेषु स्वर्गाधिरूढेष्वहह बहुगुणस्तद्विनेयावतंसः
साधुर्वीरप्रभाख्यः सकलगणधुराधुर्यवर्यो जिनश्रीः ।
आचार्यैः सर्वदेवैर्विहितगुरुपदोऽधिष्ठितस्तन्महिम्ना
नामानं लभितः श्रीवसतिनिवसतिस्थापनाचुंचुसूरिः ॥ ९ ॥

1 H.

श्रीचन्द्रगच्छमभिनन्दति शास्ति पाति तीर्थं प्रभावयति सम्प्रति जिनचन्द्र ।
य श्रीजिनेश्वर इवाप्रतिमैर्वचोभिर्वृत्तैरिव त्रिभुवन पृणाते प्रतीत ॥ १० ॥
तदाज्ञया सद्गुणसर्वदेवाचार्यं सम जसल्मेरदुर्गे ।
स्थितो गिरैषा स्वपरोपकारहेतो समाधि मनसोऽभिलप्यन् ॥ ११ ॥
शरवसुरविसंख्ये वैक्रमे वत्सरेऽस्मिन्वहति तपसि मासे शुक्लपक्षे दशम्या ।
जिनपतिगुरुशिष्य पूर्णभद्राभिधानो गणिरकृत चरित्र धन्यगोभद्रसून्वो ॥१२॥
चरितमिदमखिल निर्मलविद्याकूपारपारदृश्वान ।
वाचकमुख्या सूरप्रभाभिधा शोधयाचक्रु ॥ १३ ॥
धन्यसाधुमुनिशालिभद्रयो प्रीतिकारि चरित विधापयत् (ता) ।
पुण्यमत्र समुपार्जित मया स्यात्ततो जगदिद सुखास्पदम् ॥ १४ ॥
गगनसरसि यावन्निर्मले शारदेंदु कलयति कलहसस्फारलीलातिरेक ।
जगति जयति(तु?) तावत्प्लव्यमान सुधाभि
सुचरितमिदमुर्वे(र्व्या)र्धन्यगोभद्रसून्वो ॥ १५ ॥

सवसख्यया प्रशस्तिरिय श्लोक २९ चरित तु सवसख्यया श्लोक १४९०

(2) अतिमुक्तचरित्र [by पूर्णभद्र] leaves 157 347

Beg —प्रथमजिनवरेंद्र प्रह्वनामरेंद्र प्रदिशतु स सुखानि श्रेयसे श्रीसुखानि ।
प्रतमहसि महिष्ठे सद्यवाद्रपूराविव चिकुरवतसौ व्यावभस्ता(?)यदसौ ॥ १ ॥

End —स्थानागपचमसदगमूपिस्तवेभ्यो दृष्ट्वा जडप्रकृतिनापि मया विदब्ध ।
चित्र चरित्रमिह देवगुरुप्रसादाद्यचमतेवम्मुनरतिमुक्तकस्य ॥ १८ ॥
श्रीमत्प्रह्लादनपुरवरे पूर्णभद्रो गणिद्राक् शिष्य श्रीमज्जिनपतिगुरोश्चारु चक्रे चरित्र ।
चित्ताश्चर्यं विजयतनयस्यातिमुक्तस्य साधो-
२८२ र्द्वयष्टाकाब्दे दिनिसुतगुरौ कार्तिके पूर्णमास्या ॥ २१ ॥

समाप्त चेदमतिमुक्तकमुनिचरित ।

(3) उवासग (उपासक) दशाचूर्णि leaves 348 380 14 × 2

Beg —जस्स [पय]सहपहाभरपत्तरमज्झट्ठिया तिगेइ वि ।
पडिहासइ निचलसालहिव्व त नमिय जिणवीर ॥ १ ॥

End —सप्तमागचूर्णि ग्रथाग्र श्लोक १ १ । मेदपाटे वरग्रामवास्तव्यप्र० अभयाश्राव कपुत्रसमुद्धरश्रावकभार्यया कुलधरपुत्र्या सावित्रिश्राविकया धन्यशालिभद्रकृतपुण्य(दानिमुक्त?)महार्थ चारताम्पुस्तिका स्वश्रेयोनिमित्त लेखिता । सवत् १३०९ ।

11 भगवती (मूल) (त्रुटित) Size 25 × 2 (मु)

End —समस्ता भगवती सवत् १११—कार्तिकसुदि ६ रवौ उत्तराषाढनक्षत्र पदर्शित दुर्गाकुलाभरणस्वमतीयाभिधानयेनकूलवतिना गाढायय प्रभूतकायस्यगुदलासमजगुमच्छाजा गनरेड्राकन भगवतीपुस्तको (लिख?) च समर्तेरित ॥

12 न्यायकदली by श्रीधर 288 leaves 14 × 2½ (मु)

13 आवश्यकवृत्ति(प्रदेशव्याख्या)टिप्पन by मलधारिहेमचद्र (मु)
315 leaves 14½ × 2

14. धर्मोत्तरटिप्पन by मल्लवादी, अभयकुमारचरित्र(मु.) by जिनेश्वरशिष्यचंद्रतिलकोपाध्याय etc (त्रुटितपत्र).
15. श्रावकदिनकृत्यवृत्ति. leaves 7–248. $26\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.
16. तिलकमंजरी (सं० ११३०) (मु.) न्यायभाष्यवार्तिकवृत्ति (मु.) etc. (त्रुटितपत्र)
17. सुहबोधा सामाचारी by शीलभद्रसूरिशिष्यधनेश्वरसूरि etc. (त्रुटितपत्र).
18. त्रुटितपत्र
19. (1) न्यायकंदलीटिप्पन [by नरचन्द्र]. leaves 1–164. 14 × 2.

Beg.—अव्याहतमनायंतमनतमहिमास्पदं ।
विष्टपत्रितयोद्योति ज्योतिस्तन्मे प्रसीदतु ॥ १ ॥
यथाम्नाय यथाप्रज्ञमात्मनः स्मृतिहेतवे ।
कंदलीटिप्पनारभसरंभ क्रियते मया ॥ २ ॥

(2) न्यायावतारवृत्तिटिप्पन [by राजशेखर]. leaves 165–230. (मु.)

Beg —नत्वा श्रीवीरमेकातध्वातविध्वसभास्कर ।
वृत्तौ न्यायावतारस्य स्मृत्यै किमपि टिप्यते ॥ १ ॥

End —न्यायावतारविवृतौ विपम विभज्य किचिन्मया यदिह पुण्यमवापि शुद्धं ।
सत्यज्य मोहमखिलं भुवि शश्वदेव भद्रंकभूमिरधु(सु)नास्तु समस्तलोक. ॥

इति न्यायावतारटिप्पनकं समाप्तं । सवत् १४८९ वर्षे श्रावणसुदि बुधे त्रयोदश्या तिथौ लिखितं ।

20. अनुयोगद्वारवृत्ति (त्रुटित). 160 leaves. 30 × 2. (मु.)

Beg —सम्यग्न(क्सु)रेन्द्रकृतसस्तुतिपादपद्म०

21. छन्दोनुशासनवृत्ति by हेमचन्द्र. Size 14 × 2. (मु.)

Colophon —सं० १४९० वर्षे आषाढसुदि ६ शनिदिने श्रीमति स्तभतीर्थे अविचलत्रिकालज्ञाज्ञापालनपट्टतरे विजयिनि श्रीमत्खरतरगच्छे श्रीजिनराजसूरिपट्टे लब्धिलीलानिलयवंधुरबहुबुद्धिवोधितभूवलयकृतपापपूरप्रलयचारुचारित्रचदनतरुमलययुगप(प्र)वरोपममिथ्यात्वनिकरदिनकरप्रसरसमश्रीमद्गच्छेशभट्टारकश्रीजिनभद्रसूरीश्वराणामुपदेशेन प० गूजरसुतेन रेपाप्राप्तसुश्रावकेण धरणाकेन पुत्रसाईयासहितेन छंदचू(दश्चू)डामणिपुस्तक लिपापित पुरोहितहरीयाकेन लिखित ।

22. (1) द्वादशकुलकविवरण by जिनपाल. (जिनपतिशिष्यलेश).
ग्र. ३३६३ 157 leaves

(2) रत्नचूडकथाविषम[पद]विवरणटिप्पणक. 157–158 leaves.

23. न्यायप्रवेशटीका by हरिभद्र. 134 leaves $9 \times 1\frac{1}{4}$ ग्रं ५९० ?

Colophon —सवत् १२०१ वर्षे माघमासीयचरमशकले तुरीयतिथौ तिमिरासहनवासरे श्रीभृगुकच्छे स्थितिमता पडितेन यशसा सहितेन धवलेन पुस्तिकेयमलेखि ।

Beg —साधन दूषणं चैव साभास

24. चंद्रलेखाविजयप्रकरण. a drama in five acts by देवचन्द्र pupil of हेमचन्द्र. 203 leaves. $9 \times 1\frac{1}{2}$.

25 प्रकरणपुस्तिका 167 leaves 11 × 2
(1) उपदेशमाला (मु) 69 leaves
(2) धर्मोपदेशमाला 69–82
(3) सत्तरिसयठाण 82–108 (मु)
(4) प्रतिक्रमण (मु) 108–157
(5) विवेकमंजरी (मु)
(6) अजितशांति (मु) 158–167
Col.—सं. १३४५ वर्षे आषाढवदि ९ भामे पंडि॰ सादवेन

26 (1) स्याद्यन्तप्रक्रिया [by सर्वधर] 94 leaves 12 × 2½
Beg.—प्रणम्य शिरसा साव सवज्ञं जगतां गुरुं ।
स्याद्यन्तप्रक्रियां वक्ष्ये सविशेषं समासतः ॥
रूढिशब्दा प्रतीयन्ते पुंसि स्त्रीषु क्रियामपि ।
गुणद्रव्यक्रियायोगात्त्रिलिंगास्तदनन्तरं ॥
End.—इत्युपाध्यायसर्वधरविरचितस्याद्यन्तप्रक्रियायां निर्लिंगकाण्डस्तुर्थः समाप्तः ।
संवत् १२०७ माघसुदि २ रवौ मंगलं ।
(2) वासवदत्ता 47 leaves (मु)
Col.—संवत् १२०७ श्रावणवदि ४ सोमे दद्यपल्लीसमावासे राजश्रीगोविन्दचन्द्रदेवविजयराज्ये श्रीयशोधरेण श्रीआचार्याणां कृते लिखितेयं वासवदत्ता ।
शिवमस्तु सर्वजगतः परहितनिरता भवन्तु भूतगणाः ।
दोषाः प्रयान्तु नाशं सर्वत्र सुखीभवन्तु लोकाः ॥

27 (1) काव्यमीमांसा [by राजशेखर] leaves 1–90 11 × 2 (मु)
संवत् १२१६ फाल्गुनवदि १ सोम दिने
(2) कविरहस्यवृत्ति leaves 1–74
संवत् १२१६ चैत्रसुदि ४ सोमे श्रास(न्न)नयमेरुदुर्ग पुस्तकमिदं लिखितं ।

28 उपदेशपद by हरिभद्र ग्रंथाग्र १०४० 109 leaves 12 × 2 (मु)

29 (1) सांख्यसप्ततिभाष्य by गौडपाद Leaves 1–70 (मु)
(2) सांख्यसप्तति by ईश्वरकृष्ण Leaves 1–7 (मु)
(3) सांख्यतत्त्वकौमुदी by वाचस्पतिमिश्र 1–80 leaves (मु)

30 हेमशब्दानुशासनलघुवृत्ति (Adhyāyas 1–5) 277 leaves 12½ × 2 (मु)

31 हेमशब्दानुशासनलघुवृत्ति (७ अध्याय) 198 leaves 11 × 2 (मु)

32 त्रुटितपत्र

33 पार्श्वनाथचरित्र by माणिक्यचन्द्र (त्रुटित) 327 leaves 20 × 2

34 कातन्त्रवृत्तिपंजिका by त्रिलोचनदास 14 × 2

35 अनुयोगद्वारादि (त्रुटितपत्र) (मु)

36 योगशास्त्र (मु) जंबूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्ति (मु)
पाण्डवचरित्र (मु), महावीरचरित्र (मु) (त्रुटितपत्र)

37 त्रुटितपत्र

38. त्रुटितपत्र.

39. (1) जंबूदीवपन्नत्ती(जंबूद्वीपप्रज्ञप्ति) (मूल). 1–73 leaves. (मु.)
(2) सिद्धपाहुड(प्राभृत) वृत्ति. 1–44 leaves

40. त्रुटितपत्र.

41. बृहत्कल्पभाष्य (त्रुटित). 7–288 leaves 23 × 2.

42. उत्तराध्ययन (मु.) etc. (त्रुटित).

43. क्षेत्रसमासवृत्ति (त्रुटित). 2–341 leaves. 23 × 2.

44. निशीथचूर्णि, ज्ञाताधर्मवृत्ति (मु.) etc. (त्रुटितपु०).

45. सु(सू)य[ग]डांग(सूत्रकृताङ्ग)वृत्ति(त्रु.). 2–414 leaves. 24 × 2. (मु.)

46. पंचाशकवृत्ति by अभयदेव. 262 leaves. 24 × 2½. (मु.)

Colophon :—समोत्तरमूर्यगते विक्रमसवत्सरे त्वजयमेरौ ।
दुर्गे पल्लीभगे त्रुटित पुस्तकमिदमग्रहीत्तदनु ॥
अलिखत्त्वयमत्र गत श्रीमज्जिनदत्तसूरिशिष्यलवः ।
स्थिरचन्द्राख्यो गणिरिह कर्मक्षयहेतुमात्मन. ॥

47. (1) चैत्यवंदन[सूत्र]वृत्ति [by श्रीचन्द्रसूरि].

Beg:—प्रणम्य श्रीमहावीरं सर्वभावप्रकाशकम् ।
चैत्यवंदनसूत्रस्य स्पष्टा व्याख्या प्रकाश्यते ॥ १ ॥

End —इति श्रीशीलभद्रप्रभुश्रीधनेश्वरसूरिशिष्यश्रीचंद्रसूरिविरचिता सुबोधा चैत्यवंदनसूत्रवृत्ति. ॥ ग्रं ५४०

(2) श्रावकप्रतिक्रमणसूत्रवृत्ति [वृ० श्रीचन्द्र]. ग्रंथाग्र १५५०. On the last leaf which has been supplied later on, the colophon runs — संवत् १६३५ वर्षे आषाढशुदिनवम्या पूर्णता प्रापितं पत्रमद. प्रांतिमं श्रीजिनमाणिक्यसूरिपट्टाभोजभास्करश्रीजिनचन्द्रसूरि· (रिसि ?)

48. उपदेशपदटीका [मू० हरिभद्रसूरि. टी० वर्धमानसूरि]. 192 leaves.

Beg·—वंदे देवनरेंद्रवृंदविनुत स्वर्गापवर्गास्पद
लोकालोकविसर्पिकेवलकरप्रध्वस्तदोपोदयं ।
भव्याभोरुहषंडमोहमुकुलध्वंसोष्णरश्मि जिन
कर्म्मादिद्रुतदारणैककुलिशं श्रीनाभिभूपागज ॥ १ ॥
सिद्धं सर्वज्ञमर्त्या(र्चा ?)र्यं वीरं नत्वा जिनेश्वर ।
उपदेशपदव्याख्या प्रत्या(भव्या ?)नुस्मृतये यते ॥ २ ॥
हरिभद्रवचोव्याख्या क कुर्याद्यो विचक्षणः ।
स्वशक्तिमविचार्यैव तथाप्यभ्युद्यतोत्रय ॥ ३ ॥

End —सिद्धैं ससारभयात्पार्श्विलगणिवचनत. प्रथममेषा ।
स्नेहादलेखि शीघ्रं मुनिना नत्वाम्रदेवेन ॥
कर्मक्षयाय वृत्तिर्येरेषा वर्णिता यशोविमुखैः ।
पार्श्विलगणिना तेषा स्तुतिरियमुपवर्णिता भक्त्या ॥
प्रशमविजितकोपर्मार्दवाग्र्यस्तमानः
ऋजुगुणहतमायस्त्याग(?)संतोषलोभैः ।

जिनवचनविचारे [illegible](ग)[illegible]
गुणि[illegible] ॥
[illegible]पदानां टीका [illegible] जनावबोधाय ।
[illegible] ॥
इतीयं [illegible] श्रीवर्धमानसूरिपूज्यपादानामिति ।
[illegible] ।
[illegible] मया [illegible] ॥
[illegible](र्)[illegible] ।
[illegible] ॥

संवत् ११९२ [illegible] ११ बुध [illegible]-
[illegible] ।

49 त्रुटितपत्र
50 पञ्चाशकवृत्ति by अभयदेव 193 leaves (त्रुटित) 30×2½ (मु)
51 उपदेशपदटीका by वर्धमानाचार्य leaves 149-290
Same as No 18 25×2½
संवत् ११९१ [illegible] २ [illegible] ।
52 त्रुटितपत्रसमूह
53 [illegible]वृत्ति (त्रुटित) 265 leaves 19½×2 (मु)
Beg —[illegible] [[illegible]]
54 [illegible]वृत्ति [by मलयगिरि] 2-132 leaves 21×2 (मु)
[illegible](ए?) [illegible](ई) [illegible] etc.
[illegible] ([illegible] ।)
55 (1) ज्ञाता(मूल) 1-146 leaves (त्रुटित) (मु)
(2) ज्ञातावृत्ति [by अभयदेव] 149-264 leaves (मु)
56 [illegible]वृत्ति 1-252 leaves 32×2½
Beg —[illegible] ॥
[illegible] ॥ १ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ २ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ३ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ४ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ५ ॥
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥ ६ ॥

यच्चासमंजसं किंचिज्ज्ञायतेत्र प्रमादत. ।
पुत्रापरावववत्सर्वं तद्बुधैर्मम सह्यताम् ॥ ७ ॥

57. भगवतीवृत्ति (त्रुटित) [by अभयदेव]. 434 leaves 27 × 2½. (मु.)
Beg –[सर्वज्ञमीश्वरमनन्तमसङ्गमग्र्यं, सार्वीयम]स्मरमनीशमनीहमि [द्धम् ।]
सिद्धं शिव शिवकरं etc.

58. आवश्यकबृहद्वृत्ति (द्वितीयखंड). leaves 4–341 (No. 380) (मु.)

59. (1) समवायांगटीका. leaves 3–362 31 × 2. (त्रुटित) (मु)
(2) सु(सू)यगडांग (सूत्रकृताङ्ग) टीका. 121–267 leaves. (त्रु.) (मु.)

60. योगशास्त्रटीका (मु.), आचारांग (मूल) (मु.), महानिशीथचूर्णि, पाक्षिकसूत्रवृत्ति (मु.), आचारांगवृत्ति (मु.) (त्रुटितपु०).

61. सम्यक्त्वालंकार.
Beg –प्रव्रज्याप्रमदाविवाहमहसि स्कंधस्थकेशावली—
संक्रान्तिच्छलत. कपोलविलसत्कस्तूरिकामडन. ।
सर्वैस्सर्ववनिताप्रगीतधवल सन्मार्गभासे...
...सिह जायता जिनवर श्रीनाभिभू सुमुख. ॥ १ ॥
कीर्त्या पीयूषवृष्ट्या मम निखिलमसौ तापमावोंत्थमन्नन्
नून मत्वेति येभ्यः करचरणनखच्छद्मना ग्लरागिः ।
स सन्मत्व(?)मपि हि मणी. कौस्तुभ दामयन्तीः
प्रीत्या प्राकृतकार्पान्मिन ददतु शिवं तेजिताया जिनेंद्रा ॥ २ ॥
आयाता गलहस्तितामृतरुचिच्छत्रत्रयीच्छद्मत—
स्त्रिस्रोता. किल तीर्थमुत्तमतमं य......वितुं ।
ऊर्ध्वस्था व्यरुचत्रिविष्टपजने श्वस(?)न्यथेयं कथं
तीर्थत्वं जडरूपिणी व्रजति स श्रीवर्धमान श्रिये ॥ ३ ॥
ऊर्ध्वस्फुटाब्रदलक करुणामृतेना—
कठ भृतो दशनदीधि[ति?]पु...
विश्वत्रयीगिरति संस्थित आशु भूया—
च्छीपार्श्वपूर्णकलशो मम सुमुखीन ॥ ४ ॥
श्रीगौतमः सूरिजिनेश्वरश्च श्रुतं च जैन श्रुतदेवता च ।
चतुष्कमेवं हृदयाङ्गणे स्वेनुत्का(?)मया सिद्धिकृते प्रपूर्य ।
आमूलचूलविलसत्सुवृत्तनरनायकम(स?)ह्य
सम्यक्त्वालंकार हृदलंकारं सता कुर्वे ॥ ६ ॥

62. त्रुटितपत्रसंग्रह. about 200 leaves. 16 × 2

63. अनुयोगद्वारव्याख्या. 6–137 leaves 17 × 2½ (मु.)

64. भाष्यत्रयवृत्ति (मु.), कल्पचूर्णिवृत्ति, आदि (त्रुटित). 15 × 2.

65. जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्ति (मु.) (त्रुटित). 17 × 2

66. व्याकरणपत्र (त्रुटित).

67. शिष्यहिता (विशेषावश्यकव्याख्या?) by हेमचन्द्र (त्रुटित) 14 × 2.

68. त्रुटितपत्र (No 1695.) जीर्ण.

69. त्रुटितपत्र (No 1696.) 17 × 2

70. त्रुटितपत्र (No 1697)

71 कातन्त्रवृत्तिपञ्जिका *of* त्रिलोचनदास

72 उत्तराध्ययनबृहद्वृत्ति (त्रुटित) by शान्तिसूरि 393 leaves 20 × 2½ (मु)

73 (1) सूयप्रज्ञप्तिवृत्ति 264 leaves अपूर्ण (मु)

(2) आवश्यकवृत्ति

(3) ओघवृत्ति (त्रुटित) 30 leaves 30 × 2½ (मु)

74 विशेषावश्यकवृत्ति by जिनभद्र 336 leaves 31½ × 2½

Beg —नतविबुधवधूना

75 व्यवहारवृत्ति (त्रुटित) leaves 2–341 32 × 2½

76 आवश्यक[लघु]वृत्ति (त्रुटित) 301 leaves 30 × 2½

77 अनेकार्थकौमुदी (प्रथमखण्ड) 336 leaves 18½ × 2

78 सुपार्श्वचरित्र(प्रा०) by लक्ष्मणगणि 343 leaves 31 × 2 (मु)

79 बृहत्कल्पवृत्ति (त्रुटित) upto षष्ठ उद्देश 282 leaves 38 × 2½

Col —कल्पटीकाया षष्ठ उद्देश समाप्त ।

80 पिण्डनिर्युक्तिवृत्ति (शिष्यहिता) 234 leaves त्रुटित अपूर्ण

Beg —नमामरेश्वरकिरीटनिविष्ट upto 646 th गाथा 33 × 2

81 विशेषावश्यक 4300 gāthās सू॰ वृ॰ 16½ × 2 very old (मु)

82 आवश्यकबृहद्वृत्ति (शिष्यहिता) प्रथमखण्ड by हरिभद्र leaves 390 32 × 2 (मु)

Col —स्वस्ति संवत् १४८९ वर्षे माघवदि २ भौमे खमतीर्थे पुस्तक लेखितोयो(?)। श्री खरतरगच्छे श्रीजिनराजसूरिपट्टे श्रीजिनभद्रसूरिविजयराज्ये सा० डूगरसुत वल्हिराज उदयराज सुश्रावकयो (काभ्या ?) निजपुण्यार्थं पुस्तक लेखापित ।

83 भट्टिकाव्यलघुटीका [by अनिरुद्ध] upto the 15th sarga 22nd stanza 179–115 leaves

इति भट्टिकाव्ये लघुटीकायामनिरुद्धपण्डितविरचिताया रावणवधाधिकारकाडे तृतीय परिच्छेद ।

Beg —अथेदानीमात्मनेपदमधिकृत्याह अगाध(इ)त त[ता] व्योम [स० ८ श्लो० १]

84 (1) प्रमाणमीमांसा 1–111 leaves 15 × 2 (अ मु)

Beg —अथ प्रमाणमीमासा । सम्यगर्थनिर्णय

End —समाप्तपरीक्षानाम प्रकरण

(2) परीक्षामुख [विवरण (प्रमेयकमलमार्तण्ड) by प्रभाचन्द्र] 112–119 leaves (मु)

End —नदताद्धारितकातरा जैनमतार्णव ।

(3) न्यायग्रन्थ 120–137 leaves

85 मुनिसुव्रतचरित्र by पद्मप्रभ 221 leaves 31 × 2

86 (1) योगशास्त्रस्वोपज्ञविवरण 119–312 leaves त्रुटित 32×2 (अ मु)

(2) आवश्यकवृत्ति (त्रुटित)

87 पचाशकलघुवृत्ति 265 leaves 12 × 2½

88 त्रिषष्टि (तृतीयपर्व) –140 leaves 10 × 2 (मु)

89. **साधुप्रतिमाप्रकरण** 5–100 leaves त्रुटित 36–1017 gâthâs

90. (1) **प्रश्नोत्तररत्नमालावृत्ति** [by **हेमप्रभ**]. paper ms.

Beg —चन्द्रादित्यमहौषधीमणितडिद्दीपादितेजस्विनो
येँ(ये)भावा. प्रकटप्रकाशपदवी नेतुं न शक्या: क्वचित् ।
दृश्यंते खलु तेपि निर्म्मलतमज्ञानेन यस्यानिशं
तस्मै श्रीपरमात्मने निरुपमत्रैलोक्यनेत्रे नमः ॥
कामदा कामदा काम कामाक्षी कामरूपिणी ।
कामधेनूपमा कं मे देयाद्देवी सरस्वती ॥
हीरकवद्दुर्भेया प्रश्नोत्तरभू (?) ततोपि भिद्यते ।
अत्यंतविशदवर्णा गुणगणरम्या महार्थविपया च ।
योग्या क्षमाधराणामनेकवर्णप्रभावयुता ॥

End:—श्रीजैनशासनाभोधिसमुल्लाससुधाकरा. ।
जज्ञिरे जगति ख्याता श्रीचंद्रप्रभसूरय ॥
धर्माधारतया सुदुश्चरतपश्चारित्रतेजस्तया
नानासूरिविनेयसेविततया तैस्तैर्गुणैर्विश्रुत ।
श्रीचंद्रप्रभसूरिपट्टतिलक(को ?) निर्ग्रंथचूडामणि-
र्जज्ञे श्रीजयसिंहभूपतिनुतः श्रीधर्मघोषप्रभु: ॥
-तदीयहस्तपद्मेन लब्धश्रीसूरिसपद ।
वभूवुर्जगमं तीर्थं श्रीयशोघोपसूरय: ॥ ९ ॥
आवर्जिते गुणगणैर्येपा गभीरिमादिभि. ।
समं(रूप)लक्ष्मीसरस्वत्यौ समायाता स्वर्ग(?)तले ॥ १० ॥
तेपां सपुण्यलावण्यरूपपाडित्यसपदा ।
स्वहस्तदीक्षितै शिष्यै श्रीहेमप्रभसूरिभि ॥ ११ ॥
भुवनश्रुतिरविसख्ये वर्पे हरिपालमंत्रिविज्ञप्तै ।
एपा चक्रे वृत्ति: प्रश्नोत्तररत्नमालाया: ॥ १२ ॥
कनकगिरिकनकदंडं धत्तम्वरमेघडंवर छत्रं ।
जगती जगतो यावत्(द्) वृत्तिरियं वर्तता तावत् ॥ १३ ॥
ग्रंथाग्र २१३४. After this follows a प्रशस्ति of 25 verses of which the last verse is
श्रीजिनेश्वरसूरीणा पादाभोजमधुव्रतैः ।
श्रीदेवमूर्त्युपाध्यायैर्निर्मितैषा प्रशस्तिका ॥

इति प्रश्नोत्तररत्नमालावृत्तिपु॰ साधु अभयचद्रलेखितायाः प्रशस्ति समाप्ता ।

(2) **न्यायवार्तिक** 2–155 leaves 12 × 2¼ (मु.)
On page 117 इत्युद्योतकार(करे ?) न्यायवार्तिके चतुर्थस्य प्रथममाह्निकं ।
and on page 146 उद्योतकरे न्यायवार्तिके पचमस्याद्यमाह्निक ।

91. **आवश्यकनिर्युक्तिवृत्ति.** 3–240 leaves अपूर्ण 31 × 2

92. **दुर्गसिंहवृत्ति.** 181 leaves त्रुटित 14½ × 1½ (मु.)

93. (1) **भाष्यवार्तिकटीका** [by **अनिरुद्ध**]. 1–117 leaves. 13 × 2.

Beg —स्वादेतत्प्रथमाध्याये प्रमाणादय पदार्था उद्दिष्टा यथोद्देश च सजातीयव्यावृत्ता लक्षणतोधिगतास्तत्किमपरमवशिष्यते येन (यदर्थे ?) द्वितीयाध्यायोयमारभ्यते ॥

End —पण्डितश्रीअनिरुद्धविरचिताया भाष्यवार्तिकटीकाविवरणपञ्जिकायां प्रथमोध्याय ।

(2) साख्यसप्ततिवृत्ति (माठरवृत्ति ?) 8–102 leaves 13 × 2

End —वृत्तिराचार्य स्येति साख्यसप्ततिवृत्ति समाप्ता ।

94 भगवती (सू) etc त्रुटित 32 × 2

95 (1) द्रव्यालकारवृत्ति (द्वितीयप्रकाश) [by रामचन्द्र & गुणचन्द्र] 1–113 leaves 13 × 2

Beg —एव तावद्द्रव्यचक्रमध्या(ध्या ?)जीवद्रव्य । स्वपरपरिणामसंपदां सकलद्रव्याणा मूर्धाभिषिक्तत्वेन प्रथम व्याख्यायाधुना तदत्यतोपकारक पुद्गलद्रव्य व्याख्यातु तल्लक्षणमुच्यते ।

End —रूप त सत्व(त्व)मथ वारिविदिविलुप्तमित्य यथा स्थितिमनीयत पुद्गलाना ।
तत्मा यदाचिदपि पुद्गलतामभी ना सद्योदयन्यदि भवतितमा कृतज्ञा ॥

इति श्रीरामचद्रगुणचद्रविरचितायां स्वोपज्ञद्रव्यालकारटीकाया द्वितीय पुद्गलप्रकाश समाप्त ।

(2) द्रव्यालकारवृत्ति (तृतीयप्रकाश) [by रामचन्द्र & गुणचन्द्र] 1–107 leaves 13 × 2 (80–82, 115–118 & 128 leaves missing)

Beg —प्रथमप्रकाशे तावदशेषद्रव्याणा प्रधानमात्मस्वरूपभेद प्रमाणप्रतिष्ठित (त) कृत म(त त)दनु द्वितीयप्रकाशे तदत्यतोपकारका पुद्गला । सप्रति पुनगतिस्थित्यवगाहदानेनोभयोप कारकाणां धर्मादीनामवसरलब्धत्वेपि स्वरूपत प्रमाणप्रतिष्ठिता क्रियते । अथाकपानीति अथ ध्वनिरधिकारार्थो मगलार्थो वा अस्ति प्रकाशेऽरूपाणि त्रीणि द्रव्याण्यधिक्रियते ।

End —पूर्वैयस्य गमुद्धृतिन विहिता धारे श्रुतोष्यायया
दाताभ्यां स समुद्धृत श्रुतनिध्योस्त(त्व)रो दुर्लभ ।
एन यूयमनतकायनिपुण गृहीत तत्त्वोविदा
स्वात्मप्यप्रतया यदीच्छत चिरं सकार्थसिद्धिं हृदि ॥
मध्य वाद्यागृमसनिधगाद्यार् भ्रांतवांथ
न्यायात्म्या यचनघटतायोर(य ?) सन्दर्भया ।
आप्राप्तीवास्तिमविकल्पक्रियेयो दिशं
कार्यार्थ यदि परमणा दृशतां ध्यातयतां ॥
नात्रे त्पदुमानता त त परस्पदापुद्गदया
नर्हीदुपुतीभिलाप यशमे नो वा कृत कदद ।
आवाम्यामयमारत दिशु कृपा द्रव्यप्रपञ्चम
सद्भातरनिर्मितायनवमब्रह्मप्रकाशिम ॥

इति श्रीरामचद्रगुणचद्रविरचितायां स्वोपज्ञद्रव्यालकारटीकायां तृतीयोऽदृश्यप्रकाश इति संवत् १२०२ सद्दिनेन लि खि

96 पदार्थधर्मसग्रहव्याख्या –111 leaves अपूर्ण 12 × 2 first & 107 leaves are missing
नमो ज्ञानदर्शन साद दर्शनश्रुतमिन ।
तत्सीवदमदृश्यत्पिदन्व मुनिभि ॥

द्रव्यपदार्थं व्याख्याय गुणाना निरूपणार्थमाह ।
रूपादिनामिको गुणाय सामान्यं ते
(१) रूपनिर्णय (२) गुणनिर्णय

97. शान्तिनाथचरित्र (प्राकृत) त्रुटित by **देवचंद्र.** 31 × 2

98. संग्रहणी(जिनभद्रीय)वृत्ति [by **शालिभद्र**]. $13\frac{1}{2}$ × 2.

Beg —केवलविमलज्ञानावलोकलोचनसुदृष्टार्थं ।
त्रिदशसुरेन्द्रवंदितमानम्य जिनं महावीर ।
वक्ष्यामि सग्रहण्या जिनभद्रगणिक्षमाश्रमणकृत ।

End —धारापद्रपुरीयगच्छनलिनीपंडैकचंद्रद्युति·
सूरि पंडितसर्व(मूर्ध)मंडनमणिः [श्रीशालिभद्राभिधः]
आसीत्तस्य विनेयतामुपगत. श्रीपूर्णभद्राह्वय—
स्तेषा शिष्यलवेन मदमतिना वृत्ति· कृतेयं स्फुटा ॥ १ ॥
एका[देशवर्षशतेनचाधिक]त्रिशताधि(र्द्धे)ष्वतीते ।
विक्रमतोऽचयदिमा सूरि श्रीशालिभद्राह्वयः ॥

सहस्रद्वितयसार्धकम् । पिण्डित श्लोक ग्रंथाग्र २५०० सपूर्ण

99. काव्यप्रकाशसंकेत (काव्यादर्श) by **भट्ट सोमेश्वर.**
upto गुण. कृतात्मेति 206 leaves. 12 × 2

Beg·—पदार्थकुमुदव्रातसमुन्मीलनचंद्रिका ।
वदे वाचं परिस्यंदजगदानंददायिनं ॥

100. प्रशमरतिव्याख्या. 1–201 leaves 15 × 2. **(मु.)**

Beg —प्रशमस्थितेन येनेय कृता वैराग्यपद्धति ।
[तस्मै वाचकमुख्याय नमो भूतार्थभाषिणे ॥]

101. निशीथचूर्णि. 315 leaves **अपूर्ण** 32 × 2.

Col —स. १५४९ ? वर्षे श्रीजिनसमुद्रसूरिविजयराज्ये महोपाध्याय—
श्रीकमलसंयमशिष्यश्रीमुनिमेरु उ(रु ?)पाध्यायैर्ग्रंथोयमधीयत ।

102. (1) **सम्मतिटीका (तत्त्वबोधविधायिनी).** (अ. मु.).
(2) [**उत्तराध्ययनटीका (सुखबोधा)** by **नेमिचंद्र?**].
235–454 leaves. 23 × 2

Col —इत्युत्तराध्ययनटीका[या] सुखबोधाया षट्त्रिंशमध्ययनं समाप्तं । सवत् १४९१ वर्षे श्रावणव० १३ रवौ श्रीस्तंभतीर्थे अविचलत्रिकालज्ञाज्ञापाल[न]पटुतरे विजयिनि श्रीमत्खरतरगच्छे श्रीजिनराज्ये. .साईयासहितेन श्रीसिद्धातकोगे श्रीउत्तराध्ययनलघुटीका सूत्रसहिता समाप्ता ।

103. क्षेत्रसमासटीका by **मलयगिरि.** 4–249 leaves 29 × 2

104. कातंत्रवृत्तिविवरणपंजिका by **त्रिलोचनदास.** 196 leaves 14 × 2

Col —स० १४११ वर्षे पौषवदि ७ सोमे अद्येह श्रीमदणहिल्लपुरपत्तने खरतरगच्छीयभट्टारिकश्रीजिनचद्रसूरिशिष्येण प० सोमकीर्तिगणिना आत्मावबोधनार्थं वृत्तित्रितयपंजिका लिखापिता लिखितं प० महियाकेन ॥ यादृश पु०

---

105 तपयोगाष्टक (त्रु) 54–122 leaves 8 × 2

106 हेयोपादेया (उपदेशमालावृत्ति) 274 leaves 25 × 2 (मु)

107 नैषधटीका (साहित्यविद्याधरी) 1–4 खगर 5–218 leaves 15 × 2

108 दर्शनशुद्धिवृत्ति (त्रु) 3–250 leaves 32 × 2 (मु)

रूप्ये व मूल नगरे दुवार धासायपीढ

109 नंदिटीका by मलयगिरि ग्रंथाग्र ७७३२ 34 × 2 (मु)

Col —संवत् १४८८ वर्ष सम(?) पुरे पौषवदि १ दिने श्रीपार्श्वदेवजन्मकल्याणके श्रीखरतरगणाधिपे [श्री]जिनराजसूरिपट्टालंकारे प्रभुश्रीमज्जिनभद्रसूरिसूत्रावतारे श्रीनंदिवृत्तिपुस्तक स्वहस्तेन शोधितं पाठितं च श्रीश्रमणसंघेन वाच्यमानं चिरं नंदतु

110 त्रुटितपत्र

111 (1) प्रज्ञापना (मूल) 100–233 leaves } त्रुटित 32 × 2½ (मु)
(2) प्रज्ञापनावृत्ति 234–214 leaves }

112 धर्मोपदेशमाला प्राकृतटीका 19–330 leaves 30 × 2½

113 पन्नवणा(प्रज्ञापना)सूत्र 170 leaves complete 33 × 2½ (मु)

सं० १३८९ वर्षे

114 आचारांगवृत्ति (जीर्ण, त्रुटित) 30 × 2½ (मु)

115 ठाणांग (स्थानाङ्ग) वृत्ति by अभयदेव 10 333 leaves 34 × 2½ (मु)

116 (1) आवश्यकटिप्पन 85 leaves अपूर्ण (मु)

(2) आवश्यकटीका 2–133 leaves त्रुटित (मु)

(3) ज्ञाताविवरण 2–197 leaves (मु)

(4) विशेषावश्यक 8–107 leaves (मु)

117 (1) अनुयोगद्वारवृत्ति (अपूर्ण) 2–188 leaves 34 × 2½ (मु)

(2) उवासग(उपासक)दशाविवरण 143 leaves अपूर्ण (मु)

118 प्रज्ञापना[लघु]वृत्ति 368 leaves अपूर्ण 31 × 2½

119 आवश्यकनिर्युक्ति (1990 old number) 327 leaves त्रुटित 32 × 2½ (मु)

120 तत्त्वसंग्रह (मूल) 1–185 leaves अपूर्ण 16 × 2 Being printed see No 8

End —यथाकारधरोपेत सद्वृत्तप्रतिपादकं ।

द्दासुत न भव्याना विविधाभ्युदयावह ॥ ९४ ॥

सर्वानुशयसदोहप्रतिपक्षाभिधायकं ।

निर्वाणनगरद्वार

121 (1) धर्मबिन्दु (मूल) 1–64 leaves संपूर्ण (मु)

(2) पदार्थधर्मसंग्रहवृत्ति 1–83 leaves (मु)

(3) सरस्वतीस्तव 2 × 1

122 (1) शक्रस्तववृत्ति (नमुत्थुणटीका) by प्रद्युम्नसूरि? 1–130 leaves अपूर्ण

---

1 नन्दमवादिविवरण ?

Beg.—रागाद्यरातिनिजयाप्तजिनाभिधानं दैवाधिदैवमभिवंद्य निराकृताघं ।
तच्चैत्यवंदननियुक्तमशेषसूत्रं शक्त्यनुसारि विवृणोमि यथावबोधं ॥ १ ॥

(2) 2–50 leaves some work on चैत्यवंदन

123. नेमिचरित्र (त्रिषष्टि). 251 leaves. 20 × 2. अपूर्ण (मु.)

124. नैषध (मूल). $13\frac{1}{2}$ × 2. (मु.)

Colophon. संवत् १३७८ श्रीश्रीमालकुलोत्तंसश्रीजिनशासनप्रभावनाकरणप्रवीणेन सा॰ देदापुत्ररत्नेन सा॰ आनाश्रुश्रावकेण सत्पुत्र उदारचरित्र सा॰राजदेव सा॰छज्जल सा॰जयंतसिंह सा॰ अश्वराजप्रमुखपरिवारपरिवृतेन युगप्रवरागमश्रीजिनकुशलसूरिसुगुरुपदेशेन नैषधसूत्रपुस्तिका मूल्येन गृहीता ।

125. अनेकार्थकैरवकौमुदी. 201 leaves. 16 × $1\frac{1}{2}$.

126. ऋषिमण्डल (भक्तिभर॰) वृत्ति. 199 leaves. 18 × 2.

Beg.—अर्हल्लक्ष्मी स्तुम श्रेष्ठपरमेष्ठिपदप्रदा ।
यत्पुर किंकरायते सुरासुरनरश्रिय. ॥
गुणालय. कलज्ञानभृत प्रतिहतकुग ।
उल्लासितमहानाभिजन्मान्येपि श्रिये जिनाः ॥
सभूय सकलै करपपादैरिव कल्पित ।
युगादिजिनकल्पद्रुर्लोकोत्तरफलप्रद. ॥
जयंति शातिनाथस्य क्रमप्रेंखन्नखार्चिष ।
विश्वविश्वविपद्घाततातिशातिकहेतव. ॥

End —संवत् १३८० आषाढशुदि ५ भोमे ।

127. ठाणांग,पन्नवणा(स्थानांग, प्रज्ञापना)आदि त्रुटित. (मु.)

128. प्रज्ञापनावृत्ति (त्रुटित). 267 leaves. (मु.)

129. बृहत्कल्पवृत्ति (त्रुटित). 88–280 leaves. 37 × $2\frac{1}{2}$

130. (1) धर्मोत्तर(न्यायविन्दुटीका)टिप्पन by मल्लवादी. ग्र १३०० $13\frac{1}{2}$ × $1\frac{1}{2}$

Beg —प्रणिपत्य जिना .. ..
न्यायविंदुटीकाया. क्रियते टिप्पनक मया ॥ १ ॥

(2) हैमलघुवृत्ति. leaves 1–91. (मु)

Beg:—आ तुमोत्यादिः कृत् [५।१।१]
upto the end of the 8th Adhyâya ग्रं. १६७८
संवत् १२०६ आषाढवदि ५ सोमे

131. विलासवइकहा. 206 leaves $13\frac{1}{2}$ × $2\frac{1}{2}$.

Beg —बहुरयणमणोहरु निम्मलपयहरु सगुणु सुवन्नाहिट्ठियउ ।
ज(भ?)ण कस्स न सोहइ नयणु मोहइ कव्वहारु कंठट्ठियउ ॥
पढम पणमेप्पु(वि ?)णु उसहसामि पुणु अजिउ वि विनि(णि ?)ज्जियभउ थुणामि ।
संभवु भावेविणु भवविणासणु वंदिवि अभिनंदणु गुणनिधाणु ।

End —वह विलासवइ एह समाणिय नियबुद्धिहि म(मइ ?) जारिम जाणिय ।
एह वह निसुणेविणु साह सुणेविणु सयल्पमायइ परिहरहु ॥
असुहह मणु खचहु जिणवरु अचहु साहारणु वि(थि?)रमणु व(ध?)रहु ।

इइ(य?) विलासवइ(इ)कहाए एगारसमा संधी समत्ता । समत्ता विलासवइ(इ)कहा
The portion of the author's prasasti is incomplete on page 206

132 (1) दशवैकालिकटीका (सचित्र) by तिलकाचार्य 186 leaves
(2) सग्रहणीवृत्ति by देवभद्रसूरि 187–275 leaves (मु)
(3) कल्पटिप्पन by पृथ्वीचद्र 276–338 leaves
Col —ऐरावयजाशालाया लिखित ।

133 अगविद्या 241 leaves 34 × 2½ प्रयाग्र ९०००

Col —सवत् १४८८वर्ष वैशाखसुदि ३ अद्येह श्रीस्तभतीर्थ खरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिविजयराज्ये परिक्षिगूजरसुतपरिक्षिधरणाकेन अगविद्यापुस्तक लिखापित ।

134 उपदेशमालावृत्ति (दोघट्टी) by रत्नप्रभसूरि 318 leaves 27 × 2½

135 (1) ओघनियुक्ति 2–36 leaves 30 × 2 (मु)
(2) ओघनियुक्तिवृत्ति 32–164 leaves (मु)
Col —सवत् १४८७वर्ष श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनराजसूरिपट्टालकारश्रीगच्छनायकश्रीजिनभद्रसूरिसुगुरूणामादेशेन पुस्तकमेतल्लिखित शोधित च । लिखापित साह धरणाकेन सुत साइयासहितेन ।

136 जीतकल्पभाष्य (?) 50–330 leaves त्रुटित 32 × 2½ प्राकृत क्वचित्सस्कृत
137 भगवती (मूल) 255 leaves त्रुटित (मु)
138 (1) नेमिचरित (भवभावनावृत्त्यन्तर्गत) by मलधारिहेमचद्र
1–255 leaves 32 × 2½

Beg —अज्ज वि जस्स पवत्तइ धम्मो नाह य भरहवासम्मि ।
॥ पढमजिणवर पणति(पणि?)वयामि निह्म्मियदुरिओह ॥

Col —इति नयमवप्रतिबद्ध श्रीनेमिजिनचरिताख्यान समाप्त ।
सवत् १२४५ वर्षे चैत्रसुदि १४ रवा चरितमिद लिखित

(2) जिण(न)दत्ताख्यान [by सुमतिगणि] 265–294 (right) leaves
Beg —जयउ विणिज्जियदुज्जयदुरतकदप्पदप्पमाहप्प ।
दुट्ठकम्मदोघट्टकेसरी जिणवरो वीरो ॥

End —आसी असेसमेइणिवलयसयलभमतकित्तिपब्भारा ।
सिरिनमिचदसूरी पाडिच्छयगच्छकप्पदुमो ॥
चदो व्व अमलमुत्ती सूरो इव सत्तवो(वा ?)इसपन्नो ।
सिंधु व्व निविहरयणोवसोहिओ नीरसहिओ य ॥
जो सो उत्तमगुणरयणविउलनिहोसकोसभूएहिं ।
सिरसव्वदेवसूरिहि इा (हिं ठा ?)विओ उत्तमपयम्मि ॥

तस्स विणेएण इमं वहुभव्वविवोहकरणतिसिएण ।
सुमइगणिणा विरइय जिणयत्तमहारिसीचरियं ॥
जाव जिणवीरतित्थं वित्थरउ इम पि ताव भरहम्मि ।
उप्पायउ सुयणाण आणंदं वीरवयण व ॥
इमं चरियं पुन्नं जमुवज्जियं मए किंपि ।
वहुपुन्नपावमुक्का सोयारगणा तउ(ओ?) हुंतु ॥
जिणदत्ताख्यानकं समाप्तं । ग्र ७५०.

सवत् १२४६ वर्षे श्रावणवदि ६ गुरावद्येह श्रीमदणहिल्लपाटके श्रावकरावदेवेन निजपितृभ्यः श्रेयोर्थं श्रीमदरिष्टनेमिचरित जिनदत्तकथासमं लिखापितं पुस्तकं ।

139. धातुपारायणवृत्ति by हेमचंद्र 181 leaves. (मु.)

140. (1) गीताभाष्य by शंकराचार्य. 130 leaves संपूर्ण. (मु.)

(2) इष्टसिद्धि [by विमुक्तात्माचार्य]. 1–89 leaves अपूर्ण.

Beg:—यानुभूतिरजामेया नत्वा(नन्ता ?)त्मानन्दविग्रहा ।
महदादिजगन्मायाचित्रभित्तिन्नमामि तान्(म्) ॥
इष्टानिष्टाप्तिहानीच्छास्तत्सिद्धिर्यद्दृशा श्रुते ।
त मा नत्वेष्टसिद्ध्यर्थं विवृणोम्यात्मसन्दृशे ॥

At p. 82. श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाव्ययात्मपूज्यपादशिष्यविमुक्तात्माचार्यस्य कृताविष्टसिद्धौ प्रथमाध्यायस्समाप्त. ।

141. भगवतीवृत्ति (द्वितीयखंड). 1–244 leaves. From the 9th S'ataka till end. (मु.)

Col —संवत् ११९४ श्रावणसुदि ६ शुक्रे लिखितं च लेखकवंदिराजेन ।

142. नैषधटीका (साहित्यविद्याधरी) by विद्याधर. 377 leaves. Upto the end of the 12th Canto

143. (1) ओघनिर्युक्ति. leaves 1–7. (मु.)

(2) दशवैकालिकवृत्ति (हारिभद्री). leaves 12–212. (मु.)

Col —सवत् । दोषारुचि चंद्रकुलं प्रजनितबहुलक्षपापहरणत्वे ।
यच्चरिते सद्भासा ततन्यति महातपो हित सकलं ॥
तस्मिन्बभूव भुवनत्रयगीतकीर्त्ति. श्रीमान् कृती सुकृतवान्मुनिचंद्रसूरि ।
यस्याद्भुतैकचरितावुनिवेर्गुणाना सद्ध्यानजातपरिमा गुरुणापि कर्तुः ॥
सूरिश्रीमानदेवाभिधानस्तच्छिष्योभूद्भूपणं भूरमण्या. ।
वद्धस्पर्धा यद्गुणा. कीर्त्तिवध्वा सो ऽद्दगूर्वी(?) स्वकौतुकेन ॥
शिष्यस्तस्याजनि वहुमत श्रीयशोदेवसूरिर्यस्याश्चर्या गुरुगुणगणा प्रत्यह वृद्धिभाज. ।
ब्रह्माडातर्निजनिवसनस्थानसम्बाधभीत्या शके श्रेमुस्त्रिभुवनमदो वीक्षितु सर्वदैव ॥
नागपालसुत श्रीमान् श्रीवराख्योभवद्वणिक् ।
जगदानन्दनस्तस्याभूदानन्दाभिध सुत ॥
स इद लेखयामास दशवैकालिकाभिध ।
पुस्तकं सूरये तस्मै श्रीमते शुद्धमानस. ॥ २ ॥

144 (1) ओघनिर्युक्तिभाष्य 101 leaves
Col —सवत् १४९१ वर्षे श्रावणसुदि १ बुधे श्रीमति स्तम्भतीर्थे श्रीओघनियुक्तिभाष्य लिखित पुरोहितहरीयाकेन ।
(2) अनुयोगद्वारचूर्णि 1–69 leaves ग्र २२६८

145 ज्ञाताधर्मादिषडगविवरण 1–375 leaves
Col —यस्योद्वक्त्रचद्रद्युतिभिरिह सुखेष्विदुकातेष्विवोच्चै
स ट्टेषु भव स श्रम नलमिषतोऽस्रवगवप्रव० ।
वादीन्द्राणा विवादेष्व[घ]निपतिगृहप्रागणानामयत्नात्
सिद्धयत्याक्षोभनश्रीन्निनपतियतिप यस्य न स्यात्सुदेऽसौ ॥ ५ ॥

146 पृथ्वीचद्रचरित्र (प्रा) by शातिसूरि 1–260 leaves ग्र ७५००

Col —सवत् १२२५ वष पौषसुदि ५ शनौ अयेह श्रीमदणहिलपाटके समस्तराजावली विराजितमहाराजाधिराजपरमेश्वरभट्टारकउमापतिवरलब्धप्रसादप्रौढप्रतापनिजभुजविक्रमरणांगणविनिर्जितसाकुमरीभूपालश्रीमत्कुमारपालदेवकल्याणविजयराज्ये तत्पादपद्मोपजीविनि महामात्यश्रीकुमरसीहे श्रीकरणादिके समस्तमुद्राव्यापारा परिपथयति सति ।

147 शतकचूर्णि 147 leaves ग्र २२००
Beg —सिद्धो सिद्धु(द्धु?)यधम्मो सद्धम्मपणायगो तिजगनाहो ।

148 प्रमालक्षण 272 leaves (मु)
Col —सवत् १२०१ माहवदि ८ बृहस्पति लिखितेति ।

149 शतकचूर्णि 173 leaves Same as no 147
Col —सवत् ११९६ श्रावणवदि ९ गुरौ लिखित पारि देवराजेन ।

150 (1) पट्टावलि etc 43 works (722 to 762) 126 leaves
Col —सवत् ११९५ वर्षे
(2) खरतरपट्टावली by जिण(न)चद्र 1–4 leaves 40 gâthâs
Col —सवत् ११७१ वर्षे पत्तनमहानगरे श्रीजयसिंहदेवविजयिराज्ये श्रीखरतरगच्छे योगीन्द्रयुगप्रधानवमतिवारिश्रीजिनदत्तसूरीणा शिष्येण ब्रह्मचद्रगणिना लिखिता ।

151 कातन्त्रवृत्तिदुर्गपदप्रबोध [by प्रबोधमूर्ति] 191 leaves
Col —इति श्रीजिनेश्वरसूरिशिष्यलेशप्रबोधमूर्तिगणिविरचिते वृत्तिदुर्गपदप्रबोधे कृत्सु षष्ठ पाद समाप्त । ग्र २४९१
विक्रमनृपतवर्षैष्टाविंशत्यधिके त्रयोदशशते । सपूर्ण शुच्यां प्रतिपदि राधेभिन्यां गुरौ वारे ॥

152 पउमचरिय [by विमलसूरि] 260 leaves (मु)
Col —स ११९८ कार्तिकवदि १३ महाराजाधिराजविजयराज्ये श्रीजयसिंघदेवे भृगुकच्छसमवस्थितेन लिखितेय विल्हणेन ।

153 सघाचारभाष्य 271 (?) leaves
End —सघाचारे चैत्यवदनाधिकार प्रथम समाप्त ।
स १३२९ वर्षे पौषवदि १२ भौमे अयेह पयरोडग्रामवास्तव्यगूर्जरभिन्नवाळज्ञातीय ठ चद्र सुत ठ० लक्ष्मणेन लिखित । इद पुस्तक पु तिलकश्रीधर्मघोषसूरिणा ।

154 ओघनिर्युक्तिटीका [by द्रोणाचार्य] 233 leaves (मु)

Beg —अर्हद्भ्यस्त्रिभुवनराजपूजितेभ्य. सिद्धेभ्य. सृतघनकर्मनिर्वंधनेभ्य ।
आचार्यश्रुतवरसर्वसंयतेभ्य. सिद्धयर्थी सततमहं नमस्करोमि ॥

End —एसा अणुग्गहत्था फुडवियडविसुद्धवंजणाइन्ना ।
एक्कारसहिं सएहिं एगुणवन्नेहिं संमत्ता ॥
ओघनिर्युक्तिटीका समाप्ता कृतिराचार्यद्रोणस्येति ।

155. (1) ओघनिर्युक्तिवृत्ति [by द्रोणाचार्य]. 234 leaves. $31\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)
(2) पाक्षिकसूत्रवृत्ति by यशोदेवसूरि. 1–89 leaves. (मु.)

156. भगवतीवृत्ति by अभयदेव. 397 leaves. $34 \times 2\frac{1}{2}$ (मु.)
Col:—संवत् १४८८ वर्षे मार्गशीर्षसुदि २ गुरुदिने श्रीमति स्तंभतीर्थे

157. विशेषावश्यकवृत्ति (द्वितीयखंड) by [मलधारि]हेमचंद्र.
325 leaves. $33 \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)
Col —व्यतीते विक्रमादष्टाष्टाब्धींदुमितवत्सरे ।
विशेषावश्यकव्याख्याया (?) खंडं लेखितं मुदा ॥ १ ॥

158. स्याद्वादरत्नाकरावतारिका. 261 leaves 16×2. (मु.)

Col·—संवत् १२२५ वर्षे कार्तिकसुदि ७ बुधे अद्येह वटपद्रके पंडितप्रभाकरगणिनात्मार्थे रत्नाकरावतारिकापुस्तकं लिखापितमिति ।

159. आवश्यकबृहद्वृत्ति by मलयगिरि. 324 leaves. $31\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Col —संवत् १४९१ वर्षे श्रावणसुदि ८ भौमे. श्रीमलयगिरिकृतश्रीआवश्यकबृहद्वृत्तिद्वितीयखंडपुस्तकं लिखितं ।

160. दशवैकालिकटीका by सुमतिगणि. $31\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.
Col —संवत् १४८८ मार्गसीरवदि २ गुरौ

161. व्यवहारवृत्ति by मलयगिरि. up to the 6th उद्देश $31\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.
Col —संवत् १४९० मार्गसु ५ पंचम्या तिथौ.

162. (1) प्रतिक्रमणसूत्रपदविवृति. 1–146 leaves.
(2) सावगधम्म. 146–152 leaves

163. काव्यप्रकाश. 178 leaves 18×2 (मु.)

Col:—कृती राजानकमम्मटालकयो. स. १२१५ अ(आ)श्विनसुदि १४ बुधे अद्येह श्रीमदन(ण)हिल्पाटके समस्तराजावलीविराजितमहाराजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकउमापतिवरलब्धप्रसादप्रौढप्रतापनिजभुजविक्रमरणांगणनिर्जितशाकंभरीभूपालश्रीकुमारपालदेवकल्याणविजयराज्ये पंडितलक्ष्मीधरेण पुस्तकं लिखापितं ।

164. न्यायकंदली. 239 leaves. 16×2. (मु.)

165. (1) लघुधर्मोत्तर (न्यायबिंदुटीका). 81 leaves. ग्रं. 1477. (मु.)
(2) चैत्यवंदनवृत्ति by हरिभद्र. (मु.)

166. (1) दर्शनशुद्धिप्रकरण by देवभद्र. 1–52 leaves. ग्रं 527. (मु.)
(2) यतिप्रतिक्रमणवृत्ति. 117 leaves त्रुटित.

167. विलासवइकहा [by साधारण]. 206 leaves. 20×2.

End —समत्ता विलासवइ(ई)[1]कहा।
वाणिज्जमूलकु(कु)ले कोडियगणविउलवइरसाहाए।
विमलम्मि य चदकुले वसमि य कव्वक्ताण ॥ १ ॥
सताणे रायसहसि(हासे)हरिसिरिवप्पम(हे)ट्टिसूरिस्स।
जसभद्दसूरिगच्छे महुरादेसे सिरोहाए ॥ २ ॥
आसि सिरिसतिसूरी तस्स पए आसि सूरिजसदेवो।
सिरिसिद्धसेणसूरी तस्स वि सीसो जडमइओ (ई सो)[1] ॥ ३ ॥
साहारणोत्ति नाम सुपसिद्धो अत्थि पुव्वनामेण।
थुइयोत्ता बहुभेया जस्स पढिज्जति देसेसु ॥ ४ ॥
सिरिभिल्लमालकुलमयण[चद]गोवइरिसिहरनिरयस्स।
वयणेण साहुलच्छीहरस्स रइया कहा तेण ॥ ५ ॥
समराइच्चकहाओ उद्धरिया सुइ(दं)स^घिव^येण।
कोऊहलेण एसा पसण्णवयणा विलासवइ(ई)[1] ॥ ६ ॥
एक्कारसहिं सएहिं [गएहिं] तेवीसवरिसअहिएहिं।
पोसचउद्दसिसोमे सिद्धा धधुक्कयपुरंमि ॥ ७ ॥
एसा य गणिज्जती पाये(ऐ)णाणुट्ठभेण छदेण।
सपुण्णाइ जाया छत्तीससयाइ सीसाइ ॥ ८ ॥
ज चरियाओ अहिय किपि इह कप्पिय मए रइय।
पडिबोहणकारणेहि(ण) खमियव्व मज्झ सुयणेहिं ॥ ९ ॥
जयइ तियसिंदसुदरिवदियपयपक्या कयारूला।
सुहयणविदिन्नवाणी सरस्सइ सयलसुहखाणी ॥ १० ॥

168 (1) विचार 25–257 leaves
(2) श्रावकधर्म (?) 186–224 leaves
169 त्रुटितपत्रसग्रह
170 (1) चैत्यवदनचूर्णिविवरण [by यशोदेव] 1–63 leaves
End —वेयमुणिरुद्दसखे वरिसे विइक्कताए चुन्नीए।
विवरणमेय रइय सिरिमज्जसएवसूरीह ॥
(2) पञ्चक्खाणविवरण(सरूव ?) [by यशोदेव] 1–84 leaves
End —आवस्सयपञ्चासयपणवत्थुयविवरणाणुसारेण।
पच्चक्खाणसरूव भणिय जसएवसूरीहिं ॥
पचवसरगणना(णा ?)ए गथपमाण सयाणि चत्तारि।
नयणवसुरुद्दमाणे विक्कमनिववच्छरा ॥
(3) पाक्षिकप्रतिक्रमण(सूत्र ?)चूर्णि 1–26 leaves
171 दशवैकालिकटीका by हरिभद्र 171 leaves (मु)
172 व्यवहारचूर्णि 301 leaves ग्र १२००० 30 × 2
Col —सवत् १४९० वर्षे माघवदि ५ शुक्रे

1 C

173. **आवश्यकवृहद्वृत्ति (द्वितीयखंड)** by **हरिभद्र**. 310 leaves $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)

174. **त्रिषष्टिशलाकापुरुषचरित्र(गद्य)**. 161 (?) leaves. 16 × 2.

Beg.—देव स व स्वपदमायति नो ददातु यस्याग(स)योरसितकेशसटे चकास्तः ।
ऊरुस्थलाछनवृषस्य ययो· कलापौ दूर्वावणद्वितयसंभ्रममादधाते ॥
श्रीहेमसूरेर्मुनिवृंदवृंदारकस्य तस्यास्तु नतिर्मदीया ।
यद्ग्रंथसिद्धाजनसज्जवोधचक्षुर्भिरीक्षेत जनोखिलार्थान् ॥
व्युत्पत्तिमत· सरसा सहस्र पूर्वं· कृता सति महाप्रवंधा ।
स्त्रीवालवोधार्थमहं शलाकापुसा त्रिपष्टे च (ष्टेश्च)रितानि वच्मि ॥

End.—विद्योतते हृदयवेश्मनि यस्य दीप्र· श्रीशातिनाथसुचरित्रमणिप्रदीप ।
तद्दर्शनस्य महिमा प्रसरन्कदापि व्यालुप्यते न खलु मोहमहाधकारे ॥

175. **उवएसमालादिप्रकरणपुस्तिका**. 204 leaves. 17 × 2. (मु.)

176. **पंचग्रंथी (वुद्धिसागरव्याकरण ?)**.[1]

Beg.—पर (सिद्धं) [जिनं सर्व्वविदं] निरंजन सर्वायमीशं कमलालयं गुरुं ।
नत्वा प्रवद्मो लघुपूर्णपद्यवा[कृ]च्छब्दलक्ष्माऽवुधवुद्धिवृद्धये ॥
....

End:—पंचग्रंथ्या संस्कृताधिकार [इत्यर्थः][1]
श्रीवुद्धिसागराचार्योनुग्राह्योऽभवदेतयोः ।
पंचग्रंथी स चाकार्षीज्जगद्धितविधित्सया ॥ ८ ॥
अंभोनिधि समवगाह्य समाप लक्ष्मी चेद्वामनोपि पृथिवी च पदत्रयेण ।
श्रीवुद्धिसागरममुं त्ववगाह्य कोटयौ(द्यो) व्याप्नोति तेन जगतोपि पदद्वयेन ॥
श्रीविक्रमादित्यनरेन्द्रकालात् साशीतिके याति समासहस्रे ।
सश्रीकजावालिपुरे तदाद्य दृव्धं मया सप्तसहस्रकल्पं ॥ ११ ॥

177. (1) **संग्रहणीवृत्ति [by शालिभद्र]**. 1–150 leaves.

Col.—संवत् १२०१ माघवदि १४ भौमे विजयचंद्रगणियोग्या लिखितेति ।

(2) **उवएसपद** by **हरिभद्र**. 1–113 leaves. 13 × 2 (मु.)

Col.—सवत् १३५४ वर्षे का० वुधे अद्येह श्रीपत्तने गूर्जरज्ञातीयश्रावकमहंदेवाउठ (सुत ?)मालदेवेन श्रीखरतरगच्छे स्वगुरुप्रभुश्रीजिनचंद्रसूरिपादाना तपस्विना पठनाय धर्मोपदेश-शास्त्रपुस्तिका पादौ प्रणम्य विधिना समर्पिता ।

178. **कर्मप्रकृतिचूर्णिविशेषवृत्ति**. 104 leaves. 16 × 2.

Beg.—कर्मप्रकृतिरनेकैस्तैस्तै संगृह्य पुष्कलोपायै· ।
जगदे जगदेकहिताय तं वीरमभिवन्द्य ॥ १ ॥
कर्मप्रकृतिप्राभृतसंग्रहणीचूर्णीपदविपर्यं ।
टिप्पनकमहं विदधे यथाववोधं क्वचित्किंचित् ॥ २ ॥

179. **अनेकार्थकैरवकौमुदी**. 134 leaves. 13 × 2.

Begins with the 4th Kânda.

---

1 H.

End —A pras'astı of 17 verses

अभिधानकोशमेतद(म)नेकार्थ लिख्ये प्रभो ।

दृष्टिवसुसूरसख्ये विक्रमभूपवत्सरे ॥

180 समरादित्यचरित्र(समराइच्चकहा) by हरिभद्र 307 leaves

27½ × 2½ (मु)

Col —स० १२५० वर्ष लिखित ग्र १००००

181 त्रिषष्टि (एकादशपर्व वीरचरित्र) 309 leaves 31 × 2½ (मु)

On the board इद पुस्तक सस्कृतप्रधानाक्षरं म १३८६६ उद्देशेन स रत्नसिंहेन सपरिवारेण मूल्येन गृहीत्वा श्रीखरतरगच्छे श्रीतरुणप्रभसूरिभ्य प्रादायि ।

सवत् १३१९ वर्ष माघवदि १० शुक्रे ८० निम्नसिंहेन पुस्तकमिद लिखितमिति ।

Then follows a pras'astı of 8 verses

द्वियुग्माक्षी दुसख्याने वर्ष श्रीसघमध्यत ।

व्याख्यानयच्च त [ ]श्रीमहेन्द्रसूरिभि ॥

सवत् १३४३ आषाढसुदि १ साधुवरदेवसुतेन सकलदिग्वलयविख्यातावदातकीर्तिकौमुदीविनिर्जितसाम(¹)चन्द्रसाधुश्रीचन्द्रभ्राता अमलगुणगणरत्नरोहणेन साधुमहणश्रावकेण स्वेन श्रीयुगादिदेवचरित्रादिपुस्तक गृहीत्वा श्रीजिनचन्द्रसूरिसुगुरुभ्य प्रदत्त व्याख्यानाय ।

182 भगवती (मूल) 348 leaves 30½ × 2½ (मु)

Col —सवत् १२३१ वर्षे वैशाखवदि एकादश्यां गुरौ अपराह्ने लेखकवणचन्द्रेण लेखितेति ।

183 सवेगरगशाला 347 leaves 28½ × 2½

Col —इति श्रीजिनचन्द्रसूरिकृता तद्विनेयश्रीप्रसन्नचन्द्राचार्यसमभ्यर्थितगुणचन्द्रगणिप्रतिसंस्कृ (सस्कृ ²)ता जिनवल्लभगणिना [?] सशोधिता सवेगरगशालाभिधानाराधना समाप्ता ।

संवत् १२०७ वर्षे ज्येष्ठसुदि १० गुरौ अद्येह श्रीवटपद्रके दड०श्रीवोसरिप्रतिपत्तौ सवेगरंगशालापुस्तक लिखितमिति ।

Then follows a pras'asti of 27 verses

184 (1) शतकचूर्णि 1–175 leaves

Beg —सिद्धो सिद्धयकम्मो

Col —सवत् ११७१ वर्षे कार्तिकवदि ८ रवौ

(2) कर्मस्तवटीका 1–50 leaves (मु)

End —गोविंदगणिकृता कर्मस्तवटीका समाप्ता ।

185 सामाचारी by तिलकाचार्य 187 leaves 10 × 2

Beg —प्रणिपत्य श्रीवीरं वक्ष्ये सौम्येन गणभृता ज्ञातु ।

सामाचारीं सम्यग्दर्शनमुख्यादिविविधरूपा ॥ १ ॥

End —आरेण अक्खरविसयकालाणुसाउ(ओ) नत्थि अन्नाण ।

पन्नावणवयमारोवण [वि]पच्छित्तदाणाइ ॥

इति श्रीतिलकाचार्यविरचिता स(सा)माचारी समाप्ता ।

1 दशमपर्व ? 2 H

Col·—संवत् १४०९ वर्षे पोषसुदि १० रवौ श्रीपूर्णिमापक्षीयप्रथमशाखीयश्री· सर्व्वाणंदसूरिपट्टे श्रीजयसमुद्रसूरिपट्टे श्रीगुणचंद्रसूरिपट्टे श्रीगुणप्रभसूरिशिष्यवीरचंद्रेण कावाग्रामे सामाचारीपुस्तिका लिखिता ।

186. वार्तिकवृत्ति by शांत्याचार्य. 155 leaves. 12 × 2. (मु.)
Beg —हिताहितार्थसंप्राप्तित्यागयोर्यन्निबंधन ।

187. उत्तराध्ययनसुखबोधा (प्रथमखंड). $22\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (from 1st to 13th अध्ययन.)

188. काव्यकल्पलताविवेक. 385 leaves $22\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$
Beg —यत्पल्लवेन विवृतं दुर्बोधं मदबुद्धिभिश्चापि ।
क्रियते कल्पलताया तस्य विवेकोयमतिसुगम. ॥ सूर्यानक्रमसावितिः ।
End:—[इति] कल्पपल्लवशेषे कल्पलताविवेकेऽर्थालंकारनिर्णयो नाम चतुर्थ. परिच्छेदः । समाप्तः काव्य(कल्प ?)लताविवेकाभिधान· श्रीकल्पपल्लवशेषः ।
Col:—संवत् १२०५ श्रावणसुदि १४ शनौ ।

189. (1) लिंगानुशासनविवरण by हेमाचार्य. 1–103 leaves. $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. ग्र. २३८४.
(2) उणादिगणविवरण. 1–83 leaves. $25\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)

190. भगवतीवृत्ति (प्रथमखंड up to the 8th शतक) ग्र. ९४३८. (मु.)

191. (1) जंबूद्दीवपन्नत्ति (जम्बूद्वीपप्रज्ञप्ति). 1–164 leaves $25\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)
(2) " चूर्णि. 165–233 leaves $25\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Then follows a pras'asti of 14 verses

जज्ञु पट्टे तदीये विबुधपतिनता श्रीणितप्राणिजाता·
ज्ञानध्यानैकचित्ता जिनकुशलबुधाधीश्वरा शातचित्ता ।
चक्रुर्येषा मिषेण भुवमवनितले संयभाग्यादिवाप्तं
श्रीजंबूस्वामिमुख्यो युगवरनिचय स्वोदयं सर्वलब्ध्या ॥ ११ ॥
श्रुत्वेत्याख्या गुरुवचनरतो राजसिंहोत्र साधु—
जंबूप्रज्ञप्तिसज्ञस्य बहुश्रुमकृते तातमात्रोरिदानीं ।
पुस्तश्रीसत्रशाला शिवसुखजनिका व्यंजनाख्या विशाला
सोदर्यागोत्ययुक्तो व्यरचयत मुदा लेखयन्नव्यपुस्तान् ॥ १३ ॥

192. (1) अनुयोगद्वार. 1–65 leaves $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)
(2) अनुयोगद्वारटीका by हरिभद्र. 67–163 leaves.

193. (1) बृहत्कल्पपीठिका by मलयगिरि. 207 leaves ग्रं. ४६००.
Col —संवत् १२७८ वर्षे मार्गशुदि ९ दिने समाप्तम् ।
(2) बृहत्कल्पवृत्ति (1 खण्ड) by क्षेमकीर्ति. ग्र. १५४००.
Beg —श्रीमलयगिरिप्रभवो या कर्तुमुपाक्रमंत मतिमंत. ।
सा कल्पशास्त्रटीका मयानुसधीयते स्थविरा ॥

194. द्व्याश्रय (सवृत्ति) वृत्ति by अभयतिलक. 300 leaves. $21\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.) (from 6th to 12th सर्ग).

195 अनेकार्थवैरवकौमुदी (तृतीयकाण्ड) 239 leaves 18 x 2

196 द्व्याश्रय (सवृत्ति 14–20 cantos) 273 leaves

197 सर्वसिद्धान्तविषमपदपर्याय ग्र २२६४ 12 x 2

Col —संवत् १४९१ वर्षे [illegible] १ गुरु श्रीस्तम्भतीर्थे श्रीखरतरगच्छे श्रीजिन-राजसूरिपट्टे श्रीजिनभद्रसूरीश्वराणामुपदेशेन [illegible] [illegible] [illegible] श्रीजिन [illegible] सर्वसिद्धान्तविषमपदपर्यायपुस्तकं लिखापितं ।

198 (1) शिशुपालवधकाव्य 1–156 leaves 16 x 2. (मु)

(2) वृन्दावनयमक
(3) मधुवर्णन by बैलि [illegible] ६६ } 1–18 leaves
(4) विरहिणीप्रलाप by बैलि

(5) घटखर्पर

Col —संवत् ११४३ वैशाखसुदि ६ सोमे [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] श्रीजिनचन्द्राचार्यशिष्येण पुस्तिका पुस्तकं लिखिता ।

199 आराधनाकुलकादिप्रकरणपुस्तिका 155 leaves 13 x 1½

200 (1) दर्म्मोत्सवमर्दन 1–20 leaves (मु)

(2) वस्तुपालप्रशस्ति
(3) वस्तुपालस्तुतिकाव्य } 1–16 leaves (मु)

Col—संवत् १२८६

201 नदीसूत्रपदव्याख्या by श्रीचन्द्रसूरि ग्र ३३००

End—संवत् १२२६ वर्षे [illegible] सुदि ३ सोमे [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] लिखिता । [illegible] श्रीजिनभद्रसूरिभिः

202. [illegible] by श्रीहर्ष 261 leaves 14 x 2. (मु)

Col —संवत् १२९१ वर्षे [illegible] ७ बुधे पुस्तिका लिखिता ।

203 प्रत्येकबुद्धचरित्र by [illegible] in 17 cantos. 270 leaves. 16 x 2

Beg —[illegible]

[illegible] ॥ १ ॥

Another [illegible] of 35 verses and another donor's [illegible] of 17 verses

204 [illegible] ([illegible]) 29(81)? leaves 15 x 2 (मु)

B[illegible] —[illegible] up to [illegible] pada

205 [illegible] ([illegible]) [illegible] leaves [illegible] x [illegible] (मु)

206 [illegible] by [illegible] [illegible] leaves [illegible] x 2½

Col—संवत् [illegible] वर्षे [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] लिखिता ।

207 [illegible] ([illegible]) [illegible] x [illegible]

Col —[illegible] ।

208. **निशीथभाष्य.** 214 leaves. $26\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

209. **सूर्यप्रज्ञप्तिवृत्ति** by **मलयगिरि.** ग्र. ९१२५. 310 leaves. $26\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ **(मु.)**

Col:—संवत् १४८९ वर्षे भाद्रपदशुदिषष्ठीशुक्रे श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिविजयराज्ये परिक्षिगूजरसुतपरीक्षिधरणाकेन श्रीसूर्यप्रज्ञप्तिपुस्तकं लिखापितं ।

210. **वासुपूज्यचरित्र** by **विजयसिंहशिष्यवर्धमानसूरि.** 359 leaves. $23\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. **(मु)**

Col:—सवत् १३२७ वर्षे अ(आ)श्विनवदि १० बुधे श्रीमदर्जुनदेवकल्याणविजयराज्ये श्रीवासुपूज्यचरितं लिखितं ।

211. (1) **अलंकारदर्पण.** 1–13 leaves.

Beg:—सुंदरपअविण्णासं विमलालंकाररेहिअसरीरं ।
सुह(य?)देविअं च कव्वं पणविअ पवरवण्णड्ढं ॥ १ ॥
सव्वाइं कव्वाइं सव्वाइं जेण होंति भव्वाइं ।
तमलंकारं भणिमोलकारं कुकविकव्वाण ॥ २ ॥
अच्चन्तसुंदरंपि हु निरलंकारं जगम्मि कीरन्तं ।
कामिणिमुहं व कव्वं होइ पसण्णं पि विच्छायं ॥ ४ ॥
ता जाणिऊण णिउणं लक्खिज्जह बहुविहमलंकारं ।
जेहं अलंकरिआहं बहु मण्णिजंति कव्वाइं ॥
उवमालक्खणं ४०

End.—जं सेविऊण असेषा(सेसा)ग होन्ति समग्ग आधिणो कव्वे ।
तेण विअब्भो भावो एसो चेअ दट्ठव्वो ॥
इति अलंकारदर्पणं १३४.

(2) **काव्यादर्श** by **दंडी.** $12\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. **(मु.)**

Col·—सवत् ११६१ भाद्रपदे

(3) **उद्भटालंकारलघुवृत्ति.** 142 leaves.

212. **भट्टिकाव्य.** 144 leaves 11×2 **(मु.)**

End —वलभीवास्तव्यश्रीस्वामिसूनोर्भट्टिब्राह्मणस्य कृतौ रामकाव्यं समाप्तं ।

213. **संदेहविषौषधि** by **जिनप्रभ.** 201 leaves 11×2 **(मु.)**

214. **महावीरचरित्र(प्रा०)** by **नेमिचंद्र.** 61 leaves. 10×2 **(मु.)**

Col —सवत् ११६१ चैत्रवदि ११ सोमे

215. (1) **कातंत्रोत्तर (विद्यानंद)** by **विजयानंद.** up to कारकप्रकरण.

(2) [**सावगविहि** by **धनपाल.** **(मु.)**]

Beg:—जत्थ पुरे जिणभवणं.

216. **आवश्यकसूत्र.** 131 leaves $21\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ **(मु.)**

Col:—संवत् ११९६ पोषवदि ३ मंगलदिने महाराजाधिराजत्रैलोक्यगंडश्रीजयसिंघदेवविजयराज्ये लिहवेहेन लिखितं ।

217. **आवश्यकव्याख्या चैत्यवंदना (प्रतिक्रमणसूत्रपदविवृति).** 146 leaves. 10×2. ग्रं. १५५०

Beg.—[illegible](मनत)[illegible] ।
[illegible] ॥ १ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ २ ॥
End.—[[illegible]] [illegible] ।
[illegible] ॥

218 (1) दशवैकालिक 1–96 leaves 10×2 (मु)
(2) पाक्षिकसूत्र 97–112 leaves 10×2 (मु)
219 [illegible] [by [illegible]] 143 leaves 11×2
Col.—[illegible]
220 [illegible] by [illegible] 204 leaves 11×2
221 [पद्मोत्तिर्जीवित (काव्यानुसार) by [illegible]] 300 leaves 13×2
Beg.—[illegible] ।
[illegible] ॥
[illegible] ।
[illegible] ।
Text.—[illegible] ।
[illegible] ॥
[illegible](पुरुषं)[illegible] ।
[illegible] ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ३ ॥
at p. 25.
इति [illegible] ।
End.—[illegible] । [illegible]
[illegible]

222 (1) धातुपाठ 1–16 leaves.
(2) [illegible] 1–16 leaves.
Beg.—[illegible] ।
End.—[illegible] ।
(3) 1–24 leaves.
Beg.—[illegible]
End.—[illegible] ।
(4) [illegible] 1–16 leaves (मु)
Col.—[illegible] ।

223. (1) **कर्मस्तवटीका** by **गोविन्दगणि.** 1–106 leaves. **(मु.)**
(2) **कर्मविपाकटीका.** 1–111 leaves. 11 × 2. **(मु.)**

Beg·—रागादिवर्गहतार प्रणेतार सदागमे ।
प्रणौमि शिरसा देवं वीर श्रीजिनसत्तमं ॥ १ ॥

End.—कासहदीयगच्छे वंशे विद्यावरे समुत्पन्न· ।
सद्गुणविग्रहयुक्त सूरि· श्रीसुमतिविख्यात ॥
तस्यास्ति पादसेवी सुसाधुजनसेवितो विनीतश्च ।
धीमानुपधियुक्त सद्वृत्त· पंडितो वीर ॥
कर्मक्षयस्य हेतो त(तोस्त)स्यच्छिन्नी(?)मता विर्नातेन ।
मदनागश्रावकेणैषा लिखिता चारुपुस्तिका ॥

स० १२९५ वर्षे अद्येह श्रीमन्नलके समस्तराजावलीविराजितमहाराजाधिराजश्रीमज्जयतुग्निदेवकल्याणविजयराज्ये महाप्रधानपंच० श्रीधर्मदेवे सर्वमुद्राव्यापारान् परिपथयतीत्येवं काले प्रवर्तमाने श्रीऊपकेशवंशीय सा० आसापुत्रेण श्रीचित्रकूटवास्तव्येन चारित्रिचूडामणिश्रीजिनवल्लभसूरिसन्तानीयश्रीजिनेश्वरसूरिपदपंकजमधुकरेण श्रीशत्रुंजयोज्जयंतादितीर्थसार्थयात्राकारणसफलीकृतसघमनोरथेन सुगुरुदेपशश्रवणसजातश्रद्धातिरेकप्रारब्धनिद्धातादिसमस्तजैनशास्त्रोद्धारोपक्रमेण अद्य सा० सल्हाकेन भ्रातृदेदासहितेन कर्मस्तवकर्मविपाकपुस्तिका लेखिता प० धरणीधरमालाया पं० चाहडेन ।

224. आगमिकवस्तुविचारसार(षडशीति)वृत्ति. थैं ग्रा 12 × 2. **(मु.)**

End —मध्यस्थभावादचलप्रतिष्ठ· सुवर्णरूप सुमनोनिवास ।
अस्मिन्महामेरुरिवास्ति लोके श्रीमान्बृहद्गच्छ इति प्रसिद्धः ॥
तस्मिन्नभूदायतबाहुशाख कल्पद्रुमाभ प्रभुमानदेवः ।
यदीयवाचो विबुधै सुबोधा कर्णकृता नूतनमजरीवत् ॥
तस्मादुपाध्याय इहाजनिष्ट श्रीमान्मनस्वी जिनदेवनामा ।
गुरुक्रमाराधय(यि)तात्पबुद्धिस्तस्यास्ति शिष्यो हरिभद्रसूरि· ॥ ७ ॥
अणहिल्लपाटकपुरे श्रीमज्जयसिंहदेवनृपराज्ये ।
आशापुरवसत्या वृत्तिस्तेनेयमारचिता ॥ ८ ॥
वर्षे गतैकादशके द्वासप्तत्याधिके नभोमासे ।
सितपंचम्या सूर्ये समर्थिता वृत्तिकेयमिति ॥

सवत् ११७२ ग्रं. ८५०

225. खंडनखंडखाद्यटीका (शिष्यहितैषिणी). 181 leaves. 16 × 2.

Beg —नृत्तोद्दीप्तनिजागनारणरणन्मजीरसिंजारवात् etc
अथात आदेशो नेति नेत्यादि

End —येनोच्चै परमात्मबोधतरणे पथानमातन्वता
तुग मोहगिरि निरुद्धय चुलुकीचक्रे भवैकार्णव· ।
सच्चेत·पयसा प्रसत्तिकृदसौ चक्रे पदं खंडने
व्योम्नीवानुभवस्वरूपभगवानव्याजकुम्भोद्भव ॥

इति शिष्यहितैषिण्या खडनटीकाया चतुर्थ· परिच्छेद ॥ ग्र. ७०२५.

226. प्रबोधचंद्रोदयनाटक. 165 leaves 12 × 2 **(मु.)**

Col.—सवत् १३६१ वर्षे.........

227 गौडवह(ध)सारटीका 4–248 leaves 12 × 2

228 जवूचरित्र 326 leaves 12 × 2

Beg —नमिउ दुक्ख(ख?)तसमत्थसत्थसत्तभवजलहितारणसमत्थन -
पाए चक्खुसकुजिसलछिए निणवरिंदाण ॥ १ ॥

End —भव्वकुमोओहपडिवोहपचलो पावतिमिरनिद्दवणो ।
आसी ससि व सरलो सूरी पज्जुन्नवरनामो ॥
जो दसणनाणचारित्तसीलतवसजमेसु कुसलमहो(इ?)
जइयणगुणगणकलिओ मुत्तिधम्मो य अवयारओ ॥ ३ ॥
तस्स य पयमि जाओ आयारओ वीरभद्दनामो त्ति ।
परिचिंतियदिन्नफलो आसी सो कप्पतरुरो त्ति ॥
जस्स य सीसो पयडो पयडियमू(गू)डत्थपरमत्थो ।
दसणचारित्तधरो सूरिपज्जुन(न)नामो त्ति ।
अन्ने वि जस्स बहवे सीसा जइयणगुणेहिं परिकलिया।
सनाया धम्मरया सद्दसणनाणचरण ।(ड्ढा) ॥ ७ ॥
गुणपालणेण निट्ठेण साहुणा पवयणमत्तेण ।
सीसेण तस्स रइय चरियमिम जवुनामस्स ॥ ८ ॥

229 कुवलयमाला of दक्षिणचिह्न(उज्जोयण)सूरि 254 leaves 23 × 2½

Col —इति कुवलयमाला नाम सकीर्णकथा
सवत् ११३९ फागु(आसु)वदि १ रविदिने लिखितमिद पुस्तक ।

230 निशीथभाष्य 178 leaves 27 × 2 ग्र ७४ •

on board निशीथभाष्यपुस्तक श्रीजयसिंहाचार्याणा ।

231 मुनिसुव्रतचरित्र by पद्मप्रभ 157 leaves 31 × 2½

A. pras'asti of—
उदधिपवह्निक्षितिजे नृपविक्रमवत्सराङ्कते वर्ष ।
परिपूर्णमिद जात सद्गुरूणा प्रसादेन ॥

सवत् १२४३ आषाढसुदि १ साधुवरदवसुतदिग्वलयविख्यातकीर्तिकौमुदीविनिर्जित आ
च(?)चद्रसाधुदरचद्र भ्राता

232 नेमिनाथचरित्र[by हरिभद्र] 304 leaves 30 × 2

Beg —दुहविषयडियकरणआयारु दुहदसियधम्मनिहि दुहनमतपयविहयपावणु
दुहकमणाणदयरु दुहसुवसरयणप्पहावणु ।
मह सुहु वियरउ विमलगुणरासिनरहिरयणिंदु
पणयसुरासुरनरनियरकयथुइ रिसहजिणिंदु ॥ १ ॥
अह विसेसिण नमिरतइलोय सिरिवद्धमाणपहुहु पायपउमु पणमेवि जिणिंदह ।
तह गारस अगसुयपढमकइहि गोयमसुणिंदह ।
तयणु सुहम्मसामिमुणिनाहह भत्ति करेवि
अन्नेसिं पि महाकइहि पयपउमइ सुम्मरेवि ॥ २ ॥

- - नमिवि भत्तिए चलण जिणचदमुणिनाहसीसुत्ति मह विविहविमलगुणरयणभूरिहि ।
सारयससिविमलनसमरियधरह सिरिचदसूरिहि

End:—इति जयदेवच्छंदसि अष्टमोध्याय. समाप्त. ।

संवत् ११९० मार्ग सुदि १४ सोमे दिने श्रीसर्व्वदेवाचार्यशिष्यस्य देवचंद्रस्यार्थे पं. श्रीधरेण जयदेवच्छंद(दो)मूलसूत्रमलेखि ।

(2) जयदेवच्छंदोविवृति [by हर्षट]. 1–41 leaves.

Beg —शंकरं शाश्वतं सौरिं प्रणम्य विवृणोम्यहं ।
जयदेवानि सूत्राणि स्वरूपविधिना स्फुटं ॥

End —भट्टमुकुलकात्मजहर्षटविरचितायां जयदेवच्छंदोविवृतावष्टमोध्यायः ।
समाप्तं जयदेवछंदोविवरणं ॥

(3) कइसिट्ठ [by विरहाङ्क]. 46–89 leaves.

Beg —देइं सरस्सइं पणमिऊण गरुआकइ गयहत्थिं च ।
सब्भावलंछणं पिंगलं च अवलेवइण्हं च ॥ १ ॥
कामिणिकवोलपम्हपरितणुयबुद्धिविहवो त्ति ।
दइयाए साहइ समुच्चय विग्हलछणो वित्तजाईण ॥ २ ॥
जं जियलोए दुविहं मत्तावित्तं च वण्णवित्तं च ।
तस्स मए तुह लक्खणेण लक्खणं सीसइ नअगी ॥ ३ ॥

End —इअ कविसिट्ठवित्तजाइसमुच्चये छट्ठो निअमो समत्तो । कइसिट्ठछंदं समत्तं ।

(4) कइसिट्ठवृत्ति [by गोपाल]. 90–183 leaves.

Beg — ... रामाकांतिर्जितेल्लसहमान इवांजनेन ।
स्तन्यानि यत्रि(यस्त्रि)दशवैरिविलासिनीनां नेत्रोत्पलानि विदधेऽस्तु स वो हि... ॥
... . [का]लायनभरतकम्बलाश्वतरा ।
विरहाककविविरचितायाश्छंदोविचितिं करोम्यहं व्याख्यां ॥

End —चक्रपालात्मजगोपालविरचितायां कृतसिद्धविवृतौ षष्ठो नियम. ।
समाप्तेयं कइसिट्ठटीका कृतिर्भट्टचक्रपालसूनोर्गोपालस्य ।

(5) वृत्तरत्नाकर. 1–15 leaves. (मु.)

(6) छंदोनुशासन [by जयकीर्ति]. 1–28 leaves 12 × 2.

Beg —श्रीवर्धमानमानम्य च्छंदसां पूर्वमक्षरं ।
लक्ष्यलक्षणमावीक्ष्य वक्ष्ये छंदोनुशासनं ॥ १ ॥
छंद शास्त्रं वहित्रं तद्विविक्षो काव्यसागरं ।
छंदोभाग्वाङ्मयं सर्वं न किंचिच्छंदसो विना ॥ २ ॥

End —माडव्यपिंगलजनाश्रयसैतवाख्यश्रीपूज्यपादजयदेवबुधादिकानां ।
छंदांसि वीक्ष्य विविधानपि सत्प्रयोगान् छंदोनुशासनमिदं जयकीर्तिनोक्तं ॥
इति जयकीर्तिकृतौ छंदोनुशासनं. ... ...
संवत् ११९२ आषाढशुदि १० शनौ लिखितमिदमिति ।

239. मुनिसुव्रतचरित्र by पद्मप्रभ. 191 leaves. $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

End —तत्पदपद्मभ्रमरश्चक्रे पद्मप्रभश्चरितमेतत् ।
विक्रमतोऽतिक्रांते वेदग्रहरविमिते समये ॥

240. (1) बृहत्कल्प. 1–19 leaves ग्रं० ५००. $33\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

(2) बृहत्कल्पभाष्य. 1–202 leaves.

Beg —काऊण णमोक्कार कप्पववहाराण

Col —सवत् १४९० वर्षे मार्गशीर्षसुदि पचम्या तिथौ गुरुवासरे बृहत्कल्पपुस्तक लिखापित ।

241 चद्रप्रज्ञप्ति (मूल) 256 leaves $22\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

On boards paintings of श्रीजु(यु)गप्रधानागमश्रीमज्जिनदत्तसूरय । नरपति श्रीकुमारपालभक्तिरस्तु । पडितब्रह्मचद्र सहणपर अनग गुणसमुद्रसूरय ।

242 1-124 leaves 13x2

एव मिहात्र शब्द्यते यदशक्यानुष्ठानोपायोपदेशकृत्तदशक्यार्थकम् । यथा ज्वरहरतक्षकरत्नचूडालकारायोपदेशक वचन तादृश चेद शास्त्रमिति । तथाहि प्रमेयादीना तावत्पदार्थाना तत्व(त्त्व)ज्ञान प्रमाणतत्व(त्त्व)ज्ञानाधीन । सू० न तावदर्थ प्रतिपत्ति प्रवृत्तिहेतुरपि तु तद्विनिश्चय ।

name of न्यायमीमासा occurs

End —अल्पग्रहत्वात् परमाणुवियतीद्विधा घटबुद्धौ इव द्वैधा ।

संवत् १२०८ वशाखसुदि ३ बुधे ।

243 (1) जबुद्दीवपन्नत्ति (जम्बूद्वीपप्रज्ञप्ति) 1-101 leaves $29\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ (मु)

(2) निशीथ (मु०) 86-336 leaves

244 न्यायबिंदुवृत्ति (मु) }
न्यायावतारवृत्ति (मु) } 1-359 leaves 12×2
न्यायप्रवेशपञ्जिका }

Col —सवत् १४९० वर्षे मार्गशिरसुदि ३ रवौ श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनराजसूरिपट्टे श्रीजिनभद्रसूरिराज्ये परीक्षगूजरसुत प० धरणाकेन न्यायबिंदुसूत्रवृत्ति न्यायावतारसूत्रवृत्ति न्यायप्रवेशपञ्जिकापुस्तिका लिखापिता पुरोहितहरीयाकेन लिखिता ।

245 (1) महानिशीथचूर्णि (द्वितीयखड) 1-294 leaves $33\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

(2) महानिशीथ (मूल) 1-86 leaves

246 भवभावनावृत्ति 384 leaves ग्र ११०० $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

Prakrit pras'asti of 10 verses of donor and owner of मडाह (हृमाण) गच्छ

247 (1) उपदेशमालाविवरण(लघु)हेयोपादेया 1-48 leaves Inc (मु)

(2) प्राकृतव्याकरण (मु)

आदेश (?)

(3) योगानुशासन 1-72 leaves (मु)

Beg —अथ योगानुशासन । अथशब्दोऽधिकारार्थो योगानुशासन शास्त्रमधिकृत वेदितव्य । योग समाधि स च सार्वभौमश्चित्तस्य धर्म ।

End —समाप्त पातञ्जलयोगानुशासनभाष्य । कृतिरिय देवत परममहारकेलादि

248 प्रकरणपुस्तिका 1-8 leaves

(1) योटिकनिराकरण

(2) यतिनति (?)

Beg —कोटाकोटिबिलेमन्मद्रतेनरनम ।

End:—किचेदयणाइं वहुजणमहिगिहिव्व पुव्वसूरिहिं ।
प(ए)'थ णिदंसियाइं पयाइं इमंमि कालंमि ॥
सवत् १२१५ माघसुदि ८ वुधे ।

249. (1) संग्रहणी. 1-31 leaves 11 × 2. (मु.)
(2) वत्थुविभत्ति (विचारमुख) [by अमरचन्द्र].
Beg —निम्मलनाणपयासियवत्थुविभत्ति नमित्तु जिणवीरं ।
कि पि(चि) विभत्तिवियार वोच्छ वालाववोहत्थं ॥ १ ॥
[इंह विभयण विभत्ती भेयपभेया पयत्थगत्थस्स ।
ना छन्भेया भणिया पढ़्हिं निरिभद्दवाहूहि ॥ २ ॥]
End·—इय छन्भेयविभत्ति पवत्ति(वंचि)यं अमरचंदसूरीहिं ।
निसुणंताणं जायइ उम्मेसो नाणलेसस्स ॥
इति विचारमुखप्रकरणं समाप्तं ।
(3) शालिभद्रचरित्र (प्रा) 1-106 leaves.
(4) पुष्पमाला. 107-155 leaves (मु.)
Col.—सवत् १२२? पोषवदि.
(5) तपश्चरणभेदस्वरूप. 156-161 leaves
(6) त्रयोदशनवकारस्वरूपफलकुलक. 161-168 leaves. 14 × 2½.

250. प्रवचनसारोद्धार. 1-94 leaves 11 × 2. (मु.)

251. (1) कर्मस्तव.
(2) श्रावकप्रज्ञप्ति.
(3) आराधना.
(4) उपदेशमालादिप्रकरण.
} 1-161 leaves (मु.)

252. भगवतीवृत्ति by अभयदेव 435 leaves (मु.)
Col —संवत् १२७४ वर्षे प्रथमज्येष्ठवदि ७ शुक्रे प्रल्हादनपुरे भगवतीवृत्तिपुस्तकमलेखि।
Added later on ...कर्मसिंहपुत्रेण सातुसाकसुश्रावकेण निजपितृसा. पाहणसिंहपुण्यार्थं श्रीजिनपद्मसूरिसुगुरूपदेशेन श्रीभगवतीवृत्तिसिद्धातपुस्तकं सवत् १४०० वर्षे मोचायितं ।
Donor s pras'asty of 21 verses.
श्रीदेवचंद्रसूरे शिष्याणा देवभद्रसूरीणा ।
वेदमुनिभानुवर्षे भक्त्या विधिनार्पयामास ॥ २० ॥
One board on both sides.
श्रीआशापल्या नेमिचैत्यं घटिकागृह श्रीदेवसूरय पं० माणिक्य· राहडप्रभृतिदिगंबरश्रावकाः कुमुदचंद्र· दिगवरश्राद्धा· श्रीदेवसूरिसमीपं दिगवरभट्ट पुर पठति कुमुदचंद्र वृद्धार्यिका नर्तयति गर्व्वात् । श्रीदेवाचार्याग्रे वृद्धार्यिका रोदिति । दिगवर वणिज· मालाकारवरा' ।
Reverse—श्रीदेवसूरय· पत्तनं प्रति चलिता रथशकुनमभिनंदयतः कुमुदचंद्रः सर्पं पश्यति स्वभ्रवतीनदी दिगवरघटिकागृहं पार्श्वचैत्यं प्रतोली राजांत·पुरं ।

---

1 विभत्तिवियार ? । 2 K

253 विशेषावश्यकबृहद्वृत्ति (द्वितीयखण्ड) 361 leaves $32\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ (मु)
254 (1) दशवैकालिकवृत्ति (हारिभद्री) 1–173 leaves 31×2 (मु)
(2) दशवैकालिकचूर्णि 174—335 leaves
13 verses of donor's pras'asti
255 (1) जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिसूत्र (मु) }
(2) जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिचूर्णि } 1—97 leaves
Col —संवत् १३७८ पोषवदि ५ दिने समर्थिता
(3) *सिद्धप्राभृतवृत्ति 1—61 leaves*
(4) निरयावली (श्रुतस्कन्ध) 1—23 leaves (मु)
Col —संवत् १४१० वर्षे ऊकेशवंशीयसा० रामदेवपुत्ररत्नस्य सा० मूलराजसुश्रावकस्य धर्मपत्न्या सा० रूदापुत्रिकया सा० चापलश्राविकया निरयावलीसूत्रजम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिसूत्रचूर्णिसिद्धप्राभृतसूत्रवृत्तिपुस्तकं स्वश्रेयसे मोचापित श्रीबृहद्गच्छालंकारश्रीखरतरगच्छाधीश्वरयुगप्रधानश्रीजिनचन्द्रसूरीणा प्रसादामि॥
256 चन्द्रप्रभचरित्र [by यशोदेव] 178 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$
Beg —जस्सारुण रणनहप्पहाणुरत्ता नमत अमरपहू ।
अतो अमतनीहरिय भत्तिरागव्व दीसंति ॥ १ ॥
End —सिरिदेवगुत्तसूरी तस्स वि सीसो अहेसि सयरणो ।
तस्स विणेएण इम आइमपणदेवनामेण ॥
सज्झायपर पत्तमि आयजसएवनामधेज्जेण ।
सिरिचंदप्पहजिणचरियं मए कय मदमइणा वि ॥
सिरिथवल्लभदमाल्यिकारविए पासनामिजिणभवणे ।
आसावल्लिपुरीए ठिएण तय रामादत्त ॥
अणहिल्लवाडपत्तने तयणु निणवीरमन्दिरे रम्मे ।
सिरिसिद्धरायजयसिंहदेवरज्जे विजयमाण ॥
एक्कारसवाससएसु अट्ठसएसु य विक्कमनिवाओ ।
अन्नुत्तरीए अहिएसु कत्तेराइए पोसस्स ॥
संवत् ११९७ ज्ञवदि ९ बुधे— based on जिनयशिद्ध Mss
257 आवश्यकनियुक्ति 293 leaves 12×2 (मु)
258 (1) जीवा[जीवा]भिगमलघुवृत्ति (हारिभद्री) 1—135 leaves
(2) जम्बूद्वीपसूत्र (मु) }
(3) ,, चूर्णि } 136—329 leaves
Col —संवत् १४८१ वर्षे माघ सुदि ५ गुरौ श्रीजीवाभिगमलघुवृत्तिश्रीजम्बूद्वीपसूत्र जम्बूचूर्णिपुस्तिका ।
259 अनघराघव 168 leaves त्रुटित (मु)
260 समयदीपवृत्ति by देवभद्र 256 leaves 11×2 (मु)
261 कातन्त्रवृत्तिविवरणपञ्जिका by त्रिलोचनदास (114 ?) leaves.
(भन्दन and इत्य)

262. (1) हैमलघुवृत्ति. 160 leaves (मु.)
(2) काव्यप्रकाशावचूरि. 1—92 leaves. ग्र. १२५०.

263. (1) धन्यचरित्र. 1-138 leaves. (2) कृतपुण्यचरित्र. 1-221 „ } by पूर्णभद्र. (paper Mss.)

264. (1) संग्रहणी. 1-47 leaves (मु.)
(2) कर्मस्तवादिकर्मग्रन्थ. 48-204 leaves. (मु)

265. (1) आगमिकवस्तुविचारसार. 1-60 leaves. (मु.)
(2) क्षेत्रसमास. 1-71 leaves. (मु.)
(3) उवएसपद by हरिभद्र. 1-112 leaves (मु.)
Col —सवत् ११७१ वर्षे
(4) कर्मादिविचार? 1-67 leaves.

266. (1) पर्युषणाकल्प. 1-80 leaves (मु.) (2) कालिकाचार्यकथानक. 81-132 leaves } 13 × 2.
Col —सवत् १४०४ वर्षे पोषवदि ३ भौमे.

267. व्यक्तिविवेकालंकार. 198 leaves 13 × 2. (मु.)

268. (1) क्षेत्रसमासवृत्ति (हारिभद्री). 1-26 leaves. (2) कर्मविपाकवृत्ति 1-71 leaves (मु.) Beg —रागादिवर्गहतार etc (3) संग्रहणीवृत्ति (हारिभद्री). 1-140 leaves } 14 × 2.

269. सार्धशतकवृत्ति by धनेश्वर. 246 leaves. 14 × 2. (मु.)
End —शशिमुनिपशुपतिसख्ये वर्षे विक्रमनृपादतिक्रान्ते ।
चैत्रे सितसप्तम्या समाप्तेय गुरौ वारे ॥ ११ ॥

270. उत्तराध्ययनचूर्णि. 252 leaves. $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ ग्रं. ५८५०
Col —सवत् १४८९ वर्षे कार्तिकवदि ४ भौमे श्रीउत्तराध्ययनचूर्णिपुस्तकं लिखापितं ।

271. दशवैकालिकचूर्णि. 1-342 leaves. $21\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.
Col —सवत् १४८९ वर्षे मार्ग सुदि ५ गुरुदिने श्रीसिद्धातेन भाडसालिलिखापितं आसालिखित ।

272. पिंडनिर्युक्तिविवरण 1-131 leaves $29\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. ग्र २९५०.
Beg —प्रारभ्यते पिंडनिर्युक्ति आह etc.
End —पिंडाध्ययनसमाश्रितनिर्युक्तिविवरण विधाय शुभ ।
यत् कुशलं सप्राप्त तेन सुखी भवतु भव्यजन ॥

273. उपदेशमालावृहद्वृत्ति (हेयोपादेया). 331 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.
23 verses of donor's prasasti presented to ककुदसूरि of उपकेशगच्छ.

274. पिंडविशुद्धिवृत्ति by यशोदेव. 184 leaves. $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ ग्रं. २८००.

275 प्रवचनसारोद्धारवृत्ति. 195 leaves 11 × 2. (मु.)
Beg —सनद्भैरपि यत्तमोभिरखिलैर्न स्पृश्यते कुत्रचित् ।

276. (1) कर्मविपाकवृत्ति. 1-43 leaves 12 × 2 (मु.)
Beg —रागादि०

(2) कर्मस्तवटीका by गोविन्दगणि 1—52 leaves (मु)

(3) आगमिकवस्तुविचारसार (जिनवल्लभ) वृत्ति by हरिभद्र 1-43 leaves (मु)

(4) पाक्षिकसूत्रवृत्ति 1-96 leaves (मु)

Beg —शिवशर्मकरिमित्त निर्वाणविधायिनं जिनं नत्वा।
रचयामि सुखबोधा पाक्षिकसूत्रस्य वृत्तिमिह ॥ १ ॥

277 कर्मप्रकृति[संग्रहणीटीका] 306 leaves 12×2

Beg —जयति जगहितदमितदममियगभीरवयनगुपम तिउण।
ज(नि)णवयणमनियम

End —यत्र सरण ति आदारा महावीरा ति कम्मपयडीसग्रहणीटीका।
संवत् १२२२ वर्षे etc

278 धर्मबिंदुवृत्ति by मुनिचंद्र 155 leaves 13×2 (अ मु)

279 (1) साख्यतत्त्वकौमुदी (अपूर्ण) 46-91 leaves त्रुटित (मु)

(2) साख्यसप्ततिका 1-9 leaves (मु)

(3) साख्यसप्ततिभाष्य by गौडपाद 12—83 leaves (मु)

Col —संवत् १२०० आषाढ ८ सुदी गुरुदिने श्रीजिदपुर श्रीमूलनारायणदेवीयम टावलिलपरमभागवतयोधिकिमात्रविगुर्नाहरिण्यस्त रयदेवरण्डर्व्यग्रस्तुभण्य परमारविद श्रीप हम्मुनरादत्तनयाप्रसा पण्डितरामरत्न साख्यसप्ततिटीका भम्बा पुस्तिका लिखिता।

280 (1) अणुव्रयविही 1-गु गा (57 ?)

Beg —नमिऊण गुरुण बोच्छ सावगधम्म

End —एव अणुव्वयविहि न पर॰ सुणइ आवए सिव।
सो सयलकल्लिगुडो सासयसुहभायण होइ ॥ अणुव्वयविहि समत्ता।

संवत् ११६६ वर्षे आषाढ ४ गुरौ लिखितमिति।

(2) जीवोपदेशपञ्चाशिका

Beg —[illegible]

End —[illegible]

(3) उपदेशकुलक

(4) मन्त्र(प)व्याख्यानक (विजयसिंहाचार्यका)

Col —संवत् ११६९

281 (1) धर्माधर्मविचार 117 leaves complete 13×2

(2) धर्मोपदेश 1-7 leaves (मु)

282. तत्त्वार्थटीका by सम्यग्भि 261 leaves 14×2 (म)

Col

283. (1) उपदेशपद. 1-85 leaves 13 × 2 (मु.)
(2) [,, टीका ?] 86-132 leaves
(3) संग्रहणी. 1-49 leaves (मु.)

284. शतकवृत्ति (शिष्यहिता) by [मलधारि] हेमचंद्र. 239 leaves 14 × 2.

285. (1) त्रिषष्टि(तृतीयपर्व). 1-60 leaves 14 × 2. (मु.)
(2) जिनभद्रीयक्षेत्रसमासवृत्ति. 199 leaves

286. शतकचूर्णि. 291 leaves. 14 × 2. ग्र. ३८००.

Col —संवत् १४२३ वर्षे सा० महामुश्रावकपुत्रसा. उदयसिंहेन पुत्रसा० लूणावयराभ्या युतेन स्वपुत्रिकायाश्चापूश्राविकाया. पुण्यार्थं शतकवृत्तिपुस्तक मूल्येन गृहीत्वा निजखरतरगुरुश्रीजिनोदयसूरीणा प्रादायि ।

287. कल्पवृत्ति (प्रथमखंड). 331 leaves 32½ × 2½.
Col.—संवत् १४८८ वर्षे मार्गशीर्षसुदिपंचम्या गुरुवारे .. श्रीकल्पवृत्तिप्रथमखंडपुस्तक लिखापित ।

288. आवश्यकचूर्णि. 391 leaves
Col —संवत् १४८७ वर्षे ..

289. उपदेशमालाबृहद्वृत्ति(हेयोपादेया). 290 leaves. 32½ × 2½.
Donor's pras'asti of 31 verses presented to जिनेश्वरसूरि (pras'asti composed by his pupil अभयतिलक)

290. प्रज्ञापनावृत्ति by मलयगिरि. 229 leaves 33½ × 2½ (मु.)
pras'asti seems to be the same as above.

291. अनेकांतजयपताकावृत्तिटिप्पन by मुनिचंद्रसूरि. 131 leaves 10 × 2. (मु.)
Col —संवत् ११७१ ज्येष्ठवदि ४ शुक्रे लिखितं रामदेवेनेति ।

292. व्यवहारवृत्ति(द्वितीयखंड) by मलयगिरि. 307 leaves 27½ × 2½.
upto the 10th Uddes'a
Col —संवत् १४९० वर्षे मार्गशीर्षसुदिपंचम्या तिथौ etc.

293. (1) [1]व्याकरणचतुष्कावचूरि. 1-186 leaves 13 × 2.
Beg —प्रणम्य केवलालोकावलोकितजगत्त्रयं ।
कतिचिद्दुर्गपदव्याख्या...

End —व्याकरणचतुष्कावचूर्णिकाया षष्ठ पाद । प्रथमपुस्तिका प्रमाणीकृता । संवत् १२७१ कार्तिकशुदिषष्ठ्या शुक्रे श्रीनरचंद्रसूरीणामादेशेन पं. गुणवल्लभेन समर्थितेय पुस्तिका । ग्र २८१८.

(2) काव्यप्रकाशसंकेत. 9-53 leaves त्रुटित.
(3) सर्वसिद्धांतप्रवेश. 1-17 leaves. Sutras with व्याख्यान.

---

1 सिद्धहेमशब्दानुशासनलघुन्यास ?

Beg —सत्त्वावनातार अनिवार्य तिमिर ।
न ये मयमि(मि?)ममु वा.द ग्रन्थ गण ॥ १ ॥

सपदानेषु प्रमाणप्रमेयसमुच्चयप्रदानाय ... न्यायमिश्राः ।

End —लोकायनिशाना उद्धृत प्रमेयसम्पदमिति लोकायनशास्त्र समाप्त ।
सर्वसिद्धान्तप्रवेश समाप्त । न्यायमिश्रे पिरनलाम्यमर्यादमामाधरके वा
यतिरमनामि सक्षेपत समाख्यातानि ।

(4) अभिधा[वृत्ति]मातृका 1–31 leaves ग्र ४१४ (मु)

End —भट्टकल्लटात्मजमुकुलविरचिताभिधा[वृत्ति]मातृका समाप्ता । धामविनापतिमु
रीणां पुस्तकम् ।

294 विशेषावश्यकवृत्ति(प्रथमखण्ड) 395 leaves $33\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ (मु)
जिनभद्र वजिराज यावद prasasti of 21 verses
व्यधीत्ते विक्रमादशाष्टादुमितवत्सर ।
विशेषाय यवश्यवृत्यावसा स्मित मुदा ॥ २१ ॥

295 भवभावनावृत्ति by [मलधारि] हेमचन्द्र 384 leaves $33\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

296 पार्श्वचरित्र by देवभद्र 220 leaves $29\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

297 कल्पचूर्णि $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ ग्र १४०८४

End —कल्पचूर्णि समाप्ता । विक्रमवर्ष ११८९ ...
...
...कारदात्वि ।

298 हैमशब्दानुशासनवृत्ति 19? leaves 14×2 (मु)
Beg —अविरामेध upto the end of the 7th Adhyaya

299 नैषध(मूल) 19 leaves $14 \times$. (मु)

300 रघुवंश(मूल) 2?0 (2?0?) leaves $6\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ (मु)

301 (1) उपदेशमाला 1–18 leaves (मु)
(2) सम्प्रहणी 46 leaves (मु)
(3) योगशास्त्र 102 „ (मु)
(4) पुष्पमाला 150 „ (मु)
(5) हितोपदेशामृत 207 leaves

Beg —[illegible]
[illegible]

End —[illegible]
[illegible]

तत्पादपद्मोपजीविनि महामात्यश्रीनागडप्रभृतिपंचकुलप्रतिपत्तौ एवं काले प्रवर्तमाने प्रकरणपुस्तिका साधुचंदनेन लिखितेति । लेखिता चड नागाकेनेति भद्रं ।

(6) श्रावकधर्मप्रकरण [by जिनेश्वरसूरि]. 1–25 leaves. 13 × 2.
श्लो. २४५

Beg —भेजुर्यस्याङ्घ्रियुग्म पथि मथितरिपोर्जाततत्पथ्य यात ।
End —इत्थं सूरिजिनेश्वरैर्जिनपतिश्रीसूरिशिष्यैः कृत ॥ २४० ॥
[शुद्ध. श्रावकधर्म एष विधिना सत्सेव्यमानो बुधैः]
विक्रमवर्षे शिखिवसुशिशिरकि[रणि]संख्ये प्रभावत शशिनः ।
श्रीप्रह्लादनपुरमनुविजयदशम्या वनिष्ठाया ।

302 प्रवचनसारोद्धार. 174 leaves 16 × 2 (मु.)

303. उद्भटालंकारलघुवृत्ति. 86 leaves
Col —संवत् ११६० कार्तिकवदि ९ सोमदिने लिखिता ।

304. (1) वामनालंकारवृत्ति. 128 leaves
upto the 2nd pâda of the 5th अध्याय called प्रायोगिक
(2) शब्दभेदप्रकाश by महेश्वर. 1–36 leaves (मु.)
(3) नागानंद. 1–56 leaves. (मु.)

305. महावीरचरिय by गुणचंद्र. 363 leaves 35½ × 2½
Beg.—पयडियनमत्थपरमत्थ.....
Col —संवत् १२४२ कार्तिकसुदि १३ गुरौ.

306. उत्तराध्ययनवृत्ति by शांत्याचार्य. 208 leaves. 32½ × 2½ (मु.)
Col —संवत् १४९१ वर्षे कार्तिकवदि ११ गुरौ.

307. (1) नंदी 1–26 leaves (मु.)
(2) विशेषावश्यकवृत्ति. 322 leaves (मु.)

308 विशेषावश्यकवृत्ति(द्वितीयखंड) by हरिभद्र(?). 330 leaves. 33½ × 2½ (मु)

309. (1) जीवसमास. 290 gathas
(2) पुलाकोद्देशसंग्रहणी. 106 ,,
(3) पन्नवणाउद्धार. 133 ,,
(4) सावयपन्नत्ति. (मु.) 396 ,,
(5) नाणाचित्त. 91 ,,
(6) श्रावकविधि. (मु.) 22 ,,
} 1–65 leaves. 7½ × 1½.
(7) संयममंजरी. 35 ,, 1–11 leaves
(8) धम्मपद (त्रुटित). (मु) 1–6 ,,

310. (1) कल्पलताविवेक. 261 leaves. 16 × 2
up to अर्थालकार 4th Paricheda
Beg —यत्पल्लवेन etc.

(2) कल्पलताविवेक about 150 leaves
up to the end of the 4th Pariccheda

Beg —चतुरिति

311 महापुरिसचरिय by शीलाचार्य 323 leaves 29½ × 2½
ग्र० १२६००

Col —संवत् १२२७ वर्षे मार्गसिरसुदि ११ शनौ अद्येह श्रीमदणहिलपाटके समस्त राजावलीसमलंकृतमहाराजाधिराजश्रीमत्कुमारपालदेवकल्याणविजयराज्ये तत्प्रासादमा ह वाधूयन श्रीश्रीकरणादौ समस्तव्यापारा परिपंथयति विषयदडाज्यपथके पाराउद्रग्रामे वास्तव्यके आणदेन महापुरि(स)चरितेन पुस्तक समर्थयति ।

A prasasti of 43 verses presented to जिनभद्राचार्य (खरतर)

312 हैमशब्दानुशासनवृत्ति 123 leaves 13 × 2 (मु)
up to the end of the 5th Adhyaya

Beg —वृद्धिरारैदैत् [३-३-१]

313 गणधरसार्धशतकवृत्ति (द्वितीयखड) by सुमतिगणि 316 leaves 14 × 2

Beg —आद्यजिनप्रथमगणधरनमस्कारमाविष्कृत्येदानीं शेषतीर्थंकृद्शेषगणधारिण
स्तुवन्नाह—अजियाइजिणिंदाण गणियाणदाण पणयपाणीण ।
मुणिमो दीणमणोह गणहारिण गुणगणोह ॥ १ ॥ ग्र० ११०॥२ ॥

व्याख्या-अजितादिजिनेद्राणा जनितानदाना

End —इति श्रीयशोभद्राचार्यसभूतविजयाचार्यभद्रबाहुस्वाम्याचार्यस्थूलभद्रस्वाम्याचार्याणा युगप्रधानाना चरितानि समाप्तानि ।

314 शतकटीका by देवेन्द्रसूरि 128 leaves 10 × 2 (मु)
Col —संवत् १३५४ वर्षे कार्तिकवदि ८ भौमे ठ सलषाकेन श्रेयसे लिखापिता ।

315 गणधरसार्धशतकवृत्ति by सुमतिगणि 393 leaves 14 × 2
Beg —इह च यथार्थसभूतविनयादीन् सूत्रकारो भगवान् etc
Col —संवत् १२९५ वर्षे श्रीधारापुरीनलकच्छकादिकृतविहारक्रमेण सुमतिगणिना
श्रीमरुपदुर्गे वृत्तिरिय समर्थिता ।
विदुषा अल्हणेनेद जिनपादाब्जशालिना ।
प्रस्पष्ट लिखित शास्त्र वय कर्मक्षयप्रदम् ॥

316 कातत्रोत्तर [by विजयानन्द] 209 leave 14 × 2
End —इति विजयानदविरचित कातत्रोत्तर विद्यानदापरनाम्नि तद्धितपाद ।

317 (1) पिंडनियुक्ति(मूल) 1-30 leaves (मु)
(2) „ लघुवृत्ति 31-102 , End शिष्याध्ययनसमाश्रित etc
(3) „ वृत्ति by मलयगिरि 1-241 leaves (मु)
Col —संवत् १४८९ वर्षे मार्गशीर्षसुदि ५ गुरौ सुश्रावकेण साहपाल्हराजेन सा० उदयराजादिपरिवारेण श्रीपिंडनियुक्तिसूत्रलघुवृत्तिवृहद्वृत्तिपुस्तक लिखापित ।

318 निशीथविशेषचूर्णि (द्वितीयखड) 119 leaves 27½ × 2½

End:—गुरुदिण्ण च भणिअ महत्तर च तस्स चुण्णिं ।
पण्णत्ता ना चू(चु)ण्णी विशेष(सेन)नामा निसीहस्स ॥

319. सित्तरीटिप्पन by रामदेवगणि. $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Beg.—सुगइगमसरलसरणिं वीर नमिऊण मोहतमतरणि ।
सत्तरिए टिप्पेमी(मि) कीची(किंचि) सुत्रोउ अणुसरिउ ॥

End.—इय एउ सुमरणत्थं टिप्पणमित्तं पि किंपि उद्धरियं ।
लक्खणछंदवियारो न य कायव्वो य कोविदह(देहिं) ॥ ४४७ ॥
इत्थ य सुत्तविवत्न मइमोहा किंपि उद्धरिय होज्जा ।
सोहिंतु जाणमाण मज्झ य मिच्छु(च्छा दु)क्कडं होउ ॥ ४४८ ॥

कृतिरिय श्रीरामदेवगणे । संवत् १२११ अश्विनिवदि १ बुधदिने पूर्वभद्रपदनाम्नि मृ
योगे तृतीययामे पं० माणिभद्रशिष्येण यशोवीरेण पठनार्थं कर्मक्षयार्थं च लिखितं ।

320. आवश्यकवृत्ति (द्वितीयखंड) by मलयगिरि. 309 leaves. $33\frac{1}{2} \times 2$

321. आवश्यकलघुवृत्ति by तिलकाचार्य. 297 leaves. $32\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Beg:—देव श्रीनाभिसूनुर्जनयतु स शिवान्यंसदेशो यदीये ।

322. (1) समवायांग(मूल). 1–64 leaves.
(2) " वृत्ति by अभयदेव. 65–215 } $24\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)

323. (1) व्यवहारभाष्य. 1–136 leaves $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. ग्रं ६०,००.

Col.—येन श्रीजिनधर्म्ममत्र जगृहे भित्त्वा सुदुर्गाग्रहं
सूरेः श्रीजिनरक्षितस्य विधिना सम्यग्गुरोरंतिके ।
तेनेदं जिनबंधुरेण गुरवस्त(वे त)स्मै स्फुटं साधुना
मोक्षार्थं व्यवहारभाष्यममलं संलिख्य दत्तं स्वयं ॥

(2) व्यवहारविवरण. 1–231 leaves

End.—तं सव्वयणविसुद्धं जं चरणगुणट्ठिओ साहू ।
व्यवहारस्य भगवत अ(तोऽ)र्थविवक्षाप्रवर्तने दक्षं ॥
विवरणमिदं समाप्तं श्रमणगणानाममृतभूतं ।
व्यवहारचूर्णिसूत्रभाष्यपुस्तकं ।

324. (1) ठाणांग (मूल). 1–87 leaves. 13×2.
(2) " वृत्ति by अभयदेव. 1–344 leaves. ग्रं १४२५०. } (मु

Col.—संवत् १४८६ वर्षे माघवदिपंचम्यां सोमे......स्थानांगसूत्रवृत्तिपुस्तकं
लिखापितं ।

325. (1) शृंगारमंजरी by भोज. incomplete
(2) न्यायमंजरीग्रंथिभंग [by चक्रधर]. 187–247 leaves.
from 7th to 12th आह्निक

At page 243 क पुनर्भदंताश्वघोष । यस्य राज्यपाल नाम नाटकं । कीदृशं
राज्यपालनाम नाटकमिति प्रसंगं कृत्वा नान्द्यन्ते ततः प्रविशति सूत्रधार इत्या
पठेन्नृत्येच ।

326. प्रवचनसारोद्धारवृत्ति by सिद्धसेन. 438 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)

Donor's praśasti of 28 verses Page 437 containing t
major part of the praśasti is missing

327 (1) ओघनिर्युक्तिवृत्ति by द्रोणाचार्य 241 leaves (मु)

Col —संवत् १२८९ वर्ष Remaining colophon same as that of no (2)

श्रीसो पुत्र स पूर्णसिंहश्रावकेण साल्हणाभ्या मूल्येन गृहीत्वा सुगुरु श्रीतरुणप्रभसूरिपादपद्मभ्य प्रादायि ।

(2) पिंडनिर्युक्तिवृत्ति by मलयगिरि 200 leaves ग्र ७२५० (मु)

Col —संवत् १२८९ वर्षे फाल्गुनसुदि ४ सोमे स्तम्भतीर्थनगरनिवासिश्रीश्रीमालव शोद्भवेन ठ साढासुतेन ठ० कुमरसिंहेन मलयगिरिनिर्मिता सूत्रमिश्रिता पिंड निर्युक्तिवृत्तिर्लेखयाचक्रे ।

328 सग्रहणीटीका by मलयगिरि 119 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ (मु)

329 लघुकल्पभाष्य 238 leaves $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ ग्र ६६८० –

End —कप्पाणुपालण आराधण ॥

सवत् १४८८ वर्षे श्रीमत्खरतरगच्छनायकश्रीजिनराजसूरिपट्टप्रद्योतसहस्रकर किरणानुकाराणा श्रीजिनभद्रसूरीश्वराणामुपदेशेन परमदेवगुर्वाज्ञापालकपरोपकार कारकप० धरणासुश्रावकेण पु० साइयासहितेन सा० महिराज सपरिवारकलितेन श्री संविभवव्ययेनैतत्पुस्त[क] लेखयाचक्रे ।

330 (1) जंबूद्वीपप्रज्ञप्तिचूर्णि 140 leaves

(2) सिद्धप्राभृत 141–166 leaves (मु)

Beg —तिहुयणपणए तिहुयणगुणाहिए तिहुयणातिसयणाणा

331 (1) दशवैकालिकवृत्ति by हरिभद्र 202 leaves

(2) " निर्युक्ति 203–221 "

(3) " सूत्र 222–247 " } $32\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ (मु)

Col —सवत् १२८९ वर्ष etc as in No 327 दशवैकालिकश्रुतस्कधवृत्ति १ निर्युक्ति२सूत्र३पुस्तक लेखयांचक्रे । श्रीजिनराजसूरीश्वराणाम् ।

332 धर्मविधि 185 leaves

Beg —विज्जाहरनरविसर वइरिसउडघट्ठपयपीढ(ढ) ।

सिरियच्छविच्छवच्छ पणमामि जिणेसर रिसह ॥ १ ॥

वोच्छमह धम्मविहिं समत्थसत्याण उद्धरेऊण ।

भवियजणबोहणत्थं सुसंचिया नम(?)सूरीहिं ॥ २ ॥

End —धम्मविहिपगरणमिम विमोहण नाणदसणगुणाण ।

दससिद्धतहिं जुय सम्मत्त देउ सिवसोक्ख ॥

एक्कारसनवएहिं [क]त्तियपडिवइयाए निप्पन्न पगरण एय ।

उयहिपुरुसिरिदा सूरदेविंदचदा धर्मायरमगण

जा धम्मो निणाण मुणिवरनियरहिं ताव वक्खायमाण

सरपगरणमेय गम्मत्त ग्र ६९५० । स ११९० पोषवदि ३ शुक्रे

मद्दगु(गहे?)द्दकजुए वारे सिरिविक्कमस्स वइत ।

पोसासियतइयाए लिहियमिण सुयक्कनार्रमि ।

Pras'asti of 83 verses

333. (1) उवा(पा)सग(क)दशाचूर्णि(?). 285 leaves. $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Col —एक्कारसमं समत्तं । स. ११८६ अश्विनसुद ३ सोमे अद्येह श्रीम[द]णहिलवाड...

(2) अंतगड(कृद्)दशांग. (मु.)

Col —स. ११८५ वर्षे ज्येष्ठसुदि १२ शुक्रदिने श्रीमदणहिलप(पा)टके ले. सोटलेन लिखितं ।

334. आदिनाथचरित्र by वर्धमानाचार्य. 363 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Col —स १३३९ वर्षे लौकिकआषाढसुदिप्रतिपद्दिने रवौ पुष्यार्के त्रिकूटकपकीर्तिकल्लोलिनीजलधिश्रीमहाराजाधिराजश्रीमत्सारंगदेवकल्याणविजयिनि तत्पादपद्मोपजीविना महामात्यश्रीकान्हे समस्तश्री...चतुचतुरोत्तरमंडलकिरणव्यवस्थितवदरसिद्धिस्थानस्थितेन श्रीप्राग्वाटज्ञातीय ठ० हीराकेन वृहत् श्रीयुगादिदेवचरितपुस्तकं लिखापितं ।

श्रीआदिनाथदेवप्राकृतचरित्रपुस्तकं नवलक्षकुलोद्भवेन सा० जावडसुश्रावकेण द्रव्येण गृहीत्वा श्रीखरतरगच्छे प्रदत्तम् । नवाङ्गीवृत्तिकारकश्रीअभयदेवसूरिशिष्यैः श्रीवर्धमानसूरिभिः कृत. ।

335. वृहत्कल्पवृत्ति (द्वितीय खंड). 308 leaves $27\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Col —संवत् १४९० वर्षे वैशाषसुदिपंचम्यां तिथौ गुरु. . वृहत्कल्पवृत्तिद्वितीयखंडपुस्तकं ।

336. (1) आचारांगवृत्ति by शीलाचार्य. 1–421 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ ग्रं. १२०००. (मु)

Col.—स्वस्ति ॥ संवत् १४८५ वर्षे ज्येष्ठसु द्वितीयायां गुरौ श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनभद्रराज्ये परीक्षगूजरसुतधरणाकेन श्रीआचारांगसूत्रनिर्युक्तिवृत्तिपुस्तकं लेखयांचक्रे ठा० मारगेन। सोमकुंजरगणिना... श्रीजयसागरमहोपाध्यायपादानां समीपे पठता(ता)प. सोमकुंजरमुनिना यथायोगं शोधितं पुन....शोधनीयं स १४९२ वर्षे शोधि.....

(2) आचारांग (मूल). 1–72 leaves
(3) „ निर्युक्ति. 72–97 leaves } $33\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$. (मु.)

337. जीवाभिगमवृत्ति by मलयगिरि. 336 leaves $31\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ ग्रं. १४००० (मु.)

Col —संवत् १४८९ वै सु द्वितीयायां खरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरीणामुपदेशेन परीक्षगूजरसुतसाहधरणाकेन जीवाभिगमपुस्तकं लिखापितं ।

338. वृहत्कल्पवृत्ति (तृतीय खंड). 296 leaves

Col —संवत् १४८९ वर्षे मार्गसुदि ५ गुरुदिने........वृहत्कल्पवृत्तितृतीयखंडपुस्तकं लिखापितं ।

339. (1) दशाश्रुतस्कंधसूत्रचूर्णिनिर्युक्ति. 1–96 leaves.
(2) पंचकल्पभाष्य. 97–173 leaves.
(3) „ चूर्णि. 174–249 leaves. } $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$.

Col:—संवत् १४९० वर्षे चैत्रसुदि २ शुक्रे......

340 (1) व्यवहारभाष्य 1–155 leaves
(2) [दशाश्रुतस्कन्धनियुक्तिवृत्ति ?] 156–280 leaves } $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

Col —सवत् १४९० वर्षे फा० वदि ९ गुरा लिखित श्रीस्तभ
श्रीव्यवहारभाष्यश्रीदशाश्रुतस्कधनियुक्तिवृत्ति(?)पुस्तक लिखापित ।

341 सग्रहणीविवरण (?) from 7th to 11th 95 leaves $32\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

342 आवश्यकवृत्ति (प्रथमखड) by मलयगिरि 235 leaves $30\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$
प्रशस्ति of 23 verses presented to जिनेश्वरसूरि pupil of जिनपति

343 (1) ओपपातिकवृत्ति 1–42 leaves (मु)
Col —सवत् १४८८ वर्षे माघसुदि ५ गुरुदिने
(2) राजप्रश्नीयवृत्ति by मलयगिरि 345 leaves (मु)
Col —सवत् १४८८ वर्षे माघसुदि ५ गुरुदिने उवाइयसूत्रवृत्तिराजप्रश्नीयसूत्र
वृत्तिपु०लिखापित ।

344 उत्तराध्ययनबृहद्वृत्ति 395 leaves $31\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ प्र १४०००
Col —सवत् १४५४ वर्षे अश्वनि(आश्विन)सुदि २ सोमे श्रीउत्तराध्ययनवृत्ति
पुस्तक लिखित ।

श्रीनेमिचद्रसूरिरुद्धृतवान् वृत्तिका तद्विनेय ।
गुरुसोदय श्रीमन्मुनिचद्राचार्यवचनेन ॥ १ ॥
abridged from शान्त्याचार्य's वृत्ति

345 (1) चद्रदूतकाव्य 1–18 leaves
(2) मेघाभ्युदयकाव्यवृत्ति 1–17 leaves
End —श्रीपूर्णतालगच्छसत्कश्रीवर्धमानाचार्यपदस्थापितश्रीशातिसूरिविरचिता
मेघाभ्युदयकाव्यवृत्ति ।
(3) वृन्दावनयमक 1–31 leaves
(4) राक्षसकाव्यटीका contains also a praśasti of 4 verses
सवत् १२९५
(5) घटखर्परटीका 1–52 leaves

346 काव्यादर्श by सोमेश्वर
Col —सवत् १२८३ वर्षे आषाढवदि १२ शनौ लिखितमिति ।

347 लीलावतीसारमहाकाव्य [by जिनेश्वरसूरि] 264 leaves
Beg — ...सगसमिपादाय जन्मने ।
नमो जगतीनाथेन्याय

Col —of 2nd उत्साह । इति श्रीवर्धमानसूरिशिष्यावतंसवसतिमार्गप्रकाशकप्रभुश्री
जिनेश्वरसूरिविरचितप्राकृतश्रीनिर्वाणलीलावतीकथेतिवृत्तोद्धारे लीलावतीसारे
जिनाङ्के etc

End·—सुगुरूण सिरिजिणवल्लाण सूरिण सुरिपवराणं ।
उज्जियनियकज्जाण परोवगारेक्कनियाण ॥ २ ॥
जेण कयं वत्थुवियारसारनाम ति पगरण पवर ।
अप्पग्गंथमहत्थ तस्सेव णु विवरणं विहियं ॥
तस्सिस्सलवेणं रामदेवगणिणा उ मंदमइणावि ।
पाइयवयणेहि फुडं भव्वहियट्ठेण समासेण ॥
सवत् १२४६ मापवदि १० सोमे यशश्चंद्रगणे ।

6. जम्बूद्वीपप्रज्ञप्तिवृत्ति [by पुण्यसागर]. 287 leaves ग्रं. 13275.
ms. date 1652 (न)

Col —इति श्रीबृहत्खरतरगच्छावतमश्रीजिनहंससूरिशिष्यश्रीपुण्यसागरमहामहोपाध्या· यविरचिता जंबुद्दीवपन्नत्तिवृत्ति संपूर्णा ।

A pras'astı of 25 verses.

श्रीमज्जेसलमेरदुर्गनगरे श्रीभीमभूमीपतौ
राज्ये शासति बाणवार्धिविक्रमक्षोणीमिते वत्सरे ।
पुष्यार्के मधुमासि शुक्लदशमीसद्वासरे भासुरे
टीकेयं विहिता सदैव जयतादाचन्द्रसूर्यं भुवि ॥ २५ ॥

7. सम्बन्धोद्योत by रभसनन्दी. 8 leaves

Beg —भग्न मारवल येन निर्जित भवपजर ।
निर्वाणपदमारूढ तं बुद्धं प्रणमाम्यह ॥ १ ॥
पद्कारकाणि सबध उक्तानुक्ततया द्विधा ।
विभक्तिश्रेणि(श्रेति) निश्रे(श्रे)यमवश्य योगमिच्छता ॥ २ ॥
यो यत्र प्रत्ययो जात समासो यत्र वा भवेत् ।
स एव वक्ति युंजानस्तस्य लिंगेन सख्यया ॥ ३ ॥
लिंगसख्याभियोगश्च प्रायो भवति दर्शित ।
वेदाः प्रमाणमित्यादिप्रयोगो येन सम्मत ॥ ४ ॥

End —इमा विंशतिसयुक्तामविगम्य चतु शतीं ।
आस्ता सरभसो लोक सबधोद्योतसिद्धित ॥
इति रभसनंदिविरचित सबधोद्योत. समाप्त ॥

8. उक्तीयक (वाक्यविस्तर) by राम. 24 leaves

Beg —प्रणम्य भारतीं देवी गणनाथ तथैव च ।
नियोगिप्रतिबोधाय सुख सक्षेपतोऽधुना ॥ १ ॥
उक्तीयकमहं वक्ष्ये सारमुद्धृत्य सूत्रत ।
अल्पायास बहुबलं शिष्यानदप्रद शुभ ॥ २ ॥
सविस्तर व्याकरणं सदभ्यस्तमपि क्षणात् ।
विस्मृतिं याति लोकाना नैव लोके कदाचन ॥
निद्र(र्द्र)व्यो वा सद्रव्यो वा जडो वा प्रज्ञयान्वित ।
षण्मासैर्मम शिष्यस्तु सिद्धसारस्वतो भवेत् ॥

End.—यौगिकावाक्यभूत गवदयामनो मुनि ।
रामान्वयो प्रसिद्धो ऽपि नागरो विज्ञायक ॥ १ ॥
अज्ञानां सुखबोधाय कृतार्था यावर्या सारं ।
हास्यपूर्व हि धाराना प्राहर्षेणापवर्जित ॥ २ ॥

Verses 7 in all

इति शब्दकारकसमासतद्धितक्रियाप्रयोगाणां रामचन्द्रभाषया विहित(तो) शास्त्र विचार(र) समास(प्त) । ग्र १४८६

सवत् १७८७ वर्षे चैत्रसुदि ८ गुरौ लिपिकृत जा(जी)ज्ञानेनेदं श्रीवसुपुरे ।

9 जहांगीरसाहियशश्चन्द्रिका by केशव 15 leaves

End —नारद्य वनदसंत मापरजन वियार ।
जहांगीरजसच्छदी यदी चन्द्रिका नाद ॥

इति श्रीमत्सकलभूमण्डलाखण्डल राजाधिराजश्रीजहांगीरसाहियशश्चन्द्रिका मिश्रकेशवविरचिता समाप्ता । संवत् १७१६ वर्षे मार्गशिरमासे कृष्णपक्षे ९ शनौ लि पत्तमचन्द्र

10 न्यायालङ्कारटिप्पण (पञ्चप्रस्थन्यायतर्कव्याख्या) [by अभयतिलक] 616–821 leaves

Beg —[illegible]

[illegible]

End —[illegible]

प्राक् सहस्र सुगमेन जर्गति व्यालोच्य हेमाद्रिणो-
    द्भूतं मास्तुपाटवे स्वमहो एकागमस्तु च ।
न्यायांभोधिमसुं विगाह्य परितो बुद्ध्या गुणार्थं यथा
    सामन्त्येन महार्थसारनिचितं त्वा कृतार्णस्मन ॥ २ ॥

तस्य श्रीजिनरत्नसूरिचरणांभोजालिभिर्धीमनि:
    श्रीलक्ष्मीतिलकाभिधेयकृतिभिर्नानार्थसंलम्बितम्—
कुर्वाणास्य सुवर्णकृत्ततिनि दुर्गार्थकृन्तोत्कला-
    केतव्या सकलोचित्(त्यि)मेतदखलानश्रीविजयत्युत्सकं ॥ ३ ॥

इति युगप्रधानश्रीजिनेश्वरसूरिशिष्यलेशश्रीअभयतिलकोपाध्यायविनिर्मितायां पंचप्रस्थानन्याय-महातर्कविषमपदव्याख्यायां न्यायालंकाराभिधानायां पंचमोऽध्यायः समर्थितः ।

चांद्रे कुलेऽजनि जिनेश्वरसूरिरिंदु—
    र्हत्वा तमो वसतिमार्गदिवाकरो यो ।
श्रेले तनोभिदगुरुश्च नवाङ्गटीका-
    पीयूषदानचकोदरण श्रुताब्धेः ॥ १ ॥
जज्ञे तदीयपदपावनकीर्तिनगाव
    श्रेन्यश्चरित्ररमया जिनवल्लभाख्यः ।
सावीन्द्रदेव जिनदत्तगुरुस्तदीय
    येनादधे विविधसः सुबहुः खिलोऽपि ॥ २ ॥
सामारचंद्र जिनचंद्रगुरुश्च पंच-
    विंशो जिनो च इह सर्वजनेन गीत. ।
तस्माद्भूवजिनपतिर्यतिराट् जयश्री-
    गाटोपनुष्ट्परिकायदमन्द्रमोदः ॥ ३ ॥
शिष्यास्तस्य जिनेश्वराः सुगुरवा(ना)मान्ये स्वर्णसंजसा
    कुर्व्वन्त्येव मनस्वनां प्रतिवहोर्न्योवृतदानाध्वना ।
तत्पर्यौलिवनंहतीर्निजहेतु सत्किलस्वन्तान
    पूर्वा हेमन्तः स्फुरति भुवन चन्द्रो(सो)दये मोदते ॥ ४ ॥
विद्याविद्याक्रियाभित्रिजगदमितुषा कुन्दवर्ण्येव तेषा
    शिष्या श्रेष्ठाहिताभावपि हि न्यमहातर्कवृत्त्या साकं ।
पुंभावेनागतान्यापन वद मदका निर्वेनापि वुद्धा
    तस्याभिन्नवृत्तिर्भवतु सहचरी यावदिन्द्वर्कयोर्ना ॥ ५ ॥
श्रीलक्ष्मीतिलकोपाध्यायैः संशोधितेयमि(म)तिनिपुणं ।
अन्यदपि यच्च शोध्यं तदत्र शोध्यं महाकुशलैः ॥ ६ ॥

11. श्रीकंठन्यायटिप्पनक a टीका on उदयन's न्यायतात्पर्यपरिशुद्धि 49 leaves.

12. सुधानिधि (योगविवरण) by यादव. 10 leaves.
    End —इति यादवसूरिकृतं सुधानिधौ योगविवरणं समाप्तं

13. कातन्त्रविभ्रमटीका by जिनप्रभसूरि. सं. १३५२. 10 leaves

End — तदियमवगम्य सम्यक् तदनुसारि चेतो विधेय (य)।

अभ्यथना प्रथितमाथुरवंश[चचन्]माणिक्यठक्कुरकुरे कुलदीपकस्य ।
कायस्थकैरवनिकायनिशाकरस्य स्वीकृत्य मंगलविधामिव चेतरस्य ॥
पक्षेपुशक्तिशशि(शि)प्रमितविक्रमाब्दे यात्र्यन्विते द्दनिथौ पुरि योगिनीनां ।
कातन्त्रविभ्रम इह व्यतनिष्ट टीकामप्रौढधीरपि जिनप्रभसूरिरता ।
प्रत्यक्षर निरूप्यास्या ग्रथमान विनिश्चित ।
एकपद्या समधिक शतद्वयमनुष्टुभाम् ॥

अक्तोपि ग्रंथप्रमाण २६१ श्रीसंवत् १४७८ वर्ष श्रावणसुदिअष्टमीदिने श्रीखरतरगच्छे आचार्यश्रीकीर्तिसागरसूरिशिष्येन(ण) धर्मदेवरेण मुनिनात्मपठनार्थ विलेखित कातन्त्रविभ्रम । पंडितगुणीयपुत्रेण पुरपालेन लिखित ॥

14 शांतिनाथचरित्र by मुनिदेवसूरि Dated स 1439

15 द्रव्यसंग्रहवृत्ति original by नेमिचन्द्र 4–110 leaves (मु)

Col — संवत् १४८५ वर्षे श्रावणसुदि १३ शनौ दिने मंडपस्थाने राहश्रीचादराय राज्यप्रवर्तमाने श्रीकाष्ठासंघे माथुरान्वये पुष्करगणे आचार्यश्रीसहस्रकीर्तिदेवास्तत्पट्टे भट्टारकश्रीगुणकीर्तिदेवास्तच्छिष्यश्रीभट्टारकश्रीयश कीर्तिदेवा हरिभूषणदेवा नानचंद्रदेवास्तेषामाम्नाये अग्रोतकान्वये गर्गगोत्रीयपरमश्रावकसाधुपीतु तद्भार्यासाध्वीधिरो पुत्राश्चत्वार साधु हीगा महणा सहणपाल पाल्हा सा० हीगाभार्या साध्वी सर्वगुणमालिनी दानपूजापरायणा साध्वी पाल्हे तयो पुत्रा गेल्हा(१)द्वितीयनाम मघुटवभत एतेषा मध्ये नसीरवादीया सा० वच्छराजपुत्री हींगाभार्या साध्वी पाल्हे तया निजज्ञानावरणी[य]कर्मक्षयार्थं केवलज्ञानोत्पत्तये इद द्रव्यसंग्रहग्रहदेववृत्तिशास्त्र लिखापित । [लि०] धनाकायस्थेन ।

ज्ञानवान् ज्ञानदानेन निर्भयोभयदानत । अन्नदानात्सुखी नित्य निर्व्याधिर्भेषजाद् भवेत् ॥

16 मुनिपतिचरित्र by जम्बू [नाग] 107 leaves.

End — एत मणि(मुनि)पत राहर्षरित चारुचतर ।
दृष्टान्तरत्नमिश्र पद्यसावद्धिरेव च ॥
जम्बूनामा(गा)भिधानेन रचित श्वेतभिक्षुणा ।

इद च श्रीमदापाटाधिष्ठानश्रीदेशीपुराख्यारभूतश्रीमच्चन्द्रप्रभतीर्थकरसदनाधीदेवगुमाचार्य(र्यो)पदेशपरम्परश्रीमद्गाच्छीर्वीघकरबिम्बपुरारविन्दमकरन्दैकमना गवाक्षरिचयसहस्रेनो नाम प्रथमार्दशितेनैव ग्रथ येन लिख्य

17 अजनासुन्दरीचरित्र by गुणसमृद्धिमहत्तरा (त्रुटित) ■ ५०४

End — जिरिनेसरमेरपुर जिनपत्तउदद्दमसुत्तरे वरिस ।
वीरजिनजम्मन्दिवसे कियअजण्णुदरीचरियं ॥ ५०३ ॥

इति श्रीअञ्जनासुन्दरीमहासतीकथानक । कृतिरिय श्रीजिनचन्द्रसूरिशिष्यणीश्रीगुणसमृद्धि महत्तराया ।

18. शाकुनशास्त्र by लावण्यशर्मा. 5 leaves.

Beg:—चातुर्विद्यमहानिधिपिशुनं कंठैकनालजं धातु ।
वक्त्रांभोजचतुष्टयमुद्दामरजोगुणं जयति ॥ १ ॥
अपदद्विपदचतुष्पदषट्पदाष्टापदामितपदस्य ।
शकुनमनुभूतसारं वक्ष्यामो जंतुजातस्य ॥ ५ ॥
यच्छकुनशास्त्रसारं स्वयमनुभूतं प्रभूतवारं यत् ।
यच्छिष्टैरुपदिष्टं विषयविभागेन तद् ब्रूनः ॥ ६ ॥

End —इति भरद्वाजद्विजवरसुतश्रीलावण्यशर्मविरचिते शाकुनप्रदीपे क्षेत्रिकप्रकरणं द्वितीयं समाप्त ॥

इति श्रीलावण्यशर्मविरचिते शाकुनशास्त्रे आकस्मिकप्रकरणं समाप्तं । ग्रं. ३८८.

List of palm-leaf Mss in Tapagachha Bhandar.

1 हरिविक्रमचरित्र by जयतिलक 300 leaves $17\frac{1}{2} \times 2$ (मु)
Col —सवत् १४१५ वर्षे अद्येह स्तभतीर्थे प्रतिलिखिता ।

2 महानिशीथ 215 leaves 18×2 Some pages torn and a few last re written

3 उपदेशमालाविवरण by सिद्धर्षि 235 leaves ग्र ४०६१ (मु) $16\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$

4 पचाशक (upto तपोविहाण) 77 leaves 15×2 (मु)
सवत् ११९५ वर्षे लिखिता ।

5 (1) युगादिदेवचरित्र by हेमचद्र 204 leaves 18x2 (मु)
End —वर्षे त्रयोदशाग्र(शाग्नि)शे मार्गे श्वेतेहि पचमे ।
पुष्पमध्य कृत वृत्त श्रीजयसिंहसूरिभि ॥
यत्ते कुन्तलसततिर्जिनपतेयस्यांसदेश(दस)स्थिति
व(विभ)न्नाभोरुहसौरभाकुलमिलद्भृगावलीविभ्रमम् ।
स श्रेय श्रियमातनोतु जगतीनेता व(वि)नीतावनी
पालिन्यप्रथमावतारचतुर श्रीनाभिसूनुर्जिन ॥ १ ॥
श्रीमालान्वयसभव शुभमति श्रेष्ठी पुरा जेसल
स्तत्पुत्रो जिनयाभिधो गुणनिधि सिंहावतार पुर ।
तत्पत्न्यलिजपलासप(?)युता तत्कुक्षिसभूतया
लम्मा(लम्या)ल्हा(खि) युगादिदेवचरित श्रेयोर्थमत्रास्मन ॥ २ ॥
य(ज)ने यस्या आबनो बधुराय सोभाकाह सालिगो भीमसिंह ।
तस्मादेव माहण पद्मसिंह सामतास्यो माणिकस्तु स्वसका ॥ ३ ॥
क्षय हि पुस्तक(क) स्वस्मिद्देतावस्तु निरतरम् ।
सूरिभिर्वाच्यमानस्तु श्रीमदर्हज्जिनेशितु ॥ ४ ॥
यत यत्पठमनिभक्ति ततायप्रदायक ।
॥ एव भविनामस्तु सयदा सर्वसिद्धिद ॥ ५ ॥
निजश्रेयोदयो पप विक्रमात् मचितस्तया ।
श्रीजयसिंहसूरीणां पुस्तकोय समर्पित ॥ ६ ॥
यावत्स्वर्णदण्डोपरि रचित(?)रजुभ्रमालभजीसश्रीभम् ।
तारागुणावगुठ जलनिधिविलसज्जलरीगुदरान्त ।
यावद्व्योमातपत्र तपनतपमयां वह्नगगादुकूल ।
तावद्व्याख्यायमानो जगति विजयता सूरिभि पुस्तकोयम् ॥ ७ ॥
शुभमस्तु सघस्य मगल महाश्री etc

(2) महावीरचरित्र (त्रिषष्टि) 206–107 leaves 18×2 (मु)

6. पंचमीकहा by महेश्वर. 126 leaves. 15 × 2.
सं. ११०९ वर्षे लिखितं ।

7. धर्मरत्नलघुवृत्ति [by शान्तिसूरि]. 198 leaves. 16 × 2. (मु.)
End —इति श्रीसिद्धांतसमुद्रभूता भव्यजनहितानां धर्मरत्नवृत्तिः समाप्ता ।
चंद्रकुलाम्बरविधुभि· परोपकारैकरसिकचेतोभि ।
श्रीशांतिसूरिभिरियं बुधप्रिया विरचिता वृत्तिः ॥
संवत् १३०९ वर्षे ज्येष्ठसुदि १ बुधे अद्येह धवलक्के श्रे०सीवासुतसहजलेन धर्मरत्न· प्रकरणपुस्तिका लिखापिता ।

8. (1) (द्रव्य ?) प्रकाश by रामचंद्र about 283 leaves. 12 × 2. त्रुटित.
(2) .... more than 211 leaves. 12 × 2.
Beg:—गुणसंपत्तये लोका यमन्वहमुपासते ।
प्रपद्ये तमहं नित्यविशेषगुणमीश्वरम् ॥ १ ॥
गुणसाधर्म्यवैधर्म्यद्वारा द्रव्यनिरूपणम् ।
तद्वारेणैव वर्त्यन्ते गुणा रूपादयोऽधुना ॥ २ ॥
End —यथावोधं पृथिव्यादिद्रव्याणामुदितं मया ।
नवानामपि वैधर्म्यमभ्यूह्यमपरं बुधैः ॥
इति श्रीरामचन्द्रेण कृतेऽस्मिन् समाप्तोऽयं पदार्थो द्रव्यप्रच्छकः ।

9. मृगावतीचरित्र by मलधारिदेवप्रभ. 56 leaves (मु.)
End.—मलधारिश्रीदेवप्रभाचार्यविरचिते धर्मसारे मृगावतीचरित्रे पंचमो विश्रामः समाप्त. ग्रं. ६७०.

Tapagachha Upashraya Bhandar
Paper Manuscripts

---

1 धर्मोपदेशमालावृत्ति by जयसिंहाचार्य 113 leaves ग्र ५७७८
संवत् 1677

2 वसुदेवहिंडी (प्रथमखण्ड) ग्र १०४८१

3 पञ्चलिङ्गीविवरण by जिनपति (मु)

4 विशेषावश्यकभाष्यवृत्ति (मु)

5 हैमन्यास (दुर्गपदव्याख्या) by कनकप्रभ 230 leaves. (damaged and eaten by rats) (मु)

Beg —प्रणम्य [illegible] ।
[illegible] (ने) ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥

Col —संवत् १५४० वर्षे [illegible] १२ [illegible] पं० [illegible]
[illegible] ।

[illegible]
[illegible] १५५९

6 दुर्गपदवृत्तिपञ्जिका by [illegible]

7 [illegible]वृत्ति [by [illegible]] 13 leaves ग्र १५५५

Beg —[illegible] ।
[illegible] ॥ १ ॥

[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

End —[illegible] ।
[illegible] ॥ १ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ २ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ३ ॥

जीविनव्यमभूट येषा शरदा षोडशं शतं ।
तत्सतीर्थ्या बभूवुस्ते साधुवर्धनवाचकाः ॥ ५ ॥
तेषा शिष्या·(ष्या) गुणैर्मुख्या विख्यातागमपारगा· ।
महिममेरुगणयो जज्ञिरे वदता वरा· ॥ ६ ॥
वाचनाचार्यधुर्यार्या तत्सतीर्थ्या शुभयव ।
तेज सारगणि (णि)श्रेष्ठी(ष्ठा) उत्कृष्टयतिमार्गगाः ॥ ७ ॥
हर्षचन्द्रमुनिर्हर्षसमुत्कर्षप्रदायक ।
चिर जीव्याज्जगज्जन्तुप्राणत्राणपरायण. ॥ ८ ॥
तच्छिष्येण सदभ्यस्तं कुर्वता मन्दमेधसाम् ।
हंसप्रमोदगणिना ग्रथ एप समर्थितः ॥
यदत्र वितथं किञ्चित् तत्संशोध्य विचक्षणै ।
चेतसीति समाधाय को भ्रात कोविदं विना ॥
दोर्गुहास्यगुहास्थैकमिते वर्षे कृता अमी ॥
अर्थाः सहादिमसम्यां पार्श्वनाथप्रसादत· ।

8. सुमित्रचरित्र by हर्षकुंजरोपाध्याय. ग्र. ६५२ (मु.)

9. नर्मदासुंदरीकथा [by महेन्द्रसूरि]. 35 leaves ग्रं १७५०

Beg.—जयइ भुवणपईवो सव्वन्नू जस्स नाणजुन्हाए ।
लक्खिजइ भवभवणे कालत्तयसभव वच्छ(त्थू) ॥ १ ॥

End:—एसा कहा कहिया महिंदसूरीहिं नियसीसेहिं ।
अब्भत्थिएहि नउणे(ण) प(पं)डिव्व(न्न)पयडणनिमित्तं ॥
जो लिहइ जो लिहावइ वाएइ कहेइ सुणइ वा सम्म ।
तेसिं य वयणदेवी करेउ रक्खा पयत्तेण ॥ ७ ॥
सती करेउ सती ति[त्थ]यरो सयलजीवलोयस्स ।
तह बभसतिजक्खो कयरक्खो समणसघस्स ॥ ८ ॥
निम्माया एस कहा विक्कमसवच्छरे वइक्कंते ।
एक्कारसहिं सएहि सत्तासीएहि वरिसाणं ॥ ९ ॥
आसोयासियएगारसीए वारम्मि दिवसनाहस्स ।
लिहिया पढमायरियस्स मुणिणा गणिसीलचंदेण ॥ १० ॥

10. संघाचारटीका (upto चैत्यवंदनाधिकार). 206 leaves. ग्र. ७८००.

Beg.—देवेन्द्रवृंदस्तुतपादपद्म स्वर्भूभु(र्भु)वः श्रीवरकेलिसद्म ।
सदेहसदोहरज समीर स व शिवायास्तु जिनेन्द्रवीरः ॥
चैत्यमुनिवंदनप्रभृतिभाष्यविवृतेर्यथाश्रुत किंचित् ।
सघस्याचारविधिं वक्ष्ये स्वपरोपकाराय ॥

End—इति श्री... विरचिताया सं० टीकाया चैत्यवंदनाधिकारः प्रथमः समाप्तः ।

11. नियमसारटीका by पद्मप्रभ. (मु.)

Beg.—त्वयि सति परमात्मन् मादृशान् मोहमुग्धान् ।
कथमतनुवशत्वान् बुद्धकेशान्यजेहम् ॥

सुगतमगधर वा वागधीश शिव वा ।
जितभवममिवन्दे भास्वर श्रीजिन वा ॥
यान वाचयमीन्द्राणा वक्त्रवारिजवाहनाम् ।
वन्दे न्यद्वयायत्तवाच्यसर्वस्वपद्धति[म्] ॥
सिद्धातोदार्थसार्थध्व सिद्धसेन तर्काब्जार्क(कं) भट्टपूर्वाकलंक ।
शब्दाब्धीन्दु पूज्यपाद च वन्दे तद्विद्याढ्य वीरणन्दिव्रतीन्द्र ।
अपवर्गाय भव्याना शुद्धये स्वात्मन पुन ।
वक्ष्ये नियमसारस्य वृत्तिं तात्पर्यसंज्ञिताम् ॥ ४ ॥

End —सुकविजनपयोजानन्दमित्रेण शस्त
ललितपदनिकाय नि(र्यनि)मित शास्त्रमेतत् ।
निजमनसि विधत्ते यो विशुद्धात्मकाक्षी
स भवति परमश्रीकामिनीकामरूप ॥
पद्मप्रभाभिधानोद्य ? सिंधुनाथसमुद्भवा ।
उपन्यासोर्मिमालेय स्थेयाच्चेतसि सा(सा) सताम् ॥ etc

इति सुकविजनपयोजमित्रपचेन्द्रियप्रसरवर्जितगात्रमात्रपरिग्रहश्रीपद्मप्रभमलधारिदेवविरचितायां नियमसारस्य व्याख्यायां तात्पर्यवृत्तौ शुद्धोपयोगाधिकारो द्वादश श्रुतस्कन्ध । सवत् १७७५ वर्ष कार्तिक वदि १० शुक्रे लिखिता प्रतिरिय राजनगर ।

12 नलायन ? 132 leaves same as that of माणिक्यसूरि
Author s name is not given nor the author s प्रशस्ति
This Ms was put in the Bhandar by आनंदविजय in
स 1659

13 (1) नरबोध } 2 to 12 leaves Each contains 4
(2) नारीबोध } प्रबंध s Old Gujerati

14 शत्रुञ्जयोद्धार by ऋषभदास son of महिराज, composed at Cambay in स १६६७

15 वासवदत्ता 41 leaves (शु)
Beg —करबदरसदृश etc
End —इति महाकविसुबन्धुविरचिता वासवदत्ताभिधाना आख्यायिका समाप्ता ।
सवत् १४६८ समये मार्गसिरवदि ४ बुधवासरे लिखित कायस्थयशोधरेण ।

16 सम्यक्त्वप्रकरणवृत्ति commenced by चन्द्रेश्वर and finished by तत्शिष्य तिलकाचार्य

17 किराटटीका by प्रकाशवर्ष (काश्मीरक) son of हर्ष

18 शीलवतीकथा by आज्ञासुन्दर of रुद्रपल्लीयगच्छ
सवत् द्वापष्टिवर्षे ? रचिता ।

19 दानेश्वरविमरास by धर्मसी 8 leaves
Copied at Radhanpur in स १६८६

Paper Manuscripts of Dungarji Yati.

1. शोभनस्तुतिवृत्ति by जयविजय pupil of देवविजय. ग्रं. २३५०.
2. धर्मोपदेश (जैन) by वल्लभ. श्लो० १०७
3. संबोधसप्ततिकावृत्ति by गुणविनय. (मु.)
   जिनचंद्रसूरि got the above three copied in सं. १६६१.
4. पुण्यसारकथानक by विवेकसमुद्रगणी. 10 leaves.

   Beg.—दानमुख्यचतुष्पादा पुण्यदुग्धा दयानना ।
   श्रीपार्श्वनाथगी कामधेनुर्दद्यान्मनोमतम् ॥ १ ॥

   End·—वर्षे त्रयोदशशते चतुरुत्तरे च·
   त्रिंशत्तमे प्रथमकार्तिकपूर्णिमायां ।
   श्रीवाचनागणिविवेकसमुद्र एतां
   चित्रा कथां व्यधित जेसलमेरुदुर्गे ॥ ४० ॥
   षड्तर्कसिद्धांतपयोधिकुंभजै-
   र्वादीभसिंहै मुलब्धिवार्धिभिः ।
   कथासकौ श्रीमुनिराजनायकै-
   र्जिनप्रबोधप्रभुभिर्विशोधिता ॥ ३४१ ॥

इति श्रीजिनेश्वरसूरिशिष्यवाचनाचार्यविवेकसमुद्रगणिविरचितं श्रीसाधर्मिकवात्सल्यफललेशाविर्भावकं श्रेष्ठिपुत्रपुण्यसारकथानकं समाप्तं ॥ ग्रं. ३४८.

5. (1) वसुदेवहिंडी (प्रथमखंड).
   (2) पंचसायक by कविशेप(ख)र ज्योतिरीश्वर.
6. श्रीपालचरित्रव्याख्या by क्षमाकल्याण. ग्रं. २०३२
   The text is in प्राकृत.
7. काव्यप्रकाशटीका by भवदेव.
8. पांडित्यदर्पण [by उदयचन्द्र]. 61 leaves

   Beg—यस्य ज्ञानदयासिंधो प्रसत्ते· पद्मपूरुपा· ।
   भवंति विबुधा भूमौ त वंदे परमं गुरु ॥

   End—इति सूर्यवंशावतंससदसत्ययोवि(विं)वेचनराजहंसमहारा[ज]श्रीमदनूपसिंहदेवेनाज्ञप्तेन श्वेतांबरोदयचंद्रेण सदर्शिते पाडित्यदर्पणे प्रज्ञामुकुटमडनादर्शो नाम नवम प्रकाश· ।
9. पृथ्वीचंद्रचरित्र by जयसागर. 66 leaves

   Beg·—श्रीवीरचरणांभोजं नमामि श्रीनिकेतनं ।
   प्राप्यते यदुपासीनैराश(सी)नैरपि निवृ(र्वृ)ति· ॥ १ ॥

   End:—इति श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनराजसूरिशिष्योपाध्यायश्रीजयसागरविरचिते श्रीपृथ्वीचंद्रचरित्रे एकविंशतिभववर्णनो नाम एकादश[ ] प्रस्ताव· ॥
   श्रीवीरशासनाम्भोधिसमुल्लासनशीतगोः ।
   सूरेरभयदेवस्य नवाङ्गीवृत्तिवेधस· ॥

पट्टालंकारसारथी सूरिश्रीजिनवल्लभ ।
संताने तस्य शस्यात्मा श्रीजिनोदयसूरिराट् ॥ २ ॥
तत्पट्टशाङ्गभृद्वक्ष स्थलकौस्तुभसंनिभ ।
श्रीजिनराजसूरीन्द्रो योभूद्दीक्षागुरुर्मम ॥ ३ ॥
तदनु श्रीजिनवधनसूरि श्रीमानुदेदुदारमना ।
लक्षणसाहित्यादिग्रथेषु गुरुमम प्रथित ॥ ४ ॥
श्रीजिनभद्रमुनीन्द्रा खरतरगणगगनपूर्णचन्द्रमस ।
ते चोपाध्यायपदप्रदानतो मे परमपूज्या ॥ ५ ॥
श्रीजयसागरगणिना तेन मया वाचकेन शुचि ग्राच्यम् ।
पृथ्वीचन्द्रचरित्र विरचितमुचितप्रविस्तारम् ॥ ६ ॥
श्रीप्रह्लादनपुरनगरे त्रिबिंदुतिथिवत्सरे १५०३ कृतो ग्रथ ।
मादृशावश्रवसतौ समाधिसतोपयोगेन ॥ ७ ॥
अभ्यर्थना सत्सरुचेव(च)भूत् साहाय्यकारी गणिरत्नचद्र ।
उपक्रमोय परत्नात् ममाभूत्क्रिया हि साहाय्यकसव्यपेक्षा ॥ ८ ॥
यद्गदितमल्पमतिना न्यूनाधिकमर्थजातमिह किंचित् ।
विद्वद्भिरमलधीभि प्रसादमाधाय तच्छोध्य ॥ ९ ॥
अनुष्टुभा सहस्रे द्वे सपूर्णानि शतानि षट् ।
षत् पचाशदन्या च ग्रथमानमुदाहृत ॥ अकतोपि ग्र २६५४

10 काव्यकल्पलतावृत्तिमकरद by शुभविजय
Composed in 1665 (स) at Ahmedabad

11 आत्मप्रकाश by आत्माराम pupil of दोलतराम A work on Medicine in Gujerati

12 कथारत्नाकर by हेमविजय (सु)

13 एकाक्षरनाममालिका by विश्वशंभु

14 परमहंस[सबोध]चरित्र [by नयरंग] 27 leaves

End —इति श्रीमत्खरतरगच्छे वाचनाचार्य श्रीगुणशेखरगणिशिष्यनयरंगविरचिते परमहंससंबोधचरिते पु परमहंससाम्राज्यप्राप्तिवर्णनो नामाष्टम प्रस्ताव ।
श्रीमत्खरतरे गच्छे गुणसाम्राज्य प्रशासति ।
श्रीजिनचद्रसूरीन्द्रे समद्रनयगामिनि ॥ १ ॥
बालपताकामहापुर्या सुमलाहरप्रसादत ।
वेदाक्षिरसगीतानुमित संवत्सरे जित ॥ २ ॥
विनयद्रुमाक्ष(ख) महाम(मो)त्सदायक ।
श्रीजिनभद्रसूरीणां शिष्य आगमवल्लभ ॥ ३ ॥
तच्छिष्यो वाचनाचार्यो ज्ञानमन्दिरनामक ।
शिष्यमानतु तच्छिष्यो वाचको गुणशेखर ॥ ४ ॥
तदावाशिरैन नयरंग नामक ।
चैत्र चरित चक्र श्रीनुगुरुदमतक ॥ ५ ॥

८

य कश्चिदपशब्दोत्र मंदत्वादागतो भवेत् ।
स सोढव्य कृपा कृत्वा विज्ञै शोधनवत्सलै ॥ ६ ॥
आनंदकृत्प्रबोधोयं त्रिजगद्दीपकोपम ।
वाच्यमानश्चिर नद्यात्(द) यावच्चद्रदिवाकरौ ॥ ७ ॥
इति श्रीपरमहंससबोधचरितं सपूर्ण समाप्तमिति ॥

15. वर्धमानविद्याकल्प. 43 leaves.

Col —सवत् १४९९ वर्षे कार्तिकसुदि ९ शनौ श्रीसरस्वतीपत्तने श्रीकृष्णर्षायगच्छे वा० श्रीजयवल्लभशिष्यो(ष्य) वा० श्रीदेवसुंदरमिश्रैः श्रीवर्धमानविद्याकल्पो लेखितः । लिखितः प० नाथूकेन ॥

16. नामकोश [by सहजकीर्ति].

Beg —स्मृत्वा सर्वज्ञमात्मार्थं सिद्धशब्दार्णवा जि(वाज्ञि)नान् ।
सलिगनिर्णय नामकोश सिद्धं स्मृति नये ॥ १ ॥

End —कृतशब्दार्णवैः साग श्रीसहजादिकीर्तिभि. ।
सामान्यकाडोयं पष्ठः स्मृतिमार्गमनीयत ॥

17. शब्दरत्नप्रदीप. कोश in 5 Kandas, 8 leaves

Beg —सरस्वत्या प्रसादेन कविर्बध्नाति यत्पदम् ।
तत्प्रसिद्धमप्रसिद्ध वा तत्प्रमाणेत्र साधव ॥

18. रघु[वंश]टीका (अर्थलापनिका) by समयसुंदर.

19. शकुनसारोद्धार by माणिक्यसूरि. (मु.)

20. पुष्पमालावृत्ति by साधुसोम pupil of सिद्धातरुचि pupil of जिनभद्रसूरि

21. मंत्रराजरहस्य [by सिंहतिलकसूरि]. 22 leaves. **ग्रं. ८००.**

End·—श्रीविबुधचंद्रगणभृच्छिष्य श्रीसिंहतिलकसूरिरिदं ।
लीलावत्या वृत्त्या सहित विदधते श्रियं दिशताम् ॥ ६१ ॥
सवत् गुणत्रयोदश १३२२ वर्षे दीपालिपर्वसद्दिवसे ।
साह्लाददेवतोज्व(ज्ज्व)लमनसा पूर्ति(र्तिं) मयेदमानीतम् ॥ ६२ ॥

श्रीयशोदेवसूरिशिष्यविबुधचन्द्रसूरिशिष्यश्रीसिंहतिलकसूरिभिमं(मं)त्रराजरहस्यं विरचितं ।

22. तपामत(उत्सूत्रोद्घट्टन)खंडन by गुणविनय. 42 leaves. **ग्रं. १२५०.**

Beg —प्रणम्य रम्यशर्म्माणा कारकं विघ्नवारकम् ।
श्रीवामादारक पार्श्व भुवनैश्वर्यधारकम् ॥ १ ॥
प्रौढप्रभावसद्भावाविर्भावकमनुत्तरम् ।
योगिनीना चतु पष्टे साधक निर्विबाधकम् ॥ २ ॥
हृदि स्मृत्वा गुणान् धृत्वा स्फुटं विबुधभावितान् ।
तस्यैव विविधान् श्रीमज्जिनदत्तगुरु वर ॥ ३ ॥

तद्रूपक वचोयुक्त्या विदूषकमिवोत्कट ।
दूषयामस्सता दोप(पात्) प्रणयन्त मुधा मदात् ॥ ४ ॥

End —विक्रमत शररसरसशशिवर्षे ल घसपदुत्सव ।
विजयिनि याममहीभुजि नीतिपथानीतपुष्टदुष्टजने ॥ १ ॥
प्रवरे श्रीनवनगरे श्रीजिनकुशलप्रभावलक्ष्मिधरे ।
श्रीमत्खरतरगच्छे विष्णुपदीसलिलवत्स्वच्छे ॥ २ ॥
श्रीमत्साहिनरेन्द्रचन्द्ररचितश्रीपादपद्माहृणा
सभारे विनयियुदारचरिते सुधैर्विदग्धनरे ।
ख्याप्याते च युगप्रधानपदवीं निप्रत्युदारैर्गुणै
श्रीमच्छ्रीजिनचन्द्रसूरिसवितयुयश्प्रतापाप्लुते(पोद्धुरे) ॥ ३ ॥
[श्रीजिनसिंहगुरुणामाशिषमवाप्य काप्यनिर्यफरा ।
उत्सूत्रकाल्कूटे धम्मार्थसरस्सदुद्भूते ॥ ४ ॥]
आगमविपापहारिप्रवरमहामन्त्रसम्भृत प्रसभ ।
निर्जीय(?)ता वितेने यथा नमो हन्ततो भवति ॥ ५ ॥
श्रीजयसोमगुरूणा कल्पतरूणा न्ययोरुफलदानात् ।
चारुविचारप्रसवप्रसवाच्च विचाय रिल शिष्यै ॥ ६ ॥
पाठकवरगुणविनयैर्विशाध्यमथ मथितसद्दार्थैरेतत् ।
खण्डनमथवा तेषामेषा विज्ञप्तिरिह मौख्यात् ॥
येन मदाविनी मद पावनायोपदिश्यते ।
अधकारच्छिदे भानु येन वा प्राप्यते वह ॥
स्वत एव तथा वृत्तिरुपकारधिया यथा ।
तथैव शोधन तेषा प्रवृत्तिर्न नियोगजा ॥
यदामहगृहीताना वितयोक्तौ गिरा गति ।
अपा(वा)रिता महा पेपोपायाप्पित्तद(व)द्भवेत् ।
नाना शास्त्राणि सुगुरोणानेनप्रदायिन ।
वीक्ष्याम्भाभि समारभ्या हेल्या युक्तिवेलय ॥
श्रीजिनदत्तगुरूणा श्रीमज्जिनकुशलसूरिराजाना ।
प्रसरत्प्रसादवशतोभवत्तादय सपदुत्सव ॥

इति तपाधमसागरोपाध्यायविहितोत्सूत्रोद्घटनकुट्टखण्डन विरचयाचक्रे श्रीमज्जिनसिंहसूरिवरोपदेशाच्छ्रीजयसोममहोपाध्यायशिष्यपाठकश्रीगुणविनय श्रीनव्यनगरे ।

Paper mss. in Thirusaha Bhandar.

1. **वादस्थल** [by **प्रद्युम्नसूरि**]. 16 leaves.

Beg —स्याद्वादामृतसंसिक्ता कदाग्रहविषापहा ।
वंदे जैनेश्वरीवा(वा)च. परास्तसुमन शुचः ॥ १ ॥

Refutes the contest that प्रतिमाs, installed by श्वेतांबर यतिs in उदयनविहार at आशापल्ली are not to be worshipped.

End.—औष्ट्रिकमतकालकूटकुभो भुवनातकनिमित(त्त)मत्र योभूत् ।
उपपत्तिपरपराप्रहारै· सोयमभाजि सभासदा समक्षं ।
आसीच्चर्वितवादिगर्वगरिमा श्रीदेवसूरिप्रभु-
स्तत्पादाब्जमधुव्रत· समजनि श्रीमन्महेन्द्रः प्रभु ।
शिष्यस्तस्य पितु प्रवोधविधये सिद्धातसिंधोः सुधा-
मुद्धृत्या सवकि(स्खलि)तं विचारमचिरात् प्रद्युम्नसूरिर्व्यधात् ॥

2. **प्रबोधोदयवादस्थल** [by **जिनपति**]. Subject seems as above.

Beg —यस्यात.सभमायतासलभुजास्तन्वश्वतस्र· समं
भाति स्म द्युततातिकातिलहरीलोमत्रिलोकश्रियः ।
शके वल्गदुदग्रविग्रहभवोपग्राहिकर्मद्विषा-
मास्यूताविति भी(जिगी)षया भगवता पायात् स वीरो जिन· ॥ १ ॥

Subject —आशापल्ली उदयनविहारमूर्त्तिना वंदनानर्हत्वं केचिद्वदति यतिप्रतिष्ठितत्वात् इति मतनिरास ।

End —उद्धृत्य श्रुतवारिधेर्निरवधे प्राक् सूरिवृन्दारकै-
न्य(र्न्यं)स्तास्यरहस्यसहतिसुधासद्ग्रंथकुंडेश्वि(ष्वि)यं ।
तामेता ग्रसमान उद्धततमोरूपो निरूप्यैपको
निष्कण्ठः कठिनेतराद्भुतनि(गि)रा चक्रेण चक्रि(क्रे) बुधाः ॥
पूज्यश्रीजिनवल्लभप्रभुपदाभ्यारोहरोहद्यश —
सूरिश्रीजिनदत्तदत्तपदवीराजीविनीभास्वता(त) ।
शिष्य श्रीजिनचन्द्रसूरिसुगुरो वि(रोर्वि)वासरस्वानिति
व्यध्वध्वंसविधेर्व्यधाज्जिनपतिः सूरि· प्रवोधोदयम् ॥

3. **सूक्तरत्नावलीवृत्ति** मूल & टीका both by **क्षमाकल्याण.**

Composed in मगसिरावाद

4 व्युत्पत्तिरत्नाकर by देवसागर

आसीद्वीरविभो वि(वि)भोद्धर(?)भूत स्थाने च दानस्थिर
स्थाने ऽप्युपलब्धिमान् गणधर स्वामी सुधर्मादयी ।
तद्वशे यतिनोऽप्यमौक्तिकसमा मान्या मुनिश्रेयसा(?)
जाता सूरय आर्यरक्षित इति ख्याता (ता) क्षितावक्षता ॥ १ ॥
ये क्षेत्रेत्र फलौ निरस्तकुदृग्गा स्वात्मार्थिनो नामहा
सिद्धातादयमुद्दमुद्धपरमाथ स्यापयतोक्षरम् ।
कुर्वतश्च तपो यद्युप्यपि निरापेक्षा विपक्षक्षय
क्षेपिष्टा विधिपक्षमुख्यविरुद प्रापु प्रतापोत्कटा ॥ २ ॥
तत्पट्टानुक्रमेऽभूत् सुविहितमहित शासनाग्रत्नधारी
विद्यासिद्ध प्रसिद्धोचगाधियनिवहैर्वंदिताह्रिर्महौजा ।
तत्सपचयरिश्रेयवल्तिगुनो वण्यलावण्यपूर्ण
सूरि श्रीमेरुतुग प्रवरपरिकरोद्भासिताभ्यासदेवा ॥ ३ ॥
तदन्वयनिविश्रुता श्रुतसरस्वदत स्पृश
प्रशातमनस सदा सदवधानधन्यद्धय ।
सुशिष्टजनसेविता प्रकटदेवताधिष्ठिता (ता)
बभूवुरतिविद्यो गुणनिधानसूरीद्व ॥ ४ ॥
श्रेष्ठ्युत्पपत(द)हताधृतिरदिमा दानशौड प्रकाड

ज्योदग्युग्राहिमेधामुपि मुखरमुरसम्नगाहिर् साधुसघो
व्यासोचिन्यत्तिभवि समजनि शमवान् सुरिराड् धर्ममूर्ति ॥ ५ ॥
ते स्वस्थानाभिपिक्ता क्षितितलतिलका प्रथगूढार्थसार्थो
द्वातारस्तारवाचा प्रसरदधुतख्यातधाराप्रचारा ।
प्राज्यप्रोढप्रतिष्ठाप्रभृतिसुकृतसाक्षिण क्षातिभत
श्रीकल्याणाब्धिसूरीश्वरवरगुरवो ज्योषयुगाभ्या जय(य)ति ॥ ६ ॥
इतश्च । शिष्या श्रीगुणसेवधेगणपते (ते)थें गच्छधूधारणे
दधु सवधुरीणता धुरि सता स्तुत्या स्थितिस्थापका ।
सवपतु(?)गणनायका अपि यचो येषां सतीष्यत्वतो
भास्वतो भुवि वाचका समभवन् श्रीपूर्णचद्राह्वया ॥ ७ ॥
तच्छिष्या क्षम(?)वाचकाग्रिमतमा माणिक्यचद्रास्ततो
गीतार्था (र्था) गणिसमता यतिततेस्तथ्यक्रियाकारका ।
धीधीरा स्वध्वनिवाचका (का) विनयत चद्राभिधा सतिवत(?)
तच्छिष्यो रविचद्रपडितवरो जन गुणग्रामणी ॥ ८ ॥
तद्दीक्षितो वाचकदेवसागरोह लब्धवान् नानन्य गुरोस्तत ।
श्रीनाममाला प्रभुहेमनिर्मिता प्रतीय तार्मी समवाङ्मयौवस ॥ ९ ॥
वर्षे पद्वसुतर्कदिक्पतिमिते हालारदेशे नृपे
श्रीपाट्ये सति भव्यनव्यनगरे चैत्यावलीशालिनि ।
लक्ष्मीचद्रबुधस्य मद्गुरुगुरुभ्रातुनयाब्धेमुने
शिष्यस्योत्तमचद्रशिष्यसहजस्यात्यतनिव(च)रत ॥ १ ॥

सूत्रै· पाणिनिसूत्रितैः व(तैर्ब)हुविधग्रंथाश्च संख्यावतः
साक्षीकृत्य यथामति वि(व्य)रचयं व्युत्पत्तिरत्नाकरं ।
छाद्मस्थान्लि(स्ख्याल्लि)खितं यदत्र वितथं स्यात् सूरिभिस्सूरतै·
सशोध्यं करुणा विधाय मयि तन्मात्सर्यमुत्सार्य च ॥ ११ ॥
असौ सूर्यद्रक्षो भगणखरसादीन् परिणयन्
दिशा सार्धं कालो स्मरकृत्त(?)ष्टापदपदे ।
न यावत् प्रक्रीडन्नुपरमति तावद् बुधजनै-
रधीयाना वृति(त्ति)र्जगति तददोषा विजयताम् ॥ १२ ॥

परिशिष्टम् ।

जेसलमेरुमन्दिरस्थशिलालेखा ।

(१)

पार्श्वजिनालयस्य प्रशस्तिः ।

ऐं नम श्रीपार्श्वनाथाय सर्वकल्याणकारिणे ।
अर्हते जितरागाय सर्वज्ञाय महात्मने ॥ १
विज्ञानदूतेन निवेदिताया मुक्त्यङ्गनाया विरहादिवात्र ।
रात्रिंदिवं यो विगतप्रमीलो विभाप्रनाद स तनोतु पार्श्व ॥ २
समस्ति शस्तं परमर्द्धिपात्र परं पुरं जेसलमेरुनाम ।
यदाह सर्वस्वमिव क्षमाया कुलाङ्गनाया इव सौधकांत ॥ ३
तत्राभूवन्नराद्या यदुकुलकमलोल्लासमार्तण्डचण्डा
दोर्दण्डाक्रांतचण्डाहितनरपतय पुण्यला भूमिपाला ।
येषामद्यापि लोकैं श्रुतितततिपुटकैं पीयते श्लोकयूष
स्तत्पूर्णं विश्वभाण्ड कुतुकमिह यतो जायते नव रिक्त ॥ ४
तत्र क्रमादभवदुग्रसमग्रतेजा श्रीजत्रसिंहनरराज इति प्रतीत ।
चिच्छेद शात्रवनृपानखिलाजसा यो वज्रेण शैलनिवहानिव वज्रपाणि ॥ ५
तस्य प्रशस्यौ तनयावभूतां श्रीमूलदेवोथ च रत्नसिंह ।
न्यायेन भुक्त स्म तथा भुवं यौ यथा पुरा लक्ष्मणरामदेवौ ॥ ६
श्रीरत्नसिंहस्य महीपतस्य बभूव पुत्रो घटसिंहनामा ।
॥ सिंहयन् म्लेच्छगजान् निदाघ बलाद्बलाद्वप्रदरीमरिभ्य ॥ ७
युनदनलाद्विपुधेनुतत्वाद् गोरक्षणाच् श्रीदघमाश्रितत्वात् ।
श्रीमूलराजक्षितिपालसूनुयथार्थनामाजनि देवराज ॥ ८
तदङ्गजो निर्भयचित्तवृत्ति परस्पृश्यगुणानुवृत्ति ।
पराक्रमाक्रांतपरद्विपेंद्र श्रीकेहरि केसरिणा समोभूत् ॥ ९
तस्यास्ति सूनु सद्गुणरत्न श्रीलक्ष्मणाख्य क्षितिपालमुख्य ।
राज्ञापि यस्याति विशारितरविश्व स्पर्धार्पयद्गिरिविदिग्लक्ष्मी ॥ १०
दानुप्रबधुरिह यदपि लक्ष्मणोपि रामाभिधानजिनभक्तिपरायणोपि ।
एतत् कुतूहलमहो मनसाप्यसौ यदपीडयद्विधिविद्युत्पुण्यजनान् कदाचित् ॥ ११
तथा सुमित्रामितनन्ददायी न दी(?)नवध निरतोवतीर्ण ।
पुन प्रजा पालयितु किलाय श्रीलक्ष्मणो लक्ष्मणवद्य एव ॥ १२
यद्गुणैर्गुम्फिता भाति नवीनेयं दया पटी ।
स्यात्प्रोतवत्यपि यद्भिन्न न नाशिनी कदाचपि ॥ १३
गांभीर्यवरत्नसमोदयाधारस्य सागरवद्लक्ष्मी ।
युक्त स भवे तन्दि कृतज्ञ सूरीश्वरात् सागरचन्द्रपादात् ॥ १४

प्रासाददेवालयधर्म्मशालामठाद्यमेवं सुकृतास्पदं तु ।
सार्द्धं कुलेनोद्धृतमार्यलोकैर्यत्रा ऽ नि शासति भूमिपाले ॥ १५
इतश्च । चान्द्रे कुले खर्तारा श्रीमज्जिनदत्तसूरिराराध्य ।
तस्यान्वयशृंगार गमजनि जिनकुशलगुरुसूरि ॥ १६
जिनपद्मसूरिजिनलब्धिसूरिजिनचन्द्रसूरयो जाताः ।
समुदयरुरिह गच्छे जिनोदया मोदयानुर्न (?) ॥ १७
तदासनाभोरुहराजहंस श्रीसाधुलोकस्य शिरोवतंसः ।
...धामनिरासहंसो बभूव सूरिर्जिनराजराज ॥ १८
क्रूरग्रहैरनाक्रात. सदा सर्वकलान्वितः ।
नवीन...नो यो नालीकस्य प्रकाशक ॥ १९
तस्य श्रीजिनराजसूरिसुगुरोरादेशत. सर्वतो
राज्ये लक्ष्मणभूपतेर्विजयिनि प्राप्तप्रतिष्ठोदये ।
अर्हद्धर्म्मधुरधरः खरतर श्रीसघभट्टारक
प्रासादं जिनपुंगवस्य विशदं प्रारब्धवान् श्रीपट ॥ २०
नवेषुवार्द्धीदुमितेथ वर्षे निदेशत श्रीजिनराजसूरे ।
अस्थापयन् गर्भगृहेत्र बिंबं मुनीश्वराः सागरचंद्रसारा. ॥ २१
ये चक्रुर्मुनिपा विहारममलं श्रीपूर्वदेशे पुरा
ये गच्छं च समुन्नतौ खरतर सप्रापयन् सर्वत ।
मिथ्यावादबलोन्मदद्विपकुले यैः सिंहलीलायितं
येषां चन्द्रकलाकलान् गुणगणान् स्तोतु क्षमः कोथवा ॥ २२
तेषा श्रीजिनवर्द्धनाभिधगणाधीशा समादेशत
श्रीसंघो गुरुभक्तियुक्तिनलिनीलीलन्मरालोपम. ।
संपूर्णीकृतवानमुं खरतरप्रासादचूडामणि
त्रिद्वीपाब्धिवियामिनीपतिमिते सवत्सरे विक्रमात् ॥ २३

अकतोपि सवत् १४७३ ।

वर्ण्यं तन्नगरं जिनेशभवनं यत्रेदमालोक्यते
स श्लाघ्यः कृतिना महीपतिरिदं राज्ये यदीयेजनि ।
येनेद निरमायि सौवविभवैर्धन्य स सघ. क्षितौ
तेभ्यो धन्यतरास्तु ते सुकृतिन. पश्यति येद. सदा ॥ २४
श्रीलक्ष्मणविहारोयमिति ख्यातो जिनालय ।
श्रीनंदीवर्द्धमानश्च वास्तुविद्यानुसारत ॥ २५
यावद् गगनशृंगारौ सूर्यचन्द्रौ विराजत ।
तावदापूज्यमानोयं प्रासादो नंदताच्चिर ॥ २६
प्रशस्तिर्विहिता चेयं कीर्त्तिराजेन साधुना ।
धन्नाकेन समुत्कीर्ण्णा सूत्रधारेण सा मुदा ॥ २७

शोधिता वा० जयसागरगणिना श्री ।

---

(२)

शान्तिजिनालयस्य प्रशस्ति ।

॥ जगदभिमतफलवितरणविधिना निरवधिगुणेन यशसा च ।
य पूरितविश्वाश स कोपि भगवान् जिनो जयति ॥ १

मनोभीष्टार्थसिद्ध्यर्थ कृतनम्यनमस्कृति ।
प्रशस्तिमथ वक्ष्येह प्रतिष्ठादिमह कृतां ॥ २

ऊकेशवशे विशदप्रशसे रयान्वये श्रेष्ठिकुलप्रदीपौ ।
श्रीनापदेव पुनरापदेवस्तत्रापदेवोद्भवधावडोभूत् ॥ ३

विश्वत्रयीविश्रुतनामधेयस्तदगजो धाधलनामधेय ।
ततोपि च द्वौ तनयावभूता गजूस्तथान्य किल भीमसिंह ॥ ४

सुतौ गजूजो गणदेवमोपदवौ च तत्र प्रथमस्य जातौ ।
गेपस्तथा जेसलमोहणौ च चेट्ठरितीमे तनया नयान्या ॥ ५

तन्मध्ये जेसलस्यासन् विशिष्टा सुतास्त्रय ।
आव प्राच्योपरो जीदो मूलराजस्तृतीयक ॥ ६

तत्र श्रीजिनोदयसूरिप्रवरादेशसलिलेशायेशव सवत् १४२५ वर्षे श्रीदेवराजपुरकृतसविस्तर तीर्थयात्रोत्सवस्तथा सवत् १४२७ वर्षे श्रीजिनोदयसूरिससूत्रितप्रतिष्ठोत्सवामोदोदकपल्लवितकमनीय कीर्तिवल्लीवलय स १४३६ वर्षे श्रीजिनराजसूरिसदुपदेशमकरंदमापीय सजातसपपतिपदवीको राजहस इव सं आथाक श्रीशत्रुजयोज्जयतादिशान्तीधमानसरो यात्रा चकृवान् । तथा

मोहणस पुन पुत्रा पीहट पाराशत ।
देल्हो धमध चत्वारश्चतुर्वणा इवागिन ॥ १
चिपराजो महीराजो जातावाद्यसुतावुभौ ।
मूलराजमयपाश्चि साहसराजनामक ॥ २

तथा तत्र श्रीजिनराजसूरिसदाज्ञासरसीहसेन सवत् १४४५ वर्षे श्रीशत्रुजयगिरिनारतीर्थयात्रा निरमापि सं० पीहटेनेति ।

धामा कान्हा जगन्मन्ना इत्येते पीहटांगजा ।
वीरदत्तश्च विमलदत्तश्च मणहेमकौ ॥ १
ठाकुरसिंह इत्येते पागदत्तसुता मता ॥ २
दल्हओ साधुश्रीपदसुपी धर्मांगजा पुन ।
जगमालस्तथा नाथूरमरधेति विश्रुता ॥ ३
तथा ॥ भीमसिंहस्य पुत्रोभूत्पदनाम्न सम्मत ।
नरसिंहो नरसिंहो माम्मणी श्रेष्ठिनावुभौ ॥ ४
तत्र स्तो जयसिंहस्य स्वापिदाभिधा सुतौ ।
नारसिंहि पुत्रभौचो हरिराजश्च राजत ॥ ५
हाथ पुत्ररत्नापाकुञ्ज श्रीडूङ्ग कौ ।
अवदातधर्मविशिष्टौपि नि कलङ्कमदा कर ॥ ६

इतश्च । श्रीवीरतीर्थे श्रीसुधर्मस्वामिवंशे युगप्रधानश्रीजिनदत्तसूर्यन्वये । श्रीजिनकुशलसूरिश्रीजिनपद्मसूरिश्रीजिनलब्धिसूरिश्रीजिनचंद्रसूरिश्रीजिनोदयसूरयो जाताः । तत्पट्टे श्रीजिनराजसूरय उदैयुः । अथ तत्पट्टे श्रीखरतरगणशृंगारसाराः कृतश्रीपूर्वदेशविहाराः श्रीजिनवर्द्धनसूरयो जयंति । अथ श्रीजेशलमेरौ श्रीलक्ष्मणराजराज्ये विजयिनि सं० १४७३ वर्षे चैत्रसुदि १५ दिने तैः श्रीजिनवर्धनसूरिभि. प्रागुक्तान्वयास्ते श्रेष्ठिधनाजयसिंहनरसिंहधामाः समुदायकारितप्रासादप्रतिष्ठया सह जिनबिंबप्रतिष्ठा कारितवंत इति । वा० जयसागरगणिविरचिता प्रशस्तिरियमुत्कीर्णा सूत्रधारहापाकेनेति नंदतात् ॥

(३)

सम्भवजिनालयस्य प्रशस्तिः ।

॥ अर्हं ॥ स्वस्ति श्रीस्तंभनपार्श्वनाथपादकल्पद्रुमेभ्य ॥

प्रत्यक्ष. कल्पवृक्षस्त्रिजगदधिपति. पार्श्वनाथो जिनेंद्र
श्रीसघस्येप्सितानि प्रथयतु स सदा शक्रचक्राभिवंद्य ।
प्रोत्सर्पति प्रकामातिशयकिशलया मगलश्रीफलाढ्याः
स्फूर्जद्धर्मार्थवत्यो यदनुपमतमध्यानशीर्षं श्रयंत. ॥ १
श्रीशातितीर्थंकरवासरेश्वर. सुप्रातमाविष्कुरुता स्फुरद्द्युति. ।
यस्य प्रतापादशिवक्षपाक्षये पुण्यप्रकाश. प्रससार सर्वतः ॥ २
कल्याणकल्पद्रुममेरुभूमि सपल्लतोल्लासनवारिवाहः ।
प्रभावरत्नावलिरोहणाद्रि श्रीसभवेश शिवतातिरस्तु ॥ ३
प्रासादत्रितये नत्वा मूलनाथत्रयं मुदा ।
रत्नत्रयमिवाध्यक्षं प्रशस्तिं रचयाम्यहं ॥ ४
यत्प्राकारवर विलोक्य वलिनो म्लेच्छावनीपा अपि
प्रोद्यत्सैन्यसहस्रदुर्ग्रहमिदं गेहं हि गोस्वामिन' ।
भग्नोपायबला वदंत इति ते मुंचति मानं निजं
तच् श्रीजेसलमेरुनाम नगर जीयाज्जनत्रायकं ॥ ५
वंशो यद्यदुनायकैर्नरवरै. श्रीनेमिकृष्णादिभि-
र्जन्मेव प्रवरावदातनिकरैरत्यद्भुतैराख्यत ।
तेनासौ लभते गुणं त्रिभुवनं सन्नादतो रजयेत्
को वा ह्युत्तममानितो न भवति श्लाघापदं सर्वत. ॥ ६
श्रीनेमिनारायणरौहिणेया दु.खत्रयात् त्रातुमिव त्रिलोकं ।
यत्रोदिता. श्रीपुरुषोत्तमास्ते स वर्णनीयो यदुराजवंश. ॥ ७

तस्मिन् श्रीयादववंशे । राउलश्रीजइतसिंहमूलराजरत्नसिंहराउलश्रीदूदाराउलश्रीघटसिंहमूलराजपुत्रदेवराजनामानो राजानोभूवन् ।

ततोभूत्केसरी राजा केसरीव पराक्रमी ।
वैरिवारणसहार यश्चकारासिदंष्ट्रया ॥ १
श्रीमत्केसरिराजसूनुरभवच् श्रीलक्ष्मणो भूपति-
र्विद्वल्लक्ष्मणलक्षतोपणशरच् श्रीलक्ष्मणस्तेजसा ।

दानाशाय करग्रहाच सकल लोक व्यधाल्क्ष्मण
यो विंदे मृगलक्ष्मणोपि यशसा सीवामिधा व्यधात ॥ २
तदीयसिंहासनपूर्वशैलप्राप्तोदयो हृप्ततरप्रताप ।
श्रीनरसिंहक्षितिपालभानुर्विभासते वैरितमो निरस्यन् ॥ ३

इतश्च ॥ चन्द्रकुले श्रीखरतरविधिपक्षे ॥

श्रीवर्धमानामिधसूरिराजो जाता क्रमादभ्युदयप्रतान्न ।
मशीश्वरश्रीविमलाभिधान प्राचीकरद्यद्वचनेन चैत्य ॥ १
अणहिल्लपाटकपुरे येर्दुर्लभराजपर्षदि विवादे ।
प्राप्त खरतरविरुद जिनेश्वरास्सूरयो नन्नु ॥ २

तत क्रमेण श्रीजिनचन्द्रसूरिनवाङ्गीवृत्तिकारश्रीस्तम्भनपार्श्वनाथप्रकटीकारश्रीअभयदेवसूरिश्रीपिंडविशुद्ध्यादिप्रकरणकारश्रीजिनवल्लभसूरिश्रीअम्बिकादेवताप्रकाशितयुगप्रधानपदश्रीजिनदत्तसूरिश्रीजिनचन्द्रसूरिश्रीजिनपतिसूरिश्रीजिनेश्वरसूरिश्रीजिनप्रबोधसूरिश्रीजिनचन्द्रसूरिश्रीजिनकुशलसूरिश्रीजिनपद्मसूरिश्रीजिनलब्धिसूरिश्रीजिनचन्द्रसूरय श्रीजिनशासन प्रभावितवन्त ॥ तत ।

श्रीगच्छदक्षीपरणे जिनोदया प्रकाशितप्राज्ञसभाजिनोदया ।
कल्याणवार्द्धोदयकाजिनोदया पाथोजहसा अभवन् जिनोदया ॥ १
जिनराजसूरिराज कलहसा इव प्रभुजिनमताब्ज ।
सन्मानसहितगतय सदामराळीश्रिता विमला ॥ २

तत्पट्टे ॥ ये सिद्धान्तविचारसारचतुरा मानाधमन् पण्डिता
सरत शीलगुणेन येरजुहत श्रीस्थूलभद्रो मुनि ।
येभ्य न वितनोति धामन्तरी श्रीसपदीसियतो
येषां सायमनीनमातवचन येष्वद्भुत सौभग ॥ १
श्रीउज्जयन्ताचलचित्रकूटमांडव्यपूजाउरमुख्यकेषु ।
स्थानेषु येषामुपदेशवाक्याद्विभाषिता श्राद्धवरैर्विहारा ॥ २
अणहिल्लपाटकपुरप्रमुखस्थानेषु यैरकार्यत ।
श्रीज्ञानरत्नकोशा विधिपक्षश्राद्धसंघेन ॥ ३
मण्डपदुर्गप्रल्हादनपुरतलपाटकादिनगरेषु ।
यैर्जिनवरबिंबानां विधिप्रतिष्ठा क्रियत स्म ॥ ४
यैर्निजपुण्यानेकांतजयपताकादिका महाग्रन्था ।
पाठ्यन्त च विशेषावश्यकमुख्या अपि मुनीनां ॥ ५
कर्मप्रकृतिप्रमुखग्रन्थार्थविचारसारकथनेन ।
परपक्षमुनीनामपि येष्विह चमत्कृति क्रियते ॥ ६
छत्रपरवैरिसिंहव्वकदासक्षितिदैन्महिषीके ।
येषां चरणा ह्र प्रणम्यत अतिनूरेण ॥ ७
शमदममदनीषय सिद्धांतसमुद्रपारदश्वान ।
श्रीजिनभद्रयतींद्रा विजयन्त स गच्छपोशा ॥ ८

इति श्रीगुरुवर्णनम् ॥

इतश्च ॥

श्रीमानूकेशवंशोयं वर्धतां गरलागय· ।
नरमुक्ताफलं यत्र जायते जनमडनं ॥ १

तस्मिन् श्रीऊकेशवंशे चोपडागोत्रे । सा० हेमराज- तदंगज सा० पूनाकस्तदात्मजः सा० दीताख्यस्तत्पुत्राः सा० सोहट कर्मण गणदेच महिपा सा० पाचा सा० ठाकुरसिंहनामानः षट् । तत्र सा० पाचाभार्या रूपादे तत्पुत्रा इमे यथा ॥

शिवराजमहीराजलोलालापणनामकाः ।
चत्वार· श्रीचतुर्वर्गसाधका सति पाचय· ॥ १

एतेषा भगिनी श्राविका गेली । तत्र सा०शिवाभार्या सूहवदे तयो· पुत्रः थिराख्य पुत्री हीराई । महिराभार्या महपलदे तयोरंगजा सादा महसा साजणाख्या· सुते नारगदेवल्हीनाम्नी । लोलाभार्या लीलादे पुत्रौ सहजपालगेलाकौ पुत्री लापाई । लापणभार्या लपमादे तदात्मजा· शिखरा समरा मालाख्या ॥

इत्यादिपरिवारेण सयुताः श्रावका इमे ।
कुर्वंति धर्मकार्याणि शासनोन्नतिहेतवे ॥ १

विक्रमवर्षचतुर्दशसप्ताशीतौ विनिर्ममे यात्रा ।
शत्रुंजयरैवतगिरितीर्थे सघान्वितैरेभि· ॥ २

पचम्युद्यापनं चक्रे वत्सरे नवतौ पुनः ।
चतुर्भिर्बांधवैरेभिश्चतुर्वा धर्मकारकैः ॥ ३

अथ सवत् १४९४ वर्षे श्रीवैरिसिंहराउलराज्ये श्रीजिनभद्रसूरीणामुपदेशेन नवीनः प्रासाद· कारितः । ततः सवत् १४९७ वर्षे कुंकुमपत्रिकाभि सर्वदेशवास्तव्यपर·सहस्रश्रावकानामंत्र्य प्रतिष्ठामहोत्सवः सा० शिवाद्यैः कारित· । तत्र च महनि श्रीजिनभद्रसूरिभि· श्रीसभवनाथप्रमुख-बिंबानि ३०० प्रतिष्ठितानि प्रासादश्च ध्वजशेखर प्रतिष्ठित· । तत्र श्रीसभवनाथो मूलनायकत्वेन स्थापित· । तत्र चावसरे सा० शिवामहिरालोलालापणश्राद्धै दिन ७ साधर्मिकवात्सल्य कृतं राउलश्रीवैरसिंहेन साकं श्रीसघो विविधवस्त्रे परिधापित । राउलश्रीवैरसिंहेनापि चत्वारस्ते बाधवा स्वबाधववद्वस्त्रालंकारादिदानेन सम्मानिता इति ॥

॥ अथ जिनपतिपार्श्वे राजता यत्प्रसादात्
सकलसुकृतकार्यं सिध्यति ध्यायकाना ।
जिनकुशलमुनींद्रास्ते जयंतु त्रिलोक्या
खरतरविधिपक्षे तन्वते ये सुखानि ॥ १

सरस्यामिव रोदस्या पुष्पदंतौ विराजत ।
हसवन्नंदतात्तावत् प्रासाद· सभवेशितुः ॥ २

प्रासादकारकाणा प्रासादविधिप्रतिष्ठितिकराणा ।
सूरीणा श्राद्धाना दिने दिने वर्द्धता सपत् ॥ ३

सेवार्थं त्रिजगज्जनान् जिनपतेर्यच्छ्रंगमूले स्थिता
दंडव्याजभृतस्त्रयः सुपुरुषा आमत्रयंति ध्रुवं ।

प्रेंखोलद्ध्वजपाणिभी रणरणद्घटानिनादेन तत्
प्रासादत्रितयं त्रिलोकतिलकं वदे मुदाहं त्रिधा ॥ ४
प्रासादत्रितयं नयात् त्रिलोकीतलमडनम् ।
त्रिविधेन त्रिधा शुद्ध्या वदित त्रिजगज्जनं ॥ ५
सौभाग्यभाग्यनिधयो मम विद्यादायका कविगजेंद्रा ।
श्रीजयसागरगुरवो विजयते वाचकवरिष्ठा ॥ ६
तच्छिष्यो वाचनाचार्यो वर्त्तते सोमकुंजर ।
प्रशस्तिर्विहिता तेन वाचनीया विचक्षणै ॥ ७ ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

लिखिता च प० भानुप्रभगणिना ॥ सर्वसंख्याया कवितानि ३३ ॥ शुभं भवतु सघस्य ॥ ८ ॥

जिनसेनगणिश्चात्र चैत्यैकार्यादि वहूद्यमं ।
सूत्रधृच्छिवदेवेन प्रशस्तिरिदकारि च ॥ १

After this is added in a different hand

प्रासादे क्रियमाणेथ बहुविघ्नोपशांतये ।
विहानं रचयामास जिनसेनो महामुनि ॥ २ ॥ शुभं ।

(४)

लक्ष्मीकान्तप्रासादस्य प्रशस्तिः ।

स्वस्ति श्रीगणेशाय नम । स्वस्तिश्रीजयोऽभ्युदयश्च ॥
ददातु व स देवेश शम्भूषणभूषित ।
निपतती दिवो येन केन मदाकिनी धृता ॥ १ ॥
सलिलनिधिसुधाया हृत्सरसा वगाढो
लवणिमजलभाजि लेष्टकातानिनोद ।
विकचकुचसरोजे मंजु गुंजन् पन्ग्नि
सजलजलदनील पातु व शार्ङ्गपाणि ॥ २ ॥
श्रीमज्जैसलमेरुनाम नगरं पृथ्व्या परं मंडनं
भोग्य यादवभूभुजामिव नव चाह स्वगतुयं ।
शूरैर्यादवशै रुपचित सागर दुर्गंनृपै
नानाचित्रमणिमिश्रा विजयतेऽनेय पंस्न्विर ॥ ३ ॥
सम्राट् श्रीनेभसिंहो यदुकुलजलधिप्रोग्सरपार्वण्दु
स्तत्सूनुर्मूलराजो जगति सुविदितो देवराजो नृराज ।
तद्वशे यादवेंद्रः समभवदसका केहरिस्तत्तनूज
श्रीमद्रामाभिराम समजनि तनयो लक्ष्मणो लक्ष्मणेश ॥ ४ ॥
लक्ष्मणस्य तनयो विराजते वैरिसिंह इति विश्रुत सदा ।
तेन देवभवनं प्रतिष्ठित राज्यवृद्धयरितपापनुत्तये ॥ ५ ॥
वेदांका धीदुवर्षे शिशिरऋतुवरे माघशुक्ले च पक्षे
षष्ठ्यां वै शुक्रवारेश्विनिभ उदयगाम इदो नु मेषे ।

भूप॰ श्रीवैरिसिंहः सुखरभवनेकारयत्सुप्रतिष्ठा-
न्नृत्विग्भिर्वेदविद्भिर्नृपतिभिरनिशं वंदिताङ्घ्य्रब्जयुग्मः ॥ ६ ॥

संवत् श्रीविक्रमार्कसमयातीतसंवत् १८९४ वर्षे शाकि॰ सम्न् ८१२ प्रवर्तमाने महामांगल्य-माघसुदि ६ गुरुवारे अश्विनीनक्षत्रे शुक्लाख्ययोगे तीतलाख्यकरणे मेषस्थे चंद्रे महाराजाधिराज-श्रीयादववंशीयराउलश्रीजेतसिंहराउलश्रीमूलराजरानराउलश्रीदेवराजराउलश्रीकेहरिराउलश्रीलक्ष्मणत-त्पद(ट्ट)पूर्वाचलप्रचंडमार्तंडायमानमहाराजाधिराजश्रीवैरिसिंहेन सर्वकामसमृद्ध्यर्थं श्रीलक्ष्मीकांतप्रीत्यर्थं पंचायतप्रासाद प्रतिष्ठितः ।

प्रासादसत्कूपसर प्रतिष्ठा विधापिता येन यदृत्तमेन ।
प्रजाः सुखेन प्रतिपाल्यते य. षड्दर्शनाधारपर स जीयात् ॥ १ ॥
पंचिरनीभिः खलु भूमिपालै॰ व्य(र्व्य)लारि यद्यदुत्ति ।
सत्वैव तत्कार्यसमर्थमेनं श्रीवैरिसिंहं व्यदधाद्विधाता ॥ २ ॥

शुभं भवतु । श्री······ ····पचालीसाल्हासुतशिवदासभार्याडेपासुतभोजा······

(५)

अष्टापदप्रासादस्य प्रशस्तिः ।

॥ स्वस्ति ॥ श्रीपार्श्वनाथस्य जिनेश्वरस्य प्रसादत॰ संतु समीहितानि ।
श्रीशांतिनाथस्य पदप्रसादाद्विघ्नानि नश्यंतु भवेच्च शांतिः ॥ १ ॥

संवत् १५८३ वर्षे मार्गसिरसुदि ११ दिने श्रीजेसलमेरुमहादुर्गे राउलश्रीचाचिगदेवपट्टे राउल-श्रीदेवकर्णपट्टे महाराजाधिराजराउलश्रीजयतसिंहविजयिराज्ये कुमरश्रीलणकर्णयुवराज्ये श्रीऊके-शवंशे श्रीसखवालगोत्रे स॰ आंबापुत्र स. कोचर हूया । जिणइ कोरंटइ नगरि अनइ सखवाली-गामइ उत्तगतोरण जैनप्रासाद कराव्या । आबू जीराउलइ श्रीसंघिसुं यात्रा कीधी । जिणइ आपणइ उदारगुणइ आपणा घरनउ सर्व धन लोकन देई कोरंटइ कर्णनामना लीधी । सं. कोचरपुत्र स. मूला तत्पुत्र स रउला सं. हीरा । स रउलाभार्या स. माणिकदे पुत्र स. आपमल स. देपमल्ल । स. आपमल्लभार्या कमलादे पुत्र स. पेथा स भीमा स जेठा । स पेथाभार्या पूनादे पुत्र स. आसराज स. मूधराज पुत्रिका स्याणी । स. आसराजइ श्रीशत्रुंजयमहातीर्थे श्रीसंघसहित यात्रा करी आपणा वित्त सफल कीधा । स. आसराजभार्या चो. स. पाचापुत्री गेली जिणइ श्रीशत्रुंजय गिरनार आबूतीर्थे यात्रा कीधी । श्रीशत्रुंजयादितीर्थावतारपाटा करावी । सतोरण सपरिकर श्रीनेमिनाथना बिंब भरावी श्रीसंभवनाथनइ देहरइ मंडाव्या । समस्तकल्याणकादिक तपनी पाटी सैलमय करावी । स आसराजपुत्र स. पेता स. पाता । स पेतइ स॰ १५११ श्रीशत्रुंजयगिर-नारतीर्थइ श्रीसंघसहित यात्रा कीधी । इम वरसइ २ तीर्थयात्रा करता स॰ १५२४ तेरमी यात्रा करी श्रीशत्रुंजय ऊपरि छ अरी पालता श्रीआदिनाथप्रमुखतीर्थंकरनी पूजा करता छट्ठतप करी वि लाप नवकार गुणी चतुर्विधसंघनी भक्ति करी आपणा वित्त सफल कीधा ॥ वली चोपडा स॰ पाचापुत्र स. सिवराज सं महिराज सं लोला संघवीलापण पुत्रिका स. गेली । स. लापणपुत्र स सिपरा स. समरा स. माला स. महणा स. सद्दणा स. कुंरा प्रमुखपरिवारसहित चो स लापण सखवाल सं आसराजपुत्र सं पेता ए बिहु मिली श्रीजेसलमेरुनगरि गढ ऊपरि त्रिभूमिक श्रीअष्टापदमहातीर्थप्रासाद कराव्या । स. १५३६ वर्षे फागुणसुदि ३ दिने राउल-श्रीदेवकर्णराज्ये समस्तदेसना संघ मेलवी श्रीजिनचंद्रसूरिश्रीजिनसमुद्रसूरिकन्हलि प्रतिष्ठा करावी श्रीकुंथुनाथ श्रीशांतिनाथ मूलनायक थपाव्या । चउवीस तीर्थंकरनी अनेक प्रतिमा भरावी ।

स पेतइ समस्त मारुयाडिमाहि रूपानाणासहित समकितलाइ लाद्या । सोनाने आवरे श्रीकल्पसिद्धातना पोथा लिखाव्या । श्रीजिनसमुद्रसूरिक्कारा श्रीशांतिसागरसूरि आचार्यनी पद स्थापना करावी । श्रीअष्टापदतीर्थइ निहु भूमिकाए जगति करावी बिंब मडाव्या । स पेताभार्या स सरसति पुत्र स बीदा स नोडा पुत्रिका धानू बीजू । स नोडाभार्या स नायकदे स पूनी । स बीदाभार्या स अमरादे स विमलादे स विमलादेपुत्र स सहसमल स करणा स धरणा । पुत्रिका हरषू सरूपू हस्तू । स स सहसमल्लभार्या स कुरीपुत्र भोला स सवीरीपुत्र डाहा स करणा स कनकादेपुत्र पीदा । पुत्रिका लाला स धरणाभार्या धरणिगदे पुत्रिका वाल्ही । इत्यादि परिवारसहित स बीदइ श्रीशत्रुंजय गिरनार आबूतीर्थे यात्रा कीधी । ममरितमोदक घृत पाड साकरनी लाहिणि कीधी । श्रीजिनहंससूरिगच्छनायकनी पदमथिमहोछव करी भगे घर २ प्रतइ लाही । पाचमिना ऊजमणा कीधा । पाच सोनइया प्रमुख अनेक वस्तु ऊजमणइ माडी । श्रीकल्पसिद्धातपुस्तक घणीवार वचाव्या । पाचवार लाप नवकार गुणी चारसो जोडी भगीनी लाहिणि कीधी । स सहसमल्ल श्रीशत्रुंजयतीर्थइ यात्रा करी जूनइगढि राणपुर वीरमगाम पाटण पारकरि पाड भगी लाहणि करी घरे आव्या पछइ स बीदइ घर २ प्रतइ दस २ सेर घृत लाह्या । अष्टापदप्रासादइ निहु भूमिकाए जगतिना वारणानी चउकी कराबी । पउडसाण नाली १४ गुहणा देहरा ऊपरि कागुरा अष्टापदइ कराव्या । काउसग्गीया श्रीपार्श्वनाथना बि कराव्या । बिहु हाथिए स पेता स सरलतेनी मूर्त्ति करावी । स १५८१ वर्षे मागसिरवदि १० रविवारे महाराजाधिराज रावलश्रीजयतसिंह तथा कुमरश्रीलूणकरणवचनात् श्रीपार्श्वनाथ अष्टापदविचालइ स बीदइ सेरी छावी । तुतना थम्भ बधाव्या । वारणा पउडसाण कराव्या । चईवध छज्जा वलि करावी । कोहर एक कराव्या । गाइसहस्र १ गोनी घृत अन गुल दन घणी वार पदृदरसण ब्राह्मणादिकना दीधा । श्रीजसलमेरुगढनी दक्षिणदिसइ घाघरा बधाव्या । दहरानी सरीनइ घाघरा बे कु श्रीजयतसिंहराउलनइ आदेसइ स बीदइ कराव्या । गउप करावी दस अवतार सहित लषमीनारायणनी मूर्त्ति गउपइ मडावी ॥

जिनो दशावतारोप्यवताररहितस्तु तु ।
श्रीपोहदाजिनदस्य समियाय परीष्टये ॥ १
शुद्धसम्यक्त्वभारिलाद्रावितायकरस्तत ।
सलक्ष्मीक समायातो जिनो दातुमिव श्रिय ॥ २

मडपादिकनीकमणा स सहसमल्ल स करणा स धरणा करावित्सइ ॥ इत्येषा प्रशस्ति श्रीबृहत्खरतरगच्छे श्रीजिनहंससूरिपट्टालंकारश्रीजिनमाणिक्यसूरिविजयिराज्ये श्रादेवतिलकोपाध्यायेन लिखिता चिरं नदतु ॥

सूत्रधारमनसुखपुत्रसूत्रधारपेताकेन सुदकारि प्रशस्तिरेषा कोरान ॥ ❀ ॥ श्रीभवतु ॥

(६)

शतदलकमलान्तःस्थो लेखः ।

श्रीनिवासं सुरश्रेणिसेव्यक्रम
धामकामाभिसंतापनीरागम ।
माघवेशादिदेवाधिरोपक्रम
तत्त्वसद्धाविशानभव्याश्रम ॥ १ ॥

भव्यनीरागताकेलिकर्म्मक्षमं
यं(य)स्य भव्यैर्भजे नाम सपद्मं ।
नीरस पापहं स्मर्यते सत्तमं
तिग्ममोहार्त्तिविध्वंसतापाधमं ॥ २ ॥
लब्धप्रमोदजनकादरधा(?)म्नधामं
तापाधिकप्रमदनागरमन्तकाम ।
घंटारवप्रकटिताद्भुतकीर्त्तिराग
नक्षत्रराजिरजनाय लता(नीगप्रभा)निरामं ॥ ३ ॥
घंटापथप्रथितकीर्त्तिरसोपयानं
नागाधिप परमभक्तिवशात् सनामं ।
गंभीरधीरनमतामयमातंगमं
मं(म)त्र्यानतं नमत तं जिनपं निकामं ॥ ४ ॥
संसारकांतारनपास्य नाम
कल्याणमालास्पदमन्तधामं ।
लाभाय यन्नाम तवाभिराम
लोभाभिभूत श्रितगगवृक्ष. ॥ ५ ॥
कर्म्मणा राशिरन्नोकलोकोद्गम.
संसृते. कारण मे जिनेशावमं ।
पूर्णपुण्याढ्य दु खं विधत्तेऽनिम
पर्ण(न) क्षमस्त्वा विना कोऽपि तं दुर्गमं ॥ ६ ॥
कार्म्मणं निर्वृतेर्हेतुमन्योऽनन.
यं(य)क्षराट्पूज्य तेनोच्यते निर्मल ।
श्रीपते तं जहि प्राग् विधायोद्यमं
दानशौटाव मे देहि शं...प्रमं ॥ ७ ॥
यस्य कृपाजलधेर्विश्रामं
कंठगताद्भुभटसधामं ।
भयजनकव्याया····· मं
जेतारं जगत. श्रितधामं ॥ ८ ॥
कलीकृतवसुन्नत ·····पुर्धामं
लापोचारमहा····· ······ ।
केशोच्चयमिह नयने क्षमं
लिंगति कमला कुरु मे क्षेमं ॥ ९ ॥
कलयति जगतः······प्रेमं
लंभयति सौख्यपटलमुद्दामं ।
कालं हंति च गतपरिणाम
महे तं महियसो·········मं ॥ १० ॥
रसनयेप्सितदानसुरद्रुमं
हितमहा·····द्विजलोत्तमं ।

त सदापुण्यरमोदयसगम
समरसामृतमुदरसयम ॥ ११ ॥
हिनस्ति सद्ध्यानावस्थितस्य मध्यम
त तीथनाथ समरप्लवगम ।
सुरासुराधीशम यम
रे नाथसपूजितपद्युगमशुम ॥ १२ ॥
ससारमालाकुलचित्तमादिम
सान्द्रार्थसवेदनशून्यमधम ।
रम्यामृतावस्थितपूर्णचिद्घन
सपाश्रित शोषितपापकर्दम ॥ १३ ॥
रत्नत्रयालकृतनित्यहेम
सीमाद्रिसारोपमसत्त्वसोम ।
शोभामयो ज्ञानमय विसाम
षड्वर्ग मा देव विधेह्यकाम ॥ १४ ॥
भावविभासकनष्टविलोम
स्कन्धितस्कदलत प्रणमाम ।
रगपतगनिवारण सुभीम
फलुदान (गल) जिनप हृत वे भौम ॥ १५ ॥
मनेश्वर पाभपतिपरिश्रम
लालाश्रितस्यापनया मनोरम ।
कमाल्वित मे जिन माधु नैगम
रमाविलासालसनेत्रनिगम ॥ १६ ॥
समितिसारशरीरमविभ्रम
हरिनतोत्तमभूरिगमागम ।
श्रयत ॥ जितमानभुजगम
फलसमृद्धिविपीनपराक्रम ॥ १७ ॥
पाप्रेयश सृजति श जिनसा न्भीम
तारस्वरेण विबुधै त्रित होम ।
शोकारिमारिविरहय यातस(दा?)म
भव्यै स्तुत निहतदुमतदहयव(?)म ॥ १८ ॥
मायायुजध्वसविधौ महद्दिम
न बानयत्याशु मनस्तुरगम ।
मनोपम वे जिन राम(ग)पचम
स्तवेन युक्त गुणरक्षउद्दिम ॥ १९ ॥
कलिदोलेह व्यधाम(?)
माहात्म्य हृदयगम ।
लब्धाश्रितवसुनाम
यतियशस्तुत नुम ॥ २० ॥
लोकोत्पत्तिविनाशसस्थितिविदा मुख्य जिन वै स्तुम
द्व्यारभतसमाधरं नमत भो पूजा वरा पाथिम ।

परपक्षस्य तव स्तवं स्तनिमित्त करोंद्रमे(?)
तत्तद्भावमयं वस...तसौ...काम्यस्तवंदे ॥ २१ ॥
नयनाननसद्गोमं
संतति तव जंगम ।
स्याग्राग्रु(मु)मता स्याम(?)
नयते शमकृत्रिमं ॥ २२ ॥
दासानुदासस्य मम
नवानंदविहंगमं ।
मायति प्राप्य सुमं
नंपा(नया)क्षत्ता महाद्रुमं ॥ २३ ॥
श्रमावोहित्थनिर्यामं
मानवार्च्यं महाक्षमं ।
गुणिपूज्यं प्रीणयाम
रुं(रु)चिं स्तौमि नमं नमं ॥ २४ ॥
स्मरति य सुंदरयक्षकर्दमं
रागात् समादाय महंति कौंकुमं ।
मियो मिलिला मधु(?)जाव्यकुकुमं
चद्राननं तं प्रविलोकतादमं ॥ २५ ॥

शतदलकमलबहिःस्थो लेखः ।

इत्थं पार्श्वजिनेश्वरो भुवनदिग्भ्यंगचद्रात्मके
वर्षे वाचकरत्नसारकृपया राकादिने कार्त्तिके ।
मासे लोद्रपुरस्थित. शतदलोपेतेन पद्मेन सन्
नूतोयं सहजादिकीर्त्तिगणिना कल्याणमालाप्रदः ॥ २५ ॥

ऐं नमः ॥ श्रीसाहिर्गुणयोगतो युगवरेत्यट(?हं) पदं दत्तवान्
येभ्यः श्रीजिनचंद्रसूरय इलाविख्यातसत्कीर्त्तय. ।
तत्पट्टेमितत्तेजसो युगवरा श्रीजैनसिंहाभिधा-
स्तत्पट्टाबुजभास्करा गणधराः श्रीजैनराजाः श्रुता. ॥ १
तैर्भाग्योदयसुंदरैरिपुसरस्तत्पोडशाब्दे १६७५ सित-
द्वादश्या सहसः प्रतिष्ठितमिदं चैत्य स्वहस्तश्रिया ।
यस्य प्रौढतरप्रतापतरणेः श्रीपार्श्वनाथेशितुः
सोयं पुण्यभरां तनोतु विपुला लक्ष्मीं जिन. सर्वदा ॥ २
पूर्वं श्रीसगरो नृपोभवदलंकारोन्वये यादवे
पुत्रौ श्रीधरराजपूर्वकधरौ तस्याथ ताभ्यां क्षितौ ।
श्रीमल्लोद्रपुरे जिनेशभवनं सत्कारितं षीमसी
तत्पुत्रस्तदनुक्रमेण सुकृती जात. सुतः पूनसी ॥ ३
तत्पुत्रो वरधर्म्मकर्म्मणि रतः ख्यातोऽखिलैस्सद्गुणैः
श्रीमल्लस्तनयोय तस्य सुकृती श्रीथाहरूनामक ।
श्रीशत्रुंजयतीर्थसंघरचनादीन्युत्तमानि ध्रुवं
य. कार्याण्यकरोत्तथा लसरफों पूर्णा प्रतिष्ठाक्षणे ॥ ४

प्रादात्सधजनस्य जैनसमय चालेखयत् पुस्तक
सर्वं पुण्यभरेण पावनमल जन्म स्वकीय व्यधात् ।
तेनाय भवनस्य यस्य जिनपस्योद्धारक कारित
सार्द्धं सद्धरराजमेघतनयाभ्या पार्श्वनाथो मुदे ॥ ५ ॥ श्रीः ॥*

(७)

श्रीलोध्रवानगरे श्रीवृहत्खरतराधीशे स १६७५ मार्गशीर्षसुदि १२ तिथौ गुरौ भाण्डशालिक सा० थीमल(ल्ल)भा० चापलदेपुत्ररत्नथाहरूकेण भायाकनकादेपुत्रहरराजमेघराजादियुतेन श्रीचिंतामणिपार्श्वनाथबिंब का० युगप्रधानश्रीजिनसिंहसूरिपट्टप्रभाकरभ० श्रीजिनराजसूरिभि प्रतिष्ठित ॥*

(८)

सवत् १६७५ मार्गशीर्षसुदि १२ गुरौ श्रीअजितनाथबिंब का० भ० थाहरूभायाकनकादेपुत्ररत्नहरराजेन प्र० युगप्रधानश्रीजिनसिंहपट्टप्रभाकरश्रीजिनराजसूरिभि ॥*

(९)

स १६९३ मार्गशीरसुदि ९ भणसालीसघवीथाहरूकेण श्रीपार्श्वनाथदेवगृह खवृद्धभायाकनकादेवीपुण्यार्थमकारि प्र० श्रीजिनराजसूरिभि ॥

(१०)

स १६९३ मार्गशीर्षसुदि ९ भणसालीसघवीथाहरूकेण श्रीआदिनाथदेवगृह खलघुभायासुहागदेवीपुण्यार्थमकारि प्रतिष्ठित श्रीजिनराजसूरिभि ॥*

(११)

स १६९३ मार्गशीर्षसुदि ९ भणसाली सघवीथाहरूकेण श्रीअजितदेवगृह पुत्ररत्नहरराजपुण्यार्थमकारि प्र० श्रीजिनराजसूरिभि ॥*

(१२)

स १६९३ मार्गशीर्षसुदि ९ सघवीथाहरुकेण श्रीसभवनाथदेवगृह पुत्रमेघराजपौत्रभोजराजसुखम(?)ल पुण्यार्थ प्र० श्रीजिनराजसूरिभि ॥*

(१३)

श्रीमहावीरतीर्थे श्रीसुधर्मस्वामिसताने श्रीखरतरगच्छे श्रीउयोतनसूरिश्रीवर्धमानसूरिश्रीजिनेश्वरसूरिश्रीजिनचद्रसूरिश्रीअभयदेवसूरिश्रीजिनवल्लभसूरिश्रीजिनदत्तसूरिश्रीजिनचद्रसूरिश्रीजिनपतिसूरिश्रीजिनेश्वरसूरिश्रीजिनप्रबोधसूरिश्रीजिनचद्रसूरिश्रीजिनकुशलसूरिश्रीजिनपद्मसूरिश्रीजिनलब्धिसूरिश्रीजिनचद्रसूरिश्रीजिनोदयसूरिश्रीजिनराजसूरिसुगुरुपट्टालकारश्रीजिनभद्रसूरिविजयराज्ये श्रीजेसलमेरुदुर्गे श्रीचाचिगदेवे पृथिवीं शासति सति सवत् १५०५ वर्षे श्रीऊकेशवालगोत्रे सा० पेथापुत्रसा० आसराजभार्यया सा० पेता सा० पाताजनन्या गेलीश्राविकया वाचनाचार्यरत्नमूर्तिगणिसदुपदेशेन वा० जिनसेनगणिरम्योद्यमेन श्रीतप पट्टिका कारिता । लिखिता च प० मेरुसुदरगणिना शुभमस्तु । सद्भिर्वाच्यमाना चिर नद्यात् । श्रीकीर्तिरत्नसूरि

---

* एतच्चिह्नाङ्किता समाषि लेखा लोद्रपुरमन्दिरसत्का ।

(१४)

संवत् १५१८ वर्षे वैशापसुदि १० दिने राउलश्रीवयरसिंहपुत्रराउलश्रीचाचिगदेवविजयराज्ये चोपडागोत्रे सा० सिवराजमहिराजलोलाबाधवस० लापणसुश्रावकेण स० सिंग सं० सहसा सं० सहजपाल सा० सिपरा सा० समरामालासहणाकुरपौत्रश्रीकरणउदयकरणप्रमुखपरिवारसहितेन श्रीसित्तुंजयगिरनारावतारपट्टिका समराभार्यासहजदेश्राविकापुण्यार्थं कारिता प्रतिष्ठिता खरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिपट्टालंकारश्रीजिनचंद्रसूरिभिः । वाचनाचार्यकमलराजगणय. प्रत्यहं प्रणमंति ॥

(१५)

संवत् १५१८ वर्षे वैशापसुदि १० दिने गणधरगोत्रे सा० नाथूपुत्र सं. पासडभार्याप्रेमलदे पुत्रस. जीवंदसुश्रावकेण पुत्रसधारणवीराप्रमुखपरिवारसहितेन निजमातृप्रेमलदेपुण्यार्थं नंदीश्वरपट्टिका कारिता प्रतिष्ठिता श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिपट्टे श्रीजिनचंद्रसूरिभिः । वा० कमलराजगणिवराणा शिष्य उत्तमलाभगणिः प्रणमति ॥

(१६)

संवत् १५१८ वर्षे वैशापसुदि १० दिने सखवालगोत्रे सा० पेथापुत्र सा० आमराजश्रावकेण पुत्र पेता पाता पौत्र दीदा हेमराज प्रमुखपरिवारसहितेन निजभार्यागेलीपुण्यार्थं वा० कमलराजगणीश्वराणासुपदेशेन श्रीशत्रुंजयगिरनारावतारपट्टिका कारिता प्रतिष्ठिता श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिपट्टालंकारश्रीजिनचंद्रसूरिभिः । उत्तमलाभगणिः प्रणमति सादरं ॥

(१७)

राउलश्रीवयरसिंहपुत्रराउलश्रीचाचिगदेवविजयिराज्ये विक्रमात् स० १५१८ वर्षे वैशापसुदि १० दिने······समरापुत्र सं० सजाकेन स० सद्धारुहदे मोठा (?) राणा जावड भावड स० सोही राभू वीजूप्रमुखपुत्रपुत्रिकादिपरिवारसहितेन श्रीमंडोवरनगरवास्तव्येन भार्यासूहवदेपुण्यार्थं श्रीनंदीश्वरपट्टिका कारिता खरतरगच्छे श्रीजिनचंद्रसूरिभिः ॥

(१८)

संवत् १५१८ वर्षे ज्येष्ठवदि ४ दिने श्रीचाचिगदेवविजयराज्ये गणधरगोत्रे जगसीपुत्रनाथू तत्पुत्रसं० सच्चराजभार्या स० धविणि सिंगारदे पुत्रसं० धरमा सं० जिणदत्त देवसी सीमसी पौत्र लापा रिणमल्ल देव अमरा भडणा सूरा सामलादिपरिवारयुतेन श्रीशत्रुंजयगिरनारावतारपट्टिका कारिता प्रतिष्ठिता श्रीखरतरगच्छे श्रीजिनभद्रसूरिपट्टालंकारश्रीजिनचंद्रसूरिभिः । अखात्रीजदिने लिखितं ॥

(१९)

श्रीपार्श्वनाथाय नम ॥ संवत् १६ चैत्रादि ७३ वर्षे जेठसुदि १५ सोमवारे मूलनक्षत्रे । श्रीजेसलमेरुनगरे राउलश्रीकल्याणजीविजयराज्ये । श्रीखरतरवेगडगच्छे । भ० श्रीजिनेश्वरसूरिविजयराज्ये । छाजहडगोत्रे सं० कुलधर······वेगडापुत्र मं.······सुर······देवद······पुत्र मंत्री गुणदत्त तत्पुत्र मं.······सरजन पुत्रमं. जी······के······तत्पुत्रमं. चापसी म. उदयसिंह मं. ठाकरसी······ चापसीपुत्र······कर्ण उदयसीहपुत्र······उपासर······पदं कारितं चिर जयतु । श्रीसंघस्य······ सूत्रधारपाचागेन······

(२०)

श्रीखरतरवेगडगच्छे भट्टारकश्रीजिनेश्वरसूरिसंताने भट्टारकश्रीजिनगुणप्रभुसूरिपट्टे भ० श्रीजिनेश्वरसूरि तत्पट्ट भट्टारकश्री ५ जिनचंद्रसूरिपट्ट भट्टारकश्रीजिनसमुद्रसूरि तत्पट्टालंकारहारसारभट्टारक श्री १०७ श्रीजिनसुंदरसूरि तत्पट्टे युगप्रधानभट्टारकश्री ७ श्रीजिनउदयसूरिविजयराज्ये प्राज्यसम्राज्ये ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री

(२१)

॥ ॐ नमः श्रीपार्श्वनाथाय नमः ॥ श्रीवाग्देवताय नमः ॥ संवत् १७८१ वर्षे शाके १६४६ प्रवर्त्तमाने महामांगल्यप्रदे मासोत्तमचैत्रमासे लीलविलासे शुक्लपक्षे त्रयोदश्यां गुरुवारे उत्तराफाल्गुनीनक्षत्रे वृद्धिनामयोगे एवं शुभदिने श्रीजेसलमेरुगढमहादुर्गे राउलश्री ५ अखैसिंघजी विजैराज्ये ॥

(२२)

सुपार्श्वजिनालयस्य प्रशस्तिः ।

ॐ नमः श्रीसुपार्श्वनाथाय ॥

श्रीनाभेयमनु श्रियाश्रिततनु पापारिनाशे धनु ।
श्रीमच्छांतिजिनं तमोभरदिनं लोकत्रयीस्वामिनं ॥
सद्यानंदकरं महाभयहरं श्रीनेमिनाथं परं ।
वंदे पार्श्वप्रभुं सुरासुरविभुं श्रीवर्द्धमानं शु(शु)भं ॥ १ ॥
भुवनभवनपापध्वांतदीपायमानं
परमतप्रतिघातप्रत्यनीकायमानं ।
धृतिकुवलयनेत्रावश्यमंत्रायमानं
भजत विदितकीर्तिं श्रीसुपार्श्वं विमानं ॥ २ ॥
अर्हंत इन्द्रा सकलाश्च सिद्धा आचार्यवर्या अपि पाठकाश्च ।
मुनीश्वराः सपसमीहितानि कुर्वंतु रत्नत्रययुक्तिभाजः ॥ ३ ॥
गजारूढा पीना द्विगुणभुजयुग्मेन सहिता ।
स्फुरद्विद्युत्कांतिर्नरसुरभरं पादमहिता
ददाना भक्तेभ्यः प्रतिदिवससुखैरमरता
शुभं शाता सघस्य दिशतु सदानंदजननी ॥ ४ ॥
सत्संवदिलामविते शुभयुते दुष्टैर्जनैर्विच्युते
धर्माधिष्ठितचित्तलोकललिते विद्याविनोदोचिते ।
श्रीमज्जेसलमेरुनाम्नि नगरे चैलं सुनातं कथ
त वक्ष्ये लघुता सुपार्श्वजिनपस्याहं तपागच्छजः ॥ ५ ॥
गांभार्योदार्यधैर्यादिगुणसमुदयं सद्गुरोपमायां
श्रुत्वा सुत्तस्य यांतां दुरितशतदलसौराकामे हिमानीं ।
कल्पद्रुमेपि(?) यस्या जिनभवनोत्पादनेनात्यजस्र
मर्त्य प्राप्नोति नित्य प्रतिभवहतं तत्परमाहत्यं मुक्तिं ॥ ६ ॥
मन्त्रैर्देवीवादवायुरनगीकर भवितादिद्वयस्य ।
भक्तानां भयदाय प्रमथितदुर्नैदस्य मायायुतस्य ।

श्रीमद्विष्णो· पदाब्जामलकलनजलैः क्षालितस्वातकस्य ।
सन्न्यायाध्वप्रकर्त्तुर्जगति च विदितस्यारिवर्गांतकस्य ॥ ७ ॥
निश्शेषोर्व्वीशमान्यस्य जनसुखकृतो मूलराजाभिधान-
राज्ञ· सम्प्राप्य चाज्ञा द्रुतहतसमघ· कारयामास संघ· ।
सत्प्रासादं प्रसादं सुरभवनसमं नष्टदुष्कृद्विपादं
युक्तं पापाद्विमुक्तं गतकुमतमतं जालिकातोरणाद्यै· ॥ ८ ॥
शुभं श्रीमच्छ्रीविक्रमस्य क्षितिपतिशुभात् प्राज्यसाम्राज्यराज्या-
द्वर्षव्राते सुजाते वह्नरसगजोर्व्वीमिते सौम्यमार्गे
सूर्ये मासोत्तमाश्विधुजि सितदले कर्मवाच्या दशम्या ।
रम्या सद्योगगम्या वसुपतिभयुजि सौम्यवारान्वितायां ॥ ९ ॥
············ जातं हि पूर्णं गतवत्सु तूर्णं
चैत्यं हि पंचस्वपि हायनेषु
जाता प्रतिष्ठा वलिनोंतरायात्
ततोंतरायस्य गता निवृत्तिः ॥ १० ॥
राजेंद्रक्षयसिंहनामनृपतेः पट्टोदयाद्रौ रवेः
श्रीयद्वन्वयक्षीरनीरधिविधो· सर्वर्द्धिविद्योदधे ।
श्रीनाथस्य पदाबुजालिसदृशस्यामर्दितासन्म···
श्वंडाखंडकुमित्रपद्मिदलने दुर्दंतपंचास्यिनः ॥ ११ ॥
सत्प्रासादतडागयागप्रभृतिश्रेयस्कृतेर्वर्द्धिता-
मंदानंदकृदुत्तमानघपयःपुण्यीकृतप्राणिन· ।
जाग्रत्प्रोत्कटयत्प्रतापतपना नष्टारिजाधकृतौ
राज्ये राउलमूलनामनृपतेर्वे विद्यमाने चिरं ॥ १२ ॥
सर्वाकृत्यनिवर्तिते शुभमते सद्यौवराज्याकिते
गोपद्र्दर्शनपालके गज···वाख्ये कुमारे स्थिते ।
श्रीनारायणभक्तितत्परमतिर्माहेश्वरीयेन्वये
प्रावोभूत्करुणामृतार्द्रहृदय प्राप्तप्रतिष्ठाश्रयः ॥ १३ ॥
आख्येनेव सुरूपसिंह इति तत्सूना अमात्योत्तमे
सञ्जातौ तिलकोत्तमे सुहृदयानंदप्रकदोपमे ।
सर्वक्षोणिमलब्धसत्कृतिसमे सत्पुण्यपुष्पद्रुमे
नाम्ना सालिमसिंहके मतवरे विख्यातपृथ्वीतले ॥ १४ ॥
वर्षे हर्षजनप्रदे नवरसाष्टेंदौ मिते समते
श्रीमद्विक्रमभूपतेः सुललितस्यादभ्रराज्याद्भुतात् ।
ग्रीष्मर्त्तौ वृषराशिगे ग्रहपतौ सौम्यायने भास्करे
सत्सद्राशिनवांशगेषु सकलेषु व्योमगेषु क्रमात् ॥ १५ ॥
राधे मासि समन्विते सुविशदे पक्षे वलक्षे सखे
श्रीमन्नाभिसुतस्य पारणदिने शुद्धे तृतीयातिथौ ।
वारे चंद्रसुते शुभर्क्षसहिते सद्योगवेलायुते
दिग्वामा मृदुमञ्जुलाख्यविशदे जाते···निजे ॥ १६ ॥

सध्रीचीकृतनाकिनायकवनितामाताभिरत्यद्भुते
गीतिसप्तस्वराञ्चिते यग(?)दिने सीमतिनीभि शुभे ।
काल्याणीयमहोत्सवे यदुकृते जाते महाडंबरे
वादित्रध्वनिपूरिते जयरवे वंदीजनोच्चारिते ॥ १७ ॥
सद्वंशेषु तपागणस्य निखिलपूतत्तिभाजा स
वृद्धाचार्यमतानुगतसुहृदा पुण्यात्मनामाग्रहात् ।
श्राद्धाना सुखदा मया नगजयेनेष्ट प्रतिष्ठा मुदे
चैत्यस्य ध्वजदण्डयोश्च कलम(श)स्याकारि सु(शु)भा हिता ॥ १८ ॥

अष्टभि कुलक

श्रीमत्तपागणसरोजविकाशहसा प्राभूवनापगुन्चिमानसराजहसा ।
सिद्धांतसिंधुमथनैकनिबद्धकक्षा सूरीशहीरविजया हतदुष्टपक्षा ॥ १९ ॥
दिल्लधामकब्बरसमस्तकुसावभामे
नासेव्यमानचरणा करुणार्द्रचित्ता ।
यद्बोधनाज्जगति त्यकमृताकरेण
व्यादत्तराज्यनवविहनिदिगूपुरेण ॥ २० ॥ युग्म
तत्पश्चात्सव्यतीते कतिपयसुसुमे श्रीजिनेंद्राख्यसूरि
कालेऽस्मिन् सन्निकर्ष विजितमदनेकाभिमानिद्विरद ।
श्रेष्ठानतक्षितीशा सदनरभृता माननीयो मुनीन्द्रो
जैन चक्रद्वि राज्य सुकृतयुतजनानदन पुण्ययुक्त ॥ २१ ॥
ज्ञातो दातो धीमान् गीतार्थो मानवर्जित सुचेता ।
लोके हि लब्धसुयशा रगुच्छतमहागाधजलधितट ॥ २२ ॥
श्रीहीरविजयसूर शाखाया श्रीगुलालविजयोऽस्ति ।
पुरवरजेशलमेरोस्तच्छिष्यौ द्वौ समायातौ ॥ २३ ॥
दीपविजयनगविजयो सधस्य तपागणस्य विज्ञप्ते ।
ताभ्यामिमा प्रतिष्ठाचैत्यध्वजदण्डकलशाना ॥ २४ ॥
सुपार्श्वपार्श्वभगवतो ह्यात्महिताय कृतास्सकल्याण ।
यद्वाडबरयुक्ते कृते महातूर्यसरावे ॥ २५ ॥
जाते जयजयशब्दे दत्ते वदीजनेषु सद्दाने ।
मिष्टान्नभोजनन सतुष्टे सकलभूतगणे ॥ २६ ॥
प्रतिष्ठाकृत्ये सपूर्णे सिद्धे सवमनोरथे ।
स्वपूर्वजकृताचारविधिविज्ञेन महौजसा ॥ २७ ॥
राज्ञा श्रीमूलराजेन गृहमागत्य स मुदा ।
वस्त्रादिकृतसत्कार परोपकृतिकर्मठ ॥ २८ ॥
अवर्णवादी न क्वापि देवगुर्वोश्च पूजक ।
कृतसग सदाचारे शृण्वानो धर्ममन्वह ॥ २९ ॥
दीनानाथादिहृदु स्वे दयार्द्रीकृतमानस ।
पापभीरु प्रसिद्ध च देशाचार समाचरन् ॥ ३० ॥
सवमिष्टान्नसपूर्णं सर्वं यत्नसयुत ।
सवसुद्रसोपेत सवनित्तसुखप्रद ॥ ३१ ॥
सघ साधर्मिवात्सल्य चकारामदभोजन ।
इत्थ्कृशुभेन कार्येण नर प्राप्नोति निश्चित ॥ ३२ ॥

इहलोके धनं चायुर्वृद्धिं कीर्त्तिं सुतं सुखं ।
परत्र देववैभव्यं परमा शिवसंपदा ॥ ३३ ॥ पद्भि: कुलकं

भद्रं कुरुष्व परिपालय सर्वविश्वं
विघ्नं हरस्व विपुला कमला प्रयच्छ ।
जैवातृकार्कसुरसिद्धजलानि यावत्
स्थैर्यं भजस्व हि सुपार्श्वज(जि)नस्य नित्यं ॥ ३४ ॥

रविचंद्रधरासुतसौम्यगुरूशनसः
शनिराहुशिखिप्रमुखा दिविगा ।
दिविगास्सतत मम हर्षयुता.
प्रदिशत्वयि भद्रभर भवतां ॥ ३५ ॥

क्षेत्राधीश्वरयोगिनीजनगणैः सिद्धैः समाराधितो
ध्यातो देवगणैस्तथा मुनिगणैः कार्यार्थिभिः सर्वदा ।
साम्राज्यार्थकरश्चतुर्भुजवर. खड्गादिशस्त्रैर्वरः
श्रीसघस्य सुख ददातु सततं श्रीमाणिभद्रो द्रुतं ॥ ३६ ॥

क्षोण्यां चाखिलदेवता गजमुखाः क्षेत्राधिपा भैरवा
योगिन्यो वटुकाश्च सिद्ध...तरपैशाचकाश्चेटकाः ।
अन्ये भूचरखेचरामृत(ता)पगा वेतालभूतग्रहाः
सानदाः प्रदिशंतु मगलवर सघस्य मे सत्वर ॥ ३७ ॥

यासा सस्मरणाद्भवंति सकला. सपद्गुणा देहिना
या सर्वा दु.(?)खं दिनाश्त्रिजगतामाधारभूताश्च या. ।
सघस्याप्यखिलस्य दु खनिवहं कुर्वतु दूर सदा
श्रीमच्छासनदेवता सुनयना. सपूर्णचद्रानता ॥ ३८ ॥

उद्यच्छारदचद्रास्या सूर्यकातिसमप्रभा ।
सुखाय मे च सघस्य भूयाच्छ्रीशातिदेवता ॥ ३९ ॥

यावद्विष्णुपदं ध्रुवस्थितियुतं वर्वर्त्ति तेजोनिधी
यावचद्रदिवाकरौ दिविसरो यावद्धरित्रीधरौ ।
यावत्सति धराम्बुवह्निखमरुद्धाराधरामंडलं
यावत्तावदिदं प्रमोदभरदं चैत्यं चिर तिष्ठतु ॥ ४० ॥

येषा लग्नं द्रव्यं यैश्चेयं कारिता प्रतिष्ठा ।
तेषां कुलस्य नित्य वृद्धिर्भूयाद्धनयशसोः ॥ ४१ ॥

सुवृष्टास्सतु जलदा सुवातास्सतु वायवः ।
वहुधान्यास्तु पृथिवी सुस्थितोस्तु जनोखिल ॥ ४२ ॥

सर्वेपि सतु सुखिनः सर्वे सतु निरामयाः ।
सर्वे भद्राणि पश्यंतु मा कश्चिद्दु खभाग् भवेत् ॥ ४३ ॥

नगविजयेन मयैषा कृता प्रतिष्ठाप्रशस्तिरवशेषा ।
भूयाद्वृद्धिरशेषा सघस्य मे शस्यशुभरेखा ॥ ४४ ॥

विनयनतकोटिकोट्यमरनरभरसेविताङ्घ्रिकमलस्य ।
श्रीमत्संखेश्वरस्य................. ...॥ ४५ ॥

सवत् १८६९ वर्षे वैशाखसुदि ३ दिने
श्रीसघेन प्रतिष्ठा कारिता ॥

जेसलमेरुदुर्गभाण्डागारीयग्रन्थानां

वर्णानुपूर्व्या सूची ।

[illegible]

(क्र)मानुपूर्व्या सूची ।

सूचिपत्रनिर्दिष्टग्रन्थकर्तॄणां तद्ग्रन्थनामोपेता सूची।

(क)

जैनग्रन्थकाराः।

(ख)
जैनेतरग्रन्थकाराः ।

सपरिशिष्टसूचिपत्रनिर्दिष्टविशिष्टनामसूची ।

[१]

जैनाचार्यमुनिप्रभृतयः ।

[२]

जैनजैनेतरश्रेष्ठिप्रभृतयः।

[३]

जैनमुनिवंश-गच्छादि ।

[४]

गृहस्थवंश-कुल जाति गोत्रादि।

---

[५]

नृपा।

---

[६]

स्थानानि।

Mann Mangal Sagar.

GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

WORKS PUBLISHED

No.	Work	Rs	A	P
1	Kavyamimansa by Rajasekhara edited by C D Dalal M A and R A Shastry	2	0	0
2	Naranarayanananda by Vastupala edited by C D Dalal M A and R A Shastry	1	4	0
3	Tarkasangraha by Anandajnana or Anandagiri edited by T M Tripathi, B A	2	0	0
4	Parthaparakrama by Prahladanadeva edited by C D Dalal, M A	0	6	0
5	Rashtraudhavansa Mahakavya by Rudrakavi edited by E Krishnamacharya, Introduction by C D Dalal M A	1	12	0
6	Linganusasana by Vamana edited by C D Dalal M A	0	8	0
7	Vasantavilasa by Balchandrasuri edited by C D Dalal M A	1	8	0
8	Rupakashatka by Vatsaraja edited by C D Dalal M A	2	4	0
9	Mohaparajaya by Yasahpala edited by Muni Chaturvijayaji Introduction and appendices by C D Dalal M A	2	0	0
10	Hammiramadamardana by Jayasimhasuri edited by C D Dalal M A	2	0	0
11	Udayasundarikatha by Soddhala edited by C D Dalal M A and E Krishnamacharya	2	4	0
12	Mahavidyavidambana by Bhatta Vadindra, edited by M R Telang	2	8	0
13	Prachinagurjarakavyasangraha collection of old Gujarati poems—12th to 15th centuries edited by C D Dalal M A	2	4	0
14	Kumarapalapratibodha by Somaprabhacharya edited by Muni Jinavijayaji	7	8	0
15	Ganakarika by Bhasarvajna edited by C D Dalal M A	1	4	0
16	Sangitamakaranda by Narada edited by M R Telang	2	0	0
17	Kavindracharya List List of works in the collection of Kavindracharya a 17th century pandit edited by R A Shastry with a foreword by Dr Ganganatha Jha.	0	12	0
18	Varahagrihyasutra edited by R Shama Shastry	0	10	0
19	Lekhapaddhati Specimen Sanskrit letters etc. 8th to 15th centuries edited by C D Dalal M A. (*shortly*)			
20	Panchamikaha or Bhavisayattakaha by Dhanapala edited by C. D Dalal M A and Dr P D Gune M A Phd (*shortly*)			
21	Descriptive catalogue of manuscripts in the Bhandars at Jaisalmere. Compiled by C D Dalal M A and edited by L B Gandhi	2	8	0